

Carlos CASTANEDA

FOCUL LĂUNTRIC

„Ceva apuca marginea oglinzii ca şi cînd ar fi venit din interiorul sticlei, ca şi cînd suprafaţa ar fi fost o fereastră deschisă şi ceva sau cineva s-ar fi căţărat pur şi simplu prin ea."

Carlos CASTANEDA

FOCUL LĂUNTRIC

rao international publishing company

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
C.P. 2-124 București, ROMÂNIA

CARLOS CASTANEDA
The Fire from Within

Traducere din limba engleză
ALEXANDRA PETREA

Coperta
DONE STAN

Ediția I

Tiparul executat de
ALFÖLDI NYOMDA AG
Debrecen, Ungaria

Decembrie 1999

ISBN 973-576-213-7

CUPRINS

PREFAȚĂ

Am scris pe larg despre relația mea de ucenicie cu vrăjitorul mexican indian, don Juan Matus. Deoarece conceptele și practicile sale îmi erau complet străine, don Juan a dorit să le înțeleg și să le aprofundez. Nu am altceva de făcut decît să redau învățăturile sale în formă narativă, o narațiune care cuprinde ce s-a întîmplat, exact cum s-a întîmplat.

Învățătura lui don Juan se baza pe ideea că omul are două tipuri de conștiință. Le-a denumit partea dreaptă și cea stîngă. A descris prima drept o stare a conștiinței obișnuite, necesară în viața de zi cu zi. Iar despre a doua a spus că este partea misterioasă a omului, acea stare a conștiinței de care ai nevoie pentru a fi vrăjitor sau vizionar. Don Juan și-a împărțit instrucția în consecință, în învățături pentru partea dreaptă și învățături pentru cea stîngă.

Și-a desfășurat învățăturile pentru partea dreaptă cînd mă aflam în starea mea normală de conștiință, iar eu am descris aceste învățături în toate relatările mele. În starea mea de conștiință normală, don Juan mi-a spus că este vrăjitor. Ba chiar m-a prezentat altui vrăjitor, don Genaro. Datorită naturii legăturii noastre, am ajuns în mod logic la concluzia că mă luaseră ucenicul lor.

Această ucenicie s-a încheiat printr-un act de neînţeles, pe care atît don Juan, cît şi don Genaro m-au pus să-l execut. M-au făcut să sar, din vîrful unui munte teşit, în prăpastie.

Am descris într-una dintre relatările mele ce s-a întîmplat pe vîrful acelui munte. Ultimul act al învăţăturilor lui don Juan a fost înfăptuit de însuşi don Juan; don Genaro; doi ucenici, Pablito şi Nestor; şi eu. Pablito, Nestor şi cu mine am sărit în prăpastie de pe vîrful acelui munte.

Ani de zile după aceea, m-am gîndit că încrederea mea nețărmurită în don Juan şi don Genaro a fost de ajuns să alunge teama iraţională în faţa anihilării. Acum ştiu că n-a fost aşa; ştiu că secretul stătea în învăţăturile lui don Juan pentru partea stîngă şi că a fost nevoie de o uriaşă disciplină şi perseverenţă din partea lui don Juan, don Genaro şi a însoţitorilor săi, pentru a desfăşura acele învăţături.

Mi-a luat aproape zece ani să-mi amintesc ce s-a întîmplat exact în învăţăturile sale pentru partea stîngă, încît să mă facă să execut de bunăvoie un asemenea act de neînţeles; să sar într-o prăpastie.

În învăţăturile sale pentru partea stîngă, don Juan mi-a explicat ce-mi făceau, de fapt, el, don Genaro, însoţitorii lor şi cine erau. Nu mă învăţau vrăjitorii, ci cum să stăpînesc cele trei aspecte ale cunoaşterii străvechi, pe care o posedau: conştiinţa, *stalkingul* şi *intenţia*. Ei nu erau vrăjitori; erau vizionari. Iar don Juan nu era numai un vizionar, ci şi un nagual.

Don Juan îmi explicase deja multe lucruri despre nagual şi *vedere* în învăţăturile sale pentru partea dreaptă. Înţelesesem că *vederea* este capacitatea fiinţelor omeneşti de a-şi mări cîmpul de percepţie, pînă cînd sînt capabile să evalueze nu numai aparenţele exterioare, ci şi esenţa tuturor lucrurilor. Explicase, de asemenea, că vizionarii *văd* omul ca pe un cîmp de energie, care arată ca un ou luminos. Majoritatea oamenilor, a spus el, au cîm-

purile lor energetice împărțite în două. Puțini bărbați și femei au patru sau, uneori, trei părți. Deoarece acești oameni posedă mai multă energie decît cei obișnuiți, pot deveni naguali, după ce învață *să vadă*.

În învățăturile sale pentru partea stîngă, don Juan mi-a explicat complexitatea abilității de a *vedea* și de a fi un nagual. A fi un nagual, spunea el, este mult mai complex decît să fii, pur și simplu, un om care a învățat *să vadă*. Să fii nagual înseamnă să fii conducător, profesor, ghid.

În calitate de nagual, don Juan era conducătorul unui grup de vizionari, cunoscuți sub numele de partidul nagualilor, care era compus din opt femei vizionare, Cecilia, Delia, Hermelinda, Carmela, Nelida, Florinda, Zuleica și Zoila; trei bărbați vizionari, Vicente, Silvio Manuel și Genaro; și patru curieri sau mesageri, Emilito, John Tuma, Marta și Teresa.

În afară de faptul că era conducătorul partidului nagualilor, don Juan învăța și îndruma, de asemenea, un grup de vizionari ucenici, cunoscuți drept partidul noilor naguali. Era alcătuit din patru tineri, Pablito, Nestor, Eligio, Benigno și cinci femei, Soledad, La Gorda, Lidia, Josefina și Rosa. Eu eram conducătorul nominal al noului partid al nagualilor, împreună cu femeia nagual Carol.

Ca don Juan să-mi poată împărtăși învățăturile sale pentru partea stîngă, era necesar să intru într-o stare unică de claritate perceptuală, cunoscută drept conștiință elevată. Pe parcursul anilor cît am fost cu el, m-a adus în repetate rînduri în această stare, prin intermediul unei lovituri aplicate cu palma în partea de sus a spatelui.

Don Juan mi-a explicat că, într-o stare de conștiință elevată, ucenicii se pot comporta aproape la fel de natural ca în viața de zi cu zi, dar se pot concentra cu o forță și o claritate neobișnuită. Totuși, o calitate inerentă a conștiinței elevate este aceea că nu

poţi să-ţi aminteşti în mod obişnuit de ea. Ceea ce transpare într-o asemenea stare face parte din conştiinţa de zi cu zi a ucenicului numai printr-un uriaş efort de recuperare.

Interacţiunea mea cu partidul nagualilor a fost un exemplu al acestei dificultăţi de a-mi aminti. Cu excepţia lui don Genaro, am luat legătura cu ei numai cînd eram într-o stare de conştiinţă elevată; de aceea, în viaţa mea de zi cu zi n-am putut să-mi amintesc de ei, nici măcar ca de nişte personaje vagi, din vise. Modul în care mă întîlneam cu ei de fiecare dată era aproape un ritual. Mă duceam cu maşina acasă la don Genaro, într-un mic orăşel din sudul Mexicului. Don Juan ni se alătura imediat şi abordam toţi trei învăţăturile lui don Juan pentru partea dreaptă. După aceea, don Juan mă făcea să schimb nivelurile de conştiinţă şi apoi mergeam cu maşina într-un oraş mai mare, din apropiere, unde locuiau el şi alţi cincisprezece vizionari.

De fiecare dată cînd intram într-o stare elevată a conştiinţei, nu încetam să mă minunez de diferenţa dintre cele două părţi ale conştiinţei mele. Aveam mereu senzaţia că mi se ridicase un văl de pe ochi, ca şi cînd aş fi fost aproape orb înainte, iar acum puteam să văd. Libertatea şi bucuria neţărmurită care mă cuprindea în acele momente nu se pot compara cu nimic. Totuşi, în acelaşi timp, simţeam o înspăimîntătoare tristeţe şi un dor care mergeau mînă în mînă cu libertatea şi bucuria. Don Juan îmi spusese că nu există desăvîrşire fără tristeţe şi dor, pentru că fără ele nu este nici cumpătare, nici bunătate. Înţelepciunea fără bunătate, a spus el, şi cunoaşterea fără sobrietate sînt nefolositoare.

Organizarea învăţăturilor sale pentru partea stîngă a impus, de asemenea, ca don Juan, împreună cu unii dintre vizionarii săi, să-mi explice cele trei faţete ale cunoaşterii lor: măiestria conştiinţei, măiestria *stalkingului* şi măiestria *intenţiei*.

Această carte se ocupă de măiestria conştiinţei, care face parte din setul lui total de învăţături pentru partea stîngă; setul

pe care l-a folosit pentru a mă pregăti să execut uimitorul act al saltului în prăpastie.

Datorită faptului că experiențele pe care le povestesc aici au avut loc într-o stare elevată de conștiință, ele nu pot avea caracteristicile vieții de zi cu zi. Le lipsește contextul lumesc, deși mi-am dat toată silința să-l furnizez, fără să apelez la ficțiune. În starea elevată de conștiință, ești foarte puțin conștient de ce se petrece în jurul tău, pentru că ești concentrat asupra detaliilor acțiunii care se desfășoară.

În acest caz, acțiunea care se desfășura consta, în mod natural, în elucidarea măiestriei conștiinței. Don Juan înțelegea măiestria conștiinței drept o versiune modernă a unei tradiții extrem de vechi, pe care o numea tradiția străvechilor vizionari tolteci.

Deși simțea că era legat intrinsec de acea veche tradiție, se considera unul dintre vizionarii unui nou ciclu. Cînd l-am întrebat o dată care era caracteristica esențială a vizionarilor noului ciclu, mi-a spus că stăpînesc atît de bine conștiința, *stalkingul* și *intenția*, încît nu sînt surprinși de moarte ca ceilalți muritori, ci își aleg momentul și modul plecării din această lume. În acel moment, sînt consumați de un foc lăuntric și dispar de pe fața pămîntului liberi, de parcă n-ar fi existat niciodată.

1. NOII VIZIONARI

În drum spre munți, am ajuns în orașul Oaxaca din sudul Mexicului unde speram să-l întîlnesc pe don Juan. A doua zi în zori, pe cînd mă pregăteam de plecare, am avut inspirația să trec cu mașina prin piața principală a orașului și acolo l-am găsit, așezat pe banca lui preferată, ca și cînd m-ar fi așteptat să trec.

M-am așezat lîngă el. Mi-a spus că venise să rezolve niște treburi în oraș, că stătea la o pensiune și că eram binevenit dacă doream să zăbovesc în compania lui încă două zile, cît trebuia să mai rămînă. Am discutat apoi o vreme despre preocupările și problemele pe care le aveam în mediul universitar.

După cum îi era obiceiul, m-a plesnit pe spate atunci cînd mă așteptam cel mai puțin, iar lovitura a avut darul să mă propulseze într-o stare de conștiință elevată.

Am zăbovit tăcuți o vreme, eu așteptînd cu nerăbdare să spună ceva. Totuși, cînd a început să vorbească, a reușit să mă ia încă o dată prin surprindere.

– În Mexic, cu secole înainte de venirea spaniolilor, mi-a spus el, trăia o comunitate extraordinară de inițiați tolteci, bărbați capabili de fapte nemaiauzite. Ei au constituit ultima verigă dintr-un lanț al cunoașterii care a acoperit o perioadă multimilenară.

Vizionarii tolteci erau persoane aparte, şamani cu puteri fabuloase, iniţiaţi capabili să dezlege mistere, deţinători ai unor cunoştinţe secrete pe care le foloseau anihilînd voinţa oamenilor şi făcîndu-i să-şi concentreze atenţia asupra unui lucru ales de ei la întîmplare.

Aici s-a oprit din povestire şi m-a privit cu intensitate. Simţeam că aştepta să-i pun o întrebare, numai că eu nu prea ştiam ce l-aş fi putut întreba.

– Sînt dator să subliniez un aspect important, a continuat el; acela că şamanii aveau darul, puterea de a acapara atenţia victimelor lor. Lucrurile nu erau niciodată lăsate la voia întîmplării. Dacă am pomenit asta, să ştii că nu m-am referit o clipă la tine. Nimic nu mă surprinde. Unul dintre cele mai dificile lucruri de acceptat este conştiinţa că atenţia poate fi manipulată.

Eram de-a dreptul derutat. Ştiam că vrea să-mi transmită o informaţie, că doreşte să mă călăuzească spre o concluzie anume. Aveam senzaţia că urma să aud ceva cunoscut, familiar, senzaţie care mă încerca ori de cîte ori ataca tema unei noi suite de învăţături.

I-am mărturisit ce simţeam, iar el mi-a răspuns cu un surîs misterios. Îndeobşte, zîmbetul său exulta de bucurie. De astă dată, mi-a lăsat însă impresia că îl frămîntă ceva. O clipă, mi-a trecut prin minte că, poate, se gîndea să se oprească în acest punct al discuţiei. M-a fixat din nou cu o privire intensă şi m-a cîntărit grav din cap pînă-n picioare. După care, aparent satisfăcut, a clătinat din cap şi mi-a spus că sînt pregătit pentru ultimul exerciţiu la care dorea să mă supună, un examen prin care trece în mod obligatoriu orice luptător înainte de a se şti pregătit pentru a porni în marea călătorie pe cont propriu. Am fost mai uimit decît oricînd.

– Vom vorbi despre conştiinţă, a continuat el. Vizionarii tolteci cunoşteau şi stăpîneau arta manipulării conştiinţei. De fapt,

ei au fost maeştrii săi supremi. Cînd susţin că ştiau prin ce metode poate fi canalizată conştiinţa victimei, înţeleg că practicile şi cunoştinţele secrete, ale căror depozitari erau, le permiteau să iscodească şi să descifreze marea taină a stării de veghe a creierului. Multe dintre practicile lor au supravieţuit pînă-n zilele noastre, dar, din fericire, într-o formă diferită. Spun, din fericire, deoarece aceste îndeletniciri, după cum îţi voi explica în continuare, nu au avut darul să-i conducă pe vizionarii tolteci spre libertatea de sine, ci spre propria lor condamnare la moarte.

– Ştii ce practici foloseau? l-am întrebat.

– Bineînţeles, mi-a răspuns el. Nimic nu ne împiedică să cunoaştem tehnicile pe care le foloseau, numai că asta nu înseamnă neapărat că trebuie să le aplicăm. Fiindcă noi privim lumea dintr-o perspectivă diferită. Facem parte dintr-un nou ciclu al cunoaşterii.

– Te consideri vrăjitor, nu-i aşa, don Juan? l-am întrebat.

– Nu, mi-a răspuns. Eu sînt un luptător care *vede* ce se ascunde dincolo de aparenţe. În fond, noi sîntem *los nuevos videntes* – noii vizionari. Vizionarii din vechime erau simpli vrăjitori.

Pentru un om om obişnuit, a reluat el, magia este un lucru negativ, condamnabil, cu toate acestea, fascinant. De-aceea te-am încurajat, cînd erai în stare de veghe, să crezi că sîntem vrăjitori. E mai bine să ne percepi aşa, fiindcă asta sporeşte interesul, curiozitatea. Pentru noi, a fi vrăjitor este sinonim cu a apuca pe o uliţă înfundată.

Voiam să înţeleg cît mai clar ce voia să spună, dar a refuzat să-mi dea lămuriri. Mi-a promis că va dezvolta subiectul pe măsură ce îmi va explica ce se înţelege prin conceptul de conştiinţă.

Atunci l-am rugat să-mi vorbească despre originile cunoaşterii toltece.

– Primul pas pe care l-au făcut toltecii pe calea cunoașterii a fost acela de a adopta regimul vegetarian, a spus el. Nu contează dacă au fost împinși spre acest gest de curiozitate, foame sau dintr-o greșeală, adevărul rămîne unul singur, că ei mîncau numai plante. Îndată ce plantele omnipotente au început să-și exercite influența asupra lor sau, în orice caz, curînd după aceea, unii dintre ei au început să analizeze experiența prin care treceau. După părerea mea, primii dintre cei care au ales calea cunoașterii au fost foarte temerari, însă au interpretat greșit lucrurile.

– Nu cumva totul este o presupunere a ta, don Juan?

– Nu, nici vorbă. Eu însumi sînt vizionar și este de ajuns să-mi concentrez *vederea* asupra acelei perioade pentru a ști exact ce s-a petrecut în trecut.

– Chiar poți *vedea* în detaliu tot ce s-a întîmplat la vremea aceea? l-am întrebat.

– *A vedea* este o senzație cu totul specială a cunoașterii, mi-a răspuns el. Sau, altfel spus, a faptului de a ști ceva mai presus de orice îndoială. Eu știu precis ce au făcut acei oameni nu numai datorită *vederii* mele, cît mai ales fiindcă sîntem strînși legați laolaltă.

Don Juan mi-a explicat în continuare că, în accepțiunea sa, termenul „toltec" nu avea sensul pe care i-l atribuiam eu. Pentru mine el semnifica cultură toltecă, sau Imperiu Toltec. Pentru el, toltec însemna „inițiat".

Mi-a spus că, în perioada la care făcea referire, cu veacuri, poate chiar milenii, înainte de cucerirea Mexicului de către spanioli, toți inițiații viețuiau într-o vastă regiune geografică ce se întindea la nord și la sud de Valea Mexicului, ei ocupîndu-se cu îndeletniciri specifice: erau tămăduitori, vraci, povestitori, dansatori, proroci și cunoșteau secretele preparării unor mîncăruri și licori cu puteri magice. Toate aceste ocupații stimulau cunoașterea, astfel încît ei ajuns să dobîndească înțelepciunea care i-a

deosebit de oamenii de rînd. Aceiaşi tolteci erau oameni ca oricare alţii, putînd în acelaşi timp duce o existenţă obişnuită; de aceea ei practicau meserii ca acelea de medic, artist, dascăl, negustor, ca oricare om din zilele noastre. Numai că ei îşi practicau meşteşugul sub îndrumarea şi controlul strict al unor bresle bine organizate, în timp devenind atît de iscusiţi şi de preţuiţi, încît au ajuns să domine şi să conducă indirect comunităţi întregi care locuiau în alte regiuni.

Don Juan a spus că după ce unii dintre aceşti oameni au început să vadă – după ce învăţaseră, timp de veacuri întregi, să se folosească de plantele cu putere – cei mai activi dintre ei au socotit că trebuie să le transmită şi oamenilor de rînd cunoştinţele dobîndite şi să-i înveţe *să vadă* la rîndul lor. Acesta a fost începutul sfîrşitului lor. Cu timpul, numărul vizionarilor a sporit, însă preocuparea lor faţă de ceea ce *vedeau*, care îi umplea de respect şi teamă, s-a transformat într-o adevărată obsesie, încît au sfîrşit prin a-şi pierde vizionarismul. Ei erau foarte versaţi în a *vedea*, putînd exercita un control extraordinar asupra lumilor stranii cu care veneau în contact. Dar cunoaşterea le-a fost de prisos. *Vederea* le-a slăbit forţa şi au căzut în capcană: îi obseda numai ceea ce *vedeau*.

– Au fost totuşi vizionari care au scăpat de această soartă ingrată, a continuat don Juan, oameni care, în ciuda vederii lor, şi-au păstrat cunoştinţele. Unii dintre aceştia s-au străduit să folosească vederea ca pe un dat pozitiv şi să o transmită semenilor. Sînt convins că, sub îndrumarea lor, populaţii din oraşe întregi au păşit în alte lumi, din care nu s-au mai întors niciodată.

Însă acei vizionari capabili numai de a *vedea*, fără a transmite cunoştinţele lor, au fost pînă la urmă nişte rataţi, iar cînd ţinutul în care trăiau a fost invadat de un popor străin, ei s-au trezit neputincioşi în faţa cuceritorului, ca oricare om de rînd.

Aceşti cuceritori, a continuat el, au pus stăpînire pe lumea toltecă – şi-au însuşit-o – fără a învăţa însă niciodată să *vadă*.

– De ce crezi că nu au reuşit niciodată să fie *vizionari*? l-am întrebat.

– Fiindcă ei nu au făcut decît să copieze tehnicile şi metodele vizionarilor, fără a-şi însuşi profundele cunoştinţe iniţiatice ale aceloraşi tolteci. Pînă în zilele noastre există nenumăraţi vrăjitori pe tot cuprinsul Mexicului, urmaşi ai acelor cuceritori, care urmează căile înţelepciunii toltece fără a înţelege însă nici ceea ce fac, nici ce spun, ei înşişi nefiind vizionari.

– Cine au fost cuceritorii, don Juan?

– Alţi indieni, a spus el. La sosirea spaniolilor, bătrînii iniţiaţi dispăruseră de cîteva secole, însă, între timp, se născuse o nouă generaţie de vizionari care doreau să-şi asigure un loc în noul ciclu.

– Ce-nseamnă, o nouă generaţie de vizionari?

– După dispariţia, prin distrugere, a lumii toltece originare, iniţiaţii care au supravieţuit s-au izolat şi şi-au dedicat viaţa studierii aprofundate a metodelor iniţiatice pe care le practicau. Primul lucru pe care l-au făcut a fost acela de a stabili că *stalkingul*, *visatul* şi *intenţia* sînt practici esenţiale, dar au aflat şi că trebuie să renunţe la folosirea plantelor energizante. Poate că tocmai aici trebuie să căutăm explicaţia a ceea ce li s-a întîmplat în realitate după ce au folosit plantele energizante.

Primul ciclu abia se înfiripa cînd cuceritorii spanioli au invadat ţinutul. Din fericire, noii iniţiaţi erau temeinic pregătiţi să facă faţă primejdiei. Deveniseră între timp practicanţi experimentaţi în arta *stalkingului*.

Don Juan a mai spus că secolele de subjugare care au urmat le-au oferit noii generaţii de vizionari condiţii ideale de a-şi perfecţiona măiestria. În mod destul de bizar, tocmai rigoarea şi coerciţia care au dominat acea perioadă le-au oferit impulsul de

a-şi perfecţiona noile principii. Iar datorită faptului că şi-au tăinuit preocupările, au fost lăsaţi să-şi vadă liniştiţi de ceea ce descoperiseră.

– Au existat mulţi vizionari din generaţia nouă în timpul cuceririi? l-am întrebat.

– La început, da. Spre sfîrşit n-a mai rămas decît o mînă de iniţiaţi. Restul fuseseră exterminaţi.

– Dar în zilele noastre, don Juan?

– Au mai rămas cîţiva. Sînt împrăştiaţi peste tot, înţelegi?

– Îi cunoşti? l-am întrebat.

– Întrebarea ta e simplă, dar răspunsul, foarte complicat, mi-a răspuns el. Pe unii îi cunoaştem foarte bine. Însă nu sînt ca noi; fiindcă s-au concentrat asupra unor aspecte diferite ale cunoaşterii, ca dansul, tămăduirea, vrăjitoria, povestitul, în locul a ceea ce recomandau vizionarii noii generaţii, adică *stalkingul*, *visatul şi intenţia*. Cei care sînt asemenea nouă nu îndrăznesc să se încrucişeze cu noi. Vizionarii care au trăit pe vremea conchistadorilor au stabilit astfel căile, încît să evite exterminarea în confruntarea lor cu spaniolii. Fiecare dintre aceşti vizionari a încercat să-şi asigure descendenţa. Însă nu toţi au avut urmaşi, aşa că au mai rămas puţini.

– Cunoşti pe vreunul care este exact ca noi? l-am întrebat.

– Pe cîţiva, mi-a răspuns el sec.

L-am rugat atunci să-mi spună tot ce ştia, fiindcă eram profund interesat de acest subiect; pentru mine era vital să intru în posesia unor nume şi a unor adrese pe care doream să le folosesc pentru coroborări de date şi stabilirea autenticităţii fenomenului.

Don Juan nu părea înclinat să mă ajute.

– Vizionarii din noua generaţie au trecut şi ei prin faza de coroborări, a spus el. Jumătate dintre ei şi-au lăsat oasele în camera de coroborare. Acum ei preferă să trăiască retraşi, ca nişte

păsări solitare. Mai bine să lăsăm lucrurile așa cum sînt. Dacă vrei să discutăm, mai bine am vorbi despre ascendența noastră spirituală directă. Despre acest subiect, și tu, și eu putem vorbi cît ne poftește inima.

Mi-a explicat că toate școlile de inițiere au început în același moment și într-o manieră similară. Spre sfîrșitul secolului al șaisprezecelea, fiecare nagual, cu bună știință, s-a izolat cu grupul lui, evitînd orice contact direct cu alte grupuri de inițiați. Rezultatul acestei segregări drastice a dus la apariția unor ramuri distincte. Ramura noastră era formată din paisprezece naguali și o sută douăzeci și cinci de vizionari, a spus el. Unii dintre cei paisprezece naguali aveau în grijă doar șapte vizionari, alții, unsprezece, iar restul, pînă la cincisprezece.

Mi-a spus că mentorul său – sau binefăcătorul său, după cum l-a numit el însuși – era nagualul Julian, iar cel dinaintea lui Julian a fost nagualul Elias. L-am întrebat dacă știa numele celor paisprezece naguali. Mi-a spus cum îi chema pe fiecare, în ordine, așa că am aflat cine erau. A mai adăugat că îi cunoscuse personal pe cei paisprezece vizionari care formau grupul binefăcătorului său și că îl întîlnise și pe mentorul binefăcătorului său, nagualul Elias, și pe cei unsprezece discipoli din grupul său.

Don Juan a ținut să mă asigure că ramura din care făceam noi parte era deosebită de celelalte, deoarece în anul 1723 trecuse printr-o transformare totală, ca urmare a unei influențe venite din exterior, ce avea să ne transfigureze și să schimbe complet și inexorabil cursul frăției noastre. Pe moment nu a vrut să insiste asupra evenimentului, însă a spus că, de atunci, pentru noi, a început o nouă eră; și că cei opt naguali care conduc de atunci ramura noastră sînt considerați a fi complet diferiți de cei șase care i-au precedat.

Probabil că a doua zi don Juan a avut unele treburi de rezolvat, deoarece nu l-am revăzut decît la amiază. Între timp, au sosit

în oraş trei dintre discipolii lui, Pablito, Nestor şi la Gorda. Veniseră să cumpere ustensile şi materiale pentru atelierul de tîmplărie pe care-l avea Pablito. I-am însoţit şi i-am ajutat să-şi ducă la bun sfîrşit căutările, apoi ne-am întors toţi la pensiune.

Eram toţi aşezaţi la masă, sporovăind, cînd a intrat în încăpere don Juan. Ne-a anunţat că urma să purcedem la drum după prînz, dar că, înainte de a ne aşeza la masă, avea ceva de discutat cu mine, între patru ochi. Mi-a propus să facem cîţiva paşi în jurul rondului din piaţa centrală, iar după aceea să ne întîlnim cu ceilalţi la restaurant.

Pablito şi Nestor s-au ridicat imediat şi au spus că mai aveau cîteva drumuri de făcut înainte de a ne întîlni. La Gorda avea însă un aer de vădită nemulţumire.

– Despre ce aveţi de gînd să vorbiţi? a trîntit-o ea, dar şi-a dat seama imediat că făcuse o greşeală şi a început să chicotească.

Don Juan i-a aruncat o privire stranie, însă n-a scos o vorbă.

Încurajată de tăcerea lui, la Gorda ne-a propus să o luăm cu noi şi ne-a promis solemn că nu avea să ne sîcîie în nici un fel.

– Sînt convins că nu ne vei sîcîi, i-a răspuns don Juan, însă nu vreau să auzi o vorbă din ceea ce am eu să-i spun.

Furia i s-a citit la Gordei pe chip. A roşit violent, iar, în timp ce ieşeam cu don Juan din încăpere, chipul i s-a întunecat de nelinişte şi mînie, parcă pocindu-se brusc. A rămas cu gura căscată, iar buzele i s-au uscat brusc.

Dispoziţia tinerei mi-a produs o mare teamă. Am simţit un sentiment de disconfort. Deşi n-am scos o vorbă, don Juan a părut să-şi dea seama ce sentimente mă încercau.

– Ar trebui să-i mulţumeşti la Gordei zi şi noapte, mi-a spus el fără alt preambul. Te ajută să-ţi distrugi importanţa de sine. Este micuţul tiran al vieţii tale, dar tu nu dai semne să fi priceput acest lucru.

Am făcut cîţiva paşi prin piaţetă pînă cînd starea de nervozitate a dispărut. Apoi ne-am aşezat alături pe bancheta lui preferată.

– Vechii iniţiaţi au fost cu adevărat norocoşi, a început don Juan, deoarece aveau tot timpul din lume să afle lucruri minunate. Ei cunoşteau minuni pe care mintea noastră de acum nu şi le poate închipui.

– Cine i-a învăţat toate astea? l-am întrebat.

– Au învăţat totul singuri, prin *vedere*, mi-a răspuns el. Multe dintre lucrurile pe care noi le ştim în lumea noastră au fost descoperite de ei. Vizionarii din noua generaţie au corectat greşelile făcute de înaintaşii lor, însă baza cunoştinţelor şi acţiunilor noastre s-a pierdut în negura timpurilor toltece.

Mi-a explicat apoi că una dintre cele mai simple, dar nu lipsite de importanţă, descoperiri este învăţătura conform căreia omul este caracterizat de două tipuri de vizionarism: Iniţiaţii de şcoală veche, sau bătrînii, le-au definit drept partea stîngă şi partea dreaptă a omului.

– Bătrînii considerau că cea mai bună metodă de transmitere a învăţăturilor lor, a continuat el, era de-a-i face pe ucenici să facă un salt în partea lor stîngă, intrînd astfel în conştiinţa elevată. Adevăratul proces de învăţare acolo se petrece.

Foarte mulţi copii au fost încredinţaţi bătrînilor vizionari, a continuat don Juan. Ei deveneau ucenicii bătrînilor iniţiaţi, iar acesta era unicul mod de viaţă pe care îl cunoşteau. La rîndul lor, copiii, cînd ajungeau la vîrsta maturităţii, îşi luau pe lîngă ei alţi copii pe care să-i înveţe. Imaginează-ţi cîte lucruri fabuloase trebuie să fi descoperit în călătoriile pe care le făceau de la stînga la dreapta şi invers, în atîtea veacuri de concentrare.

I-am spus cît de tulburătoare socoteam că sînt aceste călătorii interioare. El mi-a spus că noi doi ne asemănam, datorită experienţelor noastre similare. Binefăcătorul său, nagualul

Julian, reuşise să desăvîrşească starea de profundă schismă interioară obligîndu-l să călătorească de la un tip de conştiinţă la altul şi invers. Mi-a mai spus că sentimentul de claritate şi cel de libertate pe care le-a trăit în starea de conştiinţă elevată, contrastau total cu temerile, judecăţile, furia şi nevoia de a se apăra, care îl dominau în starea normală de conştiinţă.

Bătrînii vizionari au creat această polaritate cu intenţia de a o pune în slujba propriilor interese. Cu ajutorul ei, îşi obligau învăţăceii să atingă starea de concentrare necesară spre a asimila tehnicile vrăjitoreşti. Dimpotrivă, iniţiaţii din şcoala nouă, a spus el, o folosesc spre a-şi conduce discipolii la convingerea că omul posedă infinite resurse interioare în stare latentă, încă nedescoperite şi nefructificate de către el.

– Cel mai important demers pe care s-au străduit să-l facă tinerii iniţiaţi, a spus don Juan în continuare, este acela de a fi încercat să explice marele mister al conştiinţei. Strădania lor este concentrată în cîteva concepte şi acţiuni care sînt apoi transmise discipolilor numai cînd sînt în stare de conştiinţă elevată.

A mai spus că valoarea noii metode de transmitere a cunoştinţelor, descoperită şi pusă la punct de tinerii iniţiaţi, constă în aceea că nimeni nu îşi mai aminteşte nimic din experienţa avută în timpul stării de conştiinţă elevată. Această incapacitate de a-ţi aminti ridică o barieră de netrecut pentru luptători care, dacă vor să continue pe calea desăvîrşirii, trebuie mai întîi să aducă la suprafaţă toate cunoştinţele asimilate în inconştient. Abia după ani de luptă interioară şi eforturi de disciplinare sînt capabili să-şi amintească aceste învăţături. Abia atunci vor fi asimilat toate conceptele şi procedurile care le-au fost inculcate şi vor fi dobîndit astfel forţa pe care tinerii iniţiaţi doresc să o dezvolte.

2. MICII TIRANI

Don Juan nu a reluat discuţia despre măiestria conştiinţei decît cîteva luni mai tîrziu. În acel moment, ne aflam în casa în care locuia grupul nagualului.

– Hai să facem o plimbare, mi-a spus don Juan, punîndu-şi mîna pe umărul meu. Sau, şi mai bine, ce-ar fi să ne ducem în oraş, în piaţetă, acolo unde mulţi oameni se duc cînd vor să poarte o discuţie.

M-a luat prin surprindere adresîndu-mi-se atît de direct, deoarece locuiam în aceeaşi casă de două zile şi pînă atunci nu-mi spusese mai mult decît cîteva vorbe de salut.

Pe cînd ieşeam din casă împreună cu don Juan, ne-a ajuns din urmă la Gorda care ne-a rugat să o luăm şi pe ea. Părea decisă să nu accepte un refuz. Don Juan i-a răspuns cu severitate că avea ceva de vorbit cu mine între patru ochi.

– Vreţi să vorbiţi despre mine, a spus la Gorda, iar tonul şi gesturile ei trădau suspiciunea şi neliniştea.

– Aşa este, i-a răspuns don Juan pe un ton sec, apoi a trecut pe lîngă ea, fără să-i arunce o privire.

L-am urmat şi am străbătut tăcuţi drumul pînă în piaţeta centrală a oraşului. Dupa ce ne-am aşezat, l-am întrebat ce Dumnezeu puteam noi discuta despre la Gorda. Încă mă ardea

privirea amenințătoare pe care ne-o aruncase cînd plecasem de acasă.

– Nu avem nimic de discutat nici despre femeia la Gorda, nici despre altcineva anume, mi-a spus el. I-am dat acest răspuns doar ca să-i provoc importanța de sine. Și uite că a mers. Sînt sigur că-i furioasă pe noi. Pe cît o cunosc eu, cred că, pînă acum, și-a repetat de mii de ori în minte, încît să se fi și convins, că are toate motivele să aibă încredere în sine, dar, tot prin autosugestie, cred că a reușit să-și construiască o dreaptă indignare la adresa noastră pentru că am respins-o, făcînd-o să pară o proastă. Nu aș fi surprins văzînd-o că dă buzna peste noi aici, în părculeț.

– Dacă nu vom vorbi despre la Gorda, atunci despre ce vrei să discutăm? l-am întrebat.

– Vom continua discuția pe care am început-o în Oaxaca, mi-a răspuns. Pentru a înțelege deplin conceptul de conștiință, pe care doresc să ți-l explic în continuare, va trebui să arunci în joc întreaga ta putere de concentrare și să-ți folosești voința pentru a putea trece de la un nivel de conștiință la altul. Cît timp vom purta această discuție, te rog să-mi acorzi atenția și răbdarea ta.

I-am spus, cu o undă de reproș în glas, că mă făcuse să mă simt foarte prost în ultimele două zile ferindu-se să-mi adreseze o vorbă. M-a privit lung și a ridicat din sprîncene. Preț de o clipă, pe buze i-a jucat un zîmbet care a dispărut imediat. Atunci am înțeles că încerca să-mi sugereze că nu eram cu nimic mai bun decît la Gorda.

– Am făcut-o dinadins, să-ți zgîndăr importanța de sine, mi-a spus el încruntat. Cel mai mare dușman al omului este importanța de sine. Ia gîndește-te puțin. Ce ne moleșește oare mai mult dacă nu sentimentul că sîntem nedreptățiți, chiar ofensați, la gîndul că un semen de-al nostru a comis o eroare de judecată

la adresa noastră? Orgoliul ne dictează să ne petrecem cea mai mare parte a existenţei măcinîndu-ne la gîndul că am fost jigniţi.

Tinerii iniţiaţi recomandă luptătorilor să se străduiască din răsputeri să elimine importanţa de sine din viaţa lor. Eu am urmat această povaţă, iar cea mai mare parte a strădaniilor pe care le-am depus cu tine a fost să-ţi dovedesc necontenit că vom deveni invulnerabili numai dacă ne debarasăm de orgoliu.

Pe măsură ce vorbea, ochii au început să-i strălucească. Mi-am spus în sinea mea că stă să izbucnească în hohote de rîs, deşi nu pricepeam ce l-ar fi putut înveseli, cînd, deodată, am tresărit speriat, simţind o palmă usturătoare peste obrazul drept.

Am ţîşnit în picioare. La Gorda stătea în spatele meu cu mîna încă ridicată în aer. Faţa îi era roşie de furie.

– Acum chiar aveţi ce spune pe socoteala mea; acum chiar v-am dat un motiv! a ţipat ea. Dacă aveţi ceva să-mi reproşaţi, mai bine spune-ţi-mi în faţă!

Ieşirea de furie părea să o fi epuizat, fiindcă în clipa următoare s-a aşezat direct jos, pe ciment, şi a izbucnit în hohote de plîns. Don Juan rămăsese imperturbabil, cu o expresie de seninătate indescifrabilă întipărită pe chip. Eu încremenisem de furie. La Gorda mi-a aruncat o privire încărcată de repros, apoi s-a întors spre don Juan şi i-a spus cu blîndeţe că nu aveam absolut nici un drept s-o criticăm.

Don Juan era atît de amuzat, încît se scutura de rîs mai să cadă de pe bancă. Nu reuşea să articuleze un cuvînt. A încercat o dată sau de două ori să-mi spună ceva, însă, nereuşind, s-a ridicat şi s-a îndepărtat hohotind.

Am dat să alerg după el, încă privind-o furios pe la Gorda – pe care, în acel moment, o găseam demnă de dispreţ – cînd s-a petrecut un fapt extraordinar. Am înţeles într-o străfulgerare ce găsise don Juan atît de amuzant în scena anterioară. Eu şi la Gorda ne asemănam într-un chip grotesc. Importanţa de sine a

noastră era de proporții monumentale. Surprinderea și furia resimțite în clipa în care la Gorda mă plesnise peste obraz erau aidoma sentimentelor de furie și suspiciune pe care le nutrise la Gorda față de mine. Don Juan nu se înșela. Importanța de sine este o povară teribilă și un obstacol.

Abia atunci am alergat după el, lacrimi de fericire prelingîndu-mi-se pe obraji. L-am ajuns din urmă și i-am împărtășit revelația pe care o avusesem. Privirea îi strălucea de maliție și încîntare.

– Cum s-o ajut pe la Gorda? am întrebat.

– Cu nimic, mi-a răspuns el. Revelațiile se fac întotdeauna pe cont propriu.

A schimbat subiectul și mi-a spus că toate semnele erau favorabile continuării discuției acasă, fie într-una din încăperile mari cu fotolii comode, fie în curtea din spate împrejmuită de un coridor acoperit. Mi-a spus că, atunci cînd avea de purtat o discuție inițiatică în interiorul casei, într-una din cele două zone, toată lumea îi respecta dorința știind că sînt teritorii interzise.

Așadar, ne-am întors acasă. Don Juan le-a relatat tuturor atitudinea la Gordei. Încîntarea pe care au manifestat-o toți ai casei la gîndul că aveau motiv să o ia pe la Gorda peste picior a pus-o pe aceasta într-o postură extrem de incomodă.

– Importanța de sine nu poate fi înfrîntă cu dulcegării, a comentat don Juan cînd mi-am exprimat îngrijorarea față de la Gorda.

Atunci i-a rugat pe toți să părăsească încăperea. Ne-am așezat, iar don Juan și-a început runda de explicații.

Mi-a spus că vizionarii, fie de școală veche sau nouă, se împart în două categorii. Prima categorie o formează cei care sînt deciși să practice cumpătarea și care-și pot canaliza energia și acțiunile spre împlinirea unor țeluri pragmatice de care vor beneficia atît inițiații, cît și omenirea, în general. Cealaltă cate-

gorie constă din cei care nesocotesc valoarea cumpătării şi care nu urmăresc ţeluri pragmatice. Printre iniţiaţi circulă opinia conform căreia cea de-a doua categorie nu a reuşit să rezolve problema orgoliului.

– Orgoliul nu este caracterizat nici de simplitate, nici de naivitate, mi-a explicat. Pe de o parte, el constituie miezul tuturor lucrurilor bune din noi, dar, pe de altă parte, el este şi rădăcina putregaiului. Pentru a ne debarasa de orgoliul care dă naştere la tot ce este putred în noi, trebuie să adoptăm tactica recomandată de maeştri. De-a lungul veacurilor, vizionarii i-au ţinut la mare cinste pe toţi cei care au atins împlinirea de sine astfel.

M-am plîns că ideea de a eradica importanţa de sine, deşi mă atrăgea nespus, îmi era greu, dacă nu imposibil de înţeles. I-am mai spus că recomandările pe care mi le făcuse pentru a scăpa de orgoliu mi se păreau atît de vagi, încît îmi era imposibil să le urmez.

– Ţi-am repetat de multe ori că, pe drumul cunoaşterii, omul trebuie să fie inventiv, să aibă imaginaţie. Vezi tu, pe calea cunoaşterii nimic nu este atît de limpede sau simplu pe cît ne-am dori.

Neliniştea pe care o simţeam m-a îndemnat să îi argumentez că sfaturile şi avertismentele pe care mi le dădea îmi aminteau de canoanele catolice. După ce o viaţă întreagă mi se repetase ce condamnabil este păcatul, devenisem nesimţitor şi crud.

– Luptătorii luptă împotriva orgoliului nu din principiu, ci abordîndu-l ca pe o chestiune de strategie, mi-a răspuns el. Eroarea pe care o comiţi este că încerci să-ţi explici problema în termeni morali.

– Bine, don Juan, eu te consider o persoană profund morală, am insistat.

– N-ai observat decît impecabilitatea mea, a spus el.

– Impecabilitatea, ca şi strădania de a scăpa de orgoliu, este un concept mult prea vag ca să aibă valoare pentru mine, am remarcat eu.

Don Juan a chicotit, înecîndu-se de rîs, iar eu l-am provocat să-mi explice ce înţelege prin impecabilitate.

– Impecabilitatea nu este altceva decît folosirea corectă a energiei, a spus el. Prin această afirmaţie nu fac nici o aluzie la moralitate. Eu am învăţat să-mi drămuiesc energia, iar acest lucru m-a ajutat să aspir la atingerea impecabilităţii. Ca şi tu să înţelegi asta, trebuie să înveţi singur să-ţi cruţi energia.

Am păstrat tăcere o vreme. Doream să reflectez la ceea ce aflasem. A început să vorbească, pe neaşteptate.

– Luptătorii elaborează adevărate inventare strategice. Ei trec pe o listă tot ceea ce au de făcut. Abia apoi hotărăsc ce anume din listă poate fi modificat, oferindu-şi astfel răgazul necesar de a-şi dezvolta energia.

I-am argumentat că, în acest caz, lista lor ar cuprinde, practic, tot ceea ce există pe lume. Mi-a explicat răbdător că inventarul strategic la care făcea referire nu cuprindea decît tiparele comportamentale, care nu sînt esenţiale pentru supravieţuire sau atingerea bunăstării.

N-am scăpat ocazia şi am insistat asupra faptului că supravieţuirea şi bunăstarea sînt categorii care se pretează la nesfîrşite interpretări, de aici şi concluzia că este imposibil ca oamenii să cadă de acord asupra a ceea ce este esenţial pentru supravieţuire şi bunăstare la modul general.

Pe măsură ce vorbeam, am început să-mi pierd din elan. În cele din urmă, am amuţit, pricepînd inutilitatea efortului meu de argumentare.

Don Juan mi-a spus atunci că, pe lista strategică a luptătorilor, orgoliul figurează drept activitatea care consumă cea mai mare cantitate de energie, de unde şi efortul de a-l eradica.

– Una dintre principalele preocupări ale unui luptător este de a elibera această energie în scopul de a înfrunta necunoscutul o dată cu ea, a continuat don Juan. Iar acțiunea prin care reîndrumezi această energie se numește impecabilitate.

Mi-a spus că cea mai eficientă strategie a fost elaborată de inițiați pe vremea cuceririi spaniole, vizionarii de atunci fiind maeștri incontestabili ai *stalkingului*. Ea constă din șase elemente care se întrepătrund. Cinci dintre ele sînt denumite însușirile luptătorului: stăpînirea de sine, disciplina, răbdarea, alegerea momentului potrivit și *voința*. Ele sînt specifice luptătorului care își asumă efortul de a se debarasa de orice importanță de sine. Cel de-al șaselea element, poate cel mai important dintre toate, ține de lumea exterioară și se cheamă micul tiran.

M-a fixat sugestiv, parcă încercînd să mă întrebe dacă înțelegeam sau nu.

– Sînt de-a dreptul uluit, i-am spus. Nu este pentru prima oară cînd susții că la Gorda este micul tiran din viața mea. Dar ce este acela un mic tiran?

– Micul tiran este un torționar, mi-a răspuns. Cineva care fie deține putere de viață și de moarte asupra luptătorului, fie, pur și simplu, îl sîcîie necontenit distrăgîndu-i atenția de la lucrurile esențiale.

În timp ce-mi vorbea, pe chipul lui don Juan s-a așternut un zîmbet radios. Mi-a spus că vizionarii din noua generație au o clasificare proprie a micilor tirani. Deși conceptul pe care l-au elaborat reprezintă una dintre cele mai importante și serioase descoperiri, tinerii vizionari l-au abordat cu un nesecat umor. M-a asigurat că din fiecare clasificare pe care au elaborat-o răzbate o nuanță de umor malițios, umorul fiind unica manieră de a neutraliza rigiditatea ce pune stăpînire pe conștiința umană în momentul elaborării unor clasificări greoaie.

În deplin acord cu viziunea lor, tinerii inițiați au considerat oportun să menționeze drept cap de listă sursa primară de energie, unica forță conducătoare din univers, pe care au denumit-o, cu simplitate, tiranul. Restul despoților și satrapilor sînt, firește, infinit inferiori categoriei de tiran. Prin comparație cu cauza primară care poate stimula energia, cele mai despotice și de temut ființe de pe lume sînt măscăricii; drept urmare, ei au fost clasificați drept micuții tirani, *pinches tiranos*.

El a spus că existau două subclase de micuți tirani de ordin inferior. Prima subclasă este formată din micii tirani care persecută și fac mizerii celor din jur, fără a provoca însă moartea cuiva. Ei au fost denumiți micuții tirănei, *pinches tiranitos*. Cea de-a doua este compusă din tirani care sîcîie și exasperează fără nici o finalitate, gratuit. Ei au fost denumiți puștimea micilor tirani, *repinches tiranitos*, sau adolescenții micilor tirani, *pinches tiranitos chiquititos*.

Am găsit grotești clasificările pe care le făcea. Eram convins că inventa termenii în spaniolă. Chiar l-am întrebat dacă am dreptate.

– Cîtuși de puțin, mi-a răspuns cu o expresie amuzată. Pur și simplu, tinerii vizionari se pricepeau să facă clasificări. Genaro este, fără îndoială, unul dintre cei mai buni, un as. Dacă urmărești cu atenție firul gîndirii lui, ai să-nțelegi ce părere au vizionarii din generația tînără despre clasificările lor.

A izbucnit într-un hohot tumultuos de rîs, înțelegîndu-mi nedumerirea cînd l-am întrebat dacă nu cumva își bate joc de mine.

– Departe de mine acest gînd, a spus el, surîzînd. Genaro ar fi în stare de așa ceva, eu însă nu, mai cu seamă cunoscîndu-ți părerea despre clasificări. Adevărul este că tinerii vizionari sînt teribil de ireverențioși.

A adăugat că micuţii tiranei sînt, la rîndul lor, împărţiţi în patru categorii: cei care chinuie cu brutalitate şi violenţă; cei care creează, cu şiretenie, o stare insuportabilă de nelinişte; cei care oprimă cu tristeţe şi, în fine, ultimii, cei care îi chinuie pe luptători stîrnindu-le furia.

– La Gorda face parte dintr-o categorie care-i este proprie, a adăugat el. Ea este un micuţ tiran activ, însă aflat la vîrsta copilăriei. Te agasează pînă la plictiseală şi abia apoi te înfurie. Uneori îţi mai trage şi palme. Prin toate aceste metode, ea te ajută să înveţi să te detaşezi.

– Bine, dar este imposibil! am protestat.

– Aşteaptă, încă n-ai amestecat toate ingredientele care compun strategia elaborată de tinerii vizionari. Îndată ce-o vei face, ai să pricepi cît este de eficient şi de inteligent să te foloseşti de un micuţ tiran. Susţin cu toată convingerea că, prin intermediul acestei tactici, luptătorul nu numai că ajunge să nu mai acorde importanţă orgoliului, ci va înţelege în final că aspiraţia spre impecabilitate este unicul lucru care contează pe drumul spre cunoaştere.

El a mai spus că ceea ce tinerii vizionari aveau în minte era o manevră extraordinară, în care micul tiran poate fi asemuit cu un pisc de munte, iar însuşirile luptătorilor sînt asemenea unor alpinişti care şi-au propus să se întîlnească în vîrf.

– În general, ei nu fac apel decît la patru dintre însuşiri, a continuat el. Cea de-a cincea, *voinţa*, este păstrată pentru confruntarea finală, cînd luptătorii vor fi puşi în faţa plutonului de execuţie, dacă mă pot exprima astfel.

– Şi de ce procedează aşa?

– Fiindcă *voinţa* aparţine unei alte sfere, ţine de necunoscut. Celelalte patru ţin de cunoscut, adică exact locul în care sălăşluiesc micuţii tirani. În fond, ce face ca un om să se trans-

forme într-un micuț tiran dacă nu exact obsesia de a-și dori să manipuleze ceea ce îi este cunoscut?

Don Juan mi-a explicat că numai aceia dintre vizionari care sînt luptători desăvîrșiți și pot să-și controleze *voința* reușesc să se transpună în starea în care cele cinci elemente ale stării de luptă își fac efectul. O atare combinație este modalitatea supremă inaccesibilă omului aflat pe o treaptă de cunoaștere obișnuită.

– Patru elemente sînt suficiente pentru a ține piept și celui mai înrăit micuț tiran, a continuat el. Cu condiția, firește, să fi întîlnit unul. După cum spuneam, micuțul tiran este elementul exterior, cel pe care nu-l putem controla, dar poate cel mai important dintre toate. Binefăcătorul meu spunea adeseori că este norocos luptătorul care întîlnește un mic tiran. Ce voia să spună este că ai noroc dacă-ți iese unul în cale, fiindcă nu mai trebuie să pleci în lume și să-l cauți tu.

Mi-a explicat că una dintre cele mai mari realizări ale vizionarilor care au trăit pe vremea colonizării spaniole a fost o adevărată creație pe care el o definea drept evoluție în trei trepte. Înțelegînd natura umană, ei au ajuns la concluzia de necontestat că, dacă vizionarii se pot controla în confruntarea cu micuții tirani, atunci înseamnă că pot înfrunta necunoscutul fără a fi pedepsiți, ba chiar pot rezista în prezența a ceea ce nu poate fi cunoscut.

– Un om obișnuit ar putea crede că ordinea în care am făcut afirmația ar trebui răsturnată, a spus el în continuare. Vizionarul capabil să-și țină firea în confruntarea cu ceea ce este necunoscut cu siguranță poate ține piept și unui mic tiran. Totuși, lucrurile nu stau astfel. Ceea ce a dus la distrugerea lumii bătrînilor a fost tocmai o atare presupunere plină de aroganță. Acum știm bine cum stau lucrurile. Știm că nimic nu poate căli și disciplina mai bine spiritul unui luptător decît provocarea de a înfrunta oameni imposibil de suportat care dețin puterea.

Numai un spirit disciplinat poate găsi sobrietatea şi seninătatea care îl pot ajuta să reziste tensiunii incognoscibilului.

L-am dezaprobat vehement. I-am spus că, după părerea mea, tiranii nu au decît o alternativă: fie să-şi reducă victimele la neputinţă, fie să le împingă spre brutalitate, aşa încît acestea ajung la fel de sîngeroase ca torţionarii lor. Am subliniat că există numeroase studii despre efectele torturii fizice şi psihice asupra victimelor.

– Diferenţa constă tocmai în ceea ce spui tu, mi-a răspuns el. Este vorba de victime, nu de luptători. Odinioară, gîndeam şi eu ca tine şi îţi voi mărturisi ce m-a determinat să-mi schimb părerea. Mai întîi, însă, aş dori să revenim la ce spuneam despre cucerire. Vizionarii care au trăit în acea perioadă nu puteau găsi un teren mai bun. Spaniolii au fost micii tirani care au pus la grea încercare calităţile vizionare ale iniţiaţilor. După ce i-au înfruntat pe cuceritori, vizionarii puteau înfrunta orice. Ei au fost cei norocoşi. În vremurile acelea, întîlneai micuţi tirani la tot pasul.

După acei minunaţi ani de abundenţă experimentală, lucrurile s-au schimbat profund. Niciodată de atunci şi pînă acum despoţii nu au mai avut o anvergură asemănătoare, fiindcă numai atunci s-au bucurat de privilegii şi autoritate nelimitate. Ingredientul perfect care poate stimula plămădirea iniţiatului superb este tiranul cu prerogative absolute.

Din nefericire, în vremurile noastre, vizionarii trebuie să depună eforturi serioase dacă vor să găsească unul de nădejde. În cele mai multe cazuri, ei trebuie să se mulţumească cu plevuşcă.

– Tu, don Juan, ai reuşit să găseşti un mic tiran?

– Eu am avut noroc. M-a găsit pe mine unul de proporţii uriaşe. Dar, la vremea aceea, gîndeam exact ca tine. N-aş fi crezut pentru nimic în lume că sînt norocos fiindcă îl întîlnisem.

Don Juan mi-a spus că a trecut prin marea încercare cu cîteva săptămîni înainte de a-l întîlni pe binefăcătorul său. Pe

atunci abia împlinise douăzeci de ani şi lucra ca salahor la o fabrică de zahăr. Dintotdeauna fusese puternic şi vînjos, aşa că îi fusese foarte uşor să-şi găsească slujbe unde era nevoie de forţa muşchilor. Într-o zi, pe cînd muta nişte saci cu zahăr, s-a apropiat de el o femeie. Era bine îmbrăcată şi părea să fie bogată. Avea în jur de cincizeci de ani, după cum a spus don Juan, şi părea o persoană foarte autoritară. L-a privit pe don Juan, i-a spus ceva şefului de echipă după care a plecat. Şeful de echipă s-a apropiat de el şi i-a spus că, pentru un onorariu, îl va recomanda să lucreze acasă la patron. Don Juan i-a răspuns bărbatului că nu are de unde să-i dea bani. Maistrul i-a zîmbit şi i-a spus că nu trebuie să-şi facă griji pentru bani, fiindcă va primi destui în ziua de salariu. L-a bătut pe don Juan pe spate şi i-a mai spus că-i o mare cinste să lucrezi pentru patron.

Don Juan mi-a spus că, fiind un biet indian ignorant şi modest, care-şi ducea traiul de la o zi la alta, nu numai că a dat crezare fiecărei vorbe, dar chiar s-a gîndit că dăduse norocul peste el. I-a promis şefului de echipă să-i plătească oricît doreşte. Atunci maistrul a menţionat o sumă frumuşică pe care urma să o achite în rate.

Imediat după aceea, şeful de echipă l-a condus pe don Juan acasă la patron – gospodăria acestuia se afla la oarecare distanţă de oraş – iar aici l-a încredinţat unui alt şef de echipă, un zdrahon de bărbat, masiv, sumbru şi hidos care i-a pus o sumedenie de întrebări. Voia să ştie o mulţime de lucruri despre familia lui. Cînd don Juan i-a răspuns că nu avea pe nimeni, individul a fost atît de încîntat, încît a reuşit să strecoare un zîmbet printre dinţii stricaţi.

I-a promis lui don Juan că-l va plăti regeşte, atît de mult, încît va putea să pună şi nişte bani deoparte şi i-a mai spus că nu trebuia să cheltuiască o leţcaie de vreme ce urma să primească de mîncare şi un loc de dormit în casă.

Felul în care a rîs bărbatul i s-a părut înfricoşător. Don Juan a ştiut din prima clipă că trebuie să scape de acolo. A fugit spre ieşire, însă bărbatul i-a tăiat calea şi a îndreptat spre el un pistol pe care i l-a înfipt în stomac.

– Eşti aici să munceşti pînă la ultima suflare, i-a spus el. Să nu uiţi ce ţi-am spus.

L-a mînat pe don Juan înapoi, împungîndu-l cu un baston de cauciuc, şi l-a împins în spatele casei. După ce a spus, insistînd, că oamenii lui muncesc din zori şi pînă-n noapte fără o clipă de răgaz, l-a pus pe don Juan să scoată din pămînt două buturugi enorme. I-a mai spus că, dacă îi va trece vreodată prin minte să evadeze sau să se prezinte la autorităţi, o să-l împuşte... iar dacă va reuşi vreodată să evadeze, el o să jure în faţa judecătorului că don Juan a încercat să-şi omoare stăpînul.

– Ai să munceşti aici pînă la moarte, i-a spus. Atunci îţi va lua locul un alt indian tot aşa cum şi tu ai înlocuit o altă piele roşie care a murit.

Don Juan mi-a spus că domeniul semăna cu o fortăreaţă bine păzită de bărbaţi înarmaţi pînă-n dinţi cu cuţite mari. N-a avut de ales şi s-a pus pe treabă, încercînd să nu se mai gîndească la soarta nemiloasă care se abătuse asupra sa. Cînd ziua de lucru s-a sfîrşit, individul s-a întors şi l-a dus, îmbrîncindu-l, pînă în bucătărie, spunînd că nu-i place privirea lui obraznică. L-a ameninţat că-i va tăia tendoanele de la braţe dacă nu ascultă orbeşte de ce-i spune el.

În bucătărie, o bătrînă i-a adus de mîncare, însă don Juan era prea supărat şi speriat să se atingă de ceva. Bătrîna l-a povăţuit c-ar face bine să mănînce cît mai mult, deoarece corvoada nu se va sfîrşi niciodată. L-a prevenit că bărbatul pe care-l înlocuise murise în ajun; fusese atît de slăbit, încît nu mai putuse munci şi căzuse de la al doilea cat al casei.

Don Juan mi-a spus că a muncit în casa patronului timp de trei săptămîni şi că individul acela odios nu l-a slăbit o clipă, terorizîndu-l şi brutalizîndu-l neîncetat. Îl silea să lucreze în cele mai periculoase condiţii, punîndu-l să facă cele mai imposibile lucrări, şi îl ameninţa cu arma, cuţitul sau bastonul de cauciuc. Îl trimitea zilnic la grajduri să le curețe în timp ce armăsarii nervoşi erau înăuntru. La începutul fiecărei zile de lucru, don Juan îşi spunea că aceasta va fi ultima din viaţa sa şi că supravieţuirea nu însemna decît o repetare a chinului la nesfîrşit.

Sfîrşitul s-a precipitat în clipa în care don Juan a cerut să-şi ia liber. Pretextul a fost că trebuia să facă un drum pînă-n oraş şi să-i plătească şefului de echipă de la fabrică suma pe care i-o datora. Şeful lui de echipă i-a răspuns că nici vorbă nu putea fi măcar de un minut de pauză, că trebuia să muncească încontinuu ca să-şi plătească datoria faţă de stăpîn, căruia-i era îndatorat pînă peste urechi pentru cinstea pe care i-o făcuse angajîndu-l la el.

Don Juan a înţeles că soarta îi este pecetluită. Abia atunci a priceput uneltirile individului. În cîrdăşie cu şeful de echipă de la fabrică, găseau cîte un indian amărît, îl aduceau în casă unde îi scoteau sufletul muncindu-l pînă cădea lat, iar simbria acestuia o împărţeau cei doi. Cînd a înţeles planul ticălos, furia i-a fost atît de cumplită, încît a fugit, urlînd, prin bucătărie în corpul principal al casei. Reacţia lui i-a luat prin surprindere pe şeful de echipă şi pe muncitorii aflaţi acolo. Don Juan a fugit pe uşa principală şi aproape scăpase cînd zdrahonul l-a ajuns din urmă pe drum şi l-a împuşcat în piept. Acolo l-a abandonat, crezîndu-l mort.

Don Juan a spus că nu-i fusese dat să moară atunci. Binefăcătorul lui l-a găsit şi l-a salvat, îngrijindu-l pînă s-a însănătoşit.

– Cînd i-am povestit binefăcătorului meu pățania prin care trecusem, a spus don Juan, acesta nu a reușit să-și ascundă încîntarea. „Șeful acela de echipă este o adevărată mană cerească, mi-a spus binefăcătorul meu. Este un dar pe care-ar fi păcat să-l irosești. Trebuie să te-ntorci în locul acela într-o bună zi."

Era extaziat, vorbind fără contenire despre șansa unică pe care o avusesem, una la un milion, cum spunea el, de a fi găsit un micuț tiran cu puteri practic nelimitate. La început, mi-am zis că bătrînul era complet țicnit. Mulți ani a trebuit să treacă pînă să pricep exact ce voise să spună.

– E una dintre cele mai oribile întîmplări pe care mi-a fost dat să le aud în viața mea, am spus eu. Te-ai mai întors vreodată acolo?

– Cum să nu... trei ani mai tîrziu. Binefăcătorul meu nu se-nșelase. Un tiran în miniatură cum era cel pe care-l cunoscusem eu nu se-ntîlnește decît la un milion de oameni și-ar fi păcat să dai cu piciorul unui asemenea noroc.

– Cum ai făcut să te-ntorci?

– Binefăcătorul meu a gîndit o întreagă stratagemă, făcînd uz de cele patru calități ale luptătorului: stăpînirea de sine, disciplina, răbdarea și alegerea momentului potrivit.

Don Juan a adăugat că binefăcătorul său, explicîndu-i ce are de făcut pentru a profita de întîlnirea cu acel căpcăun de om, i-a mai spus care erau cele patru trepte ale cunoașterii în accepțiunea tinerilor vizionari. Prima treaptă este aceea de a fi hotărît să înveți. După ce învățăceii își schimbă părerea despre ei înșiși și despre viață, ei urcă pe treapta a doua, devenind luptători, adică ființe capabile de o disciplină extraordinară și de o stăpînire de sine ieșită din comun. După ce dobîndesc răbdarea și alegerea momentului potrivit, ei urcă pe treapta a treia, devenind vizionari. Cînd inițiații învață *să vadă* ce se ascunde dincolo de

aparențe, se poate spune că au pășit pe cea de-a patra treaptă și au devenit vizionari.

Binefăcătorul lui don Juan i-a spus că acesta luase calea cunoașterii de suficientă vreme, încît să fi dobîndit un minim din primele două calități: stăpînirea de sine și disciplina. Don Juan a insistat asupra faptului că ambele calități țin de o stare intimă. Luptătorul are veșnic privirea orientată spre interior și își dedică existența unei neobosite și totale cercetări a sinelui.

– La vremea aceea, îmi era interzis accesul la însușirea celorlalte două elemente, a continuat don Juan. Răbdarea și alegerea momentului potrivit nu țin neapărat de o stare interioară. Ele fac parte mai degrabă din sfera inițiaților. Binefăcătorul meu este cel care mi le-a dezvăluit prin intermediul stratagemei de care-ți vorbeam.

– Asta înseamnă că nu l-ai fi putut înfrunta pe micuțul tiran prin forțe proprii? l-am întrebat.

– Sînt sigur că aș fi reușit și singur, deși mă-ndoiesc că aș fi dus totul la bun sfîrșit cu același fler și cu inima ușoară. Binefăcătorul meu, în timp ce-mi dezvăluia căile, pur și simplu, exulta de bucurie la gîndul acestei întîlniri. Vezi tu, confruntarea dintre un luptător și un mic tiran, de care acesta se folosește, nu se limitează doar la un exercițiu de ascuțire a spiritului, ci atrage după sine bucurie și fericire.

– Cum poate aduce bucurie un monstru ca cel pe care mi l-ai descris?

– Bine, dar el era nevinovat, în comparație cu adevărații monștri pe care i-au avut de înfruntat bătrînii vizionari în timpul cuceririi spaniole. Conform mărturiilor, vizionarii din acea perioadă savurau bucuria de a-i întîlni. Ei au furnizat dovada că pînă și cel mai ticălos tiran poate aduce plăcere, cu condiția, firește, ca cel pe care-l înfruntă să fie un luptător.

Don Juan mi-a explicat că eroarea pe care o comite frecvent omul de condiţie spirituală obişnuită în confruntarea cu tiranul nu constă în strategia folosită. Pentru omul de rînd, greşeala fatală este că-l ia pe tiran în serios. El acordă prea mare importanţă stărilor şi simţămintelor proprii, ca şi celor ale tiranului. Dimpotrivă, luptătorul iniţiat nu numai că elaborează o strategie bine gîndită, dar înţelege să se elibereze de povara orgoliului. Ceea ce-l ajută să-şi ţină orgoliul în frîu este un adevăr incontestabil: realitatea există prin interpretarea pe care i-o dăm noi. Admiterea acestui adevăr a constituit avantajul hotărîtor pe care l-au avut vizionarii din noua generaţie asupra spaniolilor limitaţi.

Mi-a spus că era tot mai sigur că-l poate învinge pe şeful de echipă numai gîndindu-se la acest adevăr simplu: micuţii tirani se iau prea mult în serios, în timp ce luptătorii nu o fac.

Urmînd planul binefăcătorului său, don Juan a obţinut o slujbă la aceeaşi fabrică de zahăr la care lucrase odinioară. Atît de mulţi zilieri se perindau pe acolo, pentru a dispărea a doua zi fără urmă, încît nimeni nu şi-a amintit că mai trecuse pe acolo.

Strategia binefăcătorului său preciza că don Juan trebuia să fie îndatoritor cu oricine ar fi venit să caute o nouă victimă. Întîmplarea a făcut ca aceeaşi femeie să treacă pe la fabrică şi să-l remarce aşa cum făcuse cu ani în urmă. Numai că don Juan era mult mai puternic şi mai vînjos decît înainte.

Lucrurile au urmat cursul binecunoscut. Totuşi, strategia impunea să respingă de la bun început cererea şefului de echipă de a fi răsplătit pentru că-l recomandase. Individul nu mai păţise niciodată aşa ceva, iar refuzul l-a luat prin surprindere. El l-a ameninţat pe don Juan că-l dă afară. Don Juan nu s-a lăsat mai prejos şi l-a ameninţat că se va duce direct acasă la doamna care trecuse pe acolo şi că-i va cere să fie primit. Don Juan ştia că femeia, care era soţia proprietarului fabricii, nu era la curent cu matrapazlîcurile celor doi. I-a spus şefului de echipă că ştie unde

locuieşte, fiindcă mai lucrase ca tăietor de trestie de zahăr pe plantaţiile din ţinut. Atunci bărbatul a început să se tocmească, iar don Juan a fost cel care i-a cerut bani dacă voia să se ducă şi să lucreze acasă la patron. Individul a cedat şi i-a întins cîteva bancnote. Don Juan şi-a dat prea bine seama de tertip: individul cedase aparent, ca să-l facă să meargă la patron acasă.

– El a fost cel care m-a condus încă o dată la domeniu, a spus don Juan. Era o veche hacienda a proprietarilor fabricii, oameni foarte înstăriţi care fie erau la curent cu ceea ce se petrece şi nu le păsa, fie erau prea indiferenţi să remarce ce se întîmplă în jurul lor.

Îndată ce-am ajuns acolo, am dat fuga în casă s-o caut pe stăpînă. Am găsit-o, m-am aruncat în genunchi înaintea ei şi i-am sărutat mîinile recunoscător. Cei doi indivizi erau livizi de furie.

Individul care răspundea de muncile din gospodărie s-a comportat conform aceluiaşi tipar. Însă eu eram înarmat cum se cuvine pentru a-i face faţă: eram instruit şi aveam cele patru calităţi, stăpînirea de sine, disciplina, răbdarea şi alegerea momentului potrivit. Totul s-a desfăşurat conform planului binefăcătorului meu. Stăpînirea de sine m-a ajutat să-ndeplinesc cele mai grele corvezi pe care mi le cerea individul. Ceea ce ne epuizează într-o situaţie similară... omul care nu are nici un dram de mîndrie este nenorocit la gîndul de a fi făcut să se simtă inutil.

Am făcut bucuros tot ceea ce mi s-a cerut. Eram puternic şi plin de veselie. Nu dădeam o ceapă degerată pe gîndul că cineva mi-ar putea călca mîndria în picioare sau că aş fi avut de ce să-mi fie teamă. Mă aflam acolo ca luptător impecabil. Dacă reuşeşti să-ţi păstrezi starea de armonie interioară cînd cineva te calcă în picioare, înseamnă că eşti stăpîn pe tine.

Don Juan mi-a explicat că strategia binefăcătorului său îi impunea ca, în loc să se lase copleşit de milă faţă de propria-i

soartă, cum se întîmplase în trecut, el trebuia imediat să găsească punctele forte, punctele slabe și ciudățeniile de comportament ale celuilalt.

Așa a descoperit că punctele forte ale individului erau natura sa violentă și marea cutezanță: îl împușcase pe don Juan ziua în amiaza mare, sub privirile unei mulțimi de oameni. Cel mai important punct slab al său era că-și iubea slujba și n-ar fi făcut nimic s-o pună în pericol. Sub nici o formă n-ar fi încercat să-l omoare pe don Juan în interiorul gospodăriei în miezul zilei. Cealaltă slăbiciune a sa era familia; soția și copiii locuiau într-o cocioabă nu departe de casă.

– A reuși să strîngi aceste informații în timp ce ești bătut se numește a avea disciplină, a spus don Juan. Individul era un scelerat, un monstru obișnuit. Nu avea pic de delicatețe sau milă. După tinerii vizionari, micuțul tiran perfect nu are nici o însușire care-i poate răscumpăra păcatele și salva sufletul.

Don Juan a spus că celelalte două atribute necesare în luptă, răbdarea și alegerea momentului potrivit, pe care nu le dobîndise încă la acea vreme, fuseseră automat incluse de binefăcătorul său în strategia elaborată. Răbdarea presupune a ști să aștepți – fără grabă, fără neliniște – cu simplitate și bucurie pînă se va petrece ceea ce trebuie să se întîmple.

– Eram înjosit zi de zi, a continuat don Juan, atît de umilit, încît uneori plîngeam sub loviturile individului. Cu toate acestea, eram senin. Sfaturile binefăcătorului meu m-au ajutat să rezist zi după zi, fără să ajung să-l urăsc de moarte pe torționarul meu. Eram luptător. Știam că trebuie să aștept și mai știam ce aștept. În aceasta constă marea bucurie a luptei.

A mai spus că planul binefăcătorului său reclama hărțuirea sistematică a tiranului prin adoptarea unei atitudini de ordin superior, așa cum vizionarii noului ciclu procedaseră în timpul

Cuceririi făcîndu-şi scut din biserica catolică. La acea vreme, un preot modest avea uneori puteri mai mari decît un nobil.

Pavăza lui don Juan era doamna care îi dăduse slujba. Îngenunchea în fața ei şi îi repeta că este o sfîntă ori de cîte ori o întîlnea. O implora să-i dea medalionul cu chipul sfîntului care o proteja, ca să se roage pentru sănătatea şi fericirea ei.

– Pînă la urmă, mi-a oferit unul, a continuat don Juan, iar asta l-a dat gata pe individ. Cînd i-am convins pe servitori să ne rugăm cu toții noaptea, puțin a lipsit să nu facă infarct. Cred că atunci a luat hotărîrea de a mă ucide. Nu-şi putea permite luxul de a mă lăsa să continuu.

Am organizat atunci, drept contramăsură, un rozariu la care i-am poftit să participe pe toți servitorii casei. Doamna a socotit că am plămada unui om pios.

N-am reuşit să mai închid ochii după aceasta şi nici n-am mai putut dormi în patul meu. În fiecare seară urcam pe acoperiş. De-acolo l-am văzut căutîndu-mă de două ori în miez de noapte, cu sclipiri ucigaşe în privire.

În fiecare zi mă obliga să merg la grajduri, în speranța că armăsarii mă vor zdrobi sub copite; numai că eu fixasem într-un colț nişte scînduri groase sub care mă ascundeam pentru a mă apăra. El nu a aflat niciodată, fiindcă îi era silă de cai – o altă slăbiciune a lui care, după cum avea să se dovedească, i-a fost fatală.

Don Juan a spus că alegerea momentului potrivit este calitatea care determină eliberarea tuturor frustrărilor. Stăpînirea de sine, disciplina şi răbdarea sînt asemenea unui zăgaz care stăvileşte tot ce vine din exterior. Alegerea momentului potrivit este ecluza care permite accesul în stăvilar.

Individul nu cunoştea altceva în afara violenței, cu ajutorul căreia îi teroriza pe cei din jur. Dacă reuşeam să-i anihilez violența, îl reduceam la neputință. Don Juan ştia că individul nu

va îndrăzni să-l omoare în văzul tuturor celor ai casei, iar într-o bună zi, în prezența muncitorilor și a stăpînei, l-a insultat, făcîndu-l laș și spunîndu-i că se teme de moarte de soția patronului.

Stratagema binefăcătorului său menționa că, într-un asemenea moment, el trebuia să intre în stare de alertă, să fie cu mintea și simțurile treze dacă dorea să întoarcă situația împotriva tiranului. În asemenea momente, se întîmplă cele mai neașteptate lucruri. Cel mai umil dintre sclavi își ridiculizează torționarul, își bate joc de el, îl face să se simtă ridicol în fața unor martori importanți, apoi se retrage, nedîndu-i tiranului timp să riposteze, nici să-l pedpsească.

– O clipă mai tîrziu, tipul își ieșise din minți de furie, dar eu deja mă aruncasem, plin de recunoștință, la picioarele doamnei, a continuat el.

Don Juan a povestit că, după ce doamna a intrat în casă, individul și amicii lui l-au chemat să vină în spate, chipurile cu niște treabă. Tipul era livid de furie. După cum vorbea, don Juan a înțeles ce avea de gînd să facă. Don Juan s-a prefăcut că este de acord, însă, în loc să meargă spre ei, a fugit spre grajd. Era convins că armăsarii vor face o asemenea gălăgie că, probabil, stăpînii vor ieși din casă să vadă ce se petrece. Mai știa că monstrul nu va îndrăzni să-l împuște; lichidarea ar fi fost prea zgomotoasă, iar omul era prea timorat de spaima de a-și pierde slujba. Don Juan mai știa că omul nu va îndrăzni să intre în grajd – poate doar dacă ajunsese la limita răbdării.

– Am sărit în staulul celui mai nărăvaș cal, a spus don Juan, iar micul tiran, orbit de furie, și-a smuls cuțitul din teacă și s-a repezit după mine. Imediat m-am ascuns sub scînduri. Calul nu l-a lovit decît o singură dată și totul s-a sfîrșit aici.

Petrecusem șase luni în acea casă, iar în toată această perioadă exersasem din plin cele patru atribute ale stării de luptă. Mulțumită lor, am izbîndit. Nici-o clipă nu m-am compătimit pentru

soarta pe care o aveam şi n-am vărsat o lacrimă de neputinţă. Nu, am fost vesel şi senin. Stăpînirea de sine şi disciplina se ascuţiseră ca niciodată, iar atunci am avut prilejul să văd cu ochii mei ce minuni pot face pentru un luptător impecabil răbdarea şi alegerea momentului potrivit. Mai mult, nici o clipă nu i-am dorit omului moartea.

Binefăcătorul meu mi-a explicat un lucru foarte interesant. A îndura înseamnă a ascunde spiritual ceva ce luptătorul ştie că se va petrece cînd va fi momentul. Asta nu înseamnă că luptătorul complotează spre răul cuiva sau că plănuieşte să plătească poliţe mai vechi. Răbdarea este ceva independent. Atîta vreme cît luptătorul este stăpîn pe sine, disciplinat şi ştie care este momentul potrivit, răbdarea îi dă siguranţa celui ce merită că va primi ceea ce i se cuvine.

– Se-ntîmplă ca micii tirani să mai şi cîştige şi să-l învingă pe luptătorul care îi înfruntă? l-am întrebat.

– Bineînţeles. La începutul Cuceririi, a fost o perioadă în care războinicii piereau ca muştele. Au fost, pur şi simplu, decimaţi. Micuţii tirani ucideau pe cine doreau, după toane. În asemenea condiţii de tensiune, vizionarii au reuşit să atingă starea de sublim.

Don Juan a spus că acela a fost momentul în care vizionarii au înţeles că trebuie să se autodepăşească în efortul de a găsi noi căi.

– Vizionarii din noul ciclu s-au folosit de micuţii tirani, mi-a spus don Juan, privindu-mă fix în ochi, nu numai pentru a scăpa de balastul pe care îl reprezenta orgoliul, ci mai cu seamă pentru a perfecţiona tehnica spirituală extrem de complexă care făcea posibilă experienţa transcendentală. Vei ajunge să înţelegi în ce constă această tehnică pe măsură ce vom discuta despre măiestria conştiinţei.

I-am explicat lui don Juan că m-ar interesa să știu dacă în prezent, în zilele noastre, micuții tirani pe care el îi denumise puștime sînt capabili să înfrîngă un luptător.

– Tot timpul este posibil, mi-a răspuns el. Totuși, consecințele nu sînt atît de cumplite ca în trecutul îndepărtat. În prezent, se înțelege de la sine că luptătorului îi rămîne întotdeauna șansa de a-și reface forțele sau de a se salva, pentru a reveni mai tîrziu. Dar există și un revers al medaliei. A fi înfrînt de un micuț tiran începător nu atrage neapărat moartea, însă poate avea urmări devastatoare. Indicele de mortalitate, în sens figurat, este aproape la fel de ridicat. Ce vreau să spun este că luptătorii care cedează în fața unui mic tiran sînt distruși de propriul sentiment al eșecului și al nevredniciei. Asta îmi spune că rata mortalității este ridicată.

– Cum se poate măsura înfrîngerea?

– Oricine face jocul unui mic tiran își semnează condamnarea la moarte. Să acționezi la mînie, fără să faci apel la control și disciplină, să uiți că trebuie să fii răbdător, asta înseamnă să fii înfrînt.

– Ce se întîmplă după ce luptătorii sînt înfrînți?

– Fie strîng rîndurile, fie abandonează căutarea cunoașterii și trec pentru totdeauna în tabăra micilor tirani.

3. EMANAŢIILE VULTURULUI

A doua zi, am plecat cu don Juan pe jos într-o plimbare spre oraşul Oaxaca. Era 2:00 după-amiază, iar la acea oră drumul era pustiu.

În timp ce mergeam agale, don Juan a început deodată să vorbească. Mi-a spus că discuţia despre tirani, pe care o purtasem în ajun, fusese doar o introducere la marea temă pe care o oferea conştiinţa. Cînd am făcut afirmaţia că îmi deschisese o nouă perspectivă, m-a rugat să fiu mai explicit.

I-am spus că avea legătură cu o discuţie despre indienii yaqui pe care o purtasem cu ani în urmă. În cursul explicaţiilor sale iniţiatice, pentru partea dreaptă, încercase să mă convingă de faptul că yaquii socoteau actul oprimării ca oferindu-le anumite avantaje. Îl contrazisesem vehement atunci, motivîndu-i că era imposibil să găseşti vreun avantaj în condiţiile mizere. Însă a insistat, spunînd că nu are rost să te scandalizezi gîndindu-te numai la yaqui, cînd condiţiile în care trăiesc oamenii, în general, sînt atît de groaznice.

– Nu-i deplînge pe bieţii indieni yaqui, îmi spusese atunci. Mai degrabă compătimeşte specia umană. Cît despre indienii yaqui, aş putea spune că ei sînt norocoşii. Ei sînt cei asupriţi şi tocmai de aceea unii dintre ei vor ieşi triumfători din viaţă; însă

asupritorii lor, micuţii tirani care îi calcă în picioare, nu-şi vor găsi loc nici în iad.

M-am grăbit să-i răspund, bombănindu-l cu sloganuri politice. Nu-i înţelesesem deloc punctul de vedere. Deşi încercase să-mi explice din nou conceptul de micuţ tiran, îmi scăpase esenţa. Abia acum ideile începeau să se clarifice.

– Pînă acum nu-ţi era clar, a spus el rîzînd de mine, după ce i-am mărturisit neputinţa mea. Mîine, cînd vei reveni la starea de conştiinţă normală, n-ai să-ţi aminteşti ce revelaţie ai avut acum.

M-am simţit deodată cumplit de trist, ştiind că nu se-nşală.

– Eu însumi am trecut prin starea pe care o vei avea tu, a continuat. Binefăcătorul meu, nagualul Julian, m-a ajutat, transpunîndu-mă în stare de conştiinţă elevată, ca să am revelaţia a ceea ce abia acum tu ai înţeles despre micuţii tirani. În viaţa de zi cu zi, am sfîrşit prin a-mi schimba părerea despre lume, fără să-mi pot explica cum ajunsesem la asemenea concluzii.

De cînd mă ştiu am fost asuprit, aşa că a fost o vreme cînd eram otrăvit de ură împotriva asupritorilor. Imaginează-ţi ce surprins am fost să constat că ajunsesem să caut tovărăşia micuţilor tirani. Mi-am spus că, pesemne, îmi ieşisem din minţi.

Am ajuns într-un loc unde, pe marginea drumului, era prăvălită în neorînduială o aglomerare de bolovani pe jumătate îngropaţi de o surpare de teren. Don Juan s-a dus la ei, s-a aşezat pe unul şi m-a poftit să iau loc în faţa lui. Imediat, fără alt preambul, şi-a început prelegerea despre arta măiestriei conştiinţei.

Mi-a spus că există adevăruri pe care vizionarii, fie ei din ciclul vechi sau nou, le descoperiseră despre conştiinţă şi că le ordonaseră într-o secvenţă anume, spre a fi mai uşor de înţeles.

Mi-a explicat că măiestria conştiinţei consta în asimilarea adevărurilor respective într-o ordine prestabilită. Primul adevăr este acela că senzaţia de familiaritate faţă de lumea pe care o per-

cepem ne obligă să credem că realitatea înconjurătoare este formată din obiecte, cu existență de sine stătătoare și în forma sub care le percepem, în timp ce, de fapt, nu există o lume a obiectelor, ci un univers format din emanațiile Vulturului.

Mi-a spus că, înainte de a trece la explicarea emanațiilor Vulturului, trebuie să-mi vorbească despre ceea ce este cunoscut, ceea ce este necunoscut și ceea ce nu poate fi cunoscut. Majoritatea adevărurilor legate de conștiință au fost descoperite de bătrînii vizionari, a adăugat el. Însă ordinea în care au fost organizate aceste adevăruri le-o datorăm vizionarilor din noul ciclu. În lipsa acestei ordonări, aceste adevăruri ar fi rămas de nepătruns.

Mi-a spus că una dintre cele mai mari erori pe care le-au comis vechii vizionari a fost aceea de a nu fi dat importanța cuvenită ordinii. Urmarea fatală a acestei erori de judecată a fost ipoteza conform căreia ceea ce este necunoscut și ceea ce nu poate fi cunoscut sînt unul și același lucru. Vizionarilor din noul ciclu le-a revenit datoria de a îndrepta această eroare. Ei au stabilit frontiere și au definit necunoscutul drept ceva ascuns minții omenești, un mister învăluit într-un context înfricoșător, dar care, totuși, poate fi pătruns de mintea omului. Necunoscutul devine la un moment dat cunoscut. Pe de altă parte, incognoscibilul este imposibil de exprimat, imposibil de înțeles și imposibil de atins sau de realizat. Este ceva care nu ni se va dezvălui niciodată, totuși veșnic prezent, amețitor de frumos și înspăimîntător în același timp prin infinitatea sa.

– Cum pot face vizionarii distincție între cele două concepte? l-am întrebat.

– Există o regulă simplă a degetului mare, mi-a spus. Cînd se confruntă cu necunoscutul, în om se trezește spiritul de aventură. Necunoscutul are această calitate de a ne dărui speranță și fericire. Omul se simte atunci puternic, exaltat. Pînă și teama pe care

o stîrneşte ne dă un sentiment înălţător, de împlinire. Tinerii vizionari au văzut că omul dă ce are mai bun în el în faţa necunoscutului.

Mi-a spus că, dacă ceea ce este luat drept necunoscut se dovedeşte pînă la urmă a fi ceea ce nu poate fi cunoscut, atunci rezultatul este dezastruos. În prezenţa lui, vizionarii îşi pierd puterile, sînt debusolaţi. Un sentiment cumplit de oprimare pune stăpînire pe sufletul lor, trupul îşi pierde vigoarea, iar judecata şi înţelepciunea îi părăsesc, hoinărind la-ntîmplare şi fără rost, fiindcă ceea ce nu poate fi cunoscut nu are nici un fel de efect energizant. El este în afara sferei pe care o poate cuprinde mintea omenească şi tocmai de aceea nu trebuie să-i tulburi ordinea neinvitat şi nici chiar cu prudenţă. Tinerii vizionari au înţeles că trebuia să fie pregătiţi pentru a plăti un preţ exorbitant dacă intrau în contact cît de mic cu acesta.

Don Juan mi-a explicat că noii vizionari au avut de înfruntat şi depăşit bariere formidabile impuse de tradiţie. Cînd a început noul ciclu, nici unul dintre aceştia nu ştia cu exactitate care dintre tehnicile impuse de imensa moştenire iniţiatică erau corecte şi care nu. Evident, vechii vizionari se înşelaseră, dar noii vizionari nu ştiau unde. Au început pornind de la ipoteza că tot ce înfăptuiseră înaintaşii lor era eronat. Vechii vizionari fuseseră maeştri în elaborarea speculaţiilor. Ei au presupus, printre altele, că extraordinara lor facultate de *a vedea* era o pavăză. Au fost încredinţaţi că sînt intangibili, asta pînă cînd invadatorii i-au ras de pe faţa pămîntului, rezervîndu-le o moarte cumplită. În ciuda convingerii ferme că sînt invulnerabili, vechii vizionari erau lipsiţi de apărare, nu aveau nici un fel de protecţie.

Noii vizionari nu şi-au irosit vremea speculînd pe marginea a ceea ce era incorect. Nu, ei au început să exploreze necunoscutul, cu scopul de a-l identifica şi delimita de incognoscibil.

– Cum au reuşit să identifice necunoscutul, don Juan? l-am întrebat.

– Folosind metoda *vederii* controlate, mi-a răspuns el.

I-am explicat că sensul întrebării mele era ce se înţelege prin identificarea necunoscutului.

Mi-a spus că prin identificarea necunoscutului acesta devine accesibil percepţiei omului. Aplicînd constant practicile vizionarismului, noii vizionari au descoperit că necunoscutul şi cunoscutul sînt pe picior de egalitate, deoarece amîndouă conceptele se situează în cîmpul percepţiei umane. Într-adevăr, vizionarii pot părăsi cunoscutul la un moment dat pentru a pătrunde în necunoscut.

Ceea ce transcende însă capacitatea noastră de percepţie este incognoscibilul, iar diferenţa dintre acesta şi cognoscibil este crucială. Confuzia între cele două cîmpuri i-ar pune pe vizionari într-o postură extrem de ingrată în confruntarea cu incognoscibilul.

– Cînd vechii vizionari au trecut prin această experienţă, a continuat don Juan, ei au socotit că tehnicile elaborate de ei nu mai funcţionau cum se cuvine. O clipă nu le-a trecut prin minte că mare parte din ceea ce există în acel tărîm depăşeşte puterea noastră de înţelegere. A fost o eroare de judecată îngrozitoare din partea lor, pentru care, de altfel, au plătit scump.

– Ce s-a-ntîmplat după ce au făcut diferenţa între necunoscut şi incognoscibil? l-am întrebat.

– Atunci a început noul ciclu, mi-a răspuns. Această distincţie marchează graniţa dintre vechi şi nou. Tot ceea ce au întreprins de atunci şi pînă în prezent noii vizionari îşi are originea în înţelegerea acestei diferenţe.

Don Juan a spus că *vederea* a fost elementul hotărîtor care a dus atît la distrugerea lumii vechi, cît şi la naşterea lumii noi. Prin intermediul *vederii* noii vizionari au descoperit anumite

fapte incontestabile cu ajutorul cărora au ajuns să tragă concluzii de o importanţă covîrşitoare, care au revoluţionat lumea, despre natura umană şi lume, în general. Aceste concluzii, care au făcut posibilă apariţia noului ciclu, constituiau adevărurile despre conştiinţă pe care dorea să mi le explice.

Don Juan m-a rugat să-l însoţesc într-o plimbare prin parculeţul din centrul oraşului. Pe drum, am început să vorbim despre mecanisme şi instrumente delicate. El a spus că instrumentele sînt prelungiri ale simţurilor noastre, iar eu am susţinut că există şi instrumente care nu pot fi trecute în această categorie, deoarece îndeplinesc anumite funcţii pe care nu sînt pregătite din punct de vedere fiziologic să le îndeplinească.

– Simţurile omului sînt capabile de mult mai multe lucruri decît ne închipuim, a afirmat el.

– Îţi pot spune imediat că există instrumente capabile să detecteze undele radio emise din cosmos, am spus. În timp ce simţurile noastre nu pot detecta asemenea unde.

– Eu am o părere întrucîtva diferită, mi-a spus el. Eu cred că simţurile noastre pot detecta orice influx sau cîmp din mediul înconjurător.

– Atunci cum rămîne cu ultrasunetele? nu m-am lăsat eu. Organismul uman nu este echipat să le perceapă.

– Vizionarii nutresc convingerea că ne-am deschis spre univers o infimă porţiune a simţurilor, mi-a răspuns el.

A căzut o clipă de gînduri, ca şi cînd nu se hotăra ce să spună în continuare, apoi mi-a zîmbit.

– Primul adevăr despre conştiinţă, după cum ţi-am explicat, a început el, este că lumea înconjurătoare nu este ceea ce pare a fi, deci nu este ce credem noi despre ea. Noi credem că este o lume formată din obiecte, însă nici vorbă să fie aşa.

S-a oprit, ca şi cînd aştepta să vadă ce efect produseseră spusele sale. I-am spus că sînt de acord cu premisa lui dacă

reducem totul la un cîmp energetic. Mi-a spus că eram pe punctul de a intui un adevăr, dar că a-l explica rațional nu înseamnă să-i dovedești existența. Nu îl interesa dacă îl aprob sau nu, ci strădania mea de a înțelege ce presupune acest adevăr.

– Existența cîmpurilor de energie nu poate fi atestată, a continuat el. Vreau să spun că este imposibil pentru omul obișnuit. Însă, dacă le poți *vedea*, atunci înseamnă că ești vizionar, iar în acest caz înseamnă că explici adevărurile despre conștiință. Înțelegi ce vreau să spun?

A continuat spunînd că toate concluziile la care ajungem pe cale rațională au prea puțină influență, poate chiar nici una, asupra cursului vieții noastre, nemodificîndu-l. Dovadă stau atîtea exemple, oameni care nutresc cele mai ferme și clare convingeri, oameni cu principii, dar ale căror acțiuni sînt întotdeauna la polul opus și care nu găsesc altă explicație comportamentului lor decît că e omenește să greșești.

– Primul adevăr ar fi că lumea este ceea ce pare a fi, dar este totuși diferită, a continuat el. Nu este atît de solidă și reală pe cît ne-a obișnuit să credem percepția noastră, dar nici nu se poate spune că-i o himeră. Lumea nu este o iluzie, după cum susțin unii; este reală dintr-un punct de vedere și ireală din alt punct de vedere. Fii foarte atent la ce urmează să-ți spun, fiindcă doresc să înțelegi bine, nu doar să accepți. Noi percepem realitatea. Iată un fapt cu greutate. Dar ceea ce percepem nu este un fapt de același fel, fiindcă învățăm ce să percepem.

Ceva aflat în lumea din afară ne afectează simțurile. Aceasta este partea de real. Partea nerealistă este ceea ce ne transmit simțurile că se află în exterior. Să luăm, de pildă, un munte. Simțurile ne spun că el este un obiect. Are dimensiuni, culoare, formă. Avem chiar și categorii de munți, iar aceste clasificări sînt foarte precise. Pînă acum totul e corect. Singura fisură ar fi că niciodată nu ne-a trecut prin minte că simțurile joacă un rol

superficial. Simțurile percep realitatea în acest mod, fiindcă o trăsătură specifică a conștiinței noastre le dictează să procedeze astfel.

Am dat să-mi exprim din nou aprobarea, însă nu pentru că doream să vadă că-l aprob; în fond, nu pricepusem prea bine explicația sa. Mai degrabă reacționam la o situație care simțeam că tinde să devină amenințătoare. M-a oprit.

– Cînd folosesc cuvîntul „lume", a continuat don Juan, mă refer la tot ceea ce ne înconjoară. Am un termen mult mai bun, firește, însă el ar fi de neînțeles pentru tine. Vizionarii susțin că noi credem că există o lume de obiecte în jurul nostru doar fiindcă așa ne dictează conștiința. Ceea ce există cu adevărat în exterior sînt emanațiile Vulturului, fluidul în continuă mișcare, și totuși neschimbat, etern.

M-a oprit cu un gest exact în clipa în care mă pregăteam să-l întreb ce înțelege prin emanațiile Vulturului. Mi-a explicat că una dintre cele mai impresionante moșteniri pe care ni le-au lăsat vechii vizionari a fost descoperirea că rațiunea oricărei ființe dotate cu capacitate de percepție, cu simțuri, este de a-și perfecționa conștiința. Don Juan a spus că aceasta este o descoperire epocală.

Jumătate în gluma, jumătate în serios, m-a întrebat dacă cunoșteam un răspuns mai bun la întrebarea obsedantă la care omul nu a găsit încă răspuns: care este sensul existenței umane? Am abordat imediat o poziție defensivă, argumentînd că întrebarea în sine era lipsită de sens și că nu i se putea da un răspuns logic. I-am spus că o discuție pe această temă impune abordarea unei discuții ample pe tema credințelor religioase și că totul se reduce, în final, la credință.

– Vechii vizionari nu reduceau discuția la credință, a spus el. Ei nu aveau simț practic în aceeași măsură ca noii vizionari, însă erau suficient de pragmatici, încît să nu se înșele asupra înțele-

ului a ceea ce *vedeau*. Prin întrebarea anterioară, care te-a tulburat atît de mult, încercam să-ţi atrag atenţia asupra faptului că numai pe cale raţională nu putem găsi răspuns la întrebarea asupra sensului existenţei noastre. De fiecare dată cînd încercăm, răspunsul ne deturnează spre credinţă. Vechii vizionari au ales o altă cale şi au găsit un răspuns care nu implică exclusiv credinţa.

Mi-a spus că vechii vizionari, asumîndu-şi riscuri enorme, au reuşit *să vadă* forţa indescriptibilă care se află la originea tuturor fiinţelor senzitive. Ei au denumit-o, în mod convenţional, Vulturul deoarece în cele cîteva străfulgerări care le-au fost îngăduite *au văzut-o* ca pe o entitate infinită, asemănătoare ca formă unui vultur alb-negru.

Ei *au văzut* că Vulturul este cel care aduce conştiinţa. Vulturul este cel care creează fiinţe senzitive ca ele să trăiască şi să îmbogăţească conştiinţa pe care el le-o hărăzeşte o dată cu viaţa. Ei au mai văzut că acelaşi Vultur devorează conştiinţa îmbogăţită după ce fiinţele renunţă la ea o dată cu moartea.

Pentru vechii vizionari, a spus don Juan în continuare, a afirma că sensul existenţei este acela de a îmbogăţi conştiinţa nu este o chestiune de credinţă, nici de deducţie. Ei *au văzut*.

Ei au văzut cum conştiinţa fiinţelor senzitive se desprinde în momentul morţii şi zboară, asemenea unui ghem de bumbac luminos, spre ciocul Vulturului care urmează să o absoarbă. Pentru vechii vizionari, aceasta constituia dovada că fiinţele senzitive trăiesc doar pentru a îmbogăţi conştiinţa care este hrana Vulturului.

Lămuririle lui don Juan s-au întrerupt pentru moment în acest punct, fiindcă trebuia să plece într-o scurtă călătorie de afaceri, iar Nestor l-a condus cu maşina pînă la Oaxaca. Privindu-i cum se îndepărtează, mi-am amintit că, la începutul relaţiei cu don Juan, de fiecare dată cînd spunea că trebuie să purceadă într-o călătorie de afaceri eu credeam că foloseşte un eufemism

şi că, în realitate, era vorba despre altceva. Abia tîrziu mi-am dat seama că vorbea serios. Înaintea unei asemenea călătorii, îmbrăca unul dintre nenumăratele sale costume impecabil lucrate, încît n-ai fi zis că este bătrînul indian pe care-l cunoşteam. Am făcut la un moment dat cîteva comentarii asupra acestei metamorfoze complete.

– Nagualul este o persoană suficient de flexibilă, încît să ia orice înfăţişare doreşte, mi-a spus el. Printre altele, a fi un adevărat nagual înseamnă că nu doreşti să dovedeşti nimic în mod special. Nu uita ce ţi-am spus acum, fiindcă vom reveni de nenumărate ori asupra acestui subiect.

Şi chiar am revenit asupra lui de nenumărate ori şi în toate modurile imaginabile. Prin afirmaţiile sale, mi-a demonstrat că nu are de apărat nici un punct anume de vedere, dar că în cursul călătoriei sale la Oaxaca mi s-a oferit umbra unui motiv de îndoială. Am înţeles brusc că nagualul are totuşi o idee de apărat – imaginea Vulturului – iar ceea ce presupune această descriere impune, după părerea mea, o apărare pătimaşă.

I-am cerut lămuriri unuia dintre tovarăşii lui don Juan, însă el a evitat să-mi satisfacă curiozitatea. Mi s-a răspuns că subiectul este tabu pînă-n clipa în care don Juan îşi va fi încheiat explicaţiile.

Imediat ce s-a întors, ne-am instalat pentru o discuţie, iar prima întrebare pe care i-am pus-o s-a referit la presupunerea mea.

– Patima nu are nimic de a face cu susţinerea unor adevăruri de asemenea anvergură, mi-a răspuns el. Dacă-ţi închipui că încerc să le apăr, să ştii că te-nşeli. Ele au fost ordonate şi explicate pentru plăcerea şi iluminarea spirituală ale luptătorilor, nu pentru a antrena sentimente de proprietate. Spunîndu-ţi că nagualul nu are opinii de apărat, voiam să spun, printre altele, că nagualul are spiritul curăţat de orice obsesie.

I-am spus că nu reuşeam să-i urmez învăţăturile, fiindcă făcusem o adevărată obsesie pentru Vultur şi pentru ceea ce reprezenta. Am făcut nenumărate remarci asupra ciudăţeniei unei asemenea idei.

– Nu este o simplă idee, mi-a spus. Este un adevăr. Noii vizionari nu se jucau cu ideile.

– Bine, dar ce tip de forţă sau energie ar putea reprezenta Vulturul?

– Nu ştiu cum aş putea să-ţi răspund mai bine. Vulturul este la fel de real pentru vizionari pe cît de autentică este pentru noi legea gravitaţiei sau timpul, însă la fel de abstract şi inaccesibil.

– Numai puţin, don Juan. Vorbim despre concepte abstracte, dar care se referă la fenomene reale ce pot fi confirmate. Există atîtea discipline care se pot ocupa de această problemă.

– Vulturul şi emanaţiile sale pot fi demonstrabile, mi-a replicat don Juan. Iar disciplina pe care au dezvoltat-o noii vizionari este dedicată acestui tip de demonstraţie.

L-am rugat să-mi explice ce reprezintă emanaţiile Vulturului.

Mi-a spus că emanaţiile Vulturului sînt un lucru imuabil şi de sine stătător care însumează tot ceea ce există, atît cunoscutul, cît şi incognoscibilul.

– De fapt, este imposibil de descris în cuvinte ce reprezintă cu adevărat emanaţiile Vulturului, a continuat don Juan. Vizionarul trebuie să le perceapă el însuşi, dincolo de cuvinte.

– Dar dumneata, don Juan, le-ai fost vreodată martor?

– Fireşte. Cu toate acestea, nu ţi le pot descrie. Sînt o prezenţă, aproape o masă eterogenă, o presiune care creează o senzaţie ameţitoare, copleşitoare, orbitoare. Omul nu poate decît să întrezărească emanaţiile, după cum întrezăreşte doar Vulturul însuşi.

– Don Juan, cu alte cuvinte, Vulturul este originea emanaţiilor?

– Inutil să precizez că Vulturul este originea a ceea ce emană el însuşi.

– Voiam să te-ntreb dacă acest adevăr poate fi vizualizat.

– Nu există nimic la el care ar putea ţine de vizual. Vizionarul simte prezenţa Vulturului cu fiecare fibră a corpului său. Fiecare om poartă în sine ceva ce îi permite să fie martorul, cu tot corpul, prezenţei Vulturului. Vizionarii explică în termeni foarte simpli actul *vederii* Vulturului: cum omul este format din emanaţiile Vulturului, nu trebuie decît să-şi canalizeze atenţia spre părţile care-l compun. Problema apare în conştiinţa umană deoarece conştiinţa umană are nenumărate meandre şi este confuză. În momentul crucial în care emanaţiile spirituale încep să se manifeste, conştiinţa omului se simte obligată la interpretări. Rezultatul este o viziune a Vulturului şi a emanaţiilor Vulturului. În realitate, însă, nu există nici Vultur, nici emanaţii ale Vulturului. Ceea ce există acolo este ceva ce nu poate înţelege nici o fiinţă vie.

L-am întrebat dacă sursa emanaţiilor a fost denumită Vultur fiindcă vulturii în general au atribute importante.

– Acest lucru este valabil în cazul a ceva ce nu poate fi cunoscut, dar care aminteşte vag de ceva cunoscut, mi-a răspuns el. În acest sens, s-au făcut cîteva încercări de a le conferi vulturilor atribute pe care nu le au. Aşa se întîmplă întotdeauna cînd oameni influenţabili învaţă să interpreteze un rol care presupune sobrietate. Vizionarii sînt de mărimi şi forme dintre cele mai diferite.

– Vrei să spui că există mai multe tipologii de vizionari?

– Nu, vreau să spun că există o mulţime de imbecili care devin vizionari. Vizionarii sînt oameni plini de slăbiciuni sau, mai degrabă, oamenii plini de slăbiciuni pot deveni vizionari. La fel

se poate întîmpla ca oameni nenorociţi să devină oameni de ştiinţă străluciţi.

Trăsătura caracteristică a vizionarilor răi este că aceştia doresc să uite miracolul vieţii. Sînt atît de copleşiţi de capacitatea lor de a *vedea*, încît ajung să creadă că numai geniul lor contează. Vizionarul trebuie să fie un model dacă vrea să depăşească indiferenţa aproape imposibil de învins, caracteristică condiţiei noastre de oameni. Mult mai important decît *vederea* în sine este ce fac vizionarii cu ceea ce *văd*.

– Ce vrei să spui, don Juan?

– Gîndeşte-te la ce ne-au făcut unii vizionari. Sîntem încurcaţi de viziunea lor a unui Vultur care domneşte asupra noastră şi ne devorează fiinţa în momentul morţii.

Mi-a spus că există o certă moliciune a spiritului în această versiune şi că lui îi displăcea ideea că ceva ne devorează la sfîrşit. Din punctul lui de vedere, ar fi fost mai corect să spunem că există o forţă care ne atrage conştiinţa, tot aşa cum magnetul atrage pilitura de fier. În momentul morţii, fiinţa noastră, în totalitatea ei, se dezintegrează sub forţa de atracţie a acestei forţe imense.

Găsea grotescă interpretarea devorării fiinţei de către Vultur, deoarece ea vulgariza, transformînd un act inefabil, ce nu putea fi cuprins cu mintea, nici descris, în ceva la fel de lumesc ca mîncatul.

– Eu mă socotesc un om obişnuit, am spus. Descrierea Vulturului care ne devorează a făcut o impresie profundă asupra mea.

– Adevăratul impact poate fi măsurat numai în clipa în care *vezi* tu însuţi, mi-a spus. Să nu uiţi însă niciodată că noi nu scăpăm de defecte nici după ce devenim vizionari. Aşadar, dacă vei vedea acea forţă, s-ar putea să le dai dreptate vizionarilor molatici care au denumit-o Vultur. Aşa am păţit eu însumi. Dar,

pe de altă parte, s-ar putea să nu fii de acord cu ei. S-ar putea să rezişti tentaţiei de a atribui trăsături omeneşti unui lucru care este de neînţeles şi să-i dai o altă denumire, una poate mai corectă.

Vizionarii care *văd* emanaţiile Vulturului se referă la ele numindu-le porunci, a spus don Juan. Nu m-ar deranja să le numesc eu însumi porunci, dacă nu m-aş fi obişnuit să le spun emanaţii. Este o reacţie la preferinţa pe care o manifestă binefăcătorul meu; fiindcă în viziunea lui, acestea sînt porunci. Consider că termenul se potriveşte mai bine cu personalitatea sa puternică decît cu a mea, în timp ce mie mi se potriveşte un termen mai impersonal. Pentru mine, „porunci" are o conotaţie prea omenească, însă exact asta sînt, porunci.

Don Juan spunea că a *vedea* emanaţiile înseamnă a atrage dezastrul. Noii vizionari au descoperit în scurt timp imensele dificultăţi pe care le implică acest act şi, după străduinţe chinuitoare de a depista necunoscutul şi a-l delimita de incognoscibil, au ajuns la concluzia că tot ce există este făcut din emanaţiile Vulturului. Numai o mică parte din aceste emanaţii este accesibilă conştiinţei umane, iar această parte este redusă la o fracţiune infimă de constrîngerile existenţei noastre de zi cu zi. Această fracţiune infimă din emanaţiile Vulturului reprezintă cunoscutul; porţiunea mică şi posibil accesibilă conştiinţei umane este necunoscutul, iar ceea ce rămîne, şi care nu poate fi calculat, reprezintă incognoscibilul.

A continuat spunînd că noii vizionari, înzestraţi cu o natură mai pragmatică, au conştientizat imediat puterea coercitivă a emanaţiilor. Ei au înţeles că toate fiinţele vii sînt nevoite să folosească emanaţiile Vulturului, fără a afla vreodată ce reprezintă. De asemenea, au înţeles că organismele sînt astfel alcătuite, încît să controleze un anumit registru din aceste emanaţii şi că fiecărei specii îi este specific un registru diferit. Emanaţiile exercită mare

presiune asupra organismelor, iar prin intermediul acestei presiuni organismele își alcătuiesc universul pe care îl pot percepe.

– În cazul nostru, și în calitatea noastră de ființe umane, a spus don Juan, noi folosim aceste emanații și le interpretăm drept realitate. Însă ceea ce omul poate percepe reprezintă o particică atît de mică din emanațiile Vulturului, încît ar fi ridicol să acordăm un credit prea mare percepțiilor noastre, deși, în același timp, ar fi imposibil să le nesocotim. Noii vizionari au descoperit toate aceste adevăruri numai prin strădanii serioase... și după ce au avut de înfruntat primejdii uriașe.

Don Juan era așezat pe locul său obișnuit din sala încăpătoare. În mod normal, această încăpere era nemobilată – oamenii ședeau pe saltele așezate direct pe podea – însă Carol, femeia nagual, reușise să aducă fotolii comode pentru ședințele la care participam cînd ea sau eu îi citeam, pe rînd, lui don Juan din operele poeților de limbă spaniolă.

– Te rog să fii foarte atent la ceea ce vom face, mi-a spus el după ce ne-am așezat. Vom vorbi despre măiestria conștiinței. Adevărurile pe care le vom aborda reprezintă principiile acestei măiestrii.

A adăugat că, în învățăturile sale pentru partea dreaptă, demonstrase aceste principii conștiinței mele normale, cu ajutorul unuia dintre tovarășii săi vizionari, Genaro, și că Genaro se jucase cu conștiința mea cu umorul ireverențios pentru care noii vizionari erau renumiți.

– Genaro ar trebui să fie cu noi, să-ți povestească el însuși despre Vultur, a spus el, dar versiunile lui sînt prea necuviincioase. Convingerea sa este că acei vizionari care au denumit forța Vulturul erau fie foarte proști, fie au făcut o glumă uriașă fiindcă vulturii nu numai că depun ouă, dar ei mai depun și excremente.

Don Juan mi-a spus că a găsit atît de corecte comentariile lui Genaro, încît nu s-a putut stăpîni să nu izbucnească în rîs. A mai

adăugat că, dacă noii vizionari ar fi fost cei care au descris Vulturul, atunci, cu siguranță, descrierea lor ar fi fost făcută pe jumătate în glumă.

I-am mărturisit lui don Juan că la un anumit nivel eu vedeam Vulturul ca pe o imagine poetică și, ca atare, mă încînta; dar, dacă luam sensul său literal, atunci îmi provoca o spaimă teribilă.

– Una dintre cele mai teribile forțe din existența unui luptător este frica, mi-a spus el. Ea îl stimulează să învețe.

Mi-a amintit că datorăm descrierea Vulturului vechilor vizionari. Noii vizionari sfîrșiseră cu descrierile, comparațiile și ipotezele de orice fel. Îi interesa să pătrundă direct în miezul lucrurilor și de aceea riscau expunîndu-se la cele mai mari pericole – pentru a-și satisface această dorință. Ei *au văzut* cu adevărat emanațiile Vulturului, însă n-au îndrăznit niciodată să forțeze o descriere a Vulturului. Intuiau că *a vedea* Vulturul presupunea un consum prea mare de energie și că vizionarii antichității plătiseră scump pentru îndrăzneala de a fi întrezărit în fulgurarea unei clipe incognoscibilul.

– Cum au reușit vechii vizionari să ajungă la descrierea Vulturului? l-am întrebat.

– Aveau nevoie de un set minim de instrucțiuni despre incognoscibil, în scopuri educative, mi-a răspuns. Au rezolvat această nevoie cu ajutorul unei descrieri sumare a forței care guvernează tot ceea ce există pe lume, însă nu a emanațiilor, imposibil de redat în limbaj comparativ. Vizionarii pot simți uneori dorința presantă de a risca pe cont propriu comentarii pe tema anumitor emanații, însă strădania rămîne una de ordin personal. Cu alte cuvinte, nu există nici o versiune potrivită a emanațiilor, așa cum există în cazul Vulturului.

– Noii vizionari par a fi fost gînditori abstracți, am remarcat eu. Seamănă cu filozofii perioadei moderne.

– Dimpotrivă, noii vizionari au fost oameni extrem de pragmatici, mi-a răspuns el. Nu i-a preocupat o clipă elaborarea teoriilor raționale.

Mi-a spus că vechii vizionari erau teoreticieni. Ei au construit edificii monumentale de abstracțiuni potrivite lor și vremurilor în care trăiau. Aidoma filozofilor moderni, ei nu controlau înlănțuirea ideatică proprie. Dimpotrivă, noii vizionari, impregnați de simț practic, reușeau *să vadă* un flux de emanații și *să vadă* modul în care omul și alte ființe le folosesc, pentru a-și construi propriul univers perceptibil.

– Cum folosește omul aceste emanații, don Juan?

– Este atît de simplu, încît pare o prostie. Pentru vizionar, omul este o ființă luminoasă. Luminozitatea umană este formată din acea parte a emanațiilor Vulturului cuprinsă în coconul nostru ovoidal. Această porțiune specială de emanații, închisă într-un înveliș, este ceea ce ne conferă calitatea de oameni. A percepe înseamnă a armoniza emanațiile conținute în interiorul coconului cu cele care se află în afara lui.

Vizionarii pot *vedea*, de pildă, emanațiile din interiorul oricărei ființe vii și ne pot spune apoi care dintre emanațiile exterioare se pot armoniza cu acestea.

– Emanațiile seamănă cu niște raze luminoase? l-am întrebat.

– Nu, deloc. Ar fi prea simplu. Sînt ceva imposibil de descris.Totuși, mi-aș permite un comentariu personal spunînd că sînt ca niște fascicule luminoase. Un lucru cu adevărat imposibil de înțeles pentru conștiința normală este că aceste fascicule sînt conștiente. Nu-ți pot explica ce înseamnă asta, fiindcă nici eu nu înțeleg exact ce spun. Tot ceea ce-ți pot spune cu titlu de comentariu personal este că fasciculele sînt conștiente de existența lor, vii și vibrante, că sînt atît de multe, încît numerele își pierd înțelesul, și că fiecare conține o eternitate în sine.

4. STRĂLUCIREA CONŞTIINŢEI

Tocmai mă întorsesem dintr-o excursie în munţii din ţinut, unde fusesem în compania lui don Juan şi a lui don Genaro la cules de plante medicinale. Eram la don Genaro acasă, aşezaţi la masă, cînd don Juan m-a făcut să schimb nivelurile de conştiinţă. Don Genaro nu mă scăpase o clipă din priviri şi a început să chicotească. Nu s-a putut abţine să nu remarce cît de bizar i se părea că eu lucram cu două standarde diferite, pentru cele două părţi ale conştiinţei mele. Cel mai semnificativ exemplu era legat de relaţia pe care o aveam cu el. Partea dreaptă a conştiinţei mele îl percepea ca pe temutul şi respectatul vrăjitor don Genaro, o persoană ale cărei acte incomprehensibile mă încîntau, umplîndu-mă în acelaşi timp de o teroare paralizantă. Pentru partea mea stîngă, el era Genaro, pur şi simplu, sau Genarito, fără nici un don ataşat numelui său, un vizionar fermecător şi bun ale cărui acte erau comprehensibile şi coerente, în perfectă armonie cu ceea ce făceam sau mă străduiam să fac.

Am fost de acord cu el şi am adăugat că pentru partea mea stîngă, fiinţa a cărei simplă prezenţă mă făcea să tremur ca o frunză scuturată de vînt era Silvio Manuel, unul dintre cei mai misterioşi tovarăşi ai lui don Juan. Am adăugat că don Juan, ca

nagual autentic, transcende orice standard arbitrar, fiind respectat şi admirat de mine în ambele stări.

– Dar nu temut? a întrebat Genaro cu voce tremurată.

– Foarte temut, a intervenit don Juan, mimînd frica.

Am izbucnit cu toţii în hohote de rîs, însă don Juan şi Genaro rîdeau cu asemenea poftă, că imediat i-am bănuit că ştiu ceva ce mie îmi era necunoscut.

Don Juan citea în mine ca într-o carte deschisă. Mi-a explicat că în stadiul tranzitoriu, înainte de a intra total în starea de conştiinţă a părţii stîngi, omul este capabil de o putere de concentrare impresionantă, fiind însă permeabil la orice influenţă imaginabilă. Eu începusem să mă las influenţat de suspiciune.

– La Gorda se află permanent în acest stadiu, mi-a spus el. Are o capacitate extraordinară de asimilare, însă te calcă pe nervi. Nu se poate abţine să nu se lase condusă de orice i se potriveşte, inclusiv, fireşte, de lucrurile bune, cum ar fi concentrarea profundă.

Don Juan mi-a explicat că noii vizionari au descoperit că perioada de tranziţie este momentul în care se produce procesul de învăţare temeinică, dar şi acela în care luptătorii trebuie supravegheaţi şi trebuie să primească explicaţii pentru o evaluare corectă a cunoştinţelor asimilate. Dacă înainte de a pătrunde în partea stîngă nu li se dă nici o explicaţie, ei vor deveni mari vrăjitori, însă slabi vizionari, cum erau vechii tolteci.

– Femeile-luptătoare, în special, cădeau pradă ispitei pe care o conţinea partea stîngă, a spus el. Ele sînt atît de agere, încît îşi pot deschide cu uşurinţă partea stîngă, deseori mult prea rapid ca să nu-şi facă rău.

După o lungă perioadă de tăcere, Genaro a aţipit. Atunci a început don Juan să vorbească. A spus că noii vizionari au fost obligaţi să inventeze o nouă terminologie, mult mai sugestivă pentru explicarea adevărului secund despre conştiinţă. Binefă-

cătorul său schimbase unii dintre termeni, alegîndu-i pe aceia care i se potriveau mai bine, iar el însuşi recursese la aceeaşi metodă, ghidat de convingerea vizionarilor conform căreia nu este important termenul folosit atîta vreme cît adevărurile au fost demonstrate prin intermediul *vederii*.

Eram curios să aflu ce termeni modificase el, însă nu ştiam cum să formulez mai bine întrebarea. A înţeles că aveam îndoieli în privinţa dreptului sau a capacităţii sale de a-i modifica şi mi-a explicat că, dacă termenii pe care îi sugerăm izvorăsc din raţiunea noastră, ei nu vor reuşi să transmită decît înţelegerea lumească a existenţei cotidiene.

L-am întrebat de ce simţise nevoia de a modifica terminologia.

– Este datoria nagualului să caute noi modalităţi de exprimare pentru o mai bună prezentare a lucrurilor, mi-a răspuns el. Curgerea timpului modifică lucrurile şi orice nou nagual este obligat să introducă termeni noi, idei noi, ca să descrie ceea ce *vede*.

– Vrei să spui că ideile nagualului sînt inspirate de existenţa cotidiană? l-am întrebat.

– Nu. Ceea ce vreau să spun este că nagualul vorbeşte despre *vederea* sa în forme şi termeni noi, a spus el. De pildă, asemenea nagualului din noua generaţie, tu ar trebui să afirmi că percepţia izvorăşte din conştiinţă. Deci tu vei susţine acelaşi lucru pe care l-a afirmat binefăcătorul meu, însă într-o formă diferită.

– Don Juan, ce reprezintă percepţia în accepţiunea noilor vizionari?

– Ei susţin că percepţia este o condiţie a alinierii. Emanaţiile din interiorul coconului intră în armonie cu cele din mediul exterior cu care au afinitate. Reglarea este cea care permite cultivarea stării de conştiinţă de către orice organism viu. Vizionarii fac

mari afirmații fiindcă ei *văd* ființele vii așa cum sînt în realitate: ființe de lumină cu înfățișarea unor bule de lumină alburie.

L-am întrebat cum stabilesc emanațiile din interiorul coconului relația de afinitate cu cele ambiante, astfel încît să realizeze percepția.

– Emanațiile din interior și cele din exterior sînt aceleași fascicule de lumină, a spus el. Ființele receptive senzorial sînt bule minuscule alcătuite din aceste fascicule, puncte luminoase de dimensiuni microscopice, atașate acestor emanații infinite.

A continuat explicîndu-mi că luminozitatea unei ființe este creată de acea parte a emanațiilor Vulturului pe care le conține aleatoriu în coconul său de lumină. Cînd vizionarii *văd* percepția, ei sînt martorii unui fenomen special: luminozitatea emanațiilor Vulturului din exteriorul coconului unei ființe vii sporește luminozitatea emanațiilor din interiorul coconului. Luminozitatea exterioară o atrage pe cea interioară; o prinde în capcană, dacă se poate spune astfel, și o fixează. Acest fenomen de fixare este conștiința specifică fiecărei ființe.

Vizionarii pot, de asemenea, *vedea* modul în care emanațiile din afara coconului exercită o presiune specială asupra porțiunii corespunzătoare a emanațiilor interioare. Această presiune determină gradul de conștiință pe care îl are o ființă.

L-am rugat să-mi explice cum exercită presiune emanațiile Vulturului din afara coconului asupra celor din interior.

– Emanațiile Vulturului sînt mai mult decît simple fascicule luminoase, mi-a răspuns el. Fiecare dintre ele reprezintă o sursă de energie nelimitată. Gîndește-te în felul acesta: de vreme ce unele dintre emanațiile din afara coconului sînt identice cu emanațiile din interior, energiile lor se manifestă ca o presiune continuă. Însă coconul izolează emanațiile din interiorul rețelei sale, în acest mod direcționînd presiunea.

Ţi-am spus la un moment dat că bătrînii vizionari erau maeştri incontestabili în arta manevrării conştiinţei, a continuat el. Ceea ce pot, în fine, adăuga acum, drept completare, este că ei erau maeştri şi stăpîneau această artă, fiindcă au învăţat să manipuleze structura coconului uman. Îţi mai spuneam că ei au desluşit misterul stării de concentrare. Prin aceasta voiam să spun că ei *au văzut* conştiinţa ca pe o lumină strălucind în interiorul coconului fiinţelor însufleţite. Ei au denumit-o, pe bună dreptate, strălucirea conştiinţei.

A mai explicat că vechii vizionari *au văzut* conştiinţa omului ca pe o lumină strălucitoare de culoarea chihlimbarului, mult mai intensă decît restul coconului. Această strălucire este ca o bandă îngustă, aşezată pe verticală în partea dreaptă a coconului şi pe toată lungimea lui. Arta bătrînilor vizionari consta în deplasarea luminii de la locul său originar, de la suprafaţa coconului, şi diseminarea sa spre interior, în toată masa sa.

S-a întrerupt şi l-a privit pe Genaro care era cufundat într-un somn profund.

– Lui Genaro puţin îi pasă de explicaţii, a spus el. El este un om al faptelor, nu al vorbelor. Binefăcătorul meu l-a îndemnat constant să înfrunte probleme nerezolvabile şi atunci a pătruns în partea stîngă propriu-zisă, nemaiavînd niciodată răgaz pentru meditaţie sau problematizări.

– Nu-i mai bine să fii aşa, don Juan?

– Depinde. Pentru el, este perfect. Pe tine sau pe mine nu ne-ar satisface această postură, fiindcă noi sîntem chemaţi să explicăm. Genaro sau binefăcătorul meu seamănă mai mult cu vizionarii din vechime decît cu cei noi: ei pot controla lumina strălucitoare a conştiinţei şi o pot manevra cum doresc.

S-a ridicat de pe salteaua pe care şedeam şi şi-a dezmorţit braţele şi picioarele. L-am îndemnat să continue lecţia, însă mi-a

spus, zîmbind, cà aveam nevoie de odihnà, cà puterea de concentrare îmi slàbise.

S-a auzit o bàtaie în uşà şi atunci m-am trezit. Se înnoptase. Eram atît de buimàcit, încît nu-mi aminteam unde mà aflu. O parte din mine era departe, ca şi cînd o parte a fiinţei mele încà dormita, cu toate cà eram treaz de-a binelea. Prin fereastra deschisà luna arunca destulà luminà, ca sà vàd ce este în jur.

L-am vàzut pe don Genaro ridicîndu-se şi îndreptîndu-se spre uşà. Atunci mi-am dat seama cà sînt la el acasà. Don Juan dormea dus pe o saltea aşezatà direct pe podea. Aveam senzaţia clarà cà toţi trei adormisem dupà ce ne întorsesem dintr-o excursie în munţi.

Don Genaro a aprins lampa cu petrol, iar eu l-am urmat în bucàtàrie. Cineva îi adusese o oalà cu tocanà fierbinte şi o stivà de tortillas.

– Cine ţi-a adus de mîncare? l-am întrebat. Ai vreo femeie care-ţi gàteşte?

Don Juan venise şi el în bucàtàrie. M-au privit amîndoi, zîmbind. Dintr-un motiv pe care nu mi-l puteam explica, zîmbetul lor m-a îngheţat de spaimà. Mai aveam puţin şi începeam sà ţip de teamà cînd don Juan mi-a dat o palmà pe spate, ajutîndu-mà sà trec în starea de conştiinţà elevatà. Atunci am priceput cà, poate, în timp ce dormeam, poate cînd mà trezisem, alunecasem înapoi în starea de conştiinţà obişnuità.

Îndatà ce am revenit în starea de conştiinţà elevatà, am resimţit o senzaţie stranie, un amestec de uşurare şi mînie, dar şi o tristeţe acutà. Eram uşurat cà-mi revenisem, fiindcà începusem sà percep acele stàri de neînţeles ca formînd adevàratul meu Eu. Explicaţia era foarte simplà: în acele stàri mà simţeam împlinit, întreg, ca şi cînd nu-mi lipsea nimic. Furia şi tristeţea erau reacţia la neputinţà. Eram mai conştient decît oricînd de limitele fiinţei mele.

L-am rugat pe don Juan să-mi explice cum era posibil să fac ceea ce făceam. În starea de conştiinţă elevată eram capabil să arunc o privire spre trecutul imediat şi să-mi amintesc totul despre mine; puteam explica amănunţit tot ceea ce făcusem în starea normală sau de elevaţie; ţineam minte pînă şi neputinţa de a-mi aminti. Însă îndată ce reveneam la nivelul normal, de conştiinţă obişnuită, nu reuşeam să-mi amintesc nimic din experienţa trăită în starea de conştiinţă elevată, nici dacă viaţa mea ar fi depins de asta.

– Opreşte-te, opreşte-te, mi-a spus don Juan. Încă nu ţi-ai amintit nimic. Starea de conştiinţă elevată este doar una intermediară. Sînt infinit de multe lucruri dincolo de ea, iar tu ai călătorit în aceste zone de nenumărate ori. În acest moment, nu-ţi poţi aminti nimic, chiar dacă viaţa ta ar depinde de asta.

Avea dreptate. Nu pricepeam o iotă din ce-mi spunea. L-am implorat, aşadar, să-mi ofere o explicaţie.

– Vine şi explicaţia, mi-a spus. Procesul este lent, însă ajungem şi la el. Este lent, fiindcă noi doi ne asemănăm: ca şi ţie, îmi place să înţeleg. Eu sînt opusul binefăcătorului meu, care nu avea har pedagogic. Pentru el numai faptele erau valabile. Îi plăcea să ne dea cîte o problemă imposibil de înţeles, lăsîndu-ne apoi să ne frămîntăm şi să o rezolvăm pe cont propriu. Unii dintre noi n-au reuşit să dezlege nici una, aşa că am sfîrşit prin a împărtăşi soarta vizionarilor din vechime: fapte şi nici un strop de cunoaştere autentică.

– Acele amintiri sînt blocate în mintea mea? l-am întrebat.

– Nu. Lucrurile ar fi prea simple, mi-a răspuns el. Acţiunile vizionarilor sînt foarte complexe şi nu pot fi reduse la o înţelegere simplistă a fiinţei umane împărţite în minte şi corp. Nu-ţi aminteşti ce-ai făcut sau experienţa prin care ai trecut, fiindcă, atunci cînd trăiai ce ai uitat, *vedeai*.

L-am rugat pe don Juan să-mi traducă ceea ce spusese.

Mi-a explicat, fără să se grăbească, că tot ceea ce nu reuşeam să-mi amintesc se petrecuse în stări în care conştiinţa mea obişnuită era intensificată, condiţie care confirma că alte zone ale fiinţei mele erau active în acel moment.

– Ceea ce ai uitat, indiferent care ar fi natura sa, rămîne blocat în fiinţa ta împlinită, întreagă, a spus el. A folosi aceste zone înseamnă *a vedea*.

– Don Juan, sînt mai derutat decît oricînd, i-am spus.

– Nu te învinuiesc pentru asta, mi-a răspuns. *A vedea* înseamnă să dezvălui esenţa a tot ceea ce există, să fii martor al necunoscutului şi să prinzi cu coada ochiului o licărire a incognoscibilului. În această stare, *vederea* nu aduce alinare. În mod normal, vizionarii se smintesc aflînd că existenţa este un ansamblu imposibil de înţeles şi că starea omenească de conştiinţă normală o strică cu limitările sale.

A repetat că trebuia să plonjez într-o stare de concentrare totală, că înţelegerea era de o importanţă hotărîtoare, că noii vizionari conferiseră valoarea cea mai mare înţelegerii profunde, care exclude afectul.

– De pildă, zilele trecute cînd ai înţeles limpede ce înseamnă orgoliul la Gordei şi al tău, a continuat el, în fapt nu ai înţeles nimic. Ai avut o izbucnire emoţională. Afirm acest lucru, fiindcă a doua zi vă dădeaţi din nou importanţă, fiecare de la înălţimea orgoliului său, ca şi cînd nu aţi fi înţeles niciodată nimic.

Vechii vizionari au păţit acelaşi lucru. Le plăceau reacţiile afective. Însă cînd a sosit momentul să înţeleagă ceea ce *văzuseră*, ei nu erau pregătiţi şi au fost incapabili să mai înţeleagă ceva. Dacă îşi doreşte să înţeleagă, omul are nevoie de sobrietate, nu de emotivitate. Fereşte-te de cei care plîng că au înţeles, fiindcă aceştia nu înţeleg nimic.

Pe calea cunoaşterii, nebănuit de multe capcane îi pîndesc pe cei lipsiţi de înţelegere echilibrată, a continuat el. Nu fac decît

să subliniez ordinea în care noii vizionari au organizat adevărurile despre cunoaştere, astfel încît să-ţi servească drept îndrumar, un ghid pe care trebuie să-l coroborezi cu ceea ce *vezi*, dar nu cu ochii. A urmat o pauză lungă. M-a fixat intens aşteptînd în mod vădit să-i pun o întrebare. Toţi cad în greşeala de a crede că *vederea* este realizată cu ajutorul ochilor, a continuat el. Nu trebuie să te surprindă că după atîţia ani nu ţi-ai dat încă seama că a *vedea* nu ţine de ochi. Este firesc să comiţi o asemenea eroare.

– Atunci ce este *vederea?* l-am întrebat.

Mi-a răspuns că *vederea* este aliniere, iar eu i-am atras atenţia că afirmase despre percepţie că este aliniere. Mi-a explicat că alinierea emanaţiilor utilizate în mod curent reprezintă modalitatea de a percepe lumea cotidiană, în timp ce alinierea emanaţiilor, care nu sînt niciodată folosite în mod obişnuit, reprezintă *vederea*. Atunci cînd se produce o aliniere de acest tip, *vezi*. *Vederea*, de aceea, fiind produsă de o aliniere în afară de obişnuit, nu este ceva la care te poţi uita, pur şi simplu. Mi-a mai spus că, în ciuda faptului că *am văzut* de nenumărate ori, faptul nu se produsese pentru a ignora vederea fizică. Pur şi simplu, căzusem pradă modului în care este descrisă *vederea*.

– Cînd vizionarii *văd* ceva explică totul pe măsură ce noua aliniere se produce, a continuat el. O voce le şopteşte la ureche ce reprezintă fiecare fenomen. Dacă această voce nu se manifestă, înseamnă că experienţa în care este antrenat vizionarul nu este *vedere*.

După o scurtă pauză a continuat să-mi explice ce este vocea *vederii*. Mi-a spus că e greşit să credem că a *vedea* este a auzi, fiind infinit mai mult decît atît, dar că vizionarii au optat pentru folosirea sunetului ca măsură pentru o nouă aliniere.

A denumit vocea *vederii* un lucru foarte misterios şi inexplicabil.

– Concluzia mea personală este că vocea *vederii* aparține doar omului, a spus el. Ea se produce deoarece vorbirea este specifică doar omului. Vechii vizionari credeau că vocea aparține unei entități copleșitoare, intim legată de umanitate, o forță care îl protejează pe om. Noii vizionari au descoperit că această entitate, pe care au denumit-o tiparul uman, nu este înzestrată cu capacitatea de a vorbi. Pentru noii vizionari, vocea *vederii* este ceva de neînțeles; ei susțin că ea este lumina conștiinței care interpretează emanațiile Vulturului, așa cum harpistul interpretează o melodie pe coardele harpei sale.

A refuzat să-mi dea alte explicații, argumentînd că mai tîrziu, pe măsură ce-și va continua prelegerile, totul se va limpezi în mintea mea.

Mă concentrasem atît de profund ascultînd explicațiile lui don Juan, încît mi-a fost imposibil să-mi amintesc dacă șezusem la masă să mănînc. Cînd don Juan s-a oprit, am remarcat că aproape sfîrșise de mîncat porția de tocană.

Genaro mă fixa amuzat, cu un zîmbet luminos așternut pe chip. În fața mea, pe masă, era farfuria goală. Rămăsese doar un rest minuscul de tocană, ca și cînd atunci aș fi terminat. Nu-mi aminteam să mă fi atins de mîncare, cum nu-mi aminteam nici să fi mers la masă, nici să mă fi așezat pe scaun.

– Ți-a plăcut tocana? m-a întrebat Genaro, ferindu-se să-mi întîlnească privirea.

I-am răspuns afirmativ, nedorind să recunosc că aveam probleme cu memoria.

– După gustul meu, a fost o idee prea condimentată, a spus Genaro. Tu nu ești obișnuit cu mîncărurile picante și sînt îngrijorat gîndindu-mă că s-ar putea să-ți facă rău. Ai exagerat cerînd două porții. Presupun că ești mai lacom cînd ești în stare de conștiință elevată, nu-i așa?

I-am dat dreptate. Mi-a întins un ulcior mare, plin cu apă, să-mi sting setea şi să calmez arsura din gîtlej. Am băut-o pe toată dintr-o suflare şi atunci amîndoi au izbucnit în hohote nestăvilite de rîs.

Am înţeles deodată ce se petrecea. A fost aproape o senzaţie fizică, asemeni unui fulger cu lumină gălbuie ce m-a lovit între ochi, o străfulgerare, ca şi cînd un chibrit fusese aprins pe fruntea mea. Abia atunci am priceput că Genaro glumea. De fapt, nu mîncasem nimic. Fusesem atît de absorbit de explicaţiile lui don Juan, încît uitasem de tot şi de toate. Farfuria aşezată pe masă, înaintea mea, era a lui Genaro.

După cină, don Juan a continuat să-mi ofere explicaţii despre conştiinţa elevată. Genaro era aşezat lîngă mine şi asculta atent, de parcă atunci ar fi auzit explicaţiile pentru prima oară.

Don Juan a spus că presiunea emanaţiilor din afara coconului, denumite emanaţii aflate în stare de libertate, exercitată asupra emanaţiilor din interiorul coconului este egală la toate fiinţele înzestrate cu simţuri. Totuşi, rezultatele acestei presiuni sînt foarte diferite, deoarece coconii reacţionează la această presiune în toate chipurile imaginabile. Cu toate acestea, există grade de uniformitate între anumite limite.

– Acum, a continuat el, cînd vizionarii *văd* presiunea emanaţiilor libere năpustindu-se asupra emanaţiilor din interior, care se află în permanentă mişcare, făcîndu-le să se oprească, ei ştiu că fiinţa luminoasă din acel moment este fixată de conştiinţă.

Cînd afirm că emanaţiile libere se năpustesc asupra celor din interiorul coconului, făcîndu-le să se oprească din mişcare, înseamnă că vizionarii *văd* ceva imposibil de descris, un lucru al cărui înţeles îl recunosc fără umbră de tăgadă. Înseamnă că vocea *vederii* le-a transmis mesajul că emanaţiile din interiorul coconului sînt în repaus total şi că şi-au găsit perechea cu cele din exterior.

El a mai adăugat că vizionarii susţin, în mod firesc, faptul că starea de conştiinţă provine din exterior, că adevăratul mister nu se află în interiorul nostru. Cum, prin firea lucrurilor, emanaţiile libere sînt făcute să fixeze ce se află în interiorul coconului, şiretlicul conştiinţei este de a lăsa emanaţiile de fixare să se contopească cu ceea ce se află în interiorul nostru. Vizionarii cred că, dacă lăsăm să se producă acest lucru, atunci devenim ceea ce sîntem în realitate – un fluid în permanentă prefacere, etern.

A urmat un lung moment de tăcere. Privirea lui don Juan avea o strălucire intensă, părînd că mă priveşte de foarte departe. Aveam sentimentul că ochii săi sînt două puncte luminoase, cu existenţă de sine stătătoare. O clipă, a părut că înfruntă o teribilă forţă invizibilă, un foc interior care era pe punctul de a-l mistui. Momentul a trecut însă, iar el a continuat spunînd:

– Gradul de conştiinţă al fiecărei fiinţe senzitive este direct proporţional cu gradul în care aceasta reuşeşte să se lase purtată de presiunea emanaţiilor libere.

După o lungă pauză, don Juan a reluat firul explicaţiilor. El a spus că vizionarii *au văzut* că, din chiar clipa în care sîntem concepuţi se naşte conştiinţa, se îmbogăţeşte, prin procesul existenţei. A spus că vizionarii *au văzut*, de pildă, cum se dezvoltă conştiinţa unei insecte sau a unui om din momentul concepţiei, în forme uimitor de diferite, însă cu egală consecvenţă.

– Cînd începe să se dezvolte conştiinţa, în momentul în care fiinţa a fost concepută sau la naştere? l-am întrebat.

– Conştiinţa se dezvoltă din momentul conceperii, mi-a răspuns el. Ţi-am atras mereu atenţia că energia sexuală este ceva de o extremă importanţă şi că ea trebuie folosită şi controlată cu deosebită grijă. Tu însă ai respins totdeauna ce ţi-am spus, crezînd că mă refer la control în funcţie de moralitate, în timp ce eu am în minte economisirea şi recanalizarea energiei. Don Juan l-a privit pe Genaro care a înclinat din cap, în semn că-i aprobă spu-

sele. Genaro îți va explica ce susținea binefăcătorul nostru spiritual, nagualul Julian, despre păstrarea și recanalizarea energiei sexuale, mi-a spus don Juan.

– Nagualul Julian susținea că a face dragoste este o problemă de descărcare energetică, a început Genaro. De pildă, el n-a avut niciodată probleme după ce a făcut dragoste, fiindcă deținea resurse inepuizabile de energie. Însă i-a fost de ajuns o privire ca să-și dea seama că penisul meu nu servea decît la făcut pipi. Mi-a spus că eu nu dețin suficientă energie pentru a face sex. Mi-a spus că părinții mei erau prea plictisiți și prea obosiți cînd m-au conceput; că eram rezultatul unei partide de sex din plictis, *cojida aburrida*. Că așa mi-a fost dat să mă nasc, plictisit și obosit. Nagualul Julian le recomanda oamenilor de soiul meu să nu facă niciodată dragoste, fiindcă numai așa pot conserva stropul de energie cu care s-au născut.

Aceeași recomandare le-a făcut-o lui Silvio Manuel și lui Emilito. El *a văzut* că ceilalți dețin suficientă încărcătură energetică, nefiind vlăstarul unei partide de sex din plictis. El le-a spus că pot folosi energia lor sexuală cum le trece prin minte, însă le-a atras atenția să se controleze și să înțeleagă porunca Vulturului că sexul este pentru folosirea luminii conștiinței. I-am spus cu toții că pricepusem.

Într-o bună zi, fără nici un avertisment, cu ajutorul binefăcătorului său, nagualul Elias, el a ridicat vălul celeilalte lumi, obligîndu-ne pe toți să pătrundem în ea, fără zăbavă. Cu excepția lui Silvio Manuel, noi, ceilalți, am fost cît pe ce să murim acolo. Nu aveam suficientă energie ca să rezistăm impactului celeilalte lumi. Cu excepția lui Silvio Manuel, nici unul dintre noi nu respectasem recomandarea nagualului.

– Ce este vălul celeilalte lumi? l-am întrebat pe don Juan.

– Ce a spus Genaro – este un văl, mi-a răspuns don Juan. Dar te îndepărtezi de subiect. Așa faci tot timpul. Vorbeam

despre porunca Vulturului legată de sex. Porunca Vulturului este ca energia sexuală să fie folosită pentru a crea viața. Prin intermediul energiei sexuale, Vulturul dăruiește conștiință. Așadar, cînd ființele senzitive sînt angajate în actul sexual, emanațiile din interiorul coconilor lor se străduiesc să transmită conștiință noii ființe dotate cu simțuri pe care o creează.

A mai adăugat că în cursul actului sexual, emanațiile închise în coconul fiecăruia din cei doi parteneri trec printr-o stare de mare agitație al cărei punct culminant este o contopire, o fuziune a două părți a luminii conștiinței, una de la fiecare partener, care se desprind de coconul fiecăruia.

– Actul sexual este întotdeauna o dăruire de conștiință, chiar dacă dăruirea poate să nu fie confirmată, a continuat el. Emanațiile din interiorul coconului uman nu iau în glumă actul sexual.

Din capul mesei unde era așezat, Genaro s-a aplecat spre mine și mi s-a adresat pe un ton scăzut, clătinînd din cap pentru a da mai mare importanță spuselor sale:

– Nagualul adevăr grăiește, mi-a spus el, făcîndu-mi cu ochiul. Emanațiile chiar nu știu.

Don Juan a făcut un efort să-și înfrîneze rîsul și a adăugat că marea eroare pe care o comite omul este aceea de a se comporta cu profund dispreț față de marea taină a vieții și de a crede că sublimul act de a da viață și energie creatoare nu ar fi altceva decît o atracție de ordin pur fizic pe care fiecare o poate manevra după bunul său plac.

Genaro a făcut cîteva mici gesturi obscene, răsucindu-și pelvisul de cîteva ori. Don Juan a înclinat din cap, spunînd că la asta se referea. Genaro i-a mulțumit pentru a-i fi fost recunoscută unica și singura contribuție la explicarea conștiinței.

Amîndoi s-au pus pe rîs ca niște proști, spunînd că, dacă aș fi știut că binefăcătorul lor lua în serios explicarea conștiinței, m-aș fi amuzat cot la cot cu ei.

L-am întrebat cu toată seriozitatea pe don Juan ce înţeles puteau să aibă toate aceste lucruri pentru un om obişnuit.

– Te referi la ce face Genaro? m-a întrebat el, prefăcîndu-se a fi serios.

Veselia lor era totdeauna contagioasă. Abia după multă vreme au reuşit să se potolească. Energia lor atinsese un nivel atît de înalt, încît prin comparaţie cu ei eu păream bătrîn şi decrepit.

– Sincer să fiu, nu ştiu, a reuşit don Juan să-mi răspundă într-un tîrziu. Nu ştiu decît ce semnificaţie are pentru luptători. Ei ştiu că unica energie autentică pe care o posedăm este energia sexuală creatoare de viaţă. Acest adevăr îi face să fie în permanenţă conştienţi de răspunderea pe care o au.

Dacă luptătorii doresc să aibă suficientă energie pentru a *vedea*, ei trebuie să-şi drămuiască energia sexuală. Aceasta a fost lecţia pe care ne-a transmis-o nagualul Julian. El ne-a împins în necunoscut, unde era cît pe ce să ne aflăm cu toţii moartea. Întrucît toţi voiam *să vedem*, fireşte că ne-am abţinut să risipim lumina conştiinţei noastre.

Îl auzisem şi altă dată exprimîndu-şi această convingere şi de fiecare dată ajungeam la un conflict de opinii. De fiecare dată mă simţeam obligat să protestez şi să ridic obiecţii la ceea ce socoteam a fi o atitudine puritană faţă de sex.

Am ridicat din nou aceleaşi obiecţii. Cei doi au izbucnit în hohote de rîs, pînă le-au dat lacrimile.

– Ce poate fi făcut cu senzualitatea naturală a omului? l-am întrebat pe don Juan.

– Nimic, mi-a răspuns el. Nu-i nimic rău în senzualitatea umană. Greşită este ignoranţa şi dispreţul omului pentru natura sa magică. Este o greşeală să iroseşti necugetat forţa sexuală dătătoare de viaţă şi să nu ai copii, dar tot o greşeală este şi a nu

conştientiza că, prin a avea copii, omul contribuie la lumina conştiinţei.

– Cum ştiu vizionarii că a procrea înseamnă a-ţi aduce contribuţia la lumina conştiinţei? l-am întrebat.

– Ei *văd* că la crearea unei progenituri, lumina conştiinţei părinţilor scade, dar creşte cea a copilului. La părinţii foarte sensibili şi bolnăvicioşi, lumina conştiinţei aproape dispare. Pe măsură ce copilului îi sporeşte conştiinţa, în coconul luminos al părinţilor se dezvoltă o pată mare, întunecată, chiar pe locul din care a fost preluată lumina. Îndeobşte, acest loc este partea centrală a coconului. Uneori, aceste pete pot chiar fi văzute suprapuse pe corp.

L-am întrebat ce se putea face pentru a-i ajuta pe oameni să înţeleagă mai bine lumina conştiinţei.

– Nimic, mi-a spus el. Cel puţin, vizionarii nu pot face nimic. Vizionarii caută să fie liberi, să devină martori nepărtinitori, incapabili să formuleze o părere; de altfel, ei ar trebui să-şi asume răspunderea de a crea un ciclu adaptat mai sistematizat. Nimeni nu poate face asta. Noul ciclu, dacă urmează să vină, trebuie să vină de la sine.

5. PRIMA ATENŢIE

A doua zi în zori, după micul dejun, don Juan m-a ajutat să trec de la un nivel al conştiinţei la altul.

– Astăzi, sînt de părere să mergem într-un decor original, i-a spus don Juan lui Genaro.

– Neapărat, a zis Genaro pe un ton grav. M-a privit, apoi, coborînd vocea de parcă s-ar fi ferit să nu-l aud, a zis: Chiar crezi că el... poate că-l depăşeşte...

În cîteva secunde, am fost cuprins de sentimente de teamă şi suspiciune care au atins cote de neînchipuit, insuportabile. Transpiram abundent, abia mai putînd respira. Don Juan a venit lîngă mine şi, cu o expresie de amuzament greu înfrînat, m-a liniştit spunîndu-mi că Genaro se amuza pe seama mea şi că, de fapt, urma să purcedem spre locul în care vieţuiseră vizionarii primordiali cu mii de ani în urmă.

În timp ce îmi vorbea, fără voia mea, privirea mi-a alunecat spre Genaro. Acesta a clătinat uşor din cap, de la stînga la dreapta. Gestul era aproape imperceptibil, ca şi cînd ar fi dorit să-mi spună că don Juan încearcă să mă amăgească. M-a cuprins o stare de agitaţie frenetică, învecinată cu isteria, de care am scăpat cînd Genaro a izbucnit în hohote de rîs.

Am rămas uimit de uşurinţa cu care eram capabil să trec de la o stare la alta, emoţiile atingînd înălţimi de neînchipuit pentru ca, în clipa următoare, să scadă la zero, lăsîndu-mă gol de orice sentiment.

Don Juan, Genaro şi eu însumi am părăsit locuinţa lui Genaro în zorii zilei şi am purces într-o scurtă călătorie prin ţinut, peste dealurile roase de vreme. Am zăbovit la un moment dat şi ne-am aşezat pe creasta unei stînci uriaşe, turtite, din mijlocul unei pante terasate, într-un lan de porumb care părea a fi fost cules de puţin timp.

– Aceasta este obîrşia, mi-a spus don Juan. Vom reveni în acest loc de două ori în cursul lecţiilor noastre.

– În cursul nopţii, aici se petrec lucruri bizare, mi-a spus Genaro. Nagualul Julian a prins aici un aliat. Sau, mai degrabă, acest aliat ...

Don Juan a schiţat un gest vizibil din sprîncene, făcîndu-l pe Genaro să se oprească în mijlocul propoziţiei. Mi-a zîmbit.

– E prea devreme pentru poveşti de groază, a spus Genaro. Să aşteptăm lăsarea nopţii.

S-a ridicat şi a început să meargă în jurul stîncii, parcă pe furiş, ocolind-o în vîrful picioarelor, cu spinarea arcuită spre spate.

– Ce-a vrut să spună prin aceea că binefăcătorul tău a prins aici un aliat? l-am întrebat pe don Juan.

Nu mi-a răspuns imediat. Părea să fi intrat în transă în timp ce urmărea mişcările aproape rituale ale lui Genaro.

– Se referea la folosirea rafinată a conştiinţei, mi-a răspuns el, în cele din urmă, fără a-şi desprinde privirea de la Genaro.

Genaro înconjurase stînca şi revenise pentru a se aşeza lîngă mine. Respira cu greutate, aproape gîfîind.

Don Juan părea fascinat de prestaţia lui Genaro. Din nou, am avut senzaţia că cei doi se amuză pe seama mea, că puneau la cale ceva ce mie îmi scăpa.

Deodată, don Juan şi-a început prelegerea, vorbindu-mi pe un ton care m-a liniştit imediat. Mi-a spus că, după trudă îndelungată, vizionarii au ajuns la concluzia că conştiinţa oamenilor ajunşi la maturitate, împlinită în urma procesului evolutiv, nu mai poate fi numită conştiinţă, deoarece s-a transformat într-o formă mult mai intensă şi complexă, pe care vizionarii au denumit-o atenţie.

– Cum ştiu vizionarii că conştiinţa umană este cultivată şi că evoluează? l-am întrebat.

El a spus că, într-un anume moment al dezvoltării fiinţei umane, fîşia de emanaţii din interiorul coconului devine extrem de strălucitoare; pe măsură ce persoana acumulează experienţă, ea începe să strălucească. În anumite situaţii, strălucirea acestor emanaţii este atît de puternică, încît tinde să devină incandescentă, aprinzîndu-se la contactul cu emanaţiile din exterior. Vizionarii care asistă la o evoluţie de asemenea proporţii sînt obligaţi să presupună că conştiinţa este materia primă, iar atenţia, produsul finit al maturizării.

– Cum descriu vizionarii atenţia? l-am întrebat.

– Ei spun că atenţia este cea care stăpîneşte şi stimulează conştiinţa spre evoluţie prin însuşi procesul vieţii.

A adăugat că pericolul de a furniza definiţii este că simplifică lucrurile, cu scopul de le face inteligibile; în acest caz, în definirea atenţiei, riscăm să transformăm o realizare magică, miraculoasă, într-un lucru comun. Atenţia este cea mai de preţ, poate unica împlinire umană. Ea evoluează pornind de la starea de conştiinţă animalică pînă ajunge să acopere întreaga paletă a alternativelor umane. Vizionarii o împing spre perfecţiune, încît ajunge să acopere întregul spectru al posibilităţilor umane.

Am vrut să aflu dacă alternativele și resursele umane aveau, în accepțiunea vizionarilor, o semnificație aparte.

Don Juan mi-a răspuns că alternativele umane reprezintă tot ceea ce ține de puterea noastră de a alege ca persoane. Ele au de a face cu nivelul stării noastre cotidiene, cu alte cuvinte, ceea ce este cunoscut, și tocmai de aceea sînt limitate ca număr și finalitate. Resursele umane aparțin necunoscutului. Ele nu reprezintă ceea ce putem noi alege, ci lucrul la care am putea aspira. Mi-a spus că un exemplu de alternativă umană este convingerea, pe care noi înșine am adoptat-o, conform căreia corpul uman este un obiect printre alte obiecte ale lumii materiale. Un exemplu de posibilități umane este extraordinara realizare a vizionarilor care percep corpul ca pe o ființă luminoasă de formă ovoidală. Cu corpul perceput ca obiect, omul abordează cunoscutul, iar cu corpul ca ou luminos, el cercetează necunoscutul; de aceea, gama posibilităților omenești este inepuizabilă.

– Vizionarii susțin că exită trei tipuri de atenție, a continuat don Juan. Cînd spun acest lucru, se referă numai la oameni, nu și la celelalte ființe vii. Cele trei nu sînt simple tipuri de atenție, ci, mai degrabă, trei niveluri ale desăvîrșirii prin cunoaștere. Există primul, al doilea și al treilea tip de atenție, fiecare cu domeniul său distinct, de sine stătător.

Mi-a explicat că primul tip de atenție la om este conștiința de animal, care s-a dezvoltat prin procesul acumulării de experiență într-o facultate evoluată, complexă și extrem de fragilă, ce are grijă de relația cu lumea cotidiană sub nenumăratele sale aspecte. Cu alte cuvinte, toate lucrurile pe care le conștientizăm fac parte din prima atenție.

– Prima atenție ne conferă calitatea de oameni obișnuiți, a continuat el. În virtutea ascendentului absolut pe care îl are asupra vieții noastre, prima atenție este, poate, cel mai de preț bun pe care îl deținem, dacă nu poate chiar unicul.

Ținînd cont de valoarea ei reală, noii vizionari au supus prima atenție unui examen minuțios cu ajutorul *vederii*. Ceea ce au descoperit a fost de natură să le modeleze viziunea despre lume, pe care au transmis-o urmașilor lor; aceștia și-au însușit-o chiar dacă majoritatea lor nu înțeleg exact ce *au văzut* cu adevărat vizionarii.

Mi-a atras atenția, insistînd asupra acestui punct, că concluziile la care au ajuns noii vizionari în urma analizei lor minuțioase au prea puțin de a face, dacă nu chiar deloc, cu rațiunea și calitatea noastră de ființe raționale, deoarece pentru a analiza și explica ce reprezintă prima atenție, omul trebuie mai întîi să o *vadă*. Numai vizionarii sînt capabili de o asemenea performanță. Este esențial să poți analiza ceea ce văd vizionarii în prima atenție. Acest fapt acordă primei atenții unica șansă pe care o poate avea de a conștientiza propriile-i lucrări.

– În raport cu ceea ce *văd* vizionarii, prima atenție este lumina conștiinței dezvoltată pînă la străluminare, a continuat el. Aceasta este o strălucire fixată la suprafața coconului, dacă se poate spune așa. Este lumina care învăluie cunoscutul.

A doua atenție este o stare de strălucire a conștiinței mult mai complexă și mai specializată. Ea are de a face cu necunoscutul. Ea se produce dacă recurgem la emanațiile nefolosite din interiorul coconului uman.

Explicația pentru care susțin că cea de-a doua atenție este specializată este aceea că pentru a apela la emanațiile nefolosite de care pomeneam, omul face uz de tactici elaborate și mai puțin obișnuite, care impun disciplină și o concentrare supremă.

Mi-a spus că, după cum amintea anterior în ședințele inițiatice în arta *visatului*, concentrarea necesară omului spre a-l aviza că visează este etapa premergătoare sau pregătitoare a celei de-a doua atenții; concentrarea este o formă a conștiinței care nu

se circumscrie aceleiaşi categorii căreia i se supune conştiinţa ce ne ajută să facem faţă lumii cotidiene.

A spus că cea de-a doua atenţie mai este numită şi conştiinţa stîngă şi că este cel mai vast univers pe care şi-l poate omul închipui, atît de vast, încît este nelimitat.

– Ultimul lucru pe care mi-l doresc ar fi să mă rătăcesc acolo, a continuat el. Este un hăţiş atît de întortocheat şi de straniu, încît vizionarii lucizi care pătrund pe acest teritoriu o fac numai în cunoştinţă de cauză şi respectînd cele mai severe condiţii.

Problema este că a pătrunde în teritoriul celei de-a doua atenţii este un lucru uşor, însă atracţia pe care o exercită apoi asupra ta este irezistibilă.

Mi-a spus că vechii vizionari, maeştri ai conştiinţei, au aplicat cunoştinţele iniţiatice la propria aură a conştiinţei, făcînd-o să se extindă la dimensiuni greu de cuprins cu mintea omenească. Scopul lor a fost acela de a aprinde toate emanaţiile din interiorul coconului, fîşie cu fîşie. Ei au reuşit, dar însuşi faptul de a fi aprins pe rînd o fîşie după alta a fost un proces esenţial, de natură să-i transforme în prizonierii hăţişului celei de-a doua atenţii.

– Noii vizionari au corectat această eroare, a continuat el, lăsînd măiestria conştiinţei să evolueze firesc, adică permiţînd extinderea strălucirii aurei dincolo de graniţele coconului luminos, dintr-o singură încercare.

Cea de-a treia atenţie este atinsă atunci cînd strălucirea aurei se transformă în foc interior: este o strălucire orbitoare care nu trezeşte o bandă o dată, ci aprinde toate emanaţiile Vulturului cuprinse în coconul uman.

Don Juan şi-a exprimat respectul pentru efortul noilor vizionari de a atinge cel de-al treilea tip de atenţie cît timp sînt în viaţă şi conştienţi de propria lor individualitate.

Nu a considerat că merită să discutăm despre acele rare cazuri de oameni sau ființe dotate cu sensibilitate care pătrund pe tărîmul necunoscutului sau pe tărîmul a ceea ce nu poate fi cunoscut, fără a fi conștienți de aceasta; el s-a referit la această experiență numind-o darul pe care ți-l face Vulturul. El a susținut că har este și putința noilor vizionari de a pătrunde pe teritoriul celei de a treia atenții, dar aceasta are un sens diferit. Este mai mult o răsplată a împlinirii.

El a adăugat că, în clipa morții, oamenii pătrund pe tărîmul incognoscibilului și că unii abia atunci ating a treia atenție, însă procesul este foarte rapid și se produce numai pentru a purifica hrana Vulturului.

– Împlinirea supremă a omului, a spus el, este de a atinge acest nivel de atenție cînd este încă în deplinătatea forțelor sale omenești, nu cînd devine conștiință dematerializată, mișcîndu-se ca o scînteie care plutește spre ciocul Vulturului, așteptînd să fie devorată.

Ascultînd explicațiile lui don Juan, am pierdut din nou complet contactul cu lumea înconjurătoare. Probabil, între timp, Genaro se ridicase și plecase de lîngă noi, fiindcă nu se vedea nicăieri. Într-un chip inexplicabil, m-am surprins stînd ghemuit pe stîncă, cu don Juan pe vine lîngă mine, ținîndu-mă în această poziție și împingîndu-mă ușurel de umeri. M-am întins pe piatră și am închis ochii. Dinspre apus, adia o briză blîndă.

– Să nu adormi, mi-a spus don Juan. Sub nici o formă nu trebuie să adormi pe piatra asta. M-am ridicat. Don Juan mă privea cu insistență. Destinde-te, a continuat el. Și lasă să se stingă ecourile dialogului interior.

Întreaga mea putere de concentrare era orientată spre spusele lui, cînd, deodată, am simțit o împunsătură de spaimă. La început nu am înțeles ce este, ba am crezut că trec printr-o scurtă criză de neîncredere. Apoi am înțeles deodată, ca pe o

împunsătură în inimă, că era după-amiază tîrziu. Ceea ce crezusem a fi fost o discuție de o oră se dovedea a fi consumat toată ziua.

Am țîșnit speriat în picioare, total conștient de ciudățenia situației, neputînd-mi explica ce se întîmplase cu mine. Don Juan m-a prins din zbor, încercînd să mă tempereze cu forța. Ne-am rostogolit laolaltă pe pămîntul moale, iar aici m-a reținut cu o încleștare de fier. Nu-mi imaginasem pînă atunci că don Juan avea atîta forță fizică.

Tremuram violent din tot corpul. Mîinile mi se bălăbăneau incontrolabil cu fiecare convulsie. Treceam prin ceva asemănător unei crize de epilepsie. Cu toate acestea, o parte a ființei mele era detașată în asemenea măsură, încît urmărea aproape cu fascinație trupul care vibra, se scutura, se răsucea.

Într-un tîrziu, convulsiile s-au potolit, criza s-a calmat, iar don Juan mi-a dat drumul. Gîfîia în urma efortului depus. Mi-a sugerat să ne cățărăm înapoi pe stîncă și să zăbovim acolo pînă îmi voi reveni. Nu m-am putut abține să insist, punîndu-i obișnuita mea întrebare: Ce mi se-ntîmplase? Mi-a răspuns că, în timp ce-mi vorbea, trecusem de o anumită limită, pătrunzînd profund în partea stîngă. El și Genaro mă urmaseră. Apoi am părăsit acea zonă la fel de brusc după cum intrasem.

– Te-am prins la timp, mi-a spus. Altfel, ți-ai fi revenit, regăsindu-ți direct eul tău obișnuit.

Eram de-a dreptul buimăcit. Mi-a explicat că toți trei ne jucasem puțin cu conștiința. Probabil mă speriasem și îi părăsisem înainte de a se sfîrși.

– Genaro este un adevărat maestru al conștiinței, a continuat don Juan. Silvio Manuel este as în controlul *voinței*. Amîndoi au fost împinși fără milă în necunoscut. Binefăcătorul meu a procedat cu ei așa cum procedase înainte binefăcătorul lui cu el. În anumite privințe, Genaro și Silvio Manuel seamănă foarte

mult cu vechii vizionari. Își cunosc puterile, însă nu sînt preocupați peste măsură să afle cum ajung să facă anumite lucruri. Astăzi, Genaro n-a scăpat prilejul să forțeze puțin nota, solicitînd aura ta, și ne-am pomenit toți trei prinși în strania zonă a necunoscutului.

L-am implorat să-mi spună ce se petrecuse în zona necunoscutului.

– Asta va trebui să-ți amintești singur, mi-a șoptit un glas la ureche.

Am fost atît de sigur că era vocea *vederii*, încît nu m-am simțit speriat. Nici măcar n-am simțit nevoia de a ceda imboldului să întorc capul să mă conving.

– Da, sînt vocea *vederii* și țin să-ți spun că ești un nătărău, s-a făcut din nou auzită vocea, de astă dată chicotind.

Am întors capul și l-am văzut pe Genaro așezat în spatele meu. Am fost atît de surprins, încît am izbucnit în rîs, cu o idee mai isteric decît ei.

– Se întunecă, mi-a spus Genaro. După cum ți-am promis ceva mai devreme astăzi, vom avea un festin aici.

Don Juan l-a întrerupt, spunînd că ar trebui să ne oprim aici, că era suficient pentru o singură zi și că eu eram genul de nătărău de la care te poți aștepta să moară de frică.

– Nu, n-are nimic, a răspuns Genaro, bătîndu-mă afectuos pe umăr.

– De ce nu-l întrebi pe el? i-a spus don Juan lui Genaro.

– Chiar ești un nătărău? m-a întrebat Genaro, încruntîndu-se.

Nu i-am răspuns, iar reacția mea i-a făcut pe cei doi să se tăvălească de rîs. Genaro s-a rostogolit de pe stîncă și a căzut pe pămînt.

– L-am prins, i-a spus Genaro lui don Juan, referindu-se la mine, după ce don Juan a sărit în picioare și l-a ajutat să se ridice. N-o să recunoască niciodată că este un nătărău. E prea

mîndru să recunoască așa ceva, dar îi tremură cămașa pe el de frică, gîndindu-se ce s-ar întîmpla dacă ar recunoaște că-i prost.

Privindu-i cum rîd cu atîta poftă, mi-am spus că numai indienii sînt în stare să se amuze cu o asemenea bucurie. Totuși, eram convins că exista o mare doză de malițiozitate în rîsul lor. Se amuzau pe seama unuia care nu era indian.

Don Juan a simțit imediat ce sentimente mă încearcă.

– Nu te lăsa copleșit de importanța de sine, mi-a spus el. Nu ești cu nimic special, din nici un punct de vedere. Nici un om, fie el indian sau nu, nu este deosebit. Nagualul Julian și binefăcătorul său și-au prelungit viața cu mulți ani amuzîndu-se pe seama noastră.

Genaro s-a cocoțat vioi înapoi pe stîncă și s-a așezat lîngă mine.

– Dacă aș fi în pielea ta, m-aș simți atît de îngrozitor de jenat, încît aș plînge, mi-a spus el. Hai, plîngi, plîngi. Lasă-te în voia lacrimilor și-ai să vezi că te vei simți mai bine.

Spre marea mea uimire, am început să plîng ca un copil. În clipa următoare, m-am înfuriat atît de cumplit, încît am început să urlu. Abia atunci am început să mă simt ceva mai bine.

Don Juan m-a bătut cu blîndețe pe spate. Mi-a spus că, de obicei, furia te ajută să-ți vii în fire, alteori teama sau chiar rîsul. Eram astfel alcătuit, încît datorită firii mele violente nu puteam reacționa decît la mînie.

El a adăugat că o trecere bruscă în strălucirea conștiinței ne slăbește. Ei încercaseră să mă întărească, să mă susțină și încurajeze. După toate aparențele, Genaro nu reușise decît să-mi stîrnească furia.

Între timp se înserase. Deodată, Genaro ne-a arătat cu degetul o scînteiere în aer la nivelul ochilor. În lumina amurgului părea a fi o molie uriașă care se răsucea în zbor în jurul locului pe care stăteam.

– Fii foarte atent cu firea ta exagerată, mi-a spus don Juan. Nu fi atît de aprig la mînie. Lasă-l pe Genaro să te călăuzească. Şi nu-ţi desprinde privirea de pe acel punct luminos.

Punctul care tremura în lumină era, fără îndoială, o molie. Îi distingeam cu claritate fiecare trăsătură. I-am urmărit atent zborul spiralat, obosit, pînă cînd am reuşit să-i *văd* fiecare firicel de praf de pe aripi.

Ceva m-a smuls din starea de cocentrarea totală. Am simţit, mai mult intuind, în spatele meu, o rafală de zgomot mut, dacă aşa ceva este posibil. M-am întors şi am văzut un şir de oameni pe celălalt versant al stîncii puţin mai înalt decît cel pe care eram noi aşezaţi. Mi-am spus că, probabil, localnicii trebuie să fi devenit bănuitori faţă de prezenţa noastră prelungită acolo toată ziua şi se suiseră pe stîncă să ne facă rău. Am ştiut imediat că aveau intenţii rele.

Don Juan şi Genaro au coborît iute de pe stîncă şi mi-au spus să mă grăbesc. Am plecat imediat de acolo, fără a mai arunca măcar o privire înapoi să vedem dacă oamenii aceia ne urmăresc sau nu. Pe drumul de întoarcere acasă la Genaro, nici don Juan, nici Genaro nu a scos o vorbă. Ba chiar am fost redus la tăcere de don Juan care şi-a dus degetul la buze, făcîndu-mi semn să tac şi însoţindu-şi gestul de un sunet ameninţător. Genaro nu a intrat cu noi în casă, ci a plecat mai departe în timp ce don Juan m-a tras înăuntru.

– Cine erau oamenii aceia, don Juan? l-am întrebat după ce ne-am instalat în siguranţă înăuntru şi am aprins lampa.

– Aceia nu erau oameni, mi-a răspuns el sec.

– Zău aşa, don Juan, nu-ncerca să mă păcăleşti, i-am spus. Erau bărbaţi, doar i-am văzut cu ochii mei.

– Fireşte, i-ai văzut cu ochii tăi, mi-a răspuns el, numai că asta nu înseamnă mare lucru. Ochii te-au înşelat. Aceia nu erau

oameni şi ne urmăreau. Genaro se ocupă acum de ei, să-i îndepărteze de pe urmele tale.

– Bine, dar, dacă nu sînt oameni, atunci ce sînt?

– Oh, păi tocmai aceasta este marea taină, a spus el. E unul dintre marile mistere ale conştiinţei, care nu poate fi rezolvat pe cale raţională, prin simple explicaţii. Putem doar fi martori ai manifestării unui mister, însă nu ni-l putem explica.

– Atunci, de ce nu mă laşi să-i fiu martor? i-am spus.

– Dar asta ai făcut, de două ori într-o singură zi, mi-a spus el. În clipa asta nu-ţi aminteşti, însă ai să-ţi aminteşti cînd se vor redeştepta în tine emanaţiile care au strălucit cînd ai fost martor la marele mister al conştiinţei la care mă refer. Între timp, hai mai bine să revenim la lecţiile noastre despre conştiinţă.

A reluat explicaţiile, spunîndu-mi că conştiinţa începe să se manifeste cu o tensiune permanentă pe care o exercită emanaţiile din univers asupra celor închise în interiorul coconului. Această presiune dă naştere primului act de conştientizare; ea opreşte mişcarea emanaţiilor din interior care luptă să străpungă carapacea coconului, care luptă să moară.

– În accepţiunea vizionarilor, adevărul suprem este că fiinţele vii luptă să moară, a continuat el. Ceea ce ţine moartea pe loc este conştiinţa.

Don Juan mi-a spus că noii vizionari sînt profund tulburaţi de faptul că conştiinţa poate preîntîmpina moartea, dar, în acelaşi timp, ea o poate provoca, furnizînd astfel hrană spirituală Vulturului. Cum nu puteau explica acest lucru, deoarece nu există cale raţională de înţelegere şi explicare a existenţei, vizionarii şi-au dat seama că cunoaşterea este constituită din alternative contradictorii.

– De ce au dezvoltat un sistem de contradicţii? l-am întrebat.

– Nu au dezvoltat nimic, mi-a răspuns. Au descoperit adevăruri incontestabile cu ajutorul *vederii* lor. Aceste adevăruri sînt organizate în sensul unor contradicţii în aparenţă evidente, asta-i tot. Să-ţi dau un exemplu. Se presupune că vizionarii ar trebui să fie fiinţe raţionale, riguroase, adevărate modele de cumpătare, numai că, în acelaşi timp, ei trebuie să se ferească tocmai de aceste calităţi, pentru a se elibera interior şi a rămîne permanent deschişi la miracolele şi misterele existenţei.

Exemplul lui m-a năucit, deşi nu complet. Înţelegeam la ce se referă. El însuşi îmi îndrumase raţionalitatea, dar în scopul de a o înăbuşi, de a determina totala sa absenţă. I-am explicat cum percep punctul lui de vedere.

– Doar sentimentul de cumpătare supremă poate arunca o punte de legătură între aceste contrarii, mi-a spus.

– Atunci, don Juan, am putea spune că arta constituie o asemenea punte?

– Poţi numi puntea care leagă contradicţiile cum vrei – artă, afect, cumpătare, dragoste şi chiar bunătate.

Don Juan şi-a continuat explicaţiile spunînd că, după ce au examinat prima atenţie, noii vizionari au înţeles că toate fiinţele organice, cu excepţia omului, încearcă să calmeze propriile emanaţii prinse în interior şi în permanentă stare de agitaţie, pentru a le armoniza cu emanaţiile exterioare cărora le corespund. Fiinţele umane nu procedează în acelaşi mod; atenţia lor primă face inventarul emanaţiilor Vulturului, care se află în interiorul coconului.

– Ce este acela un inventar, don Juan? l-am întrebat.

– Oamenii observă emanaţiile pe care le au în interiorul coconului, mi-a răspuns el. Nici o altă fiinţă nu este capabilă de înţelegere. Din clipa în care presiunea exercitată de emanaţiile aflate în libertate fixează emanaţiile din interior, se declanşează prima atenţie care începe să se supravegheze pe sine. Remarcă

toate transformările prin care trece sau, cel puţin, încearcă să le observe, prin toate modalităţile mai mult sau mai puţin aberante de care este capabilă. Acesta este procesul pe care vizionarii l-au denumit inventariere.

Nu vreau să spun că oamenii au libertatea de a alege sau respinge ideea de a face o inventariere. Inventarierea este porunca Vulturului. Ceea ce ţine de voinţa umană este maniera în care dai ascultare acestei porunci.

Mi-a spus că, oricît i-ar displăcea să numească emanaţiile porunci, exact asta sînt ele: porunci de la care nu te poţi sustrage. Calea de a scăpa de aceste porunci este una singură: aceea de a le da ascultare.

– În cazul inventarierii primei atenţii, a continuat el, vizionarii o fac fiindcă le este imposibil să nu i se supună. Însă îndată ce au adoptat-o, o şi reneagă. Vulturul nu ne comandă să preamărim propriul inventar, ne porunceşte doar să-l facem.

– Cum *văd* vizionarii că omul face un inventar? l-am întrebat.

– Emanaţiile din interiorul coconului uman nu sînt calmate în scopul de a le armoniza cu cele din exterior, mi-a răspuns el. Acest lucru devine evident după ce *ai văzut* cum se comportă alte fiinţe. În momentul în care se liniştesc, unele dintre ele se contopesc cu cele aflate în stare liberă şi se deplasează cu ele. Vizionarii pot vedea, de pildă, lumina emanaţiilor scarabeilor mărindu-se pînă la dimensiuni enorme.

Oamenii tempereazǎ mişcarea propriilor emanaţii, apoi reflectează asupra lor. Emanaţiile se concentrează practic asupra lor însele.

El a mai spus că oamenii îndeplinesc comanda de a face evaluarea emanaţiilor, împingînd-o la extrema sa logică şi nesocotind orice altceva. O dată ce s-au cufundat în analiză, se pot

petrece două lucruri. Fie ignoră impulsurile pe care le transmit emanațiile în stare liberă, fie le folosesc într-un mod specializat.

Rezultatul ignorării acestor impulsuri, după ce s-a realizat inventarierea, este o stare unică cunoscută drept rațiune. Rezultatul obținut în urma folosirii specializate a fiecărui impuls este cunoscut drept cufundare în gînduri.

Rațiunea umană se prezintă vizionarului sub forma unei lumini estompate, neobișnuit de omogene, care arareori reacționează la presiunea constantă exercitată de emanațiile libere – o lumină care face ca cochilia ovoidală să se întărească, devenind în același timp mai fragilă.

Don Juan a remarcat că rațiunea care caracterizează specia umană ar trebui să fie generoasă, însă ea este, în realitate, foarte rară. Majoritatea ființelor umane recurg la cufundare în gînduri.

El a afirmat că conștiința tuturor ființelor vii se caracterizează printr-un grad de meditație, prezentă pentru a face posibilă interacțiunea. Nici o altă ființă în afara primei atenții nu prezintă un asemenea grad de cufundare în gînduri. Spre deosebire de oamenii raționali, care ignoră impulsurile emanațiilor libere, indivizii care se concentrează profund asupra lor folosesc fiecare impuls transformîndu-l într-o forță care să pună în mișcare emanațiile prinse în interiorul coconului.

În urma studierii acestor situații, vizionarii au ajuns la o concluzie pragmatică. Ei *au văzut* că oamenii dominați de raționalitate tind să trăiască mai mult fiindcă, nesocotind impulsul emanațiilor libere, ei reușesc să tempereze agitația din interiorul coconului uman. Pe de altă parte, indivizii preocupați de propriul Eu își scurtează viața tocmai fiindcă folosesc impulsul emanațiilor libere pentru a crea o și mai mare agitație în interior.

– Ce *văd* vizionarii cînd se uită la ființe preocupate de propriul Eu? l-am întrebat.

– Le *văd* ca pe explozii de lumină puternică, urmate de lungi pauze de întuneric, mi-a spus.

Don Juan s-a oprit din expunere. Nu mai aveam alte întrebări de pus sau poate că eram prea obosit să mă mai intereseze ceva. S-a auzit un trosnet puternic care m-a făcut să tresar. Ușa s-a deschis pînă la perete, iar Genaro a intrat în încăpere, gîfîind. S-a prăbușit pe saltea, acoperit din cap pînă în picioare de transpirație.

– Îi vorbeam despre prima atenție, i-a spus don Juan.

– Prima atenție nu funcționează decît în cazul a ceea ce este cunoscut, a spus Genaro. Dar nu valorează nici o ceapă degerată în cazul necunoscutului.

– Nu ai dreptate, i-a răspuns don Juan. Prima atenție funcționează perfect în zona necunoscutului. Îl blochează; îl neagă cu o asemenea tărie, încît necunoscutul sfîrșește prin a-și încheia existența pentru prima atenție.

– Făcînd inventarierea, devenim invulnerabili. Acesta-i și motivul pentru care a apărut inventarierea de la bun început.

– Despre ce vorbește? l-am întrebat pe don Juan.

Nu mi-a dat nici un răspuns. L-a privit, în schimb, pe Genaro, de parcă aștepta răspunsul de la el.

– Dacă deschid ușa, a spus Genaro, crezi că prima atenție va reuși să stăpînească ceea ce va intra?

– A mea sau a ta nu va reuși, dar a lui va reuși în mod sigur, a spus don Juan, arătînd spre mine. Hai să facem o încercare.

– Chiar dacă el este acum în stare de conștiință elevată? l-a întrebat Genaro pe don Juan.

– Păi, tocmai în asta constă deosebirea, i-a răspuns don Juan.

Genaro s-a ridicat, s-a dus la ușă și a deschis-o larg, smucind-o. Imediat s-a ferit, sărind înapoi. În încăpere a pătruns o rafală de aer rece. Don Juan și Genaro s-au postat lîngă mine. Amîndoi m-au privit uimiți.

Am vrut să închid uşa, fiindcă frigul care pătrunsese în casă mă făcea să nu mă simt în largul meu. În timp ce mă-ndreptam spre uşă, don Juan şi Genaro mi-au sărit în faţă, barîndu-mi drumul.

– Remarci ceva neobişnuit în încăpere? m-a întrebat Genaro.

– Nu, i-am răspuns cu sinceritate.

În afara vîntului rece care se strecura înăuntru prin uşa deschisă, nu se petrecuse nici o altă schimbare demnă de remarcat.

– Cînd am deschis uşa, înăuntru au pătruns fiinţe ciudate, mi-a spus el. Chiar nu observi nimic?

Ceva în glasul lui mi-a atras atenţia, dîndu-mi de înţeles că, de data asta, nu glumea.

Toţi trei am ieşit din casă, eu încadrat de don Juan şi Genaro. Don Juan a luat cu el lampa cu petrol, iar Genaro a încuiat uşa. Am urcat în maşină, intrînd prin dreapta. M-au împins pe mine primul, după care ne-am îndreptat spre casa lui don Juan care se afla în orăşelul învecinat.

6. FIINȚE ANORGANICE

A doua zi i-am cerut insistent lui don Juan să-mi explice de ce plecasem într-o asemenea grabă de la Genaro. A refuzat însă să pomenească măcar de incident. Nici Genaro nu s-a arătat mai cooperant. De fiecare dată cînd îl întrebam ce se petrecuse, îmi făcea complice cu ochiul și zîmbea prostește.

În după-amiaza aceleiași zile, don Juan mi s-a alăturat în curtea din spatele casei, unde stăteam de vorbă cu ciracii lui. Ca la un semnal, toți învățăceii novici s-au ridicat și au plecat.

Don Juan m-a apucat de braț și m-a luat la plimbare pe culoarul care înconjura curtea interioară. N-a scos o vorbă în timp ce ne plimbam cu pași mari, fără grabă, ca și cînd ne-am fi aflat la plimbare într-o grădină publică.

Don Juan s-a oprit brusc și s-a întors spre mine. M-a cîntărit din cap pînă-n picioare, scrutîndu-mă cu atenție. Mi-am dat seama că mă *vedea*. M-am simțit cuprins de o stare de oboseală stranie, o moleșeală care nu m-a părăsit decît cînd și-a mutat privirea de la mine. A început să vorbească pe neașteptate.

– Motivul pentru care și eu, și Genaro am refuzat să dăm importanță incidentului de ieri seară, a început el, este că ai fost foarte speriat cît timp te-ai aflat în zona necunoscutului. Genaro

te-a obligat să pătrunzi pe acest tărîm unde ți s-au întîmplat multe lucruri.

– Ce fel de lucruri, don Juan?

– Lucruri pe care îmi este greu, dacă nu chiar imposibil, să ți le explic în clipa de față, mi-a răspuns. Încă nu ai acumulat surplusul de energie necesar pentru ca, o dată pătruns în necunoscut, să-l poți înțelege. Cînd noii vizionari au ordonat adevărurile despre conștiință, ei *au văzut* că prima atenție consumă toată energia luminoasă de care dispune omul, vlăguindu-l, nelăsîndu-i un strop. Asta-i problema cu care te confrunți acum. Așa că vizionarii le-au sugerat luptătorilor ca, atunci cînd pătrund în necunoscut, să economisească energie. Se pune întrebarea, de unde vor primi ei energie de vreme ce toată le este luată? O vor primi, spun noii vizionari, dacă se debarasează de obiceiurile inutile.

S-a oprit, așteptînd să-i adresez întrebări. Am vrut să aflu dacă eradicarea obiceiurilor inutile nu avea o influență oarecare asupra luminii conștiinței.

Mi-a răspuns că acest proces face posibilă detașarea conștiinței de reflectarea de sine, ceea ce îi oferă libertatea de a se concentra asupra altor lucruri.

– Necunoscutul este veșnic prezent, a continuat el, dar el depășește posibilitatea conștiinței noastre normale. Necunoscutul reprezintă partea superfluă a omului obișnuit. Și este superfluă deoarece omul obișnuit nu are suficientă energie pentru a-l înțelege.

După perioada petrecută pe teritoriul luptătorului, cred că dispui de suficientă energie liberă, încît să sesizezi necunoscutul, dar nu destulă, încît să-l înțelegi sau măcar să-ți amintești de el.

Mi-a explicat că la locul de pe stînci pătrunsesem profund în necunoscut. Dar mă lăsasem pradă firii mele exagerate și mă

înfricoşasem, ceea ce reprezenta cel mai rău lucru care i se poate întîmpla cuiva. Aşa că dădusem buzna afară din partea stîngă, aşa cum un liliac scapă din iad; din nefericire, tîrînd după mine o cohortă de lucruri bizare.

I-am spus lui don Juan că se îndepărtează de la subiect, că ar trebui să fie ceva mai deschis şi să-mi spună exact ce înţelege printr-o cohortă de lucruri bizare.

M-a luat de braţ şi a continuat să mă conducă cu paşi mari prin curte.

– Cînd încerc să-ţi explic despre conştiinţă, a spus el, plec de la premisa că toate lucrurile, sau aproape toate, sînt aşezate la locul lor. Hai să discutăm puţin despre vechii vizionari. După cum ţi-am mai spus, Genaro seamănă foarte mult cu ei. M-a condus apoi în sala mare a casei, unde, după ce ne-am aşezat, a început să-mi dea explicaţii lămuritoare. Noii vizionari erau, pur şi simplu, înspăimîntaţi de cunoştinţele pe care le acumulaseră vechii vizionari de-a lungul anilor, a spus don Juan. Lucru lesne de-nţeles. Noii vizionari erau conştienţi de faptul că cunoaşterea conduce doar la distrugerea totală. Totuşi, ei nu se puteau abţine şi erau fascinaţi de aceasta, mai cu seamă de practicile pe care le impunea.

– Cum de ştiau noii vizionari care erau aceste practici? l-am întrebat.

– Ele sînt lăsate moştenire de străvechea civilizaţie toltecă, mi-a spus. Noii vizionari află despre existenţa lor şi şi le însuşesc din mers. Nu le pun niciodată în practică, însă ele sînt o parte a cunoaşterii lor.

– Ce fel de practici sînt acestea, don Juan?

– Sînt formule magice, incantaţii, procedee laborioase care au legătură cu stăpînirea unei forţe misterioase. Cel puţin, pentru vechii tolteci ea era misterioasă, aceştia disimulînd-o şi făcînd-o mai înspăimîntătoare decît este în realitate.

– Ce este această forţă misterioasă? l-am întrebat.

– Este o forţă prezentă în tot ceea ce există, a spus el. Vechii vizionari n-au încercat niciodată să descifreze misterul forţei care i-a ajutat să elaboreze practicile misterioase, preferînd s-o accepte ca pe ceva sacru. Noii vizionari au cercetat-o cu atenţie, denumind-o *voinţă*, *voinţa* emanaţiilor Vulturului sau *intenţie*.

Don Juan şi-a continuat explicaţiile, spunîndu-mi că toltecii au împărţit cunoaşterea sacră în cinci grupe constînd fiecare din două categorii: pămîntul şi întunericul, focul şi apa, sus şi jos, sonor şi tăcut, mişcare şi staţionare. El a făcut cîteva speculaţii exprimîndu-şi opinia că trebuie să fi fost mii de tehnici diferite care au devenit tot mai complexe o dată cu trecerea vremii.

– Cunoaşterea secretă a pămîntului, a continuat el, se referă la tot ce se află pe sol. Existau diverse seturi specifice de mişcări, cuvinte, unguente, poţiuni care se aplicau oamenilor, animalelor, insectelor, plantelor, pietrelor, solului.

Existau tehnici cu ajutorul cărora vechii vizionari se puteau transfigura, transformîndu-se în fiinţe înspăimîntătoare. Ei îşi foloseau cunoştinţele sacre despre pămînt fie pentru a stimula, fie pentru a distruge tot ce exista pe pămînt.

Opusul pămîntului este întunericul şi zonele de umbră. Practicile legate de acestea erau cele mai periculoase, deoarece recurgeau la entităţi fără viaţă organică, fiinţe vii care sînt prezente pe pămînt, populîndu-l împreună cu toate fiinţele organice.

Indubitabil, cea mai valoroasă descoperire a vechilor vizionari, mai cu seamă pentru ei, a fost aceea că viaţa organică nu este unica formă de viaţă de pe pămînt.

Nu am înţeles foarte bine ce voise să spună şi am aşteptat să-mi dea lămuriri asupra afirmaţiilor sale.

– Fiinţele organice nu sînt unicele creaturi de pe pămînt care au viaţă, a spus el, după care s-a oprit, parcă spre a-mi da timp să diger spusele sale.

L-am contrazis, oferindu-i o amplă argumentaţie conţinînd definiţii ale vieţii şi fiinţelor vii. I-am vorbit despre reproducere, metabolism, creştere şi dezvoltare, procese care fac distincţia între organismele vii şi lucrurile neanimate.

– Exemplele tale se inspiră din lumea organică, a spus el, însă aceasta este doar una dintre ipostaze. Nu-i bine să te referi exclusiv la o categorie.

– Cum altfel ar putea sta lucrurile? l-am întrebat.

– Din punctul de vedere al vizionarilor, a fi viu este sinonim cu a avea conştiinţa trează, mi-a răspuns el. Pentru omul obişnuit, a avea conştiinţa trează înseamnă a fi un organism. Pentru ei, a fi conştient înseamnă că emanaţiile care produc conştiinţa sînt prinse în interiorul unui receptacul.

Fiinţele organice vii au un cocon în care sînt cuprinse aceste emanaţii. Însă există şi alte creaturi, ale căror receptacule nu au aspectul unui cocon pentru vizionari. Cu toate acestea, ele conţin emanaţiile conştiinţei şi caracteristicile vieţii, însă altele decît reproducerea şi metabolismul.

– Ca de pildă, ce, don Juan?

– Ca de pildă, dependenţa afectivă, tristeţea, bucuria, mînia, şi aşa mai departe. Dar am uitat ceea ce era mai important: iubirea, un soi de iubire pe care omul nu-l poate concepe.

– Vorbeşti serios, don Juan? l-am întrebat sincer uimit.

– Foarte serios, mi-a răspuns el cu prefăcută seriozitate, după care a izbucnit în hohote de rîs. Dacă acceptăm ceea ce *văd* vizionarii, a continuat el, atunci viaţa este cu adevărat extraordinară.

– Dacă acele fiinţe sînt vii, de ce nu se fac cunoscute omului? l-am întrebat.

– Asta şi fac, tot timpul. Ele nu-şi dezvăluie existenţa numai vizionarilor, ci şi oamenilor obişnuiţi. Problema este că întreaga energie de care dispunem este consumată de prima atenţie. Nu

numai că inventarul uman înghite tot, mai mult, el întărește coconul pînă la a-l face inflexibil. În asemenea condiții, nu este posibilă nici o interacțiune.

Don Juan mi-a amintit de nenumăratele momente ale uceniciei mele cînd, încercînd să-mi transmită cunoștințele sale, am avut viziuni directe ale unor ființe anorganice. I-am răspuns că, la vremea aceea, încercasem să explic și să disec aproape fiecare dintre aceste cazuri. Formulasem chiar ipoteza că învățăturile sale, pe care le însoțise de administrarea unor plante halucinogene, erau orientate spre smulgerea recunoașterii din partea ucenicului a unei interpretări primitive asupra lumii. I-am spus că nu o denumisem formal interpretare primitivă, că folosisem, în schimb, o terminologie antropologică, etichetînd-o drept „viziune asupra lumii mai adecvată tipurilor de societate în care oamenii se îndeletniceau cu vînătoarea și culesul".

Don Juan a izbucnit în hohote și a rîs pînă și-a pierdut suflul.

– Zău că nu știu dacă ești mai prost în starea normală de conștiință sau cînd ești în stare de conștiință elevată, mi-a spus el. În stare normală nu mai ești bănuitor, însă devii supărător de rațional. Cred că-mi placi mai mult cînd ești adînc cufundat în partea stîngă, în ciuda faptului că atunci te sperie orice, așa cum s-a întîmplat ieri.

Înainte de a apuca să-i răspund, mi-a spus că îi compătimea pe vechii vizionari pentru că respinseseră realizările noilor vizionari, ca un soi de contrapondere, cu ajutorul cărora intenționa să-mi ofere o imagine mai cuprinzătoare a pericolelor la care eram expus.

A continuat apoi seria explicațiilor pe marginea practicilor inițiatice pe care le-au exersat vechii vizionari. Mi-a spus că o altă descoperire măreață pe care o făcuseră era legată de următoarea categorie a cunoașterii secrete: focul și apa. Ei au

descoperit calitatea excepţională a flăcării, aceea că ea poate transporta fizic omul, aşa cum o face apa.

Don Juan a numit-o descoperire genială. I-am atras atenţia că legile fundamentale ale fizicii demonstrează cu exactitate imposibilitatea acestui fenomen. M-a rugat să am răbdare şi să-i ascult pînă la capăt explicaţiile înainte de a trage concluzii pripite. Mi-a atras atenţia că ar trebui să-mi înfrînez raţionalitatea excesivă, fiindcă ea se pare că-mi afectează constant starea de conştiinţă elevată. Nu era vorba de a reacţiona la influenţele venite din exterior, ci de a mă lăsa în seama propriilor mele impresii.

A continuat spunîndu-mi că vechii tolteci, deşi aveau capacitatea de *a vedea*, nu înţelegeau ceea ce *vedeau*. Ei se mulţumeau să facă uz de descoperirile lor, fără a încerca să le încadreze într-un tablou mai amplu. În cazul categoriei foc şi apă, ei au divizat focul în căldură şi flacără, iar apa în umiditate şi curgere. Ei au stabilit legătura dintre căldură şi umiditate denumindu-le proprietăţi inferioare. Considerau flacăra şi curgerea drept proprietăţi superioare, magice, şi le-au folosit drept mijloc de transport corporal spre tărîmul vieţii anorganice. Prinşi în hăţişul unei viziuni de acest tip asupra vieţii şi a practicilor care utilizau apa şi focul, vechii vizionari au ajuns într-un impas din care le-a fost imposibil să scape.

Don Juan m-a asigurat că noii vizionari au recunoscut caracterul extraordinar al descoperirii fiinţelor anorganice, însă într-o manieră diferită de cea a vechilor vizionari. Descoperind că pot stabili o relaţie intimă, de egalitate cu un alt tip de viaţă, vechii vizionari au căpătat o siguranţă de sine şi un fals sentiment de invulnerabilitate care le-a atras blestemul.

L-am rugat să-mi explice mai amănunţit tehnicile prin care erau folosite focul şi apa. Mi-a răspuns că cunoaşterea vechilor vizionari era pe cît de complexă pe atît de inutilă şi că nu avea

să insiste asupra acestui aspect, ci doar ţinea să sublinieze faptul.

În continuare, mi-a expus pe scurt practicile pentru lumea de deasupra şi cea subterană. Lumea de deasupra consta din cunoştinţe sacre despre vînt, ploaie, fulgere, nori, tunet, lumina zilei şi soarele. Lumea de jos se referea la ceaţă, apa izvoarelor subterane, mlaştini, cutremure, noapte, lumina selenară şi lună.

Lumea sunetului şi cea a liniştii erau o categorie a cunoaşterii secrete care avea legătură cu stăpînirea sunetului şi a tăcerii. Lumea mişcării şi cea a staţionării erau practici legate de aspectele misterioase ale mişcării şi repausului.

L-am întrebat dacă poate exemplifica vreuna din tehnicile pe care tocmai le expusese. Mi-a răspuns că, de-a lungul anilor, îmi dăduse zeci de asemenea exemple. Am insistat, spunîndu-i că ştersesem toate amintirile pe care mi le inoculase.

Nu mi-a răspuns. Fie era supărat fiindcă insistam cu atîtea întrebări, fie se străduia să găsească un exemplu bun. După o vreme, a surîs, spunîndu-mi că vizualizase un exemplu potrivit.

– Tehnica ce mi-a venit în minte trebuie pusă în practică pe fundul unui curs de apă adînc, mi-a spus. Este o apă lîngă casa lui Genaro.

– Ce va trebui să fac?

– Trebuie să faci rost de o oglindă de mărime medie.

Am fost surprins de cererea lui şi nu m-am putut abţine să nu remarc că toltecii nu aveau oglinzi.

– Aşa este, nu aveau, mi-a spus el zîmbind. Oglinda este contribuţia personală a binefăcătorului meu la perfecţionarea acestei tehnici. Vizionarii din antichitate foloseau o suprafaţă reflectorizantă.

Mi-a explicat că tehnica consta în scufundarea unui obiect cu suprafaţă lucioasă pe fundul unei ape curgătoare. Putea fi folosit orice obiect cu suprafaţă plată capabil să reflecte imagini.

– Te rog să construiești, dintr-o foaie de metal, o ramă solidă pentru o oglindă de mărime medie, a spus el. Apa nu trebuie să treacă prin ea, așa că va trebui s-o faci etanșă folosind smoală. Trebuie s-o realizezi cu mîinile tale. După ce o vei fi terminat, te rog s-o aduci la mine și atunci vom trece la fapte.

– Ce se va-ntîmpla, don Juan?

– Nu mai fi așa de curios. Tu însuți m-ai rugat să-ți dau un exemplu de tehnică folosită de tolteci. Eu i-am adresat aceeași rugăminte binefăcătorului meu. Cred că fiecare cere cîte un exemplu la un moment dat. Binefăcătorul meu mi-a mărturisit că și el a făcut-o în tinerețe. Binefăcătorul său, nagualul Elias, i-a dat un exemplu, același pe care mi l-a dat, la rîndul său, binefăcătorul meu și pe care urmează să ți-l dau eu ție.

La vremea la care binefăcătorul meu mi-a dat acest exemplu nu știam cum a făcut-o, însă acum mi-e clar. Va veni ziua în care și tu vei înțelege cum funcționează această tehnică. Cu alte cuvinte, abia atunci vei înțelege ce se ascunde în spatele acestei demonstrații.

La început, am crezut că don Juan se aștepta să mă-ntorc acasă, la Los Angeles, și acolo să construiesc rama pentru oglindă. I-am spus că-mi va fi imposibil să-mi amintesc ce am de făcut dacă ies din starea de conștiință elevată.

– Sînt două nereguli în comentariul tău, mi-a spus. Primul, că va fi imposibil să rămîi în starea de conștiință elevată, fiindcă nu vei putea să-ți continui existența decît dacă eu sau Genaro, sau oricare dintre luptătorii grupului nagualului te îndrumă clipă de clipă, așa cum fac eu acum. A doua este că, în Mexic, nu sîntem pe Lună. Și-aici sînt magazine cu obiecte de fierărie. Mergem la Oaxaca și poți cumpăra acolo tot ce-ți trebuie.

A doua zi ne-am dus cu mașina pînă în oraș și am cumpărat toate obiectele de care aveam nevoie. Contra unei sume nesemnificative, am reușit să le asamblez eu însumi într-un atelier me-

canic. Don Juan m-a rugat să pun rama în portbagajul maşinii mele. Abia dacă s-a obosit să-i arunce o privire.

După-amiaza tîrziu, m-am suit în maşină şi am pornit spre casa lui Genaro, unde am ajuns abia a doua zi în zori. L-am căutat peste tot pe Genaro, însă nu era nicăieri. Iar casa părea părăsită.

– De ce păstrează Genaro casa? l-am întrebat pe don Juan. Doar stă cu dumneata, nu-i aşa?

Don Juan nu mi-a răspuns. S-a mulţumit doar să-mi arunce o privire ciudată, după care s-a dus să aprindă lampa cu petrol şi m-a lăsat singur în camera întunecată. M-am simţit deodată cuprins de o imensă oboseală pe care am atribuit-o drumului lung, în serpentine, pe care îl străbătusem noaptea urcînd muntele. M-am dus să mă întind. În bezna din jurul meu nu puteam vedea unde pusese Genaro saltelele şi m-am împiedicat de o stivă de saltele. Atunci am înţeles de ce nu renunţa Genaro la această casă: îi supraveghea pe ucenicii săi Pablito, Nestor şi Benigno care stăteau aici de cîte ori treceau printr-o experienţă transcendentală şi intrau în starea de conştiinţă elevată.

M-a cuprins o stare de beatitudine, iar oboseala s-a risipit o dată cu apariţia ei. I-am împărtăşit revelaţia mea, însă n-a fost impresionat, spunîndu-mi că nu are importanţă, deoarece, oricum, nu-mi voi mai aminti nimic în scurt timp.

Mi-a cerut, în schimb, să-i arăt oglinda. S-a arătat încîntat, remarcînd că era uşoară şi solidă în acelaşi timp. A observat că folosisem şuruburi metalice pentru a fixa cadrul din aluminiu pe o placă de metal ce servea drept suport pentru oglinda cu o lungime de 46 de centimetri şi o lăţime de 36 de centimetri.

– Eu am confecţionat un cadru din lemn pentru oglinda mea, mi-a spus don Juan. A ta arată mai bine decît aceea. Oglinda pe care am folosit-o eu era mai grea şi, în acelaşi timp, mai fragilă.

Acum îţi voi explica ce vom face, a continuat el după ce examinase oglinda. Sau, poate, ar fi mai potrivit să spun ce vom încerca să facem. Noi doi vom aşeza oglinda pe suprafaţa apei care curge pe lîngă casă. Rîul este destul de lat şi de adînc pentru scopul pe care ni l-am propus.

Ideea este să lăsăm curgerea apei să exercite presiune asupra noastră, să ne lăsam purtaţi de ea.

Înainte să apuc să fac vreun comentariu sau să-i pun vreo întrebare, mi-a amintit că, în trecut, folosisem un curs de apă asemănător şi că realizasem extraordinare performanţe de percepţie. S-a referit la urmările ingerării plantelor halucinogene prin care trecusem în mai multe rînduri în timp ce mă aflam cufundat în canalul de irigare din spatele casei lui din nordul Mexicului.

– Ai răbdare şi nu-ţi uita întrebările pînă-ţi explic ce ştiau vizionarii despre conştiinţă, mi-a spus el. Cred că după aceea vei înţelege într-o altă lumină tot ce ne străduim să facem. Însă, mai întîi, trebuie să continuăm cu însuşirea tehnicii.

Ne-am dus la rîul din apropiere şi am ales un loc cu stînci plate care ieşeau din apă. Mi-a spus că apa era suficient de adîncă pentru a ne sluji scopul.

– Ce speri să se petreacă? l-am întrebat, cuprins de o nedumerire tot mai mare.

– Nici eu nu ştiu prea bine. Ştiu însă ce vom încerca să facem. Vom ţine oglinda foarte strîns, atenţi să nu ne scape. Apoi o vom aşeza pe suprafaţa apei şi o vom lăsa să se scufunde. Ea se va lăsa la fund, iar noi o vom menţine acolo. Fii liniştit, am verificat. Este destul mîl pe fund, aşa că nu va fi nici o problemă să ne afundăm degetele sub oglindă, să o prindem bine şi să o ţinem strîns.

M-a rugat să mă întind pe burtă pe stînca plată care se iţea din mijlocul pîrîului cu apă lină şi să ţin oglinda strîns, prinzînd-o cu ambele mîini de colţurile uneia dintre laturile sale.

După care s-a întins și el, cu fața spre mine, și a prins oglinda în același fel. Apoi, cu mare băgare de seamă, am lăsat oglinda să se scufunde în apă, fără a-i da o clipă drumul, și am susținut-o vîrîndu-ne mîinile în apă pînă la coate.

Don Juan mi-a poruncit să-mi golesc mintea de gînduri și să nu-mi dezlipesc privirea de pe suprafața oglinzii. A insistat, spunîndu-mi că secretul acestei experiențe era să nu mă gîndesc la nimic. Am fixat intens luciul oglinzii. Curentul blînd al apei o legăna tulburînd ușor imaginea chipurilor noastre reflectate în oglindă. După cîteva minute, timp în care am fixat atent oglinda, fără a-mi desprinde o clipă privirea de pe ea, am căpătat senzația că, treptat, chipurile noastre reflectate prindeau un contur tot mai precis și că trăsăturile noastre erau mai clare. Mi s-a părut chiar că oglinda se mărise, ajungînd aproape de un metru pătrat. Deodată, curgerea apei a părut să se fi oprit, iar cele două chipuri reflectate au devenit atît de clare, încît am avut sentimentul că oglinda nu mai era pe fund, ci la suprafața apei. Încă și mai ciudată mi s-a părut claritatea cu care se reflectau trăsăturile noastre, parcă mai conturate. Îmi percepeam propriul chip ca și cum ar fi fost pus sub o lupă, dar nu în sensul că ar fi fost mărit, ci că trăsăturile mele prinseseră un contur foarte precis. Îmi vedeam cît se poate de limpede fiecare por de pe frunte.

Don Juan mi-a șoptit să nu fac greșeala să mă privesc în ochi, nici să mă uit în ochii lui, ci să-mi las privirea să rătăcească asupra trăsăturilor noastre reflectate de oglindă, fără a o fixa cu adevărat pe nici una.

– Fixează cu atenție un punct, uită-te, dar încearcă să nu vezi! mi-a repetat el în șoaptă, vorbindu-mi pe un ton poruncitor.

M-am conformat imediat recomandării sale, neputîndu-mă totuși abține să nu remarc în treacăt că afirmația sa conținea o contradicție aparentă. În chiar clipa în care această părere îmi trecea prin minte, am avut senzația că ceva din interiorul ființei me-

le prindea contur reflectîndu-se în oglindă și atunci am înțeles sensul ascuns a ceea ce mi se păruse înainte a fi o contradicție. „Este posibil să privești un lucru fără a-l vedea cu adevărat!", mi-am spus în sinea mea, ca în clipa în care acest gînd țîșnea în conștiința mea, în oglindă să se ivească un al treilea chip alături de al meu și de al lui don Juan, în partea de jos a oglinzii, chiar în stînga mea.

Am început să tremur din toate încheieturile. Don Juan mi-a șoptit să nu mă las copleșit de teamă, nici de surprindere. Mi-a repetat pe un ton poruncitor să nu-mi desprind privirea de pe chipul celui nou-venit, dar să încerc să nu-l văd cu adevărat. Cu un efort de voință inimaginabil, m-am străduit să nu tresar și să nu scap oglinda din mîini. Don Juan mi-a repetat, murmurînd, să nu mă pierd cu firea, să-ncerc să mă stăpînesc. M-a înghiontit de cîteva ori cu umărul.

Încet-încet, am reușit să-mi stăpînesc spaima. Am fixat cu insistență cel de-al treilea chip care se reflecta în oglindă, cernînd imaginea sa printre gene, și, treptat, mi-am dat seama că nu era nici chip omenesc, nici de animal. De fapt, nu era un cap. Era o formă inertă, lipsită de orice mobilitate sau vitalitate interioară. În clipa în care acel gînd a prins contur în mintea mea, am înțeles deodată că gîndul nu-mi aparținea. Conștientizarea aceasta nu venea din interiorul meu: gîndul îmi fusese transmis. Preț de o clipă, o imensă neliniște a pus stăpînire pe mintea mea, apoi un lucru de neînțeles mi-a devenit familiar. Ceea ce crezusem a fi fost gîndurile mele era o voce care îmi murmura la ureche.

– *Văd!* am exclamat în engleză, fără a emite însă vreun sunet.

– Da, *vezi*, mi-a șoptit vocea la ureche, exprimîndu-se în spaniolă.

În acea clipă, m-am simțit prizonierul unei forțe cu mult mai puternice decît ființa mea, m-am simțit înrobit. Nu simțeam

durere, nici măcar teamă. De fapt, nu mai simţeam nimic. Ştiam cu certitudine, fără umbră de îndoială, fiindcă acesta era mesajul pe care mi-l transmitea vocea, că nu mă puteam elibera din încleştarea acestei forţe prin nici un act de voinţă sau de forţă fizică. Ştiam că mă pierd, că mor. Instinctiv, am ridicat privirea spre don Juan, iar cînd ochii ni s-au întîlnit, acea forţă mi-a dat drumul. Eram eliberat. Don Juan îmi zîmbea, parcă ştiind prin ce trecusem.

Abia atunci mi-am dat seama că stau în picioare. Don Juan ţinea oglinda sprijinind-o pe cant, pentru a lăsa apa să se scurgă de pe ea.

Ne-am întors împreună acasă, fără a scoate o vorbă pe drum.

– Toltecii erau, pur şi simplu, fascinaţi de descoperirile pe care le-au făcut, mi-a spus don Juan.

– Acum înţeleg de ce, i-am răspuns.

– Şi eu, mi-a răspuns don Juan.

Forţa care mă ţinuse încătuşat fusese atît de puternică, încît mă sleise de puteri şi, preţ de cîteva ore de la acea experienţă, am fost incapabil să scot o vorbă, cu atît mai puţin să formulez vreun gînd coerent. Mă imobilizase, privîndu-mă de orice scînteie de voinţă. După atîta vreme, nu reuşisem să-mi revin decît parţial.

– Fără să fi intervenit în mod deliberat, a continuat don Juan, am împărţit special pentru voi tehnica vechilor tolteci în două etape. Prima este suficientă să vă familiarizeze cu ceea ce se petrece, iar în cadrul celei de-a doua, vom încerca să desăvîrşim ceea ce au încercat să descopere vizionarii antici.

– Ce s-a petrecut cu adevărat acolo, don Juan? l-am întrebat.

– Există două variante. Mai întîi, îţi voi prezenta versiunea vechilor vizionari. Ei au considerat că suprafaţa unui obiect strălucitor introdus în apă şi reflectată de aceasta sporeşte puterea apei. Ceea ce au făcut ei a fost să privească atent corpuri de apă,

iar suprafaţa care se reflecta i-a ajutat la accelerarea procesului. Ei credeau cu tărie că ochiul omenesc este cheia cu care poţi pătrunde în universul necunoscutului. Fixînd atent apa, ei au permis, practic, ochiului şi vederii fizice să deschidă o cale.

Don Juan a spus că vechii vizionari au remarcat un lucru extraordinar: umiditatea apei sporeşte sau scade, doar fluiditatea apei este în continuă prefacere. Ea curge, au conchis ei, în căutarea altor niveluri care se află în străfundul nostru. Ei considerau că apa nu ne-a fost dată doar pentru a întreţine viaţa, ci şi ca o verigă de legătură, o cale pe care să putem accede la nivelurile profunde ale fiinţei noastre.

– Sînt multe nivelurile din străfundul fiinţei omeneşti? l-am întrebat.

– Vechii vizionari au descoperit şapte niveluri, mi-a răspuns el.

– Don Juan, dumneata le cunoşti pe toate?

– Ca vizionar, eu aparţin noului ciclu şi, prin urmare, viziunea mea este diferită, mi-a spus el. Acum, nu fac decît să-ţi prezint ce au făcut vechii vizionari şi să-ţi explic la ce convingeri au ajuns.

A afirmat că simplul fapt de a fi avut o altă viziune nu presupunea neapărat că practicile bătrînilor vizionari nu ar fi fost valabile; poate interpretarea lor să fi fost eronată, însă adevărurile descoperite aveau o valoare pragmatică pentru ei. În ceea ce priveşte practicile legate de apă, aceştia erau convinşi că este posibil, din punct de vedere omenesc, ca fluiditatea apei să transporte corpul fizic oriunde între nivelul nostru obişnuit şi oricare din celelalte şapte niveluri profunde; sau că putem fi transportaţi la nivelul esenţei oriunde în spaţiul acestui nivel, pe firul apei, fie spre izvor, fie spre vărsare.

În consecinţă, foloseau apa curgătoare pentru a fi transportaţi la acest nivel al nostru şi la cel al lacurilor adînci sau al văilor cu apă, ca să fie transportaţi în profunzime.

– Ceea ce urmăreau prin tehnica pe care ţi-o prezint, îmbrăca două aspecte, a continuat el. Pe de-o parte, foloseau fluiditatea apei pentru a fi transportaţi la primul nivel. Iar pe de alta, o foloseau pentru a avea o întîlnire faţă-n faţă cu o fiinţă de la primul nivel. Forma de cap din oglindă era una dintre acele creaturi care venise să se uite la noi.

– Deci există în realitate! am exclamat eu.

– Bineînţeles că există, mi-a răspuns el.

A spus că vechii vizionari au fost afectaţi de aberanta lor insistenţă de a rămîne lipiţi de procedurile lor, dar acceptau indiferent ce întîlneau. Au descoperit că cel mai sigur mod de a întîlni una dintre acele creaturi este prin intermediul apei. Nu contează mărimea apei; este la fel de bun şi un ocean, şi un iaz. El alesese un mic pîrîu, pentru că nu-i plăcea să se ude. Am fi obţinut aceleaşi rezultate într-un lac sau un rîu mai mare.

– Cealaltă viaţă vine să descopere ce se petrece cînd fiinţele umane cheamă, a continuat el. Acea tehnică toltecă este ca o bătaie la uşa lor. Vechii vizionari au spus că suprafaţa lucioasă de pe fundul apei a servit drept momeală şi fereastră. Prin urmare, oamenii şi acele creaturi se întîlnesc la o fereastră.

– Asta mi s-a întîmplat mie acolo? am întrebat.

– Vechii vizionari ar fi spus că ai fost tras de forţa apei şi forţa primului nivel, plus influenţa magnetică a creaturii de la fereastră.

– Dar am auzit o voce în urechea mea, spunînd că eram pe moarte, am spus eu.

– Vocea avea dreptate. Erai pe moarte şi ai fi murit, dacă n-aş fi fost eu acolo. Acesta este pericolul practicării tehnicilor toltecilor. Sînt extrem de eficiente, dar, de cele mai multe ori, letale.

I-am spus că mărturisesc cu ruşine că m-am speriat. Faptul că *am văzut* acea formă în oglindă şi am simţit forţa aceea învă-

luitoare în jurul meu, se dovedise a fi prea mult pentru mine cu o zi înainte.

– Nu vreau să te sperii, mi-a declarat el, dar încă nu ţi s-a întîmplat nimic. Dacă ţi se va întîmpla ce mi s-a întîmplat mie, pregăteşte-te pentru şocul vieţii tale. E mai bine să tremuri de spaimă acum decît să mori de frică mîine.

Teama mea era atît de cumplită, încît nu puteam nici măcar să dau glas întrebărilor care-mi veneau în minte. Îmi venea greu să înghit. Don Juan a rîs pînă l-a apucat tusea şi s-a înroşit la faţă. Cînd mi-am recăpătat glasul, fiecare din întrebările mele l-au făcut să se zguduie de rîs.

– Nici nu-ţi dai seama ce nostim este pentru mine, mi-a spus el, în cele din urmă. Nu rîd de tine, ci de situaţie. Binefăcătorul meu m-a făcut să trec prin aceleaşi etape şi, cînd mă uit la tine, mă văd, fără să vreau, pe mine.

I-am spus că-mi este rău de la stomac. A spus că era normal să-mi fie frică şi că era greşit şi lipsit de sens să-mi stăpînesc teama. Vechii vizionari au căzut în capcană, pentru că şi-au suprimat spaima cînd ar fi trebuit să fie îngroziţi pînă-n măduva oaselor. Deoarece nu au vrut să-şi stopeze căutările sau să-şi abandoneze conceptele, şi-au stăpînit, în schimb, teama.

– Ce vom mai face cu oglinda? m-am interesat.

– Oglinda aceea va fi folosită la o întîlnire faţă-n faţă între tine şi creatura pe care de-abia ai întrezărit-o ieri.

– Ce se întîmplă într-o întîlnire faţă-n faţă?

– Se întîmplă că o formă de viaţă, cea omenească, întîlneşte altă formă de viaţă. Vechii vizionari spun că, în acest caz, aceasta este o creatură de la primul nivel al fluidităţii apei.

Mi-a explicat că vechii vizionari au presupus că cele şapte niveluri de sub noi erau niveluri ale fluidităţii apei. Pentru ei, un izvor avea o semnificaţie nebănuită, deoarece credeau că, într-un asemenea caz, fluiditatea apei se inversează şi merge din adînc

spre suprafață. Considerau că acesta este mijlocul, în timp ce creaturile de la celelalte niveluri, aceste alte forme de viață, vin în planul nostru să se zgîiască la noi, să ne observe.

– În această privință, acei vechi vizionari nu se înșelau, a continuat el. Ei au pus punctul pe i. Entități pe care noii vizionari le numesc aliați apar într-adevăr în jurul apelor.

– Creatura din oglindă era un aliat?

– Bineînțeles, dar nu unul care poate fi folosit. Tradiția aliaților, cu care te-am obișnuit în trecut, vine direct de la vechii vizionari. Făceau minuni cu aliații, dar nimic din ce făceau nu avea valoare cînd apărea adevăratul inamic: ceilalți oameni.

– Întrucît acele creaturi sînt aliați, înseamnă că sînt foarte periculoase, am spus eu.

– La fel de periculoase pe cît sîntem și noi, oamenii, nici mai mult, nici mai puțin.

– Ne pot ucide?

– Nu direct, dar ne pot speria de moarte, în mod sigur. Pot traversa chiar hotarele sau pot veni, pur și simplu, prin oglindă. După cum ți-ai dat seama, probabil, pînă acum, străvechii tolteci nu s-au oprit nici ei la fereastră. Au găsit căi ciudate de a se duce dincolo de ea.

Cea de-a doua etapă a tehnicii a început la fel ca prima, doar că mi-a trebuit de două ori mai mult timp să mă relaxez și să-mi opresc frămîntarea interioară. Cînd am făcut asta, reflecția feței lui don Juan și a mea au devenit brusc clare. M-am uitat cînd la el, cînd la mine timp de aproape o oră. Mă așteptam ca aliatul să apară în orice clipă, dar nu s-a întîmplat nimic. Mă durea gîtul. Îmi înțepeniseră picioarele și spatele. Îmi venea să îngenunchez pe stîncă, să-mi alin durerea de șale. Don Juan mi-a șoptit că, în clipa în care aliatul își va arăta forma, neliniștea mea va dispărea.

A avut perfectă dreptate. Șocul trăit cînd am văzut capul rotund la marginea oglinzii a risipit orice neliniște.

– Acum ce facem? am șoptit.

– Relaxează-te și nu te uita fix nicăieri, mi-a răspuns el. Uită-te la tot ce apare în oglindă. Uită-te, fără să te holbezi.

L-am ascultat. M-am uitat la tot ce era în cadrul oglinzii. Aveam un zumzet ciudat în urechi. Don Juan mi-a șoptit că ar trebui să-mi mișc ochii în direcția acelor de ceasornic, dacă simțeam că sînt învăluit de o forță neobișnuită; dar, în nici un caz, a subliniat el, nu trebuia să ridic capul să-l privesc.

După o clipă, am observat că oglinda reflecta mai mult decît imaginea fețelor noastre și forma rotundă. Suprafața ei se întunecase. Apăruseră puncte de lumină violetă, care se măreau. Erau, de asemenea, puncte negre. Apoi s-a transformat în ceva care semăna cu un cer noros, nocturn, în lumina lunii. Deodată, întreaga suprafață a venit în prim plan, de parcă ar fi fost o imagine în mișcare. Era o priveliște tridimensională a adîncurilor, care-ți tăia respirația.

Știam că-mi era imposibil să mă opun uriașei atracții a acelei priveliști. Mă duceam spre ea.

Don Juan mi-a șoptit cu hotărîre că ar trebui să-mi mut privirile, dacă-mi era dragă viața. Mișcarea mi-a adus imediat alinare. Am putut din nou să disting reflecțiile noastre și pe cea a aliatului. Pe urmă, aliatul a dispărut și a reapărut din nou, în capătul celălalt al oglinzii.

Don Juan mi-a poruncit să țin oglinda cu toată puterea. M-a prevenit să fiu calm și să nu fac mișcări brusțe.

– Ce-o să se întîmple? am murmurat.

– Aliatul va încerca să iasă, mi-a răspuns el.

De îndată ce a spus asta, m-am simțit tras cu putere. Mă apucase ceva de brațe. Venea de sub oglindă. Era ca o forță absorbantă, care crea o presiune uniformă peste tot în jurul cadrului.

– Ţine oglinda strîns, dar n-o sparge, mi-a poruncit don Juan. Nu te lăsa absorbit. Nu lăsa aliatul să scufunde prea adînc oglinda.

Forţa care ne trăgea în jos era uriaşă. Am simţit că o să mi se rupă degetele sau că o să fiu zdrobit de stîncile de pe fundul apei. Don Juan şi cu mine ne-am pierdut amîndoi echilibrul la un moment dat şi a trebuit să coborîm de pe pietrele plate. Apa era puţin adîncă, dar zbaterea aliatului în jurul ramei oglinzii era la fel de înspăimîntătoare ca şi cînd am fi fost într-un fluviu. Apa din jurul picioarelor noastre se rotea nebuneşte, dar imaginile din oglindă rămîneau netulburate.

– Atenţie! a strigat don Juan. Vine!

Trasul s-a transformat într-o împingere de dedesubt. Ceva trăgea de marginea oglinzii; nu de marginea exterioară a ramei, de care ţineam noi, ci de cea interioară, a sticlei. Era ca şi cînd suprafaţa ar fi fost, într-adevăr, o fereastră deschisă şi ceva sau cineva se căţăra prin ea.

Don Juan şi cu mine luptam cu disperare fie să împingem oglinda în jos, cînd era împinsă, fie s-o ridicăm, cînd era trasă. Stăteam aplecaţi şi ne mişcam încet în aval faţă de locul iniţial. Apa era mai adîncă şi pietrele alunecoase.

– Să ridicăm oglinda din apă şi să scăpăm de el, a spus don Juan pe un ton aspru.

Zbaterea continua neabătută. Parcă am fi prins cu mîinile goale un peşte enorm, care înota furios de jur împrejur.

M-am gîndit că oglinda era, de fapt, un chepeng şi o formă ciudată încerca să se caţăre prin el. Se sprijinea pe marginea chepengului cu toată greutatea şi era destul de mare ca să deplaseze reflecţia feţei lui don Juan şi a mea. Nu ne mai vedeam. Distingeam doar o masă care încerca să se ridice.

Acum, oglinda nu mai stătea pe fundul apei. Degetele mele nu mai atingeau pietrele. Se afla la jumătatea adîncimii, ţinută

de forțele opuse ale mișcărilor aliatului și ale noastre. Don Juan a spus că o să-și întindă mîinile pe sub oglindă și că eu trebuie să le apuc repede, ca s-o putem ridica mai bine, prin forța brațelor noastre. Cînd i-a dat drumul, s-a înclinat în partea lui. M-am întins repede să-l prind de mîini, dar nu era nimic dedesubt. Am șovăit o secundă în plus și oglinda a zburat din mîinile noastre.

– Apuc-o! Apuc-o! a strigat don Juan.

Am prins oglinda exact cînd era gata să aterizeze pe pietre. Am ridicat-o din apă, dar nu destul de repede. Apa semăna cu un clei. Cînd am tras oglinda, am tras și o bucată de material greu, ca un cauciuc, care mi-a smuls, pur și simplu, oglinda din mîini și a căzut la loc, în apă.

Don Juan, dînd dovadă de o extraordinară agerime, a prins oglinda și a ridicat-o fără nici o greutate, cu marginea în sus.

Niciodată, în viața mea nu m-a mai cuprins o asemenea melancolie. Era o tristețe fără o bază reală. Am asociat-o cu amintirea adîncurilor pe care le *văzusem* în oglindă. Era un amestec de dor după acele adîncuri și teamă de răcoroasa lor singurătate.

Don Juan a remarcat că, pentru luptători era foarte natural să fii trist fără nici un motiv anume. Vizionarii spun că oul luminos, interpretat drept cîmp de energie, simte destinația finală ori de cîte ori se distrug hotarele cunoscutului. Este de ajuns să întrezărești eternitatea dincolo de cocon, pentru a tulbura comoditatea inventarului nostru. Melancolia care rezultă este uneori atît de intensă, încît poate duce la moarte.

A spus că, cel mai bun mod de a scăpa de melancolie este s-o iei în rîs. A comentat pe un ton glumeț că prima atenție făcea totul pentru a reinstaura ordinea tulburată de contactul meu cu aliatul. Deoarece nu se putea reinstaura prin mijloace raționale, prima atenție o făcea concentrîndu-și toate puterile asupra tristeții.

I-am spus că, în orice caz, melancolia era reală. Să te lași pradă ei, să fii posomorît nu se potrivea cu sentimentul de singurătate pe care l-am resimțit cînd mi-am amintit de acele adîncuri.

– Ceva ajunge, în sfîrșit, la tine, a spus el. Nimic nu este mai singuratic decît eternitatea. Și nimic nu este mai comod pentru *noi decît faptul că sîntem ființe umane. Aceasta este, într-adevăr,* altă contradicție – cum poate omul să se mențină în limitele umanității sale și să se aventureze totuși de bunăvoie în singurătatea absolută a eternității? Oricînd vei rezolva această ghicitoare, vei fi gata pentru călătoria definitivă.

Am știut atunci cît se poate de sigur care era motivul tristeții mele. Era un sentiment recurent, unul pe care nu-l voi uita niciodată, pînă cînd nu-mi voi da seama din nou de același lucru: nimicnicia umanității față de imensitatea acelui lucru în sine, pe care-l *văzusem* reflectat în oglindă.

– Ființele umane sînt, într-adevăr, un nimic, don Juan, am spus eu.

– Știu exact ce gîndești, mi-a răspuns el.

– Sigur, sîntem un nimic, dar tocmai asta este provocarea finală: aceea că noi, niște nimicuri, putem înfrunta singurătatea eternității.

Apoi a schimbat brusc subiectul, lăsîndu-mă cu gura deschisă, fără să apuc să pun ultima întrebare. A început să discute despre confruntarea noastră cu aliatul. A spus că, mai întîi de toate, lupta cu aliatul nu fusese o glumă. Nu fusese chiar o problemă de viață și moarte, dar nici ceva lipsit de importanță.

– Am ales tehnica aceea, a continuat el, pentru că mi-a arătat-o binefăcătorul meu. Cînd l-am rugat să-mi dea un exemplu din tehnicile vechilor vizionari, a fost cît pe ce să leșine de rîs: rugămintea mea i-a amintit de propria sa experiență. Binefăcătorul său, nagualul Elias, îi făcuse, de asemenea, o demonstrație dură a aceleiași tehnici.

Don Juan a spus că, deoarece a confecționat rama oglinzii sale din lemn, ar fi trebuit să-mi ceară să fac la fel, dar a vrut să știe ce s-ar întîmpla dacă rama era mai solidă decît a lui sau a binefăcătorului său. Ramele lor s-au rupt și aliatul a reușit să iasă de fiecare dată.

Mi-a explicat că, în timpul propriei sale experiențe, aliatul a rupt rama. El și binefăcătorul său au rămas cu două bucăți de lemn în mînă, în timp ce oglinda s-a scufundat și aliatul a ieșit din ea.

Binefăcătorul lui știa la ce probleme să se aștepte. În reflecția oglinzii, aliații nu sînt chiar înspăimîntători, pentru că *se vede* numai o formă, o masă. Dar, cînd ies, în afară de faptul că arată înspăimîntător, sînt o belea. A remarcat că, de îndată ce își părăsesc nivelul, este foarte greu să se mai întoarcă. Același lucru este valabil și pentru oameni. Dacă vizionarii se aventurează la nivelul acelor creaturi, există toate șansele să nu se mai audă niciodată de ei.

– Oglinda mea a fost sfărîmată de forța aliatului, a spus el. Nu mai era nici o fereastră și aliatul nu se mai putea întoarce, așa că a venit după mine. De fapt, a luat-o la fugă după mine, rostogolindu-se. M-am tîrît în patru labe, în cea mai mare viteză, urlînd îngrozit. Am luat-o la fugă peste dealuri, de parcă eram posedat. Aliatul s-a aflat tot timpul la cîțiva centimetri de mine.

Don Juan mi-a spus că binefăcătorul său a fugit după el, dar era prea bătrîn și nu se putea mișca destul de repede; a avut însă înțelepciunea să-i spună lui don Juan să se întoarcă. În felul acesta, a putut lua măsuri pentru a scăpa de aliat. A strigat că o să facă un foc și că don Juan trebuia să alerge în cerc, pînă era totul gata. A luat-o înainte, ca să adune crengi uscate, în timp ce don Juan a alergat pe un deal, înnebunit de frică.

Don Juan mi-a mărturisit că, în timp ce alerga în cerc, i-a trecut prin minte că binefăcătorul său savura, de fapt, situația. Știa

că binefăcătorul său era un luptător capabil să se bucure în orice situaţie. De ce nu şi în aceea? Preţ de o clipă, s-a înfuriat atît de rău pe binefăcătorul său, încît aliatul nu l-a mai urmărit, iar don Juan şi-a acuzat explicit binefăcătorul de răutate. Binefăcătorul nu i-a răspuns, dar a făcut un gest de groază cînd s-a uitat dincolo de don Juan şi aliat, care-i domina ameninţător pe amîndoi. Don Juan a uitat de furia sa şi a început din nou să alerge în cerc.

– Binefăcătorul meu era, într-adevăr, un bătrîn împieliţat, a spus don Juan rîzînd. Învăţase să rîdă în sinea lui. Nu i se citea pe faţă, aşa că se putea preface că plînge sau că e furios cînd, în realitate, rîdea. În ziua aceea, în timp ce mă urmărea aliatul, binefăcătorul a stat şi s-a apărat de acuzaţiile mele. Am auzit doar frînturi din lunga sa conversaţie, de fiecare dată cînd alergam pe lîngă el. Cînd a terminat cu asta, am auzit frînturi din altă explicaţie lungă: că trebuia să adune multe lemne, că aliatul era mare, că focul trebuia să fie la fel de mare ca aliatul, că manevra putea să nu ţină.

– Numai frica mea înnebunitoare mă făcea să merg mai departe. În cele din urmă, şi-a dat seama, probabil, că era cît pe ce să cad răpus de epuizare; a făcut focul şi m-a apărat cu flăcările de aliat.

Don Juan a spus că au stat toată noaptea lîngă foc. Cel mai rău era cînd binefăcătorul trebuia să plece să mai aducă crengi uscate şi-l lăsa singur. Era atît de înspăimîntat, încît i-a promis lui Dumnezeu că va părăsi calea cunoaşterii şi se va face fermier.

– Dimineaţa, după ce-mi epuizasem toată energia, aliatul a reuşit să mă bage-n foc şi m-am ars rău, a adăugat don Juan.

– Ce s-a întîmplat cu aliatul? m-am interesat.

– Binefăcătorul meu nu mi-a spus niciodată ce s-a întîmplat cu el, mi-a răspuns. Dar cred că aleargă şi acum aiurea, fără ţintă, încercînd să găsească drumul înapoi.

– Ce s-a întîmplat cu promisiunea ta făcută lui Dumnezeu?

– Binefăcătorul meu mi-a spus să nu mă îngrijorez. Fusese o promisiune bună, dar nu știam atunci că nu are cine să audă asemenea promisiuni, pentru că nu există Dumnezeu. Nu sînt decît emanațiile Vulturului și lor nu li se pot face promisiuni.

– Ce s-ar fi întîmplat dacă te-ar fi prins aliatul? am întrebat.

– Poate că aș fi murit de frică. Dacă aș fi știut ce însemna să fiu prins, l-aș fi lăsat s-o facă. La vremea aceea, eram un om nechibzuit. Cînd te prinde un aliat, fie faci atac de cord și mori de frică, fie te lupți cu el. Pe urmă, după ce se zbate feroce, energia aliatului scade. Aliatul nu ne poate face nimic și nici invers. Sîntem separați de un abis.

Străvechii vizionari credeau că, în momentul în care energiile aliatului scad, acesta își predă toate puterile omului. Aiurea! Vechii vizionari aveau aliați care veneau din urechile lor și puterea acestora nu însemna nimic pentru ei.

Don Juan mi-a explicat că noii vizionari fuseseră cei care a trebuit să lămurească această confuzie. Descoperiseră că singurul lucru care contează este impecabilul, adică energia eliberată. Au existat, într-adevăr, unii vizionari străvechi care au fost salvați de aliații lor, dar acest fapt nu avusese nimic de-a face cu puterea aliaților de a-i apăra de ceva; mai degrabă caracterul impecabil al oamenilor le permisese să folosească energia celorlalte forme de viață.

Noii vizionari au descoperit, de asemenea, cel mai important lucru despre aliați: ce anume îi face nefolositori sau folositori pentru om. Aliații nefolositori, care există în număr mare, sînt aceia care au emanații interioare incomparabile cu emanațiile noastre. Sînt atît de diferiți de noi, încît nu ne putem folosi de ei. Alți aliați, în număr foarte mic, se aseamănă cu noi, adică posedă emanații ocazionale care se potrivesc cu ale noastre.

– Cum este utilizat acest tip de aliat de către om? am întrebat.

– Ar trebui să folosim alt cuvînt, nu „a utiliza", a răspuns el. Aş spune că ceea ce are loc între vizionarii şi aliaţii de acest tip este un schimb mutual de energie.

– Cum are loc acest schimb?

– Prin emanaţiile lor asemănătoare, mi-a răspuns el. Acele emanaţii aparţin, fireşte, conştiinţei stîngi a omului; partea pe care omul obişnuit nu o foloseşte niciodată. Din acest motiv, aliaţii sînt total separaţi de lumea conştiinţei drepte, de partea raţională.

A afirmat că emanaţiile asemănătoare furnizează amîndouă o bază comună. Apoi, prin intermediul acestei familiarităţi, se stabileşte o legătură mai profundă, care permite ambelor forme de viaţă să profite. Vizionarii caută calitatea eterică a aliaţilor; sînt foarte eficienţi ca cercetaşi şi paznici. Aliaţii, la rîndul lor, caută cîmpul energetic mai puternic al omului, prin intermediul căruia se pot materializa.

M-a asigurat că vizionarii experimentaţi se folosesc de aceste emanaţii comune, pînă le aduc în prin plan; în acel moment are loc schimbul. Străvechii vizionari nu au înţeles acest proces şi au creat tehnici complexe de a privi în adîncurile pe care le *văzusem* în oglindă.

– Vechii vizionari aveau un instrument foarte complicat, care-i ajuta să coboare, a continuat el. Era o frînghie răsucită în mod deosebit, pe care şi-o legau în jurul taliei. Avea un capăt moale, înmuiat în răşină, care se potrivea în buric, ca un dop. Vizionarii aveau unul sau mai mulţi asistenţi, care-i ţineau de frînghie, în timp ce se pierdeau în contemplarea adîncurilor. Să priveşti direct reflecţia unui lac adînc şi limpede este, evident, mult mai copleşitor şi periculos decît ce am făcut noi cu oglinda.

– Dar oare chiar coborau cu trupul? am întrebat.

– Vei rămîne surprins să vezi de ce sînt capabili oamenii, mai ales dacă-şi stăpînesc conştiinţa, mi-a răspuns el. Vechii vizionari erau aberanţi. În drumurile lor spre adîncuri, au descoperit minuni. Era o rutină pentru ei să găsească aliaţi.

Bineînţeles, ţi-ai dat seama pînă acum că „adîncurile" sînt o figură de stil. Nu există adîncuri, doar manevrarea conştiinţei. Totuşi, vechii vizionari nu şi-au dat seama de acest lucru.

I-am explicat lui don Juan că, din ce-mi spusese despre experienţa sa cu aliatul, plus propria mea impresie subiectivă, cînd am simţit forţa aliatului în apă, am ajuns la concluzia că aliaţii sînt foarte agresivi.

– Nu chiar, a spus el. Nu pentru că nu ar avea destulă energie să fie agresivi, ci mai degrabă au o altfel de energie. Seamănă mai mult cu un curent electric. În timp ce fiinţele organice seamănă mai mult cu valurile de căldură.

– Atunci de ce te-a urmărit atîta timp?

– Nu este nici un mister, mi-a răspuns. Frica animalică este cea care-i atrage cel mai mult; eliberează acel gen de energie care li se potriveşte. Emanaţiile din interiorul lor sînt aţîţate de frica animalică. Deoarece frica mea era iraţională, aliatul s-a simţit atras sau, mai degrabă, frica mea a agăţat aliatul şi nu i-a mai dat drumul.

A spus că vechii vizionari sînt cei care au descoperit că aliaţilor le place frica animalică mai mult decît orice. Ba chiar au ajuns pînă acolo încît au oferit-o special aliaţilor lor, speriind oamenii de moarte. Vechii vizionari erau convinşi că aliaţii aveau sentimente umane, dar noii vizionari *vedeau* altfel lucrurile. *Vedeau* că aliaţii sînt atraşi de energia eliberată de emoţiile lor; iubirea este la fel de eficientă ca ura sau tristeţea.

Don Juan a adăugat că, dacă ar fi nutrit iubire faţă de acel aliat, aliatul ar fi venit, oricum, după el, deşi urmărirea s-ar fi desfăşurat într-o altă atmosferă. L-am întrebat dacă aliatul nu l-ar mai

fi urmărit, dacă şi-ar fi stăpînit teama. A răspuns că stăpînirea fricii erau un truc al vechilor vizionari. Au învăţat s-o controleze pînă într-atît, încît puteau s-o elimine. Îşi atrăgeau aliaţii cu propria lor teamă şi, înlăturînd-o treptat, ca mîncarea, îşi ţineau aliaţii sub control.

– Acei vizionari străvechi erau oameni înspăimîntători, a continuat don Juan. Nu aş folosi timpul trecut – sînt înspăimîntători chiar şi azi. Scopul lor este să domine, să stăpînească totul.

– Chiar şi azi, don Juan? l-am întrebat eu, încercînd să-l fac să-mi explice mai departe.

A schimbat subiectul, spunînd că ratase ocazia de a se speria peste măsură. A spus că, în mod sigur, felul în care acoperisem rama oglinzii cu smoală împiedicase scurgerea apei în spatele sticlei. Considera că fusese factorul decisiv care împiedicase aliatul să zdrobească oglinda.

– Păcat, a spus el. Poate că ai fi ajuns să-l placi pe aliat. Apropo, nu era acelaşi cu cel care a venit cu o zi înainte. Cel de-al doilea îţi semăna perfect.

– Nu ai şi tu aliaţi, don Juan?

– După cum ştii, am aliaţii binefăcătorului meu, mi-a răspuns el. Nu pot spune că nutresc aceleaşi sentimente pentru ei ca binefăcătorul meu. Era un om senin, dar pasional, care a renunţat cu dărnicie la tot ce poseda, inclusiv la energia sa. Îşi iubea aliaţii. Pentru el nu era nici o problemă să lase aliaţii să-i folosească energia şi să se materializeze. Era mai ales unul care putea chiar să ia o formă umană grotescă.

Don Juan a continuat, spunînd că, deoarece nu era părtinitor faţă de aliaţi, nu-mi permisese să-i cunosc cu adevărat, cum făcuse binefăcătorul lui cu el, în timp ce se afla în convalescenţă, după rana de la piept. Totul a început de la gîndul că binefăcătorul lui era un om ciudat. După ce de-abia scăpase din ghearele unui tiran josnic, don Juan bănuia că iar căzuse într-o

cursă. Intenţiona să aştepte cîteva zile, să-şi recapete puterea şi apoi să fugă, cînd bătrînul nu era acasă. Dar bătrînul îi citise, probabil, gîndurile, pentru că, într-o zi, pe un ton confidenţial, i-a şoptit lui don Juan că ar trebui să se înzdrăvenească mai repede, ca să scape amîndoi de temnicerul şi torţionarul lor. Apoi, tremurînd de frică şi neputinţă, bătrînul a deschis uşa şi a apărut în cameră un om monstruos, cu faţă de peşte, ca şi cînd ar fi tras cu urechea pînă atunci. Avea o culoare gri-verzuie, un singur ochi uriaş, care nu clipea şi era mare cît uşa. Don Juan mi-a declarat că a fost atît de surprins şi îngrozit, încît a leşinat şi i-a trebuit ani de zile să-şi revină.

– Aliaţii tăi îţi sînt folositori, don Juan? am întrebat.

– Este foarte greu de spus, a răspuns el. Îmi iubesc aliaţii pe care mi i-a dat binefăcătorul meu. Sînt capabili să ofere o neţărmurită afecţiune. Dar, pentru mine, sînt de neînţeles. Mi-au fost daţi drept însoţitori, în caz că o să rămîn vreodată singur în acea imensitate care constă din emanaţiile Vulturilor.

7. PUNCTUL DE ASAMBLARE

Don Juan și-a întrerupt explicarea măiestriei conștiinței timp de cîteva luni, după confruntarea mea cu aliații. Într-o zi, a început din nou. Această revenire a fost declanșată de un eveniment ciudat.

Don Juan era in nordul Mexicului. Era tîrziu, după-amiaza. Îndată ce am ajuns în casa lui de acolo, m-a transpus în starea conștiinței elevate. Mi-am amintit imediat că don Juan se întorcea întotdeauna la Sonora, considerată un mijloc de reînnoire. Îmi explicase că un nagual, în calitate de conducător cu responsabilități uriașe, trebuie să aibă un punct fizic de referință, un loc în care să se producă o confluență de energii. Deșertul Sonora era pentru el un asemenea loc.

Cînd am intrat în starea de conștiință elevată, am observat că mai era cineva care se ascundea în semiîntuneric, în casă. L-am întrebat pe don Juan dacă Genaro era cu el. Mi-a răspuns că era singur, că-l remarcasem pe unul dintre aliați, cel care păzea casa.

Don Juan a făcut atunci un gest ciudat. S-a strîmbat, ca și cînd ar fi fost surprins sau îngrozit. Deodată, a apărut forma înspăimîntătoare la ușa camerei unde stăteam. Prezența străinului m-a speriat atît de tare, încît m-a apucat amețeala. Înainte să-mi revin din spaimă, omul s-a năpustit asupra mea cu o ferocitate

cumplită. Cînd m-a apucat de braţe, am tresărit de parcă m-ar fi curentat.

Am rămas mut de groază. Don Juan îmi zîmbea. Am mormăit, am gemut, încercînd să deschid gura, ca să strig după ajutor, şi am simţit din nou o tresărire şi mai mare.

Omul m-a strîns mai tare şi a încercat să mă trîntească jos. Don Juan m-a îndemnat foarte liniştit să-mi revin, să nu lupt împotriva spaimei, ci să mă las în voia ei.

– Teme-te, fără să fii îngrozit, a spus el.

Don Juan a venit alături de mine şi, fără să intervină în luptă, mi-a şoptit la ureche că ar trebui să mă concentrez asupra punctului mijlociu al corpului meu.

Pe parcursul anilor, insistase să-mi măsor cu exactitate corpul şi să găsesc cu exactitate punctul de mijloc, atît în lungime, cît şi în lăţime. Spusese întotdeauna că un asemenea punct este adevăratul centru al energiei pentru noi toţi.

De îndată ce mi-am concentrat atenţia asupra punctului de mijloc, omul mi-a dat drumul. În momentul acela, mi-am dat seama că ceea ce luasem drept fiinţă umană era o aparenţă. În clipa în care şi-a pierdut forma umană pentru mine, aliatul a devenit un strop amorf de lumină opacă. A plecat de lîngă mine. M-am luat după el, împins de o forţă uriaşă, care m-a făcut să urmăresc lumina opacă.

Don Juan m-a oprit. M-a condus cu blîndeţe pe veranda casei şi m-a făcut să mă aşez pe o ladă solidă, pe care o folosea drept bancă.

Eram profund tulburat de experienţă, dar şi mai tulburat de faptul că frica mea paralizantă dispăruse atît de repede şi complet.

Am discutat despre brusca mea schimbare. Don Juan a afirmat că nu era nimic ciudat în legătură cu această schimbare şi că teama nu există atîta timp cît lumina conştiinţei a trecut dincolo de un anumit prag, în coconul omului.

Pe urmă, a început să-mi explice. A conturat pe scurt adevărurile referitoare la conştiinţă, despre care discutase: faptul că nu există o lume obiectivă, doar un univers de cîmpuri energetice pe care vizionarii le numesc emanaţiile Vulturului. Că fiinţele umane sînt alcătuite din emanaţiile Vulturului şi sînt în esenţă bule de energie luminoasă; fiecare dintre noi este învăluit într-un cocon care cuprinde o mică porţiune din aceste emanaţii. Această conştiinţă este realizată de presiunea constantă pe care emanaţiile din afara coconului, numite emanaţii libere, o exercită asupra celor din interiorul coconului. Această conştiinţă dă naştere percepţiei, care se produce cînd emanaţiile din interiorul coconului se aliniază cu emanaţiile corespunzătoare din exteriorul lor.

– Următorul adevăr este acela că percepţia are loc, a continuat el, pentru că în fiecare din noi există un agent numit punct de asamblare, care selectează emanaţiile interne şi externe, în vederea alinierii. Alinierea pe care o percepem drept lume este produsul punctului specific în care punctul nostru de asamblare este localizat pe coconul nostru.

A repetat acest lucru de cîteva ori, pentru a-mi lăsa timp să înţeleg. Apoi a spus că, pentru a corobora adevărurile despre conştiinţă, am nevoie de energie.

– Ţi-am spus, a continuat el, că legătura cu micii tirani ajută vizionarii să realizeze o manevră sofisticată: acea manevră constă în mutarea punctelor lor de asamblare.

A spus că, pentru ca eu să percep un aliat, mi-am mutat punctul de asamblare departe de poziţia sa obişnuită. Cu alte cuvinte, lumina conştiinţei mele se mutase dincolo de un anumit prag, anihilîndu-mi frica. Toate acestea s-au întîmplat pentru că aveam un surplus de energie.

Mai tîrziu, în noaptea aceea, după ce ne-am întors dintr-o excursie pe munţii din jur, care făcuse parte din învăţăturile sale

pentru partea dreaptă, don Juan m-a pus din nou să mă transpun într-o stare de conştiinţă elevată, apoi şi-a continuat explicaţia. Mi-a spus că, pentru a discuta despre natura punctului de asamblare, trebuia să înceapă cu o discuţie despre prima atenţie.

A spus că noii vizionari cercetau căile neobservate în care funcţionează prima atenţie şi, pe măsură ce încercau să le explice altora, au creat o ierarhie pentru adevăruri despre conştiinţă. M-a asigurat că nu orice vizionar este dispus să dea explicaţii. De exemplu, binefăcătorului său, nagualul Julian, puţin îi păsa de explicaţii. Dar binefăcătorul nagualului Julian, nagualul Elias, pe care don Juan avusese norocul să-l cunoască, era interesat de ele. Din explicaţiile îndelungi şi detaliate ale nagualului Elias, din cele laconice ale nagualului Julian şi din propriile sale lucruri *văzute*, don Juan a ajuns să înţeleagă şi să coroboreze acele adevăruri.

Don Juan a spus că prima noastră atenţie trebuie să scoată în evidenţă anumite emanaţii selectate din banda îngustă de emanaţii în care este localizată conştiinţa umană, pentru a aduce în prim plan lumea pe care o percepem. Emanaţiile înlăturate se află încă la îndemîna noastră, dar rămîn inactive, necunoscute nouă pe durata vieţii noastre.

Noii vizionari numesc emanaţiile scoase în evidenţă partea dreaptă, conştiinţa normală, lumea aceasta, cunoscutul, prima atenţie. Omul le numeşte realitate, raţionalitate, bun-simţ.

Emanaţiile scoase în evidenţă alcătuiesc o mare parte din conştiinţa omului, dar o foarte mică porţiune din spectrul total de emanaţii sînt prezente în interiorul coconului unui om. Emanaţiile neluate în seamă din banda unui om sînt considerate un fel de preambul la necunoscut, necunoscutul în sine constînd din totalul emanaţiilor care nu fac parte din banda umană şi nu sînt scoase niciodată în evidenţă. Vizionarii le numesc conştiinţa

stîngă, nagualul, cealaltă lume, necunoscutul, cea de-a doua atenţie.

– Acest proces de scoatere în evidenţă a unor anumite emanaţii, a continuat don Juan, a fost descoperit şi practicat de vechii vizionari. Ei şi-au dat seama că un nagual sau o femeie nagual poate împinge această scoatere în evidenţă dincolo de emanaţiile obişnuite şi o poate deplasa către cele învecinate. Această împingere este cunoscută drept lovitura nagualului.

Don Juan a spus că respectiva deplasare a fost utilizată de vechii vizionari în mod practic, pentru a-i ţine legaţi pe ucenicii lor. Prin acea lovitură, şi-au făcut ucenicii să intre într-o stare de conştiinţă elevată, impresionantă. În timp ce aceştia erau deosebit de supuşi, vechii vizionari i-au învăţat tehnici aberante, care i-au transformat în oameni sinistri, la fel ca profesorii lor.

Noii vizionari folosesc aceeaşi tehnică, dar, în loc s-o utilizeze în scopuri sordide, o folosesc pentru a-şi dirija ucenicii să înveţe despre posibilităţile omului.

Don Juan a explicat că lovitura nagualului trebuie să fie dată într-un punct anume, în punctul de asamblare, care variază de la om la om. De asemenea, lovitura trebuie să fie dată de un nagual care *vede*. M-a asigurat că este la fel de inutil să ai puterea unui nagual, să nu *vezi* sau *să vezi*, dar să nu ai puterea unui nagual. În ambele cazuri, se obţin drept rezultat simple lovituri. Un vizionar poate lovi în punctul exact la nesfîrşit, fără să aibă puterea de a deplasa conştiinţa, iar un nagual care nu *vede* nu va fi capabil să lovească în punctul exact.

A spus, de asemenea, că vechii vizionari au descoperit că punctul de asamblare nu se află în corpul fizic, ci în învelişul luminos, în coconul însuşi. Nagualul identifică acel punct prin intensitatea sa luminoasă şi mai mult îl împinge decît îl loveşte. Forţa împingerii creează o adîncitură în cocon şi este resimţită

ca o lovitură în partea dreaptă a pieptului, o lovitură care-ţi taie răsuflarea.

– Există tipuri diferite de adîncituri? m-am interesat eu.

– Sînt numai două tipuri, mi-a răspuns el. Unul este o concavitate, celălalt, o crăpătură; fiecare are alt efect. Concavitatea este o caracteristică temporară şi produce o deplasare temporară – dar crăpătura este o caracteristică profundă, permanentă a coconului şi produce o deplasare permanentă.

A explicat că, în mod obişnuit, un cocon luminos întărit de autoreflecţie nu este deloc afectat de lovitura nagualului. Uneori, coconul omului este foarte uşor de îndoit şi cea mai mică forţă creează o adîncitură în formă de cupă, care este o treime din mărimea coconului; sau creează o crăpătură care se poate întinde pe lăţimea învelişului în formă de ou, sau pe lungimea lui, făcînd coconul să pară încolăcit în jurul său.

Unele învelişuri luminoase, după ce a apărut adîncitura, revin instantaneu la forma lor iniţială, altele rămîn aşa ore sau chiar zile în şir, abia după aceea îşi revin. Cu toate acestea, altele capătă o adîncitură care necesită altă lovitură din partea nagualului, într-o zonă învecinată, pentru a reda coconului luminos forma iniţială. Sînt foarte puţine cele care îşi păstrează permanent adîncitura. Indiferent cîte lovituri primesc de la un nagual, nu revin niciodată la forma lor de ou.

Don Juan spunea mai departe că adîncitura acţionează asupra primei atenţii, deplasînd lumina conştiinţei. Adîncitura presează emanaţiile înăuntrul învelişului luminos şi vizionarii văd cum prima atenţie se concentrează în altă parte, sub forţa acelei presiuni. Adîncitura, prin deplasarea emanaţiilor Vulturului în cocon, face ca lumina conştiinţei să cadă asupra altor emanaţii din porţiuni inaccesibile în mod obişnuit primei atenţii.

L-am întrebat dacă lumina conştiinţei este *văzută* numai la suprafaţa coconului luminos. Nu mi-a răspuns imediat. Mi s-a

părut că a căzut pe gînduri. Mi-a răspuns după vreo zece minute. A spus că, în mod normal, lumina conştiinţei este *văzută* la suprafaţa coconului tuturor fiinţelor senzitive. După ce omul îşi dezvoltă atenţia, lumina conştiinţei dobîndeşte profunzime. Cu alte cuvinte, este transmisă de la suprafaţa coconului la un număr de emanaţii din interiorul său.

– Vechii vizionari au ştiut ce au făcut, cînd s-au ocupat de conştiinţă, a continuat el. Ei şi-au dat seama că, prin crearea unei adîncituri în coconul omului, puteau forţa lumina conştiinţei, deoarece ea luminează deja emanaţiile din interiorul coconului, răspîndindu-se la cele învecinate.

– Faci ca totul să pară o treabă fizică, am spus. Cum pot fi transformate adînciturile în ceva care este doar o lumină?

– În mod inexplicabil, lumina este cea care creează o adîncitură în altă lumină, mi-a răspuns el. Greşeala ta este că rămîi în inventarul raţiunii. Raţiunea nu abordează omul ca pe o energie. Raţiunea se ocupă de instrumente care creează energie, dar nu a apărut niciodată, în mod serios, ideea că sîntem mai buni decît instrumentele: sîntem organisme care creează energie. Sîntem o bulă de energie. Atunci nu este o exagerare faptul că o bulă de energie va crea o adîncitură în altă bulă de energie.

A spus că lumina conştiinţei creată de adîncitură ar trebui să fie numită pe drept atenţie elevată temporară, deoarece scoate în evidenţă emanaţiile care sînt atît de apropiate de cele obişnuite, încît schimbarea este minimă. Totuşi, schimbarea generează o mai mare capacitate de înţelegere şi concentrare şi, mai presus de orice, o mai mare capacitate de a uita. Vizionarii ştiau exact cum să folosească această schimbare pe scara calităţii. Ei *au văzut* că numai emanaţiile din jurul celor pe care le folosim zilnic devin brusc luminoase, după lovitura nagualului. Cele mai îndepărtate rămîn nemişcate, ceea ce înseamnă că, în timp ce sînt într-o stare de atenţie elevată, fiinţele umane pot lucra ca şi cînd

ar fi într-o lume a vieții de zi cu zi. Necesitatea unui bărbat nagual și a unei femei nagual a devenit esențială pentru ei, pentru că starea durează doar atîta timp cît rămîne adîncitura, după care experiențele sînt uitate imediat.

– De ce trebuie să uiți? l-am întrebat.

– Pentru că emanațiile cu o mai mare claritate încetează să fie scoase în evidență de îndată ce luptătorii nu mai sînt în starea de conștiință elevată, mi-a răspuns el. Fără acea scoatere în evidență, indiferent ce experimentează sau văd, dispare.

Don Juan a spus că una dintre sarcinile concepute de noii vizionari pentru discipolii lor constă în faptul că-i obligă să-și amintească, adică să scoată din nou în evidență, mai tîrziu, acele emanații folosite în timpul stărilor de conștiință elevată.

Mi-a reamintit că Genaro mi-a recomandat întotdeauna să învăț să scriu cu vîrful degetului, nu cu creionul, ca să nu strîng însemnări. Don Juan mi-a explicat că Genaro a vrut, de fapt, să spună că, în timp ce mă aflu într-o stare de conștiință elevată, ar trebui să utilizez emanații nefolosite pentru stocarea dialogului și a experienței și, într-o zi, să anulez totul, scoțînd din nou în evidență emanațiile care au fost folosite.

A continuat să explice că o stare de conștiință elevată este *văzută* nu numai ca o lumină care merge mai adînc înăuntrul formei ovoidale a ființei umane, ci și ca o lumină mai intensă la suprafața coconului. Totuși, ea nu este nimic în comparație cu lumina produsă de o stare de conștiință totală, care este *văzută* ca o izbucnire de incandescență în întregul ou luminos. Este o explozie de lumină de o asemenea magnitudine, încît marginile învelișului înaintează și emanațiile interioare se extind dincolo de orice limită.

– Acestea sînt cazuri speciale, don Juan?

– Bineînțeles. Ele li se întîmplă numai vizionarilor. Nici un alt om sau ființă nu se luminează așa. Vizionarii care ating în

mod deliberat conştiinţa totală merită să fie văzuţi. Acesta este momentul cînd ard lăuntric. Focul lăuntric îi consumă. În această stare de conştiinţă deplină, ei fuzionează cu emanaţiile libere şi alunecă în eternitate.

După cîteva zile de stat la Sonora, l-am dus înapoi pe don Juan în sudul Mexicului, unde locuia cu luptătorii săi.

Următoarea zi a fost caldă şi ceţoasă. Mă simţeam ameţit, tulburat. Pe la jumătatea după-amiezii se lăsase o linişte neplăcută în oraş. Don Juan şi cu mine stăteam pe scaune confortabile, în camera mare. I-am spus că viaţa la ţară, în Mexic, nu este pe gustul meu. Nu-mi plăcea senzaţia că liniştea din acel oraş era forţată. Singurul zgomot pe care-l auzeam erau glasurile copiilor, ţipînd în depărtare. Nu am reuşit niciodată să aflu dacă ţipau din joacă sau urlau de durere.

– Cînd te afli aici, eşti întotdeauna într-o stare de conştiinţă elevată, a spus don Juan. Asta schimbă totul. Dar, indiferent ce ar fi, ar trebui să te obişnuieşti să trăieşti într-un oraş ca ăsta. Într-o zi, vei locui într-unul asemănător.

– De ce va trebui să locuiesc într-un oraş ca ăsta, don Juan?

– Ţi-am explicat că noii vizionari vor să fie liberi. Iar libertatea are cele mai devastatoare implicaţii. Printre aceste implicaţii se numără şi aceea că luptătorii trebuie să caute schimbarea cu orice scop. Ai tendinţa să trăieşti aşa ca acum. Îţi stimulezi raţiunea trecînd-o prin propriul inventar sau punînd-o în opoziţie cu inventarele prietenilor. Aceste manevre îţi lasă foarte puţin timp să-ţi examinezi soarta. Va trebui să renunţi la toate acestea. La fel, dacă nu ai cunoaşte decît liniştea încremenită a acestui oraş, ar trebui să cauţi, mai devreme sau mai tîrziu, cealaltă faţă a monedei.

– Tu asta faci aici, don Juan?

– Cazul nostru este puţin diferit, pentru că noi sîntem la capătul drumului. Nu mai căutăm nimic. Ceea ce facem aici, nu

poate fi înţeles decît de un luptător. Ne petrecem zilele fără să facem nimic. Aşteptăm. Voi repeta neobosit acest lucru: ştim că aşteptăm şi ştim ce aşteptăm. Aşteptăm libertatea!

Şi acum, că ştii asta, a adăugat el, zîmbind, să revenim la discuţia noastră despre conştiinţă.

De obicei, cînd eram în camera aceea, nu eram întrerupţi niciodată de nimeni şi don Juan hotăra întotdeauna lungimea discuţiilor noastre. De data aceasta, a răsunat o bătaie politicoasă la uşă şi a apărut Genaro, care s-a aşezat lîngă noi. Nu-l văzusem din ziua în care fugisem din casa lui în mare grabă. L-am îmbrăţişat.

– Genaro are ceva să-ţi spună, a zis don Juan. Ţi-am explicat că este stăpînul conştiinţei. Acum o să-ţi explic ce înseamnă. El poate să determine punctul de asamblare să se adîncească în ou, după ce punctul a fost deplasat din poziţia sa de lovitura nagualului.

Mi-a explicat că Genaro mi-a împins punctul de asamblare de nenumărate ori, după ce am atins conştiinţa elevată. În ziua în care ne-am dus la stînca uriaşă să discutăm, Genaro a făcut ca punctul meu de asamblare să se deplaseze serios în partea stîngă – de fapt, atît de serios, încît a fost puţin periculos.

Don Juan s-a oprit din vorbă şi a părut gata sa-i cedeze cuvîntul lui Genaro. A dat din cap, ca şi cînd ar fi vrut să-i facă semn lui Genaro să spună ceva. Acesta s-a ridicat şi a venit lîngă mine.

– Flacăra este foarte importantă, mi-a zis el, blînd. Îţi aminteşti ziua în care te-am pus să te uiţi la reflecţia luminii pe o bucată de cuarţ, cînd stăteam pe stînca aceea mare?

Mi-am amintit, cînd l-am auzit pomenind de ea.

În ziua aceea, după ce don Juan a tăcut, Genaro a arătat refracţia luminii în timp ce aceasta trecea printr-o bucată de cuarţ lustruit, pe care o scosese din buzunar şi o pusese pe stînca

turtită. Strălucirea cuarțului mi-a atras imediat atenția. Pe urmă, m-am trezit întins pe stînca, în timp ce don Juan stătea lîngă mine și mă privea îngrijorat.

Mă pregăteam să-i spun lui Genaro ce-mi amintisem, cînd a început deodată să vorbească. Mi-a șoptit la ureche și a făcut semn spre una din cele două lămpi cu petrol din cameră.

– Uită-te la flacără, mi-a spus el. Nu are nici un pic de căldură. Flacăra pură te poate duce în adîncurile necunoscutului.

În timp ce vorbea, am început să simt o presiune ciudată; era o greutate fizică. Îmi țiuiau urechile; punctul acela mă orbea, încît de-abia mai distingeam mobila. Parcă-mi pierdusem vederea. Deși aveam ochii deschiși, nu vedeam intensitatea luminii lămpii cu petrol. Totul în jurul meu era întunecat. Sclipiri fosforescente luminau bezna. Apoi, la fel de repede cum dispăruse, mi-a revenit vederea.

Nu-mi dădeam seama unde eram. Mi se părea că plutesc într-un balon. Eram singur. Mi-era frică și rațiunea se grăbise să construiască o explicație care mi se părea logică în momentul acela: Genaro mă hipnotizase, folosindu-se de flacăra lămpii cu petrol. Mă simțeam aproape satisfăcut. Pluteam în liniște, încercînd să nu mă îngrijorez. Credeam că un mod de a evita îngrijorarea era să mă concentrez asupra etapelor prin care va trebui să trec la trezire.

Primul lucru pe care l-am observat a fost că nu eram eu însumi. Nu puteam să mă uit la nimic, pentru că nu aveam cu ce. Cînd am încercat să-mi examinez corpul, mi-am dat seama că de-abia eram conștient, și totuși era ca și cînd aș fi privit în spațiul infinit. Erau nori amenințători de lumină strălucitoare și mase de întuneric, totul fiind în mișcare. *Am văzut* clar o undă sclipitoare care venea spre mine, ca un enorm val molcom de ocean. Am știut atunci că eram ca o baliză plutind în spațiu și că valul o să mă ia și o să mă ducă mai departe. Am acceptat acest fapt ca pe

ceva inevitabil. Dar exact înainte să mă lovească, s-a întîmplat ceva complet neașteaptat: o rafală de vînt m-a zburat din calea valului.

Forța vîntului m-a dus cu o viteză uluitoare. Am trecut printr-un tunel imens de lumini intens colorate. Mi s-a tulburat complet vederea și apoi am simțit că mă trezeam, că visasem. Fusese un vis hipnotic, indus de Genaro. În următoarea clipă, eram în cameră, cu don Juan și Genaro.

A doua zi am dormit aproape tot timpul. Tîrziu, după-amiază, don Juan și cu mine am reluat discuțiile. Genaro fusese mai devreme, dar refuzase să spună ceva despre experiența mea.

– Genaro ți-a împins din nou punctul de asamblare noaptea trecută, a spus don Juan. Dar poate că a făcut-o cu prea multă forță.

I-am povestit nerăbdător lui don Juan ce văzusem, la care el a zîmbit, vădit plictisit.

– Punctul tău de asamblare s-a deplasat din poziția normală, a spus el. Și acest fapt te-a făcut să percepi emanațiile care nu se percep în mod obișnuit. Pare o nimica toată, nu? Cu toate acestea, este o realizare supremă, pe care noii vizionari se străduiesc s-o elucideze.

Mi-a explicat că ființele umane aleg în repetate rînduri aceleași emanații pentru percepție, din două motive. Primul și cel mai important este acela că am fost învățați că acele emanații sînt perceptibile, iar al doilea că punctele noastre de asamblare selectează și prepară acele emanații pentru a fi folosite.

– Fiecare ființă umană are un punct de asamblare, a continuat el, care selectează emanații, pentru a le scoate în evidență. Vizionarii pot *vedea* dacă ființele receptive la senzații împărtășesc aceeași viziune asupra lumii, *văzînd* dacă emanațiile selectate de punctele lor de asamblare sînt aceleași.

A afirmat că una dintre cele mai importante realizări pentru noii vizionari a fost să descopere că locul în care se găsește punctul pe coconul tuturor ființelor vii nu este o caracteristică permanentă, ci se fixează acolo din obișnuință. Așa se explică accentul deosebit pus de noii vizionari pe noi acțiuni, noi practici. Doresc cu disperare să ajungă la noi utilizări, la noi obiceiuri.

– Lovitura nagualului are mare importanță, a continuat el, pentru că ea face punctul să se miște. Îi modifică locul. Uneori, ea creează chiar o crăpătură permanentă. Punctul de asamblare este dislocat complet, și conștiința se schimbă radical. Dar o problemă de și mai mare importanță este înțelegerea corespunzătoare a adevărurilor despre conștiință, pentru a ne da seama că punctul poate fi deplasat din interior. Din păcate însă, ființele umane pierd întotdeauna pentru că n-o fac. Pur și simplu, nu-și cunosc posibilitățile.

– Cum se poate realiza acea schimbare din interior? m-am interesat.

– Noii vizionari spun că acea realizare este chiar tehnica, a spus el. Afirmă că, mai întîi, trebuie să-ți dai seama că lumea pe care o percepem este rezultatul faptului că punctele noastre de asamblare se află într-un anumit loc pe cocon. De îndată ce se înțelege acest lucru, punctul de asamblare se poate deplasa aproape după cum dorim, ca urmare a noilor obiceiuri.

Nu prea am priceput ce înțelegea prin obiceiuri și l-am rugat să mă lămurească.

– Punctul de asamblare al omului apare în jurul unei zone definite a coconului, pentru că îl comandă Vulturul, a spus el. Dar locul exact este determinat, de obicei, de acte repetate. Mai întîi, învățăm că se poate afla acolo și apoi îl comandăm chiar noi să fie acolo. Comanda noastră devine comanda Vulturului și acel punct este fixat în locul respectiv. Gîndește-te cu multă grijă

la următorul lucru: comanda noastră devine comanda Vulturului. Vechii vizionari au plătit scump pentru această descoperire. Vom reveni mai tîrziu asupra acestui aspect.

Mi-a spus din nou că vechii vizionari se concentraseră exclusiv să creeze mii de tehnici complexe de vrăjitorie. Dar nu şi-au dat seama niciodată că dispozitivele lor sofisticate, oricît ar fi fost de bizare, nu erau altceva decît nişte mijloace menite să distrugă fixarea punctelor lor de asamblare şi să le facă să se deplaseze.

L-am rugat să-mi explice ce spusese.

– Ţi-am explicat că vrăjitoria este ca şi cînd ai intra pe o stradă înfundată, mi-a răspuns el. Vreau să spun că practicile vrăjitoreşti nu au nici o valoare intrinsecă. Valoarea lor este indirectă, pentru că adevărata lor funcţie este aceea de a face punctul de asamblare să se deplaseze, determinînd atenţia primă să-şi anuleze controlul asupra acelui punct.

Noii vizionari şi-au dat seama de adevăratul rol jucat de acele practici vrăjitoreşti şi au hotărît să treacă direct la deplasarea punctelor lor de asamblare, evitînd ritualuri şi incantaţii fără rost. Ritualurile şi incantaţiile sînt necesare totuşi la un moment dat în viaţa fiecărui luptător. Te-am iniţiat personal în toate genurile de proceduri vrăjitoreşti, dar numai ca să-ţi distrag prima atenţie de la forţa de cufundare în gînduri, care îţi ţine punctul de asamblare fixat rigid.

A adăugat că împletirea obsesivă a primei atenţii cu cufundarea în gînduri sau raţiunea este o puternică forţă liant şi că acele ritualuri, datorită faptului că au un caracter repetitiv, forţează prima atenţie să elibereze energie din contemplarea inventarului. Ca urmare, punctul de asamblare îşi pierde rigiditatea.

– Ce se întîmplă cu cei ale căror puncte de asamblare îşi pierd rigiditatea? m-am interesat eu.

– Dacă nu sînt luptători, a spus el, zîmbind, cred că şi-au pierdut minţile. Aşa cum ai crezut şi tu, odată, că înnebuneşti.

Dacă sînt luptători, știu că au înnebunit, dar așteaptă răbdători. Vezi, să fii sănătos fizic și psihic înseamnă să ai un punct de asamblare nemișcat. Cînd se deplasează, înseamnă practic că nu mai ești în mințile tale.

A spus că luptătorii ale căror puncte de asamblare s-au deplasat au două opțiuni. Una este aceea să admită că sînt bolnavi și să se poarte anormal, reacționînd emoțional la lumile ciudate la care sînt obligați să fie martori de către forța de deplasare; iar alta este să rămînă impasibili, neafectați, știind că punctul de asamblare revine întotdeauna la poziția sa inițială.

– Și dacă punctul de asamblare nu revine la poziția sa inițială? am întrebat.

– Atunci, acei oameni sînt pierduți, a spus el. Fie sînt nebuni incurabili, pentru că punctele lor de asamblare nu vor mai putea niciodată să asambleze lumea așa cum o știm, fie sînt vizionari unici, care și-au început mișcarea către necunoscut.

– Ce determină dacă sînt una sau alta?

– Energia! Impecabilitatea! Luptătorii impecabili nu-și pierd firea. Rămîn neatinși. Ți-am spus de multe ori că luptătorii impecabili pot *vedea* lumi înspăimîntătoare fără să fie afectați. În clipa imediat următoare ei sînt capabili să spună o glumă, să rîdă cu prietenii lor, cu străinii.

I-am explicat atunci ceea ce îi spusesem de multe ori, anume că ceea ce mă făcea să cred că sînt bolnav erau niște experiențe senzoriale dezbinătoare, pe care le avusesem ca urmare a ingerării unor plante halucinogene. Am trecut prin stări de tulburări spațiale și temporale, cu neplăcute pierderi de concentrare, viziuni și halucinații de locuri și oameni la care mă zgîiam de parcă ar fi existat cu adevărat. Nu puteam să nu mă gîndesc că-mi pierd mințile.

– Conform canoanelor obișnuite, îți pierdeai, într-adevăr, mințile, a spus el. Dar, din punctul de vedere al vizionarilor, nu

era o mare pierdere. Pentru un vizionar, mintea nu este altceva decît autoreflecția inventarului unui om. Dacă pierzi acea autoreflecție, dar nu și baza, trăiești, practic, o viață infinit mai puternică decît dacă ai fi păstrat-o.

Mi-a spus că partea mea negativă era reacția emoțională, care mă împiedica să-mi dau seama că ciudățenia experiențelor mele senzoriale era determinată de profunzimea la care se deplasase punctul meu de asamblare în banda emanațiilor umane.

I-am spus că nu înțelegeam ce-mi explica, pentru că acea configurație pe care o numise banda emanațiilor umane era ceva de neînțeles pentru mine. Mi-o imaginasem ca pe un fel de fundă pe suprafața unei mingii.

Mi-a răspuns că mă induce în eroare faptul că o numise bandă. De aceea va folosi o analogie pentru a ilustra la ce se referă. Mi-a explicat că forma luminoasă a omului este ca un burduf de brînză în care se injectează brînză mai închisă la culoare. S-a uitat la mine și a pufnit în rîs. Știa că nu-mi place brînza.

A făcut o schemă pe o tăbliță. A desenat o formă ovoidală și a împărțit-o în patru secțiuni longitudinale, spunînd că va șterge imediat liniile de diviziune, pentru că le desenase numai ca să am idee unde se afla banda pe coconul omului. Apoi a desenat o bandă mai groasă la linia de demarcație dintre prima și a doua secțiune și a șters liniile de diviziune. Mi-a explicat că banda era ca o brînză Cheddar, introdusă într-un un burduf de brînză.

– Dacă burduful ar fi transparent, a continuat el, ai avea o copie perfectă a coconului unui om. Brînza Cheddar se răspîndește peste tot în burduf, dintr-o parte într-alta.

Punctul de asamblare al omului se află sus, la trei pătrimi distanță spre partea superioară a oului, pe suprafața coconului. Cînd un nagual apasă asupra acelui punct de luminozitate intensă, punctul se deplasează în brînza Cheddar. Conștiința ele-

vată vine cînd lumina intensă a punctului de asamblare luminează emanațiile latente din interiorul brînzei Cheddar. Cînd *vezi* lumina punctului de asamblare mișcîndu-se în acel disc, ai senzația că se deplasează spre partea stînga a suprafeței coconului.

A repetat această analogie de trei sau patru ori, dar tot n-am înțeles, și a trebuit să-și continue explicațiile. A spus că transparența oului luminos dă impresia unei mișcări spre stînga cînd, de fapt, fiecare mișcare a punctului de asamblare este în adîncime, în centrul punctului luminos, de-a lungul grosimii benzii omului.

Am remarcat că, din ceea ce spunea, ar rezulta că vizionarii ar putea *să vadă* punctul de asamblare mișcîndu-se, dacă și-ar folosi ochii.

– Omul nu este o necunoscută, a spus el. Luminozitatea omului poate fi *văzută* aproape, ca și cînd te-ai uita cu ochiul liber.

Mi-a explicat apoi că vechii vizionari *văzuseră* mișcarea punctului de asamblare, dar nu le trecuse niciodată prin minte că era o mișcare de profunzime; în schimb, și-au urmat *vederea* și au încetățenit expresia „deplasare la stînga", pe care noii vizionari au reținut-o, deși știau că este o greșeală s-o numești așa.

A spus, de asemenea, că, pe parcursul activității mele cu el, făcuse punctul meu de asamblare să se deplaseze de nenumărate ori, așa cum se întîmplase chiar în clipa de față. Deoarece deplasarea punctului de asamblare era întotdeauna în profunzime, nu mi-am pierdut niciodată sensul identității, în ciuda faptului că am folosit mereu emanații pe care nu le mai folosisem niciodată.

– Cînd nagualul împinge punctul acela, a continuat el, punctul se termină în orice loc de-a lungul benzii omului, dar nu contează unde, pentru că, indiferent unde s-ar termina, este întotdeauna teren virgin.

Marea încercare inventată de noii vizionari pentru ucenicii lor luptători este aceea a călătoriei înapoi, pe care o fac punctele lor de asamblare sub influenţa nagualului. Această retragere, cînd este completă, se numeşte recîştigarea totalităţii Eului.

A continuat spunînd că motivul de discordie al noilor vizionari era acela că, pe parcursul evoluţiei noastre, de îndată ce lumina conştiinţei se concentrează asupra benzii de emanaţii a omului şi selectează o parte din ele, pentru a le scoate în evidenţă, ea intră într-un cerc vicios. Cu cît scoate mai mult în evidenţă anumite emanaţii, cu atît mai stabil este punctul de asamblare. Se poate spune deci că acea comandă a noastră devine comanda Vulturului. Este de la sine înţeles că, atunci cînd conştiinţa noastră evoluează în atenţie primă, comanda este atît de puternică, încît este un adevărat triumf să spargi cercul şi să deplasezi punctul de asamblare.

Don Juan a spus că punctul de asamblare este, de asemenea, răspunzător de faptul că face atenţia primă să perceapă în termeni de ciorchini. Un exemplu de ciorchine de emanaţii scoase în evidenţă este corpul omenesc, perceput ca atare. Cealaltă parte a fiinţei noastre totale, coconul nostru luminos, nu este scos niciodată în evidenţă şi este sortit uitării; pentru că efectul punctului de asamblare nu este numai acela că ne face să percepem ciorchinii de emanaţii, ci şi faptul că ne face să nu luăm în seamă emanaţiile.

Cînd am insistat să-mi dea o explicaţie a ciorchinilor, mi-a spus că punctul de asamblare radiază o lumină care grupează mănunchiuri de emanaţii încastrate. Aceste mănunchiuri se aliniază apoi cu emanaţiile libere. Ciorchinii se formează chiar şi cînd vizionarii au de-a face cu emanaţii care nu se folosesc niciodată. Ori de cîte ori sînt scoase în evidenţă, le percepem la fel cum percepem ciorchinii primei atenţii.

– Unul dintre cele mai importante momente pentru noii vizionari, a continuat el, a fost cînd au descoperit că necunoscutul constă doar din emanațiile înlăturate de prima atenție. Este o problemă uriașă, dar în care se pot produce ciorchini. Necunoscutul, pe de altă parte, este o eternitate în care punctul nostru de asamblare nu poate grupa nimic în ciorchini.

Mi-a explicat că punctul de asamblare este ca un magnet luminos care atrage emanațiile și le grupează oriunde se deplasează în limitele benzii de emanații ale unui om. Această descoperire a reprezentat gloria noilor vizionari, pentru că punea necunoscutul într-o nouă lumină. Noii vizionari au observat că unele viziuni obsesive ale vizionarilor, cele care erau aproape imposibil de conceput, au coincis cu o mutare a punctului de asamblare în zona benzii umane, care este diametral opusă localizării sale obișnuite.

– Acelea erau viziuni ale părții întunecate a omului, a spus el.

– De ce o numești partea întunecată a omului? l-am întrebat.

– Pentru că este sumbră și rău prevestitoare. Nu este numai necunoscutul, ci intervine și problema cui-îi pasă-să-l-cunoască.

– Cum rămîne cu emanațiile care sînt în interiorul coconului, dar în afara limitelor benzii umane? Pot fi percepute?

– Da, dar în moduri de nedescris, a spus el. Nu sînt necunoscutul uman, ca în cazul emanațiilor nefolosite din banda umană, ci necunoscutul aproape incomensurabil, în care caracteristicile umane nu apar absolut deloc. Este cu adevărat o zonă atît de vastă, încît le-ar veni greu s-o descrie chiar și celor mai buni vizionari.

Am insistat din nou, susținând că misterul se află, evident, în noi.

– Misterul este în afara noastră, a spus el. Înăuntrul nostru sînt doar emanațiile care încearcă să spargă coconul. Iar acest fapt ne abate într-un fel sau altul din calea noastră, indiferent

dacă sîntem oameni obişnuiţi sau luptători. Doar noii vizionari îl pătrund. Se străduiesc să-l *vadă*. Şi, prin intermediul schimbărilor punctelor lor de asamblare, ajung să-şi dea seama că misterul este perceput. Nu este atît ceea ce percepem noi, ci ceea ce ne fac să percepem.

Ţi-am spus că noii vizionari cred că simţurile noastre sînt capabile să detecteze orice. Cred acest lucru, deoarece *văd* că poziţia punctului de asamblare este cea care dictează ce să perceapă simţurile.

Dacă punctul de asamblare aliniază emanaţii în interiorul coconului, într-o poziţie diferită de cea normală, simţurile umane percep în moduri de neconceput.

8. POZIŢIA PUNCTULUI DE ASAMBLARE

Data următoare, don Juan şi-a reluat explicarea măiestriei conştiinţei, cînd ne-am aflat din nou în casa lui din sudul Mexicului. Casa aceea era, practic, proprietatea tuturor membrilor nagual, dar Silvio Manuel era cel care trecea drept proprietar şi toată lumea îi spunea casa lui don Silvio Manuel, deşi eu, dintr-un motiv inexplicabil, mă obişnuisem să-i spun casa lui don Juan.

Don Juan, Genaro şi cu mine ne-am întors după o excursie pe munţi. În ziua aceea, în timp ce ne relaxam după lunga călătorie şi savuram un prînz tîrziu, l-am întrebat pe don Juan care este motivul acestei curioase şiretenii. M-a asigurat că nu era vorba de nici o şiretenie şi că a o numi casa lui Silvio Manuel era un exerciţiu în arta *stalkingului*, care trebuia făcut de toţi membrii partidului nagualilor, chiar şi în intimitatea gîndurilor lor. Pentru cei care insistau să considere această casă în alţi termeni, era egal cu trădarea legăturilor lor cu partidul nagualilor.

Am protestat, spunînd că mie nu mi-a spus niciodată asta. Nu voiam să creez disensiuni cu obiceiurile mele.

– Nu te îngrijora, mi-a spus el, zîmbind şi bătîndu-mă pe spate. Poţi să-i spui cum vrei acestei case. Nagualul este cel care

are autoritate. Femeia nagual, de exemplu, o numeşte casa umbrelor.

Conversaţia noastră a fost întreruptă şi nu l-am văzut pînă cînd nu m-a chemat să vin în curtea din spate, peste cîteva ore.

El şi Genaro se plimbau în capătul opus al coridorului. Îi vedeam cum dau din mîini, în ceea ce părea a fi o conversaţie animată.

Era o zi senină, însorită. Soarele după-amiezii bătea direct în nişte ghivece cu flori care atîrnau de jgheaburile acoperişului, în jurul coridorului, şi îşi aruncau umbrele pe zidurile de nord şi est ale curţii. Combinaţia luminii intense galbene a soarelui, cu umbrele mari, negre ale ghivecelor, încîntătoarele şi delicatele umbre ale plantelor care creşteau în ele erau uluitoare. Cineva cu simţul echilibrului şi al ordinii îngrijise acele plante, pentru a crea un asemenea efect încîntător.

– Femeia nagual a făcut asta, a spus don Juan, ca şi cînd mi-ar fi citit gîndurile. După-amiaza, ea priveşte la aceste umbre.

Faptul că se uita la umbre după-amiaza a avut un efect devastator asupra mea. Lumina galbenă, intensă de la ora aceea, liniştea oraşului şi afecţiunea pe care o nutream pentru femeia nagual mi-au adus pentru o clipă în minte toată singurătatea drumului nesfîrşit al luptătorilor.

Don Juan definise scopul acelui drum cînd îmi spusese că noii vizionari luptă pentru libertatea totală, că urmăresc eliberarea finală, care vine cînd ating conştiinţa totală. Am înţeles foarte clar, în timp ce mă uitam la umbrele de pe perete, ce a însemnat pentru femeia nagual cînd a spus că citirea poeziilor cu glas tare era singura eliberare pe care o resimţea spiritul ei.

Îmi amintesc că-mi citise cu o zi înainte, acolo, în curte, dar nu prea îi dădusem importanţă. Era o poezie de Juan Ramón

Jiménez, „Hora Immensa" care, din cîte mi-a spus, simboliza pentru ea singurătatea luptătorilor care trăiesc pentru a obține libertatea totală.

Doar un clopoțel și o pasăre întrerup nemișcarea...
Se pare că cele două vorbesc cu soarele care apune.
Liniște colorată în auriu, după-amiaza este alcătuită din cristale.
O puritate rătăcitoare face copacii răcoroși să se unduiască,
iar dincolo de aceștia,
un rîu transparent visează că pășește peste perle,
se eliberează și curge spre eternitate.

Don Juan și Genaro au venit lîngă mine și m-au privit surprinși.

– Ce facem noi, de fapt, don Juan? l-am întrebat. Este posibil ca luptătorii să nu facă altceva decît să se pregătească pentru moarte?

– Nici vorbă, a spus el, bătîndu-mă încet pe umăr. Luptătorii se pregătesc să fie conștienți și ating conștiința totală numai cînd nu se mai cred importanți. Doar atunci cînd sînt nimic, devin totul.

Am rămas tăcuți un timp. Apoi, don Juan m-a întrebat dacă îmi era milă de mine. Nu i-am răspuns, pentru că nu eram sigur.

– Nu-ți pare rău că ești aici, nu? m-a întrebat don Juan, schițînd un zîmbet.

– Bineînțeles că nu-i pare, l-a asigurat Genaro.

Pe urmă, l-a cuprins îndoiala. S-a scărpinat în cap, după care s-a uitat la mine, arcuind din sprîncene.

– Sau poate că-ți pare. Ia spune!

– Nu-i pare.

De data aceasta, don Juan a fost cel care l-a asigurat pe Genaro, după care a făcut aceleaşi gesturi: s-a scărpinat în cap, a ridicat din sprîncene.

– Sau poate că-ţi pare, a zis el. Ia spune!

– Nu-i pare! a exclamat Genaro şi au izbucnit amîndoi într-un rîs nestăpînit.

După ce s-au liniştit, don Juan a spus că importanţa de sine este forţa care declanşează orice criză de melancolie. A adăugat că luptătorii aveau dreptul să aibă stări profunde de tristeţe, dar că tristeţea există doar ca să-i facă să rîdă.

– Genaro vrea să-ţi arate ceva mai palpitant decît toată autocompătimirea pe care poţi s-o acumulezi, a continuat don Juan. Este în legătură cu poziţia punctului de asamblare.

Genaro a început imediat să se plimbe pe coridor, arcuindu-şi spatele şi ridicîndu-şi coapsele la piept.

– Nagualul Julian i-a arătat cum să meargă aşa, a şoptit don Juan. Se numeşte ţinuta puterii. Genaro ştie diverse ţinute ale puterii. Priveşte-l atent.

Mişcările lui Genaro aveau, într-adevăr, o putere hipnotică. M-am pomenit urmărindu-i mersul, mai întîi cu ochii şi apoi, irezistibil, cu picioarele. I-am imitat ţinuta. Am mers din nou în jurul curţii şi ne-am oprit.

În timp ce mergeam, observasem extraordinara luciditate pe care mi-o aducea fiecare pas. Cînd ne-am oprit, aveam toate simţurile ascuţite. Puteam auzi fiecare sunet. Simţeam fiecare schimbare în lumina sau umbrele din jurul meu. Trebuia să fac ceva. Mă simţeam extraordinar de agresiv, de îndrăzneţ. În momentul acela, am văzut o întindere enormă de pămînt în faţa mea, iar în spate am văzut o pădure. Copaci uriaşi stăteau aliniaţi ca un zid. Pădurea era întunecată şi verde; cîmpia era însorită şi galbenă.

Respiram profund, accelerat, dar nu anormal. Totuşi, ritmul respiraţiei mele era cel care-mi dădea aripi. Îmi venea să zbor, sau poate corpul meu voia, dar exact cînd mă pregăteam să mă desprind, m-a oprit ceva.

Don Juan şi Genaro veniseră brusc lîngă mine. Am mers pe coridor, cu Genaro la dreapta mea. M-a împins cu umărul. Am simţit greutatea corpului său asupra mea. M-a îndrumat la dreapta şi am pornit spre zidul de est al curţii. Preţ de o clipă, am avut ciudata impresie că o să trecem prin zid. Ba chiar m-am şi pregătit pentru impact, dar ne-am oprit chiar în faţa lui.

În timp ce faţa mea era lîngă zid, m-au studiat amîndoi cu mare atenţie. Ştiam ce căutau; voiau să se asigure că mi-am schimbat punctul de asamblare. Ştiam că aşa se întîmplase, pentru că mi se schimbase starea de spirit. Iar ei ştiau asta, evident. M-au luat încet de braţe şi au mers în linişte cu mine în capătul celălalt al coridorului, spre un coridor întunecat, îngust, care lega curtea de restul casei. Ne-am oprit acolo. Don Juan şi Genaro s-au îndepărtat cîţiva paşi de mine.

Am fost lăsat cu faţa la una din laturile casei care era învăluită în umbre. Mă uitam la o cameră goală, întunecată şi aveam senzaţia unei oboseli fizice. Mă simţeam leneş, indiferent, deşi eram cuprins de o forţă spirituală. Mi-am dat seama atunci că pierdusem ceva. Nu mai aveam pic de forţă. De-abia mă mai ţineam pe picioare. În cele din urmă, mi-au cedat genunchii, m-am aşezat şi apoi m-am întins pe o parte. În timp ce stăteam acolo, am nutrit cele mai împlinite şi minunate gînduri de iubire faţă de Dumnezeu, de bunătate.

Apoi, deodată, m-am trezit în faţa altarului principal al unei biserici. Basoreliefurile acoperite cu frunze de aur sclipeau în lumina a mii de lumînări. Am văzut figuri întunecate de bărbaţi şi femei purtînd o cruce enormă, aşezată pe un palanchin uriaş.

M-am dat la o parte din calea lor şi am ieşit din biserică. Am văzut o mulţime de oameni, o mare de lumînări înaintînd spre mine. Radiam de fericire. Am alergat să le ies în întîmpinare. Forţa mea motrice era o iubire profundă. Voiam să fiu cu ei, să mă rog lui Dumnezeu. Eram la numai cîţiva metri de masa de oameni, cînd m-a îndepărtat ceva.

În clipa următoare, m-am trezit lîngă don Juan şi Genaro. Mă flancau în timp ce mergeam leneş în jurul curţii.

În timpul prînzului, a doua zi, don Juan a spus că Genaro împinsese punctul meu de asamblare prin forţa lui şi că putuse să facă acest lucru pentru că fusesem într-o stare de linişte interioară. Mi-a explicat că punctul de articulaţie a tot ce fac vizionarii este ceva despre care discutase din ziua în care ne cunoscusem: şi anume, oprirea dialogului interior. A subliniat în repetate rînduri că dialogul interior este ceea ce ţine punctul de asamblare în poziţia sa iniţială.

– De îndată ce se atinge starea de linişte, este posibil orice, a zis el.

I-am spus că eram conştient de faptul că, în general, încetasem să vorbesc cu mine însumi, dar nu ştiam cum o făcusem. Dacă mi s-ar cere să explic procedura, n-aş şti ce să spun.

– Explicaţia este simplitatea în sine, a spus el. Ai făcut-o prin *voinţa* ta şi, în felul acesta, ai pus bazele unei noi *intenţii*, unei noi comenzi. Apoi, comanda ta a devenit comanda Vulturului.

Acesta este unul dintre cele mai extraordinare lucruri descoperite de noii vizionari: faptul că această comandă a noastră se poate transforma în comanda Vulturului. Dialogul interior se opreşte în acelaşi fel cum începe: printr-un act de *voinţă*. La urma urmei, sîntem obligaţi să începem să vorbim cu noi înşine de către cei care ne învaţă. În procesul învăţării, ei îşi angajează propria *voinţă*, iar noi ne-o angajăm pe a noastră, fără să ştim.

nici unii, nici alții. În timp ce învățăm să vorbim cu noi înșine, învățăm să manevrăm *voința*. Ne îndemnăm să vorbim cu noi înșine. Pentru a nu mai vorbi, folosim exact aceeași metodă: folosim *voința* și *intenția*.

Am rămas tăcuți timp de cîteva minute. L-am întrebat la cine se referea cînd a spus că avem profesori care ne învață să vorbim cu noi înșine.

– Mă refeream la ce se întîmplă cu ființele umane în copilărie, mi-a răspuns el. Cînd sînt învățate de toți din jurul lor să repete un dialog nesfîrșit despre ei înșiși. Dialogul se interiorizează și numai această forță ține fixat punctul de asamblare.

Noii vizionari spun că toți copiii au sute de profesori care îi învață unde anume să-și plaseze punctul lor de asamblare.

A spus că vizionarii *văd*, că, la început, copiii nu au un punct fix de asamblare. Emanațiile lor sînt în mare fierbere, iar punctul de asamblare se deplasează peste tot în banda umană, conferindu-le copiilor o mare capacitate de a-și concentra emanațiile care, mai tîrziu, vor fi complet nebăgate în seamă. Apoi, pe măsură ce cresc, cei mai în vîrstă din jurul lor, prin forța considerabilă pe care o au asupra lor, forțează punctele de asamblare ale copiilor să se stabilizeze, prin intermediul unui dialog interior din ce în ce mai complex. Dialogul interior este un proces care întărește constant poziția punctului de asamblare, pentru că poziția este arbitrară și este nevoie de întăriri permanente.

– Totuși, mulți copii *văd*, a continuat el. Majoritatea celor care *văd* sînt considerați ciudați și se fac toate eforturile pentru a fi îndreptați, pentru a li se solidifica poziția punctelor de asamblare.

– Ar fi posibil să încurajezi copiii să-și mențină punctele de asamblare într-o stare mai fluidă? m-am interesat eu.

– Numai dacă trăiesc printre noii vizionari, a spus el. Altfel, s-ar încurca, cum au pățit vechii vizionari, în labirintul părții tăcute a omului. Și, te rog să mă crezi, este mai rău decît să fii prins în ghearele rațiunii.

Don Juan a continuat să-și exprime profunda admirație față de capacitatea umană de a ordona haosul emanațiilor Vulturului. A susținut că fiecare dintre noi, în felul lui, este un magician iscusit și că magia noastră constă în aceea că ne menținem punctul de asamblare în stare fixă.

– Forța emanațiilor, în general, a continuat el, face ca punctul nostru de asamblare să selecteze anumite emanații și să le adune pentru aliniere și percepție. Aceasta este comanda Vulturului, dar toate înțelesurile pe care le dăm percepțiilor este comanda noastră, talentul nostru magic.

A spus că, în lumina celor explicate, ceea ce m-a pus să fac Genaro ziua trecută a fost ceva extraordinar de complex, și totuși foarte simplu. A fost complex, pentru că a necesitat o extraordinară disciplină a fiecărei părți a corpului; a fost nevoie ca dialogul interior să se oprească, să se atingă o stare de conștiință elevată și cineva să plece cu punctul de asamblare al cuiva. Explicația acestor procedee complexe este foarte simplă: noii vizionari spun că, deoarece poziția punctului de asamblare este o poziție arbitrară, aleasă pentru noi de strămoșii noștri, se poate deplasa printr-un efort relativ mic; iar de îndată ce se deplasează, forțează noile alinieri ale emanațiilor, adică noile percepții.

– Îți dădeam plante energizante, ca să-ți deplasezi punctul de asamblare, a continuat don Juan. Sigur, plantele energizante au acest efect; dar foamea, oboseala, febra și alte lucruri de acest gen pot avea un efect similar. Omul obișnuit greșește crezînd că rezultatul unei deplasări este pur mental. Nu este, după cum poți să confirmi chiar tu.

Mi-a explicat că punctul meu de asamblare se deplasase de zeci de ori în trecut, la fel cum se deplasase cu o zi în urmă și că, de cele mai multe ori, lumile în care se asamblase fuseseră atît de aproape de viața de zi cu zi, încît erau lumi fantome. A ținut, de asemenea, să sublinieze că viziunile de acel gen sînt respinse automat de noii vizionari.

– Acele viziuni sînt produsul inventarului unui om, a continuat el. Sînt lipsite de valoare pentru luptătorii care caută libertatea deplină, pentru că sînt produse de o deplasare laterală a punctului de asamblare.

S-a oprit și m-a privit. Știam că prin „deplasare laterală" înțelegea o deplasare a punctului dintr-o parte într-alta, de-a lungul lățimii benzii de emanații umane, în loc de o deplasare în profunzime. L-am întrebat dacă era așa.

– Este exact la ce m-am referit, a spus el. Pe ambele margini ale benzii de emanații umane există o ciudată acumulare de deșeuri, un morman incalculabil de rebuturi. Acesta este un depozit morbid și sinistru. El avea mare valoare pentru vechii vizionari, dar nu și pentru noi.

Cel mai ușor lucru care se poate face este să cazi în el. Ieri, Genaro și cu mine am vrut să-ți dăm repede un exemplu de deplasare laterală: de aceea ți-am mișcat punctul de asamblare, dar oricine poate ajunge în acel depozit, oprindu-și, pur și simplu, dialogul interior. Dacă deplasarea este minimă, rezultatele sînt explicate drept fantezii ale minții. Dacă deplasarea este însemnată, rezultatele sînt numite halucinații.

L-am rugat să-mi explice procesul de deplasare a punctului de asamblare. A afirmat că, de îndată ce luptătorii obțineau liniștea interioară, oprindu-și dialogul interior, sunetul mersului puterii, mai degrabă decît vederea sa, le afectează punctele de asamblare. Ritmul pașilor înfundați captează imediat forța de

aliniere a emanațiilor din interiorul coconului, care a fost deconectată de liniștea interioară.

– Acea forță se prinde imediat de marginile benzii, a continuat el. Pe marginea dreaptă întîlnim viziuni nesfîrșite de activitate fizică, violență, crimă, senzualitate. Pe marginea stîngă, găsim spiritualitatea, religia, pe Dumnezeu. Genaro și cu mine ți-am mutat punctul de asamblare pe ambele margini, ca să-ți oferim o viziune de ansamblu a deșeurilor umane.

Don Juan a declarat din nou, ca și cînd s-ar fi gîndit mai bine, că unele dintre cele mai misterioase aspecte ale cunoașterii vizionarilor sînt efectele incredibile ale liniștii interioare. A spus că, de îndată ce se obține liniștea interioară, legăturile care prind punctul de asamblare de acel punct în care este plasat, încep să se desprindă, iar punctul de asamblare se poate mișca liber.

A spus că deplasarea obișnuită se face către stînga, așa că o asemenea preferință de direcție este o reacție naturală a majorității ființelor umane, dar că sînt vizionari care pot direcționa acea mișcare în poziții aflate sub locul obișnuit în care este localizat punctul. Noii vizionari numesc această deplasare „deplasarea subterană".

– Vizionarii suferă de asemenea deplasări subterane direcționale, a continuat el. Punctul de asamblare nu rămîne acolo mult timp și asta este bine, pentru că acela este locul animalului. Să mergi sub el este contrar interesului nostru, deși este cel mai ușor.

Don Juan a spus, de asemenea, că, dintre numeroasele greșeli comise de vechii vizionari, una dintre cele mai grave a fost deplasarea punctelor lor de asamblare în zonele incomensurabile inferioare, care îi fac experți în adoptarea formelor animalice. Aleg ca punct de referință diverse animale și le numesc nagualul lor. Cred că, deplasînd punctele lor de asamblare în

locuri specifice, vor dobîndi caracteristicile animalului ales de ei, forța, înțelepciunea, viclenia, agilitatea sau ferocitatea sa.

Don Juan m-a asigurat că sînt multe exemple regretabile de asemenea practici, chiar și printre vizionarii din ziua de azi. Relativa simplitate cu care punctul de asamblare al omului se mișcă spre o poziție inferioară reprezintă o mare tentație pentru vizionari, mai ales pentru cei care au această înclinație. Prin urmare, este de datoria nagualului să-și testeze luptătorii.

Mi-a spus că m-a testat, deplasînd punctul meu de asamblare, în timp ce eram sub influența unei plante energizante. Mi-a ghidat apoi punctul de asamblare pînă cînd am putut să izolez benzile de emanație ale ciorilor, ceea ce a avut drept rezultat transformarea mea într-o cioară.

I-am pus din nou lui don Juan întrebarea pe care i-o pusesem de zeci de ori. Voiam să știu dacă mă transformasem fizic într-o cioară sau așa crezusem și simțisem. Mi-a explicat că schimbarea punctului de asamblare în zona inferioară determină o transformare totală. A adăugat că, dacă punctul de asamblare se deplasează dincolo de un prag crucial, lumea dispare; încetează să mai fie ceea ce este pentru noi, la nivel uman.

A admis că transformarea mea a fost, într-adevăr, oribilă. Reacția mea la acea experiență i-a dovedit că nu aveam înclinații în acea direcție. În caz contrar, aș fi avut nevoie de o energie imensă, pentru a lupta împotriva tendinței de a rămîne într-o zonă inferioară, pe care unii vizionari o consideră confortabilă.

A spus, de asemenea, că oricare vizionar cunoaște periodic o tendință descendentă, dar că o asemenea tendință devine tot mai rară, pe măsură ce punctul de asamblare se deplasează către stînga. De fiecare dată cînd se întîmplă acest lucru, forța vizionarului se diminuează considerabil. Este un defect care necesită timp și mare efort pentru a fi corectat.

– Aceste lipsuri fac ca vizionarii să fie extrem de posomorîţi şi înguşti la minte, a continuat el, iar în unele cazuri, extrem de raţionali.

– Cum pot vizionarii să evite aceste lucruri?

– Depinde de luptător, a spus el. Unii au o tendinţă naturală de a se lăsa pradă rătăcirilor lor – cazul tău, de exemplu. Aceştia sînt cei mai loviţi. Pentru cei ca tine, recomand să fie supravegheaţi douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Femeile sau bărbaţii disciplinaţi sînt mai puţin înclinaţi spre acest gen de schimbare: pentru aceştia recomand o supraveghere de douăzeci şi trei de ore. M-a privit cu ochii sclipitori şi a rîs. Femeile vizionare au tendinţe inferioare mai des decît bărbaţii, a spus el. Dar sînt capabile să părăsească această poziţie, fără nici un pic de efort, în timp ce bărbaţii zăbovesc periculos în acel loc.

A spus, de asemenea, că femeile vizionare posedă extraordinara capacitate de a face ca punctele lor de asamblare să se menţină în orice poziţie în zona inferioară. Bărbaţii nu pot. Ei sînt sobri, au un scop, dar foarte puţin talent; acesta este motivul pentru care un nagual trebuie să aibă opt femei vizionare în grupul lui. Femeile dau impulsul de a traversa vastitatea incomensurabilă a necunoscutului. Alături de această capacitate naturală, sau ca o consecinţă a ei, femeile sînt dotate cu o intensitate mai violentă. Pot, prin urmare, să reproducă o formă animalică cu o uşurinţă şi o ferocitate inegalabilă.

– Dacă te gîndeşti la lucruri înfricoşătoare, a continuat el, la ceva fără nume care pîndeşte în beznă, te gîndeşti, fără să-ţi dai seama, la o femeie vizionară care-şi menţine poziţia în zona incomensurabilă inferioară. Aici rezidă adevărata groază. Dacă întîlneşti vreodată o femeie vizionară aberantă, ia-o la goană!

L-am întrebat dacă alte organisme sînt capabile să-şi deplaseze punctele de asamblare.

– Punctele lor se pot deplasa, a spus el, dar deplasarea nu este o acțiune voluntară.

– Punctul de asamblare al celorlalte organisme este, de asemenea, antrenat să apară unde apare? m-am interesat eu.

– Fiecare organism nou-născut este antrenat într-un fel sau altul, mi-a răspuns el. Este posibil să nu înțelegem cum se face acest antrenament – la urma urmei, nici nu înțelegem cum se face în cazul nostru – dar vizionarii văd că nou-născuții sînt puși să facă ce face specia lor. Același lucru se întîmplă cu puii de om: vizionarii *văd* punctele lor de asamblare deplasîndu-se în toate direcțiile și apoi *văd* cum prezența adulților leagă fiecare punct de un loc. Același lucru se întîmplă și cu alte organisme. Don Juan s-a gîndit o clipă, apoi a adăugat că există, într-adevăr, un singur efect unic al punctului de asamblare uman. Apoi mi-a arătat un copac, afară. Cînd noi, ca ființe umane serioase, adulte, privim un copac, a spus el, punctele noastre de asamblare aliniază un număr infinit de emanații și realizează o minune. Punctele noastre de asamblare ne fac să percepem un ciorchine de emanații pe care-l numim copac.

A explicat că punctul de asamblare efectuează nu numai alinierea necesară percepției, ci desființează, de asemenea, alinierea anumitor emanații, pentru a se ajunge la un mai mare rafinament al percepției, la o luare a caimacului, la o construcție umană amăgitoare, fără egal.

A spus că noii vizionari observaseră că numai ființele umane sînt capabile să adune ciorchini de emanații. A folosit cuvîntul spaniol *desnate*, pentru a descrie actul luării caimacului dintr-un vas cu lapte fiert, după ce s-a răcit. La fel, în termenii percepției, punctul de asamblare al omului ia o parte din emanațiile deja selectate pentru aliniere și alcătuiește o construcție mai viabilă.

– Luarea caimacului în cazul oamenilor, a continuat don Juan, este mai reală decît ceea ce percep alte creaturi. Aceasta este capcana care ne pîndeşte. Această „luare a caimacului" este atît de reală, încît uităm că am construit-o, comandînd punctelor noastre de asamblare să apară acolo unde apar. Uităm că sînt reale pentru noi, pentru că noi am comandat să le percepem reale. Avem puterea să luăm caimacul aliniamentelor, dar nu ne putem proteja de propriile noastre comenzi. Asta trebuie să învăţăm. A da mînă liberă „luării caimacului", aşa cum facem, este o greşeală pentru care plătim la fel de scump cum au plătit vechii vizionari pentru ale lor.

9. DEPLASAREA INFERIOARĂ

Don Juan şi Genaro şi-au făcut călătoria lor anuală în partea de nord a Mexicului, în deşertul sonoran, să caute plante medicinale. Unul dintre vizionarii grupului de naguali, Vicente Medrano, botanistul nostru, folosea acele plante pentru a prepara medicamente.

I-am însoţit pe don Juan şi Genaro la Sonora, în ultima parte a călătoriei lor, exact la timp ca să-i duc cu maşina acasă, în sud.

În ziua dinaintea plecării, don Juan şi-a continuat brusc explicarea măiestriei conştiinţei. Ne odihneam la umbra unor tufişuri înalte, la poalele munţilor. Era spre seară, aproape se întunecase. Fiecare din noi ducea un sac mare, plin cu plante. De îndată ce le-am pus jos, Genaro s-a întins pe pămînt şi a adormit, folosindu-şi haina împăturită drept pernă.

Don Juan mi-a vorbit pe un ton scăzut, ca şi cînd n-ar fi vrut să-l trezească pe Genaro. A spus că pînă atunci îmi explicase majoritatea adevărurilor despre conştiinţă şi că mai rămăsese unul singur. Ultimul adevăr, m-a asigurat el, era cel mai bun dintre toate descoperirile vechilor vizionari, deşi ei nu au ştiut acest lucru. Valoarea sa colosală a fost recunoscută după cîteva secole. de noii vizionari.

– Ţi-am explicat că omul are un punct de asamblare, a continuat el, şi că acel punct de asamblare aliniază emanaţii pentru percepţie. Am discutat, de asemenea, că acel punct se deplasează din poziţia sa fixă. Acum, ultimul adevăr este acela că, de îndată ce punctul de asamblare se deplasează dincolo de o anumită limită, poate asambla lumi complet diferite de cea pe care o cunoaştem.

Tot în şoaptă, a spus că anumite zone geografice ajută nu numai la mişcarea punctului de asamblare, dar selectează, de asemenea, anumite direcţii pentru acea mişcare. De exemplu, deşertul sonoran ajută punctul de asamblare să se deplaseze în jos faţă de poziţia sa obişnuită, în locul unde este animalul.

– De aceea există vrăjitori adevăraţi la Sonora, a continuat el. Mai ales vrăjitoare. Cunoşti deja pe una, pe la Catalina. În trecut, am aranjat întreceri între voi doi. Am vrut să fac să se deplaseze punctul tău de asamblare, iar la Catalina, cu vrăjitoriile ei l-a desprins.

Don Juan mi-a explicat că experienţele pe care le-am avut cu la Catalina făcuseră parte dintr-o înţelegere dinainte stabilită între ei doi.

– Ce ai zice dacă am invita-o să ni se alăture? m-a întrebat Genaro cu glas tare, în timp ce se ridica.

Bruscheţea întrebării şi tonul ciudat al vocii sale m-au umplut imediat de groază.

Don Juan a rîs şi m-a scuturat de braţe. M-a asigurat că nu aveam de ce să mă sperii. A spus că această la Catalina era ca o verişoară sau mătuşă pentru noi. Făcea parte din lumea noastră, deşi nu urmărea aceleaşi scopuri. Era mult mai aproape de vechii vizionari.

Genaro a zîmbit şi mi-a făcut cu ochiul.

– Am înţeles că o plăceai, mi-a spus el. Chiar ea mi-a mărturisit că, ori de cîte ori aveaţi o confruntare, cu cît te temeai mai mult, cu atît erai mai înfierbîntat.

Don Juan şi Genaro au izbucnit într-un rîs isteric.

A trebuit să recunosc că m-am temut întotdeauna de la Catalina, dar, în acelaşi timp, mi se părea o femeie foarte atrăgătoare. Ceea ce mă impresiona cel mai mult la ea era energia ei debordantă.

– Are atîtea energie, a spus don Juan, încît nu e nevoie să fii într-o stare de conştiinţă elevată pentru a-ţi deplasa punctul de asamblare pînă în profunzimea părţii stîngi.

Don Juan a spus din nou că femeia la Catalina era strîns legată de noi, pentru că aparţinea grupului nagualului Julian. Ne-a explicat că, de obicei, nagualul şi toţi membrii grupului său părăseau lumea împreună, deşi erau momente cînd o părăseau fie în grupuri mici, fie unul cîte unul. Nagualul Julian şi grupul lui se încadrau în cea de-a doua categorie. Deşi părăsise lumea de aproape patruzeci de ani, la Catalina era încă aici.

Mi-a amintit un lucru despre care discutase cu mine înainte şi anume faptul că grupul nagualului Julian era compus din trei bărbaţi extrem de inconsecvenţi şi opt femei superbe. Don Juan susţinuse că o asemenea nepotrivire era unul dintre motivele pentru care membrii grupului de naguali ai lui Julian părăsiseră lumea unul cîte unul.

A spus că femeia la Catalina fusese legată de una dintre acele femei vizionare superbe din grupul de naguali al lui Julian. care o învăţaseră manevre extraordinare pentru a-şi deplasa punctul de asamblare în zona inferioară. Acea vizionară a fost printre ultimele care au părăsit lumea. A trăit pînă la o vîrstă extrem de înaintată şi, deoarece atît ea, cît şi la Catalina erau originare din Sonora, s-au întors, cînd era bătrînă, în deşert şi au trăit împreună pînă cînd vizionara a părăsit lumea. În anii

petrecuți împreună, la Catalina a devenit cel mai devotat ajutor și discipol al ei, un discipol care era dispus să învețe căile extravagante, cunoscute de vechii vizionari, pentru deplasarea punctului de asamblare.

L-am întrebat pe don Juan dacă, în general, cunoștințele la Catalinei erau inerent diferite de ale sale.

– Sîntem exact la fel, a răspuns el. Seamănă mai mult cu Silvio Manuel sau Genaro; este versiunea lor feminină, dar, bineînțeles, fiind femeie, este infinit mai agresivă și mai periculoasă decît amîndoi.

Genaro l-a aprobat încuviințînd din cap.

– Infinit mai mult, a spus el, făcînd din nou cu ochiul.

– Face parte din grupul tău? l-am întrebat pe don Juan.

– Am spus că este ca o verișoară sau o mătușă pentru noi, mi-a răspuns el. Aparține vechii generații, deși este mai tînără decît noi toți. Este ultima din acel grup. Ia rar legătura cu noi. Nu prea ne place. Sîntem prea inflexibili pentru ea, fiindcă este obișnuită cu nagualul Julian. Preferă aventura necunoscutului față de căutarea libertății.

– Și care este diferența? l-am întrebat pe don Juan.

– În ultima parte a adevărurilor mele despre conștiință, mi-a răspuns el, vom discuta amănunțit și pe îndelete despre această diferență. Ceea ce este important să știi în clipa de față este că păzești cu gelozie secrete ciudate în partea stîngă a conștiinței tale; de aceea tu și la Catalina vă plăceți.

Am insistat din nou că nu acesta era motivul pentru care o plăceam, ci mai degrabă extraordinara ei forță.

Don Juan și Genaro au rîs și m-au bătut pe spate, ca și cînd ar fi știut ceva în plus față de mine.

– Te place pentru că știe cum ești, a spus Genaro, plescăind. L-a cunoscut foarte bine pe nagualul Julian.

M-au privit amîndoi lung și m-au făcut să mă simt stînjenit.

– Ce vrei să insinuezi? l-am întrebat pe Genaro pe un ton ostil.

Mi-a zîmbit şi a ridicat din sprîncene, dar a rămas tăcut.

Don Juan a întrerupt tăcerea.

– Tu şi nagualul Julian aveţi puncte comune foarte ciudate, a spus el. Genaro încearcă să se lămurească dacă eşti conştient de acest lucru.

I-am întrebat pe amîndoi cum naiba să fiu conştient de ceva atît de puţin probabil.

– La Catalina crede că eşti, a spus Genaro. Susţine acest lucru pentru că l-a cunoscut pe nagualul Julian mai bine decît oricare dintre noi.

Am afirmat că nu-mi venea să cred că l-a cunoscut pe nagualul Julian, deoarece părăsise această lume în urmă cu aproape patruzeci de ani.

– La Catalina nu este o puicuţă, a spus Genaro. Pare tînără, atîta tot; asta face parte din cunoaşterea ei, la fel cum făcea parte din cunoaşterea lui Julian. Ai văzut-o numai cînd arată tînără. Dacă ai vedea-o cînd arată bătrînă, te-ar speria de moarte.

– Ceea ce face la Catalina, l-a întrerupt don Juan, poate fi explicat doar în termenii celor trei măiestrii: măiestria conştiinţei, măiestria *stalkingului* şi măiestria *intenţiei*.

Dar azi vom examina ce face ea în lumina ultimului adevăr despre conştiinţă: adevărul care spune că punctul de asamblare poate asambla lumi diferite de aceasta, după ce se deplasează din poziţia sa iniţială.

Don Juan mi-a făcut semn să mă ridic. Am apucat automat sacul cu plante medicinale. Genaro m-a oprit tocmai cînd mă pregăteam să-l pun pe umeri.

– Lasă sacul, a spus el, zîmbind. Trebuie să facem o mică plimbare sus, pe deal, s-o întîlnim pe la Catalina.

– Unde este? m-am interesat.

– Acolo, sus, a spus Genaro, arătînd spre vîrful unui mic deal. Dacă te uiţi cu ochii pe jumătate închişi, o s-o *vezi* ca pe un punct foarte întunecat pe fundalul verde al tufişurilor.

M-am uitat să văd punctul întunecat, dar n-am văzut nimic.

– De ce nu te duci acolo? mi-a sugerat don Juan.

Eram ameţit şi mi-era rău de la stomac. Don Juan m-a îndemnat, făcîndu-mi semn cu mîna să urc, dar nu am îndrăznit să mă mişc. În cele din urmă, Genaro m-a luat de braţ şi am urcat împreună spre vîrful dealului. Cînd am ajuns acolo, mi-am dat seama că don Juan venise exact în spatele nostru. Am ajuns toţi trei în vîrful dealului cam în acelaşi timp.

Don Juan a început să discute foarte calm cu Genaro. L-a întrebat dacă îşi amintea de cîte ori nagualul Julian fusese cît pe ce să-i sufoce pe amîndoi, pentru că se lăsaseră pradă spaimelor lor.

Genaro s-a întors spre mine şi m-a asigurat că nagualul Julian fusese un profesor nemilos. El şi propriul său profesor, nagualul Elias, care mai era încă în lumea aceasta atunci, împingea punctele de asamblare ale fiecăruia dincolo de o limită crucială şi-l lăsa să se apere singur.

– Ţi-am spus o dată că nagualul Julian ne-a recomandat să nu ne risipim energia sexuală, a continuat Genaro. Se referea la faptul că ai nevoie de energie pentru deplasarea punctului de asamblare. Dacă nu ai suficientă energie, lovitura nagualului nu va fi lovitura libertăţii, ci a morţii.

– Fără suficientă energie, a spus don Juan, forţa alinierii este zdrobitoare. Trebuie să ai energie să susţii presiunea alinierilor care nu se produc niciodată în circumstanţe obişnuite.

Genaro a spus că nagualul Julian era un profesor plin de inspiraţie. Găsea mereu metode de învăţare şi, în acelaşi timp, se distra. Unul dintre procedeele sale preferate de învăţare era luarea lor prin surprindere o dată sau de două ori în starea de conştiinţă normală şi deplasarea punctelor de asamblare. După

aceea, nu mai avea altceva de făcut pentru a le capta atenția decît să-i amenințe cu o lovitură neașteptată din partea nagualului.

– Nagualul Julian a fost cu adevărat un om de neuitat, a spus don Juan. Avea mare influență asupra oamenilor. Făcea cele mai rele lucruri de pe lume, dar făcute de el păreau grozave. Dacă le-ar fi făcut altcineva, ar fi fost crude și ticăloase.

Pe de altă parte, nagualul Elias, nu avea asemenea influență, dar era un profesor extraordinar.

– Nagualul Elias semăna mult cu nagualul Juan Matus, mi-a spus Genaro. Se înțelegeau foarte bine. Nagualul Elias l-a învățat tot, fără să ridice vocea vreodată sau să-i joace vreo festă.

Nagualul Julian era cu totul altfel, a continuat Genaro, înghiontindu-mă prietenește. Aș spune că păstra cu gelozie secrete ciudate în partea lui stîngă, la fel ca tine. Nu ești de aceeași părere? l-a întrebat el pe don Juan.

Don Juan n-a răspuns, dar a dat din cap afirmativ. Părea că de-aceea se abținea să nu pufnească în rîs.

– Avea o fire jucăușă, a spus don Juan și au izbucnit amîndoi în rîs.

Faptul că făceau, evident, aluzii la ceva cunoscut de ei m-a făcut să mă simt și mai amenințat.

Don Juan a spus calm că se refereau la bizarele tehnici de vrăjitorie, pe care nagualul Julian le învățase pe parcursul vieții. Genaro a adăugat că nagualul Julian a avut un profesor unic, în afară de nagualul Elias. Un profesor care-l plăcuse în mod deosebit și-l învățase modalități noi și complexe de deplasare a punctului său de asamblare. Drept rezultat, nagualul Julian avea un comportament extraordinar de excentric.

– Cine era acel profesor, don Juan? l-am întrebat.

Don Juan și Genaro s-au uitat unul la celălalt și au chicotit ca doi copii.

– Este greu de răspuns la această întrebare, a spus don Juan. Pot spune doar că a fost profesorul care a deviat cursul traiectoriei noastre. Ne-a învățat multe lucruri, bune și rele, dar, dintre cele rele, ne-a învățat ce au făcut vechii vizionari. Așa au căzut în cursă unii dintre noi. Nagualul Julian a fost unul dintre ei, și la Catalina la fel. Sperăm să nu le urmezi exemplul.

Am început imediat să protestez. Don Juan m-a întrerupt. A spus că nu știam ce vorbeam.

În timp ce don Juan vorbea, m-am înfuriat pe el și pe don Genaro. Am început deodată să zbier la ei cît mă ținea gura. Reacția mea a fost atît de contrară firii mele, încît m-a speriat. Parcă aș fi fost altcineva. M-am oprit și m-am uitat la ei, să mă ajute.

Genaro ținea mîinile pe umerii lui don Juan, ca și cînd ar fi avut nevoie de ajutor. Rîdeau amîndoi în hohote.

Eram atît de descurajat, încît era cît pe ce să izbucnesc în lacrimi. Don Juan a venit lîngă mine. Mi-a pus mîna pe umăr, liniștitor. Mi-a spus că deșertul sonoran, din motive de neînțeles pentru el, genera agresivitate la oameni și alte organisme.

– Se poate spune că e din cauza aerului prea uscat, a continuat el, sau pentru că este prea cald. Vizionarii ar spune că se manifestă o anumită confluență a emanațiilor Vulturului care, după cum am mai spus, ajută la deplasarea în jos a punctului de asamblare.

Oricum ar fi, menirea luptătorilor pe lume este aceea de a se antrena pentru a fi martori, pentru a înțelege misterul existenței noastre și pentru a descoperi ce sînt în realitate. Este cel mai înalt scop al noilor vizionari. Dar nu toți luptătorii îl ating. Credem că nagualul Julian nu l-a atins. A fost indus în eroare, la fel cum s-a întîmplat cu la Catalina.

A spus apoi că, pentru a fi un nagual fără pereche, trebuie să iubești libertatea și să atingi o detașare supremă. Mi-a explicat

că ceea ce face drumul luptătorului atît de periculos este faptul că e opus situației de viață a omului modern. A spus, de asemenea, că omul modern a părăsit tărîmul necunoscutului și misterului și s-a așezat pe tărîmul funcționalului. A întors spatele lumii premonițiilor, a bucuriei și a întîmpinat cu căldură lumea plictiselii.

– Șansa care ți se dă pentru a te întoarce la lumea misterului, a continuat don Juan, este uneori prea mult pentru luptători și nu rezistă; sînt induși în eroare de ceea ce am numit marea aventură a necunoscutului. Uită de căutarea libertății; uită că trebuie să fie martori obiectivi. Se cufundă în necunoscut și-l apreciază.

– Credeți că și eu sînt la fel, nu-i așa? l-am întrebat pe don Juan.

– Nu credem, știm, a răspuns Genaro. La Catalina știe mai bine decît oricine.

– De unde să știe? am întrebat.

– Pentru că este ca tine, a răspuns Genaro, pronunțînd cuvintele cu o intonație comică.

Mă pregăteam din nou pentru o discuție aprinsă, cînd m-a întrerupt don Juan.

– Nu are rost să te înfierbînți, mi-a spus el. Ești ceea ce ești. Lupta pentru libertate este mai grea pentru unii. Tu ești unul dintre aceștia.

Pentru a fi martori obiectivi, a continuat el, începem să înțelegem că fixarea sau mișcarea punctului de asamblare este acolo. Există pentru noi și lumea la care sîntem martori, indiferent care ar fi acea lume.

Noii vizionari spun că, atunci cînd sîntem învățați să vorbim cu noi înșine, învățăm să ne adormim, pentru a ține punctul de asamblare fixat într-un singur loc.

Genaro a bătut zgomotos din mîini și a scos un fluierat care imita fluieratul unui antrenor de fotbal.

– Să facem punctul de asamblare să se mişte! a strigat el. Sus, sus, sus! Mişcă-te, mişca-te, mişcă-te!

Rîdeam toţi cînd tufişurile din partea mea au început brusc să se mişte. Don Juan şi Genaro s-au aşezat imediat, cu piciorul stîng îndoit sub ei. Piciorul drept, cu genunchiul în sus stătea ca un scut în faţa lor. Don Juan mi-a făcut semn să-l imit. A ridicat din sprîncene şi i-a apărut un gest de resemnare în colţul gurii.

– Vrăjitorii au şi ei rătăcirile lor, a spus el în şoaptă. Cînd punctul de asamblare se mişcă în zone inferioare poziţiei sale normale, viziunea vrăjitorilor se limitează. Dacă te văd stînd în picioare, te vor ataca.

– Nagualul Julian m-a ţinut o dată timp de două zile în această poziţie de luptător, a murmurat Genaro. A trebuit chiar să urinez în timp ce stăteam în această poziţie.

– Şi să ai scaun, a adăugat don Juan.

– Exact, a şoptit Genaro. Apoi mi-a şoptit, ca şi cînd s-ar fi gîndit mai bine. Sper că ai făcut caca mai devreme. Dacă nu ai intestinele goale cînd apare la Catalina, o să faci în pantaloni, dacă nu-ţi arăt cum să-i scoţi. Dacă trebuie să ai scaun în poziţia asta, trebuie să-ţi dai jos pantalonii.

A început să-mi arate cum să-mi scot pantalonii. A făcut-o cît se poate de serios. Eram concentrat asupra mişcărilor sale. Abia cînd mi-am scos pantalonii, mi-am dat seama că don Juan hohotea de rîs. Am ştiut atunci că Genaro îşi bătuse din nou joc de mine. Mă pregăteam să-mi pun pantalonii, cînd don Juan m-a oprit. Rîdea în asemenea hal, încît de-abia mai putea să vorbească. Mi-a să spus să stau cum eram, pentru că Genaro făcea lucrurile jumătate în glumă, jumătate în serios, iar la Catalina era după tufişuri.

Am sesizat tonul lui preocupat, printre rîsete. Am îngheţat pe loc. Peste cîteva clipe, un foşnet în tufişuri m-a îngrozit într-atîta,

încît am uitat de pantaloni. M-am uitat la Genaro. Îşi pusese pantalonii. A ridicat din umeri.

– Îmi pare rău, a murmurat el. Nu am avut timp să-ţi arăt cum să-i îmbraci la loc, fără să te ridici.

Nu am avut timp să mă înfurii sau să le împărtăşesc veselia. Dintr-o dată, în faţa mea, tufişurile s-au dat la o parte şi a apărut o creatură oribilă. Era atît de neobişnuită, încît nu mă mai temeam. Eram vrăjit. Ceea ce era în faţa mea nu putea fi o fiinţă umană: nu semăna nici pe departe cu aşa ceva. Aducea mai degrabă cu o reptilă sau o insectă uriaşă, grotescă. Sau chiar cu o pasăre păroasă, respingătoare. Avea corp negru şi păr aspru, roşcat. Nu vedeam nici un fel de picioare, doar capul oribil, enorm. Nasul era turtit, iar nările erau două găuri enorme, laterale. Avea un fel de cioc cu dinţi. Dar aşa oribilă cum era, ochii, erau superbi. Semănau cu două izvoare vrăjite, de o claritate uluitoare. Erau inteligenţi. Nu semănau cu ochi umani, de pasăre sau unii cunoscuţi.

Creatura s-a deplasat la stînga mea, foşnind tufişurile. Cînd mi-am mişcat capul s-o urmăresc, am observat că don Juan şi Genaro păreau la fel de vrăjiţi de prezenţa ei ca şi mine. M-am gîndit că nici ei nu mai văzuseră aşa ceva.

Creatura a dispărut complet într-o clipă. Apoi s-a auzit un mormăit şi forma gigantică a apărut din nou în faţa noastră.

Eram fascinat şi, în acelaşi timp, îngrijorat de faptul că nu mă temeam deloc de acea creatură grotescă. Parcă panica mea dinainte fusese trăită de altcineva.

Am simţit, la un moment dat, că începeam să mă ridic. Împotriva voinţei mele, mi s-au îndreptat genunchii şi m-am trezit în picioare, cu faţa la creatură. Am simţit vag că îmi scoteam haina, cămaşa, pantofii. Pe urmă, am rămas gol. Muşchii picioarelor s-au încordat groaznic. Am sărit în sus şi-n jos cu o colo-

sală agilitate, după care, creatura şi cu mine am alergat către o verdeaţă inefabilă, în depărtare.

Creatura alerga înaintea mea, încolăcindu-se ca un şarpe. Apoi am ajuns-o. În timp ce ne grăbeam, mi-am dat seama de un lucru pe care-l ştiam deja – creatura era cu adevărat la Catalina. Deodată, la Catalina era alături de mine, în carne şi oase. Ne mişcam fără efort. Parcă am fi stat şi am fi mimat doar că ne mişcăm, în timp ce întreg peisajul din jurul nostru era în mişcare, dînd impresia unei accelerări enorme.

Cursa noastră s-a oprit la fel de repede cum începuse, apoi am rămas singur cu la Catalina, în altă lume. Nu mi se părea nimic cunoscut. O lumină şi o căldură intensă veneau din ceea ce părea a fi pămîntul, un pămînt acoperit cu stînci uriaşe. Sau, cel puţin, aşa părea a fi, stînci. Erau de culoarea nisipului, dar nu aveau greutate: semănau cu bucăţi de burete. Aş fi putut să le răstorn doar aplecîndu-mă asupra lor.

Eram atît de fascinat de forţa mea, încît am uitat orice altceva. Crezusem că acele bucăţi lipsite de greutate îmi opuneau rezistenţă şi forţa mea superioară fusese cea care le dărîmase.

Am încercat să le apuc cu mîinile şi mi-am dat seama că întregul meu corp se schimbase. La Catalina se uita la mine. Redevenise creatura grotescă de mai înainte, iar eu eram la fel ca ea. Nu mă vedeam, dar ştiam că eram amîndoi la fel.

M-a cuprins o bucurie de nedescris, ca şi cînd bucuria ar fi fost o forţă care venea din exteriorul meu. La Catalina şi cu mine ne-am distrat, ne-am încolăcit şi ne-am jucat pînă n-am mai avut gînduri, sentimente sau cunoaştere umană. Totuşi, eram foarte conştient. Conştiinţa mea era o cunoaştere vagă, care-mi dădea încredere; era o încredere nelimitată, o certitudine fizică a existenţei, nu în sensul unei simţiri umane a individualităţii, ci în sensul unei prezenţe care era totul.

Apoi totul s-a schimbat la loc, în parametri umani. La Catalina mă ţinea de mînă. Mergeam prin deşert, printre tufişuri. Am avut imediat senzaţia dureroasă şi imediată că pietrele deşertului şi pămîntul tare îmi răneau groaznic picioarele goale.

Am ajuns într-un loc fără vegetaţie. Don Juan şi Genaro erau acolo. M-am aşezat şi m-am îmbrăcat.

Experienţa mea cu Catalina a întîrziat întoarcerea noastră în sudul Mexicului. Mă descătuşase în mod incredibil. M-am disociat, în starea mea normală de conştiinţă. Parcă-mi pierdusem punctul de referinţă. Mă descurajasem. I-am spus lui don Juan că-mi pierdusem pînă şi dorinţa de a mai trăi.

Stăteam pe veranda casei lui don Juan. Maşina mea era plină cu saci şi ne pregăteam de plecare, dar eram atît de disperat, încît am început să plîng.

Don Juan şi Genaro au rîs pînă le-au dat lacrimile. Cu cît eram mai disperat, cu atît mai mare era bucuria lor. În cele din urmă, don Juan m-a făcut să mă transfer în starea de conştiinţă elevată şi mi-a explicat că rîsul nu era o lipsă de respect din partea lor, ci o exprimare sinceră a fericirii de a mă vedea înaintînd pe cărarea cunoaşterii.

– O să-ţi spun ce ne spunea nagualul Julian cînd ajungeam unde eşti tu, a continuat don Juan. În felul acesta, vei şti că nu eşti singur. Ceea ce ţi se întîmplă ţie se întîmplă oricui stochează destulă energie pentru a arunca o privire necunoscutului.

Mi-a explicat că nagualul Julian obişnuia să le spună că fuseseră evacuaţi din casele în care stătuseră toată viaţa. Rezultatul economisirii energiei fusese ruperea de cuibul lor comod, dar îngrozitor de limitat şi plicticos, aflat în lumea vieţii de zi cu zi. Deprimarea lor, le-a spus nagualul Julian, nu era atît tristeţea pierderii cuibului, ci faptul că trebuia să-şi caute o nouă locuinţă.

– Noile locuinţe, a continuat don Juan, nu sînt atît de comode. Dar sînt mult mai spaţioase.

Ordinul tău de evacuare a venit sub forma unei adînci deprimări, o pierdere a dorinței de a mai trăi, la fel cum ni s-a întîmplat și nouă. Cînd ne-ai spus că nu mai vrei să trăiești, nu ne-am putut stăpîni rîsul.

– Acum ce o să se întîmple cu mine? m-am interesat.

– Trebuie să găsești alt loc, folosind limbajul adecvat, mi-a răspuns don Juan.

Pe don Juan și Genaro i-a cuprins din nou euforia. Fiecare dintre declarațiile și remarcile lor îi făceau să rîdă isteric.

– Este totul foarte simplu, a spus don Juan. Noul tău nivel de energie va crea un nou loc, care să-ți adăpostească punctul de asamblare. Iar dialogul luptătorilor, pe care-l porți cu noi de fiecare dată cînd sîntem împreună, va solidifica această nouă poziție.

Apoi Genaro și-a luat o figură serioasă și m-a întrebat cu un glas tunător:

– Azi ai avut scaun? M-a îndemnat să răspund, dînd din cap. Hai, spune? Să continuăm dialogul luptătorilor noștri.

Cînd și-au revenit din rîs, Genaro a spus că trebuia să fiu conștient de următorul neajuns: din cînd în cînd, punctul de asamblare se întoarce în poziția inițială. Mi-a explicat că, în ceea ce-l privea, poziția punctului său de asamblare îl forțase să vadă oamenii drept ființe amenințătoare și adesea înspăimîntătoare. Spre uimirea lui, într-o zi și-a dat seama că se schimbase. Era mult mai îndrăzneț și rezolvase cu succes o situație care l-ar fi aruncat în mod obișnuit într-o stare de teamă și haos.

– M-am trezit făcînd dragoste, a continuat Genaro și mi-a făcut cu ochiul. De obicei, mă temeam de moarte de femei. Dar, într-o zi, m-am trezit în pat cu o femeie extrem de feroce. Acest lucru îmi era atît de străin, încît, cînd mi-am dat seama ce făceam, era cît pe ce să fac infarct. Șocul a făcut ca punctul meu

de asamblare să revină în jalnica sa poziție normală și a trebuit să fug din casă, tremurînd ca un iepure speriat.

Tu ai face bine să fii atent, ca să nu se întîmple la fel cu punctul tău de asamblare, a adăugat Genaro și au început din nou să rîdă.

– Poziția punctului de asamblare pe coconul unui om, a explicat don Juan, este menținută de dialogul intern și, din această cauză, este, în cel mai bun caz, o poziție instabilă. De aceea bărbații și femeile își pierd mințile atît de ușor, mai ales cei ai căror dialog interior este repetitiv, plictisitor și lipsit de profunzime.

Noii vizionari spun că cele mai mobile ființe umane sînt cele ale căror dialog interior este mai fluid și variat.

A spus că poziția punctului de asamblare al luptătorului este mult mai puternică, pentru că, de îndată ce punctul de asamblare începe să se miște în cocon, el creează o gropiță în luminozitate, o gropiță care adăpostește de aici înainte punctul de asamblare.

– Acesta este motivul pentru care nu putem spune că luptătorii și-au pierdut mințile, a continuat don Juan. Dacă își pierd ceva, își pierd, de fapt, gropița.

Don Juan și Genaro au considerat această afirmație atît de ilară, încît s-au tăvălit pe jos de rîs.

L-am rugat pe don Juan să-mi explice experiența mea cu la Catalina și au hohotit de rîs amîndoi.

– Femeile sînt mult mai bizare decît bărbații, a spus don Juan, în cele din urmă. Faptul că au o deschizătură suplimentară între picioare le face să cadă pradă unor influențe ciudate. Forțe puternice le posedă prin acea deschizătură. Doar așa pot să le înțeleg rătăcirile.

A rămas tăcut un timp și l-am întrebat ce voia să spună.

– La Catalina ni s-a înfățișat ca un vierme uriaș, mi-a răspuns el.

Figura lui don Juan, cînd a spus acest lucru, și explozia de rîs a lui Genaro m-au înveselit. Era cît pe ce să leșin de rîs.

Don Juan mi-a spus că iscusința la Catalinei era atît de extraordinară, încît putea face ce voia pe tărîmul animalului. Comportarea ei fără egal a fost motivată de afinitatea față de mine. Rezultatul final a fost acela că această la Catalina a împins punctul meu de asamblare în același loc cu al ei.

– Ce ați făcut voi doi ca viermi? m-a întrebat Genaro, plesnindu-mă pe spate.

Don Juan era cît pe ce să se sufoce de rîs.

– De aceea am spus că femeile sînt mai bizare decît bărbații, a zis el, în cele din urmă.

– Nu sînt de acord cu tine, a intervenit Genaro. Nagualul Julian nu avea o gaură suplimentată între picioare, dar era mai ciudat decît la Catalina. Cred că ea a învățat poanta cu viermele de la el. Îi apărea în această ipostază.

Don Juan sărea în sus și-n jos, ca un copil care încearcă să nu facă în pantaloni.

După ce a reușit să se calmeze, a spus că nagualul Julian avea un talent să creeze și să exploateze cele mai bizare situații. A afirmat, de asemenea, că la Catalina îmi dăduse un superb exemplu de deplasare inferioară. Mă lăsase s-o văd ca ființa care-și luase acea formă deplasîndu-și punctul de asamblare și mă ajutase să-l deplasez pe al meu în aceeași poziție care-i conferise ei acel aspect monstruos.

– Celălalt profesor pe care l-a avut nagualul Julian, a continuat don Juan, l-a învățat cum să obțină locuri anume în acea imensitate a zonei inferioare. Nici unul din noi nu-l putea urma acolo, dar toți membrii grupului său puteau, mai ales la Catalina și femeia vizionară care o învățase.

Don Juan a mai spus că o schimbare inferioară dădea o viziune nu numai asupra altei lumi, ci și asupra lumii noastre de zi

cu zi, văzută din altă perspectivă. A adăugat că, pentru ca eu *să văd* altă lume, trebuia să percep altă mare bandă de emanaţie a emanaţiilor Vulturului.

Pe urmă, şi-a încheiat explicaţia. A spus că nu avea timp să brodeze pe tema marilor benzi de emanaţii, pentru că trebuia să plecăm. Am vrut să mai stau puţin să discutăm, dar a spus că ar avea nevoie de mult timp să-mi explice acest subiect, iar eu ar trebui să fiu odihnit, ca să mă pot concentra.

10. MARILE BENZI DE EMANAŢII

Peste cîteva zile, în casa lui din sudul Mexicului, don Juan şi-a continuat explicaţia. M-a dus în camera mare. Era aproape seară. Camera era cufundată în beznă. Am vrut să aprind lămpile cu petrol, dar don Juan nu m-a lăsat. A spus că trebuia să las sunetul vocii sale să-mi deplaseze punctul de asamblare, astfel încît să radieze asupra emanaţiilor concentrării şi amintirii totale.

Mi-a spus apoi că vom discuta despre marile benzi de emanaţii. Considera subiectul o altă descoperire cheie făcută de vechii vizionari, dar pe care au dat-o uitării pînă a fost recuperată de noii vizionari.

– Emanaţiile Vulturului sînt grupate întotdeauna în ciorchini, a continuat el. Vechii vizionari au numit acei ciorchini marile benzi de emanaţii. De fapt, nu sînt benzi, dar numele li se potriveşte.

De exemplu, există un ciorchine incomensurabil care produce fiinţe organice. Emanaţiile acelei bande organice sînt pufoase. Sînt transparente şi au o lumină unică, proprie, o anumită energie. Sînt conştiente, sar. Acesta este motivul pentru care toate fiinţele organice sînt pline de energie. Celelalte benzi sînt mai închise la culoare, mai puţin pufoase. Unele nu au deloc lumină, ci sînt opace.

– Vrei să spui, don Juan, că toate ființele organice au același fel de emanații în coconul lor? am întrebat.

– Nu vreau să spun asta. Nu este chiar atît de simplu, deși ființele organice aparțin aceleiași mari benzi. Gîndește-te la ea ca la o enormă bandă lată de filamente luminoase, fire luminoase nesfîrșite. Ființele organice sînt bule care cresc în jurul unui grup de filamente luminoase. Imaginează-ți că, în această bandă de viață organică, unele bule se formează în jurul filamentelor luminoase din centrul benzii, iar altele pe margini; banda este destul de lată ca să adăpostească orice formă de ființă organică. În cadrul acestei dispuneri, bulele care sînt aproape de marginile benzii nu se întîlnesc cu emanațiile din centru, care se contopesc doar cu cele aflate acolo. De asemenea, bulele din centru nu se întîlnesc cu emanațiile de pe margini.

După cum poți înțelege, ființele organice au acces la emanațiile unei singure benzi; totuși, vizionarii *văd* că, în cadrul acelei benzi organice, ființele sînt cît se poate de diverse.

– Sînt multe benzi mari? am întrebat.

– O infinitate, mi-a răspuns el. Dar vizionarii au descoperit că, pe pămînt, sînt numai patruzeci și opt de asemenea benzi.

– Ce înseamnă asta, don Juan?

– Pentru vizionari înseamnă că sînt patruzeci și opt de tipuri de organizări pe pămînt, patruzeci și opt de tipuri de ciorchini sau structuri. Viața organică este una dintre ele.

– Asta înseamnă că există patruzeci și șapte de tipuri de viață anorganică?

– Nu, nici vorbă. Vechii vizionari au numărat șapte benzi care produc bule anorganice de conștiință. Cu alte cuvinte, sînt patruzeci de benzi care produc bule fără conștiință; acelea sînt benzile care generează numai organizare.

Gîndește-te la marile benzi ca la niște copaci. Toți fac fructe, produc recipiente pline cu emanații; totuși, numai opt din ace-

copaci fac fructe comestibile, adică bule dotate cu conştiinţă. Şapte au fructe acre, dar comestibile, şi una are cel mai suculent fruct.

A rîs şi a spus că, în această analogie a sa, adoptase punctul de vedere al Vulturului, pentru care cele mai delicioase bucăţele sînt bulele organice dotate cu conştiinţă.

– Ce le face pe cele opt benzi să genereze conştiinţă?

– Vulturul le conferă conştiinţă prin emanaţiile sale, a răspuns el.

Răspunsul lui m-a făcut să-l contrazic. I-am spus că a susţine că Vulturul conferă conştiinţă prin emanaţiile sale este ceea ce spune un om religios despre Dumnezeu şi anume că Dumnezeu conferă viaţă prin iubire. Asta nu înseamnă nimic.

– Cele două declaraţii nu sînt făcute din acelaşi punct de vedere, a spus el răbdător. Totuşi, cred că înseamnă acelaşi lucru. Diferenţa este că vizionarii *văd* că Vulturul conferă conştiinţă prin emanaţiile sale, dar oamenii religioşi nu *văd* cum Dumnezeu conferă viaţă prin iubirea sa.

A spus că Vulturul conferă conştiinţă prin trei mănunchiuri uriaşe de emanaţii care trec prin opt mari benzi. Aceste mănunchiuri sînt deosebite, pentru că fac vizionarii să vadă o nuanţă. Un mănunchi dă senzaţia de bej-roz, ceva ca o sclipire a felinarelor de culoare roz; un altul dă senzaţia de piersică, la fel ca luminile de neon; iar al treilea dă senzaţia că e de culoarea chihlimbarului, adică a mierii limpezi.

– Prin urmare, se pune problema de *a vedea* o nuanţă, cînd vizionarii *văd* că Vulturul conferă conştiinţă prin emanaţiile sale, a continuat el. Oamenii religioşi nu *văd* iubirea lui Dumnezeu, dar, dacă ar putea s-o *vadă*, ar şti că este fie roz, fie de culoarea piersicii sau a chihlimbarului.

Omul, de exemplu, este legat de mănunchiul de culoarea chihlimbarului, dar la fel sînt şi alte fiinţe.

Am vrut să ştiu care fiinţe au aceleaşi emanaţii cu ale omului.

– Va trebui să găseşti singur astfel de detalii, *văzînd* de unul singur, a spus el. Nu are nici un rost să-ţi spun care anume; o să faci alt inventar. Este de ajuns să spun că această căutare de unul singur este unul dintre cele mai fascinante lucruri pe care le vei face vreodată.

– Crezi că mănunchiurile roz şi de culoarea piersicii se văd şi la oameni? m-am interesat eu.

– Niciodată. Acele mănunchiuri aparţin altor fiinţe, mi-a răspuns el.

Eram gata să pun o întrebare, dar m-a oprit cu o mişcare a mîinii. Apoi s-a adîncit în gînduri. Un timp, am rămas în linişte.

– Ţi-am spus că lumina conştiinţei la oameni are culori diferite, a spus el, în cele din urmă. Ceea ce nu ţi-am spus atunci, pentru că nu ajunsesem încă la acel subiect, a fost aceea că nu sînt culori, ci nuanţe de chihlimbar.

A spus că mănunchiul de chihlimbar al conştiinţei are o infinitate de variante subtile, care denotă întotdeauna diferenţe în calitatea conştiinţei. Rozul şi verdele palid sînt cele mai obişnuite nuanţe. Chihlimbarul albastru este cel mai neobişnuit, dar chilimbarul pur este de departe cel mai rar.

– Ce anume determină nuanţa respectivă de chihlimbar?

– Vizionarii spun că acea cantitate de energie economisită şi stocată este cea care determină nuanţa. Nenumăraţi luptători au început cu o nuanţă obişnuită, roz, şi au terminat cu cel mai pur chihlimbar. Genaro şi Silvio Manuel sînt cele mai bune exemple.

– Ce forme de viaţă aparţin mănunchiurilor de conştiinţă roz şi de culoarea piersicii? am întrebat.

– Cele trei mănunchiuri cu toate nuanţele lor întretaie cele opt benzi, mi-a răspuns el. În banda organică, mănunchiul roz

aparţine, în principal, plantelor, banda de culoarea piersicii, insectelor, banda de chihlimbar, omului şi celorlalte animale.

Aceeaşi situaţie se manifestă şi în cazul benzilor anorganice. Cele trei mănunchiuri de conştiinţă produc genuri specifice de fiinţe anorganice în fiecare dintre cele şapte benzi mari.

I-am cerut să descrie genurile de fiinţe anorganice existente.

– Acesta este alt lucru pe care trebuie să-l *vezi* singur, a spus el. Cele şapte benzi şi ceea ce produc ele sînt, într-adevăr, inaccesibile raţiunii umane, dar nu şi *vederii* umane.

I-am spus că nu prea înţeleg explicaţia marilor benzi, pentru că descrierea lui m-a obligat să mi le imaginez ca pe nişte mănunchiuri independente de sfori sau ca pe nişte benzi plate aidoma unor curele de transmisie.

A explicat că marile benzi nu sînt nici plate, nici rotunde, ci grupate împreună, ca o căpiţă de fîn, ţinută în aer de forţa mîinii care le-a aranjat. Prin urmare, nu există o ordine a emanaţiilor. Să spui că există o parte centrală sau că există margini, te induce în eroare, dar este necesar pentru a înţelege.

A explicat în continuare că fiinţele anorganice produse de celelalte şapte benzi de conştiinţă sînt caracterizate de existenţa unui recipient fără mişcare; este mai degrabă un receptacul fără formă, cu un grad scăzut de luminozitate. Nu arată aidoma coconului fiinţelor organice. Îi lipseşte coeziunea, calitatea care face fiinţele umane să semene cu nişte mingi luminoase, plesnind de energie.

Don Juan a spus că singura asemănare dintre fiinţele anorganice şi cele organice este aceea că toate au emanaţii de conştiinţă roz, de culoarea piersicii sau a chihlimbarului.

– Acele emanaţii, în anumite circumstanţe, a continuat el, facilitează cea mai fascinantă comunicare între fiinţele celor opt mari benzi.

A spus că, de obicei, ființele organice, cu marile lor cîmpuri energetice, sînt inițiatoarele comunicării cu ființele anorganice, dar urmarea sofisticată și subtilă ține întotdeauna de ființele anorganice. De îndată ce bariera este desființată, ființele anorganice se schimbă și devin ceea ce vizionarii numesc aliați. Din momentul acela, ființele anorganice pot anticipa cele mai subtile gînduri ale vizionarului, toanele, temerile sale.

– Vechii vizionari sînt vrăjiți de un asemenea devotament din partea aliaților lor, a continuat el. Se spune că vechii vizionari puteau să-și pună aliații să facă orice voiau ei. Acesta era unul dintre motivele pentru care credeau în propria lor invulnerabilitate. S-au păcălit, pentru că și-au dat prea mare importanță. Aliații au putere numai dacă vizionarul care îi *vede* este impecabil; iar vechii vizionari nu erau.

– Sînt la fel de multe ființe anorganice ca organismele vii? m-am interesat.

Mi-a spus că ființele anorganice nu sînt la fel de numeroase ca cele organice, dar acest fapt este compensat de numărul mare de benzi ale conștiinței anorganice. De asemenea, diferențele dintre ființele anorganice sînt mult mai mari decît diferențele dintre organisme, pentru că organismele aparțin doar unei singure benzi, în timp ce ființele anorganice aparțin celor șapte benzi.

– În afară de asta, ființele anorganice trăiesc infinit mai mult decît organismele, a continuat el. Această problemă i-a îndemnat pe vechii vizionari să-și concentreze *vederea* asupra aliaților, din motive pe care ți le voi expune ulterior.

A spus că vechii vizionari au ajuns, de asemenea, să-și dea seama că marea energie a organismelor și dezvoltarea ulterioară superioară a conștiinței lor le-a făcut să fie bucățele delicioase pentru Vultur. În viziunea vechilor vizionari, lăcomia a fost mo-

tivul pentru care Vulturul a produs cît mai multe organisme posibile.

A explicat apoi că produsul celorlalte patruzeci de mari benzi nu este conştiinţa, ci o configuraţie de energie lipsită de viaţă. Vechii vizionari au numit vase produsul acelor benzi. În timp ce coconii şi recipientele sînt cîmpuri de conştiinţă energetică, ceea ce explică luminozitatea lor independentă, vasele sînt recipiente rigide, care conţin emanaţii, fără să fie cîmpuri de conştiinţă energetică. Luminozitatea lor vine numai din energia emanaţiilor cuprinse înăuntru.

– Nu trebuie să uiţi că tot ce este pe pămînt este învelit, a continuat el. Tot ce percepem este alcătuit din coconi sau vase cu emanaţii. De obicei, nu percepem absolut deloc recipientele fiinţelor anorganice. S-a uitat la mine, aşteptînd să-i dau un semn că am înţeles. Cînd şi-a dat seama că n-o s-o fac, a continuat: Lumea este alcătuită din patruzeci şi opt de benzi, a spus el. Lumea creată de punctul nostru de asamblare pentru percepţia noastră obişnuită este alcătuită din două benzi; una este banda organică, iar cealaltă, banda care are numai structură, nu şi conştiinţă. Celelalte patruzeci şi şase de mari benzi nu fac parte din lumea pe care o percepem în mod obişnuit. S-a oprit din nou, aşteptînd întrebări din partea mea, dar nu aveam nici una. Sînt alte lumi complete, care pot fi asamblate de punctele noastre de asamblare, a continuat el. Vechii vizionari au numărat şapte asemenea lumi, una pentru fiecare bandă de conştiinţă. Aş adăuga că două dintre acele lumi, în afară de lumea vieţii de zi cu zi, sînt uşor de asamblat; cu celelalte cinci este altceva.

Cînd ne-am aşezat din nou la discuţii, don Juan a început imediat să vorbească despre experienţa mea cu la Catalina. A spus că o deplasare a punctului de asamblare într-o zonă inferioară poziţiei sale obişnuite permite proprietarului o viziune detaliată, îngustă, care pare a fi o lume complet diferită. Este o

viziune fascinantă, extrem de atrăgătoare, mai ales pentru acei vizionari care au o fire aventuroasă, dar indolentă.

– Schimbarea perspectivei este foarte plăcută, a continuat don Juan. Este necesar un efort minim şi rezultatele sînt uluitoare. Dacă un vizionar este mînat de dorinţa unui cîştig rapid, nu există o altă manevră mai bună decît deplasarea în jos. Singura problemă este că, în acele poziţii ale punctului de asamblare, vizionarii sînt ameninţaţi de moarte, care survine mai brutal şi mai rapid decît în condiţia de om.

Nagualul Julian a considerat că acesta era un loc nemaipomenit să zburde, dar atîta tot.

A spus că o adevărată schimbare a lumilor se produce atunci cînd punctul de asamblare se deplasează în banda omului suficient de adînc pentru a atinge un prag crucial, la care punctul de asamblare poate folosi altă mare bandă.

– Cum o foloseşte? am întrebat.

A ridicat din umeri.

– Este vorba de energie, a spus el. Forţa alinierii captează altă bandă, cu condiţia ca vizionarul să aibă suficientă energie. Energia noastră obişnuită permite punctelor noastre de asamblare să folosească forţa alinierii uneia dintre marile benzi de emanaţii. Şi percepem lumea pe care o cunoaştem. Dar, dacă avem un surplus de energie, putem folosi forţa alinierii altor mari benzi şi, în consecinţă, percepem alte lumi. Don Juan a schimbat brusc subiectul şi a început să vorbească despre plante. Poate că ţi se pare o ciudăţenie, a spus el, dar copacii, de exemplu, sînt mai apropiaţi de om decît furnicile. Ţi-am spus că între copaci şi om se poate stabili o minunată relaţie; pentru că au emanaţii comune.

– Cît de mari sînt coconii lor?

– Coconul unui copac uriaş nu este mult mai mare decît copacul însuşi. Interesant este că unele plante mici au un cocon

aproape la fel de mare ca trupul unui om şi de trei ori mai mare ca lăţime. Acelea sînt plantele energizante. Ele au cea mai mare cantitate de emanaţii comune cu omul, nu emanaţiile conştiinţei, ci alte emanaţii, în general.

Alt lucru unic la plante este acela că luminozităţile lor au nuanţe diferite. În general, sînt rozalii, deoarece conştiinţa lor este roz. Plantele otrăvitoare sînt roz-gălbui, iar cele medicinale, roz-violet, aprins. Singurele care sînt roz-albicioase sînt cele energizante. Unele au un alb murdar, altele un alb strălucitor.

Adevărata diferenţă dintre plante şi celelalte fiinţe organice este locul punctelor lor de asamblare. La plante, acesta se află în partea inferioară a coconului, în timp ce la celelalte fiinţe organice este în partea superioară a coconului.

– Cum stau lucrurile la fiinţele anorganice? Unde se află punctul lor de asamblare?

– La unele este în partea inferioară a recipientelor, a spus el. Acelea sînt străine omului, dar comune plantelor. Altele îl au în partea superioară a recipientelor. Acelea sînt înrudite cu omul şi cu alte creaturi organice.

A adăugat că vechii vizionari erau convinşi că plantele comunică cel mai intens cu fiinţele organice. Ei considerau că cu cît punctul de asamblare este mai jos, cu atît mai uşor le vine plantelor să desfiinţeze bariera percepţiei; copacii foarte mari şi plantele foarte mici au punctele de asamblare extrem de jos în coconii lor. Din această cauză, un mare număr de tehnici vrăjitoreşti ale vechilor vizionari erau mijloace de a ţine în frîu conştiinţa copacilor şi a plantelor mici, pentru a ghida coborîrea pînă la ce numeau ei cele mai adînci niveluri ale zonelor întunecate.

– Înţelegi, bineînţeles, a continuat don Juan, că, atunci cînd credeau că coboară în profunzime, ei îşi împingeau, de fapt,

punctele lor de asamblare pentru a constitui alte lumi perceptibile prin intermediul celor şapte mari benzi.

Ei au impus o limită conştiinţei lor şi au asamblat lumi cu cinci mari benzi care sînt accesibile vizionarilor numai dacă ei se supun unei transformări periculoase.

– Dar vechii vizionari au reuşit să asambleze acele lumi? am întrebat.

– Au reuşit, mi-a răspuns el. Au crezut în mod aberant că merita să distrugă toate barierele percepţiei, chiar dacă trebuia să se transforme în copaci, în acest scop.

11. *STALKINGUL*, INTENŢIA ŞI POZIŢIA VISATULUI

A doua zi, tot pe la începutul serii, don Juan a venit în camera unde discutam cu Genaro. M-a luat de braţ şi am străbătut împreună casa, pînă în curtea interioară. Se înnoptase deja. Am luat-o pe un coridor care înconjura curtea.

În timp ce mergeam, don Juan mi-a spus că voia să mă prevină din nou că este foarte uşor să te pierzi în complicaţii şi morbiditate pe cărarea cunoaşterii. Mi-a spus că vizionarii au de înfruntat mari duşmani, care le pot distruge scopul şi slăbi forţele; duşmani creaţi chiar de comportamentul luptătorilor, cum ar fi indolenţa, lenea şi importanţa de sine care fac parte integrantă din lumea de zi cu zi.

A remarcat că greşelile făcute de vechii vizionari, ca rezultat al indolenţei, lenei şi importanţei de sine au fost atît de enorme şi grave, încît noii vizionari nu au avut de ales şi a trebuit să-şi respingă propria tradiţie.

– Cel mai important lucru de care aveau nevoie noii vizionari, a continuat don Juan, erau nişte măsuri practice, pentru a-şi face punctele de asamblare să se deplaseze. Deoarece nu aveau aşa ceva, au început prin a fi deosebit de interesaţi *să vadă*

lumina conştiinţei şi, drept rezultat, au elaborat trei seturi de tehnici care au devenit piatra lor de temelie.

Cu aceste trei seturi, a spus don Juan, noii vizionari au realizat cel mai extraordinar şi dificil lucru. Au reuşit să facă, în mod sistematic, ca punctul de asamblare să se deplaseze faţă de poziţia sa obişnuită. A recunoscut că vechii vizionari au realizat şi ei acest lucru, dar prin intermediul unor manevre capricioase.

A explicat că ceea ce *au văzut* noii vizionari în lumina conştiinţei a avut drept rezultat ordinea în care au aranjat adevărurile despre conştiinţă ale vechilor vizionari. Aceasta se numeşte măiestria conştiinţei. De aici au dezvoltat trei seturi de tehnici. Prima este măiestria *stalkingului*, a doua măiestria *intenţiei* şi a treia măiestria *visatului*. A susţinut că îmi explicase aceste trei seturi din prima zi în care ne-am cunoscut.

Mi-a spus că mă învăţase măiestria conştiinţei în două feluri, aşa cum recomandau noii vizionari. În învăţăturile sale pentru partea dreaptă, pe care le făcuse în starea de conştiinţă normală, realizase două obiective: mă învăţase căile luptătorilor şi slăbise punctul meu de asamblare din poziţia iniţială. În învăţăturile sale pentru partea stîngă, pe care le realizase într-o stare de conştiinţă elevată, îndeplinise, de asemenea, două obiective: făcuse ca punctul meu de asamblare să se deplaseze în tot atîtea poziţii cît eram capabil să suport şi-mi dăduse o lungă serie de explicaţii.

Don Juan s-a oprit şi m-a privit fix. S-a lăsat o linişte stînjenitoare; pe urmă a început să discute despre *stalking*. A spus că *stalkingul* avea origini foarte umile şi întîmplătoare. El a început cu observaţia făcută de noii vizionari: cînd luptătorii se comportă în mod constant în moduri neobişnuite pentru ei, emanaţiile nefolosite din interiorul coconilor lor încep să strălucească. Punctele lor de asamblare se deplasează armonios, aproape pe neobservate.

Stimulaţi de această observaţie, noii vizionari au început să practice controlul sistematic al comportamentului lor. Ei au numit această practică arta *stalkingului*. Don Juan a remarcat că, deşi criticabil, numele era potrivit, pentru că *stalkingul* genera un comportament specific care putea fi categorisit drept ascuns.

Noii vizionari, înarmaţi cu această tehnică, au explorat necunoscutul în mod sobru şi fructuos. Printr-un exerciţiu continuu, au făcut ca punctele lor de asamblare să se deplaseze în mod constant.

– *Stalkingul* este una din cele două mari realizări ale noilor vizionari, a spus el. Noii vizionari au hotărît că un nagual modern trebuie să fie instruit în această realizare cînd punctul său de asamblare s-a deplasat suficient de profund în partea sa stîngă. Motivul acestei hotărîri este acela că nagualul trebuie să înveţe principiile *stalkingului* fără să fie împiedicat de inventarul uman. La urma urmei, nagualul este liderul unui grup, aşa că trebuie să acţioneze rapid, fără să stea pe gînduri.

Alţi luptători pot învăţa *stalkingul* în starea lor normală de conştiinţă, deşi este preferabil s-o facă în starea de conştiinţă elevată – nu atît pentru valoarea conştiinţei lor elevate, cît pentru faptul că dă *stalkingului* un mister pe care nu-l are; *stalkingul* înseamnă doar comportare în cazul oamenilor.

A spus că acum aş putea să înţeleg că deplasarea punctului de asamblare a fost motivul pentru care noii vizionari au pus atîta preţ pe interacţiunea cu micii tirani. Aceşti tirani mici au forţat vizionarii să folosească principiile *stalkingului* şi, în acest fel, i-au ajutat pe vizionari să-şi deplaseze punctele de asamblare.

L-am întrebat dacă vechii vizionari ştiau ceva despre principiile *stalkingului*.

– *Stalkingul* aparţine exclusiv noilor vizionari, a spus el, zîmbind. Ei sînt singurii vizionari care au avut de-a face cu

oameni. Cei vechi erau atît de învăluiţi de sentimentul puterii, încît nici măcar nu ştiau că există oameni, pînă cînd oamenii au început să le dea în cap. Dar ştiai deja toate acestea.

Don Juan a spus apoi că stăpînirea *intenţiei* împreună cu cea a *stalkingului* sînt cele două capodopere ale noilor vizionari, care marchează sosirea vizionarilor moderni. A explicat că, în eforturile lor de a obţine un avantaj asupra opresorilor lor, noii vizionari au urmărit fiecare posibilitate. Ştiau că predecesorii lor realizaseră lucruri extraordinare manipulînd o forţă misterioasă şi miraculoasă, pe care nu o puteau descrie decît drept putere. Noii vizionari deţin puţine informaţii despre acea forţă, aşa că au fost obligaţi s-o examineze sistematic, prin *vedere*. Eforturile lor au fost pe deplin răsplătite cînd au descoperit că acea forţă este energia alinierii.

Au început *văzînd* cum lumina conştiinţei creşte ca mărime şi intensitate pe măsură ce emanaţiile din interiorul coconului se aliniază cu emanaţiile din exterior. Au folosit acea observaţie ca pe o trambulină, la fel cum făcuseră cu *stalkingul*, şi au continuat să dezvolte o serie complexă de tehnici, pentru a manevra acea aliniere de emanaţii.

La început, s-au referit la acele tehnici cum ar fi stăpînirea alinierii. Apoi şi-au dat seama că era vorba de mai mult decît de-o aliniere; şi anume, de energia care provine din alinierea emanaţiilor. Au numit această energie *voinţă*.

Voinţa a devenit cea de-a doua bază. Noii vizionari au înţeles-o ca pe o forţă oarbă, impersonală, izbucnire neîncetată de energie care ne face să ne comportăm ca de obicei. *Voinţa* explică faptul că percepem lumea problemelor obişnuite şi, indirect, prin forţa acelei percepţii, explică plasarea punctului de asamblare în poziţia sa obişnuită.

Don Juan a spus că noii vizionari au examinat felul în care are loc percepţia lumii de zi cu zi şi *au văzut* efectele *voinţei*. *Au văzut* că acea aliniere este reînnoită neîncetat, pentru a da continuitate percepţiei. Pentru a reînnoi de fiecare dată alinierea cu prospeţimea de care este nevoie, pentru a alcătui lumea vie, izbucnirea de energie care provine chiar din acele alinieri este reciclată automat, ca să întărească alinierile făcute la alegere.

Această observaţie a servit noilor vizionari drept rampă de lansare suplimentară, care i-a ajutat să ajungă la cea de-a treia bază a setului lor. Au numit-o *intenţie* şi au descris-o drept ghidarea *voinţei* cu un anumit scop, energia alinierii.

– Silvio Manuel, Genaro şi Vicente au fost îndemnaţi de nagualul Julian să înveţe acele trei aspecte ale cunoaşterii vizionarilor, a continuat el. Genaro este maestru în manevrarea conştiinţei, Vicente este maestrul *stalkingului*, iar Silvio Manuel este maestrul *intenţiei*.

Acum vom da o explicaţie finală a stăpînirii conştiinţei; de aceea te ajută Genaro.

Don Juan a discutat mult timp cu ucenicele. Femeile au ascultat serioase. Eram sigur că le dădea instrucţiuni detaliate despre procedurile dificile, judecînd după cît erau de concentrate.

Nu am fost admis la discuţia lor, dar le-am urmărit în timp ce vorbeau în camera din faţă a casei lui Genaro. Am stat la masa din bucătărie şi am aşteptat pînă au terminat.

Apoi femeile s-au ridicat să plece, dar înainte de asta, au venit în bucătărie cu don Juan. Omul s-a aşezat cu faţa la mine, în timp ce femeile mi-au vorbit stînjenitor de formal. De fapt, m-au îmbrăţişat. Toate erau neobişnuit de prietenoase, ba chiar vorbăreţe. Au spus că se vor alătura ucenicilor care plecaseră cu

Genaro de cîteva ore. Acesta urma să le arate tuturor *corpul* său *din vis.*

De îndată ce au plecat femeile, don Juan și-a reluat explicația destul de brusc. A spus că, pe măsură ce a trecut timpul și noii vizionari au pus bazele practicii lor, și-au dat seama că, în condițiile de față, *stalkingul* a deplasat puțin punctele de asamblare. Pentru un efect maxim, *stalkingul* avea nevoie de un cadru ideal: erau necesari tirani mici, investiți cu autoritate și putere. A devenit din ce în ce mai greu pentru noii vizionari să se pună în asemenea situații; sarcina de a le improviza sau de a le căuta a devenit o povară de nesuportat.

Noii vizionari au considerat necesar *să vadă* emanațiile Vulturului, pentru a găsi o cale mai potrivită de a muta punctul de asamblare. Cînd au încercat *să vadă* emanațiile, au fost confruntați cu o problemă foarte serioasă. Au descoperit că nu au cum *să* le *vadă*, fără să-și asume un risc mortal, și totuși, trebuia *să* le *vadă*. Acela a fost momentul în care au folosit tehnica *visatului* a vechilor vizionari ca pe un scut de protecție împotriva loviturii mortale a emanațiilor Vulturului. În felul acesta, și-au dat seama că *visatul* era în sine cel mai eficient mod de a deplasa punctul de asamblare.

– Una dintre cele mai stricte porunci ale noilor vizionari, a continuat don Juan, era aceea că luptătorii trebuia să învețe *visatul* în timp ce se aflau în starea lor normală de conștiință. Urmînd această poruncă, am început să te învăț *visatul* aproape din prima zi cînd ne-am cunoscut.

– De ce noii vizionari cer ca *visatul* să fie învățat în starea de conștiință normală? am întrebat.

– Pentru că *visatul* este foarte periculos, iar visătorii, foarte vulnerabili, a spus el. Este periculos, pentru că are o putere de

neconceput; face *visătorii* vulnerabili, pentru că îi lasă la mila forței de neînțeles a alinierii.

Noii vizionari și-au dat seama că, în starea noastră normală de conștiință, ne putem apăra în nenumărate feluri împotriva forței emanațiilor nefolosite care s-au aliniat brusc în *visat*.

Don Juan mi-a explicat că *visatul*, la fel ca *stalkingul*, a început ca o simplă observație. Vechii vizionari și-au dat seama că, în visele lor, punctul de asamblare se deplasează ușor spre stînga, în cel mai natural fel. Acest punct se relaxează într-adevăr cînd omul doarme și toate felurile de emanații nefolosite încep să strălucească.

Vechii vizionari au fost intrigați imediat de acea observație și au început să lucreze cu deplasarea naturală, pînă cînd au fost capabili s-o controleze. Au numit acel control *visat*, sau arta manevrării *corpului din vis*.

A remarcat că nu poți descrie imensitatea cunoașterii lor despre *visat*. Dar noilor vizionari nu prea le-a folosit acest lucru. Așa că, atunci cînd a venit vremea reconstrucției, noii vizionari s-au ajutat doar de elementele esențiale ale *visatului*, pentru *a vedea* emanațiile Vulturului și pentru a-i ajuta să deplaseze punctele de asamblare.

A spus că vizionarii, atît cei vechi, cît și cei noi, înțeleg că *visatul* este controlul deplasării naturale pe care o suportă punctul de asamblare în somn. A subliniat că acest control care realizează deplasarea nu intenționează în nici un fel s-o dirijeze. Vrea doar să păstreze acest punct de asamblare în poziția în care se deplasează în mod natural în somn, o manevră deosebit de dificilă, care a necesitat un efort și o concentrare enormă din partea vechilor vizionari.

Don Juan a explicat că *visătorii* trebuie să realizeze un echilibru foarte subtil, pentru că în vise nu se poate interveni și nici

nu pot fi comandate prin efortul conştient al *visătorului*. Totuşi, deplasarea punctului de asamblare trebuie să asculte de comanda *visătorului* – o contradicţie care nu poate fi supusă raţiunii, dar care trebuie rezolvată din punct de vedere practic.

După ce au studiat *visătorii* în timp ce dormeau, vechii vizionari au sugerat ca soluţie să lase visele să-şi urmeze cursul lor natural. Ei *văzuseră* că, în unele vise, punctul de asamblare al visătorului se deplasa mult mai profund în partea stîngă decît în alte vise. Această observaţie a ridicat întrebarea dacă conţinutul visului face punctul de asamblare să se deplaseze sau dacă mişcarea punctului de asamblare singură generează conţinutul visului, activînd emanaţiile nefolosite.

Ei şi-au dat seama în curînd că deplasarea punctului de asamblare în partea stîngă este cea care produce visele. Cu cît se deplasează mai departe, cu atît mai viu şi mai bizar este visul. Au încercat, în mod inevitabil, să-şi comande visele, încercînd să-şi facă punctele de asamblare să se deplaseze mai adînc în partea stîngă. Încercînd acest lucru, au descoperit că, atunci cînd visele sînt manipulate conştient sau semiconştient, punctul de asamblare revine imediat la locul său obişnuit. Deoarece ceea ce ei doreau era deplasarea punctului de asamblare, au ajuns la inevitabila concluzie că a interveni în vise însemna să intervii în deplasarea naturală a punctului de asamblare.

Don Juan a spus că vechii vizionari au continuat apoi să-şi dezvolte uimitoarele lor cunoştinţe asupra subiectului – cunoştinţe care aveau un impact deosebit asupra aspiraţiei noilor vizionari în privinţa *visatului*, dar nu le prea erau de folos în forma lor iniţială.

Mi-a spus că, pînă atunci, înţelesesem *visatul* ca pe un control al viselor şi că fiecare exerciţiu la care mă supusese, cum ar fi găsirea mîinilor în vis, nu era, deşi părea să fie, destinat să mă

învețe să-mi comand visele. Acele exerciții aveau scopul de a ține fix punctul de asamblare în locul în care se deplasase în vis. Aici trebuie *visătorii* să realizeze un echilibru subtil. Ei nu pot decît dirija fixarea punctelor lor de asamblare. Vizionarii sînt ca niște pescari dotați cu o undiță care se aruncă singură ori de câte ori este posibil. Singurul lucru pe care îl pot face este să țină undița ancorată în locul în care se scufundă.

– Oriunde se deplasează în vise, punctul de asamblare se numește *poziție de visat*, a continuat el. Vechii vizionari au devenit atît de experți în păstrarea *poziției de visat*, încît au putut chiar să se trezească în timp ce punctele lor de asamblare erau ancorate acolo.

Vechii vizionari au numit acea stare *corpul din vis*, pentru că au controlat-o pînă într-atîta, încît au creat un nou corp temporar de fiecare dată, cînd se trezeau într-o nouă *poziție de visat*.

Trebuie să-ți fie clar că *visatul* are un dezavantaj cumplit, a continuat el. El aparține vechilor vizionari. El este marcat de caracteristicile lor. Am fost foarte prudent cînd te-am îndrumat, dar nu poți fi sigur.

– În ce privință vrei să mă previi, don Juan? l-am întrebat.

– Te previn în privința capcanelor *visatului*, care sînt cu adevărat enorme, mi-a răspuns el. În *visat*, nu ai cum să dirijezi mișcarea punctului de asamblare; singurul lucru care dictează această mișcare este forța interioară sau slăbiciunea *visătorilor*. Aici rezidă prima capcană.

A spus că, la început, noii vizionari au ezitat să folosească *visatul*. Au considerat că *visatul*, în loc să întărească luptătorii, îi moleșea, îi făcea capricioși. Vechii vizionari erau toți la fel. Pentru a înlătura efectul negativ al *visatului* – deoarece nu aveau altă opțiune decît să-l folosească – noii vizionari au dezvoltat un

sistem bogat şi complex de comportament numit drumul luptătorilor sau calea luptătorilor.

Cu acel sistem, noii vizionari s-au întărit şi au dobîndit o forţă internă de care aveau nevoie pentru a deplasa punctul de asamblare în vise. Don Juan a subliniat că forţa de care vorbea nu era numai convingerea. Nimeni nu putea avea convingeri mai solide decît vechii vizionari, dar, cu toate acestea, erau slabi pînă în măduva oaselor. Forţa interioară însemna un sentiment de impasibilitate aproape de indiferenţă, un sentiment de comoditate, dar, mai ales, însemna o tendinţă profundă spre cercetare şi înţelegere. Noii vizionari au numit aceste caracteristici, sobrietate.

– Convingerea noilor vizionari, a continuat el, este aceea că o viaţă impecabilă în sine duce inevitabil la sobrietate, iar aceasta, la rîndul ei, duce la mişcarea punctului de asamblare.

Am spus că vechii vizionari credeau că punctul de asamblare se poate deplasa din interior. Ei au făcut un pas mai departe şi au susţinut că oamenii impecabili nu au nevoie de un îndrumător. Ei pot face tot ce fac vizionarii, economisindu-şi energia. Nu au nevoie decît e o şansă minimă – să cunoască posibilităţile dezvăluite de vizionari.

I-am spus că ne întorsesem de unde plecasem în starea mea normală de conştiinţă. Eram convins că impecabilitatea sau economisirea energiei era ceva atît de vag, încît putea fi interpretată de oricine, cum i se năzărea.

Am vrut să spun mai multe, să-mi construiesc argumentaţia, dar m-a cuprins o senzaţie ciudată. Aveam în mod real, fizic senzaţia că treceam prin ceva. Apoi mi-am respins propria argumentaţie. Ştiam fără nici cea mai mică îndoială că don Juan avea dreptate. Se cere doar impecabilitate, energie şi se începe cu un singur act care trebuie să fie voit, precis şi susţinut. Dacă acel act

se repetă suficient de mult, se dobîndește o intenție solidă, care se poate aplica în orice. Dacă se realizează acest lucru, este totul limpede. Se va merge din etapă în etapă, pînă cînd luptătorul va ajunge la potențialul maxim.

Cînd i-am spus lui don Juan că tocmai îmi dădusem seama de acest lucru, a rîs încîntat și a exclamat că eram, într-adevăr, un exemplu binevenit al forței de care vorbea. Mi-a explicat că punctul meu de asamblare se mișcase și că fusese deplasat de sobrietate într-o poziție care genera înțelegere. Ar fi putut să fie deplasat la fel de bine de capriciu într-o poziție care generează numai importanță de sine, așa cum s-a întîmplat de atîtea ori.

– Hai să discutăm acum despre *corpul din vis*, a continuat el. Vechii vizionari și-au concentrat eforturile asupra explorării și exploatării *corpului din vis*. Și au reușit să-l utilizeze ca pe un corp mai practic, adică s-au recreat în diverse feluri ciudate.

Don Juan a susținut că era bine știut printre vizionari că grupurile de străvechi vrăjitori nu s-au mai întors niciodată după ce s-au trezit într-o *poziție de visat* pe gustul lor. A spus că e posibil să fi murit în acele lumi de neconceput sau poate că mai trăiesc și azi în cine știe ce fel sau formă contorsionată.

S-a oprit, s-a uitat la mine și a izbucnit în rîs.

– Mori de nerăbdare să mă întrebi ce au făcut vechii vizionari cu *corpul din vis*, nu-i așa? a spus el și m-a îndemnat să-l întreb, ridicînd bărbia.

Don Juan a declarat că Genaro, ca maestru indisputabil al conștiinței, îmi arătase *corpul din vis* de multe ori, în timp ce eram în starea de conștiință normală. Efectul urmărit de Genaro cu demonstrațiile sale era acela de a deplasa punctul meu de asamblare, nu dintr-o poziție de conștiință elevată, ci din starea lui normală.

Don Juan mi-a spus apoi, ca şi cînd mi-ar fi împărtăşit un secret, că Genaro ne aştepta pe cîmp, lîngă casă, să-mi arate *corpul* său *din vis*. A repetat la nesfîrşit că atunci eram într-o stare perfectă de conştiinţă pentru *a vedea* şi înţelege ce era, de fapt, *corpul din vis*. Pe urmă, m-a pus să mă ridic şi am ieşit din cameră, îndreptîndu-ne spre uşa casei. Cînd eram gata s-o deschid, am observat pe cineva zăcînd pe preşurile folosite de ucenici drept paturi. Am crezut că unul dintre ucenici se întorsese acasă, în timp ce Juan şi cu mine discutam în bucătărie.

M-am dus la el şi atunci mi-am dat seama că era Genaro. Dormea dus, sforăind în pace, cu faţa-n jos.

– Trezeşte-l, mi-a spus don Juan. Trebuie să mergem. Probabil că este mort de oboseală.

L-am scuturat uşor pe Genaro. S-a întors încet şi a scos sunetele cuiva care se trezeşte dintr-un somn adînc. Şi-a întins braţele, apoi a deschis ochii. Am ţipat fără să vreau şi am sărit înapoi.

Genaro nu avea ochi de om. Erau două puncte intens luminoase, de culoarea chihlimbarului. Mă speriasem atît de tare, încît ameţisem. Don Juan m-a bătut pe spate şi mi-am recăpătat echilibrul.

Genaro s-a ridicat şi mi-a zîmbit. Avea trăsături rigide. Se mişca de parcă era beat sau infirm. A trecut pe lîngă mine şi s-a dus direct spre perete. M-am strîmbat în aşteptarea iminentei ciocniri, dar a trecut prin zid ca şi cînd n-ar fi fost acolo. S-a întors în cameră prin uşa de la bucătărie. Apoi, în timp ce priveam îngrozit, Genaro a început să meargă pe pereţi, cu corpul paralel cu podeaua, continuîndu-şi drumul pe tavan, cu capul în jos.

Am căzut pe spate cînd am încercat să-i urmăresc mişcările. Din poziţia aceea nu l-am mai văzut pe Genaro; în schimb, mă uitam la o sferă de lumină care se mişca pe tavan şi pe ziduri.

deasupra mea, înconjurînd camera. Dădea impresia că cineva lumina pereţii şi tavanul cu o lanternă uriaşă. Mingea de lumină s-a stins, în cele din urmă. A dispărut cînd s-a lovit de perete.

Don Juan a remarcat că teama mea animalică era întotdeauna nemăsurată şi trebuia să lupt s-o înfrînez, dar, în general, mă comportasem foarte bine. *Văzusem corpul din vis* al lui Genaro aşa cum este, ca o sferă luminoasă.

L-am întrebat cum de era atît de sigur că făcusem asta. Mi-a răspuns că *văzuse* punctul meu de asamblare deplasîndu-se mai întîi către poziţia sa normală, pentru a compensa teama, apoi mai în profunzime, la stînga, dincolo de punctul în care nu mai există îndoieli.

– În acea poziţie se poate *vedea* un singur lucru: sfere de energie, a continuat el. Din starea de conştiinţă elevată pînă în celălalt punct mai adînc din partea stîngă este doar un pas. Adevărata realizare este să faci punctul de asamblare să se deplaseze din poziţia normală în punctul unde nu există îndoieli.

A adăugat că mai trebuia să ne întîlnim cu *corpul din vis* al lui Genaro pe cîmpul din jurul casei, în timp ce mă aflam în starea de conştiinţă normală.

Cînd ne-am întors în casa lui Silvio Manuel, don Juan a spus că realizarea lui Genaro în privinţa *corpului din vis* este nimic în comparaţie cu ce au făcut vechii vizionari.

– Vei *vedea* foarte curînd, a spus el pe un ton ameninţător, după care a izbucnit în rîs.

L-am întrebat despre asta din ce în ce mai speriat, ceea ce l-a făcut să rîdă şi mai copios. În cele din urmă, s-a oprit şi a spus că o să discute despre felul în care noii vizionari au obţinut *corpul din vis* şi felul în care-l folosesc.

– Vechii vizionari urmăriseră realizarea unei replici perfecte a corpului, a continuat el şi aproape au reuşit să obţină una.

Singurul lucru pe care n-au reuşit să-l copieze au fost ochii. În loc de ochi, *corpul din vis* are exact lumina conştiinţei. Nu ţi-ai dat seama de asta înainte, cînd Genaro îţi arăta *corpul* lui *din vis?*

Noilor vizionari puţin le pasă de o replică perfectă a corpului; de fapt, nici nu sînt interesaţi să copieze corpul. Dar au păstrat numele de *corp din vis*, pentru a desemna o senzaţie, o izbucnire de energie care este transportată de mişcarea punctului de asamblare în orice loc din lume sau în orice loc dintre cele cinci lumi accesibile omului.

Don Juan a schiţat apoi procedeul de obţinere a *corpului din vis.* A spus că începe cu un act iniţial care, întrucît este susţinut, zămisleşte intenţie inflexibilă. Intenţia inflexibilă duce la liniştea interioară, iar aceasta la forţa interioară necesară deplasării punctului de asamblare în vise, în poziţii corespunzătoare.

A numit această ordine fundament. Dezvoltarea controlului se produce după ce s-a realizat fundamentul; acesta constă în menţinerea sistematică a *poziţiei de visat*, prin menţinerea viziunii visului. O practică constantă are drept rezultat o mare uşurinţă în a menţine *poziţiile de visat* cu vise noi, nu atît de mult pentru că prin practică se cîştigă un control deliberat, ci pentru că, de fiecare dată cînd este exercitat acest control, forţa interioară se întăreşte. La rîndul ei, o dată întărită, această forţă interioară face ca punctul de asamblare să se deplaseze în *poziţiile de visat*, care sînt mai capabile să genereze sobrietate; cu alte cuvinte, visele în sine devin mai manevrabile, chiar mai ordonate.

– Dezvoltarea *visătorilor* este indirectă, a continuat el. De aceea, noii vizionari au crezut că putem *visa* singuri. Deoarece *visatul* foloseşte o deplasare naturală a punctului de asamblare, n-ar trebui să avem nevoie de nimeni să ne ajute.

Lucrul de care avem nevoie neapărat este sobrietatea, pentru că nimeni nu ne-o poate da şi nici nu ne poate ajuta s-o obţinem, în afară de noi înşine. Fără ea, deplasarea punctului de asamblare este haotică, la fel cum sînt şi visele noastre obişnuite.

În concluzie, procedura prin care se ajunge la *corpul din vis* este o viaţă de zi cu zi impecabilă.

Don Juan a explicat că, de îndată ce se realizează sobrietatea şi *poziţiile de visat* devin din ce în ce mai puternice, următorul pas este deşteptarea în orice *poziţie de visat*. A remarcat că manevra, deşi pare simplă, este un fenomen foarte complex – atît de complex, încît necesită nu numai sobrietate, ci toate atributele artei luptătorilor, mai ales *intenţia*.

L-am întrebat cum poate *intenţia* să ajute vizionarii să se trezească în *poziţia de visat*, Mi-a răspuns că *intenţia*, fiind cel mai sofisticat control al forţei de aliniere, este ceea ce menţine, prin sobrietatea *visătorului*, alinierea acelor emanaţii care au fost aprinse de mişcarea punctului de asamblare.

Don Juan a spus că mai există o capcană formidabilă a *visatului:* chiar forţa *corpului din vis*. De exemplu, este foarte uşor pentru *corpul din vis* să se uite mult timp, în mod neîntrerupt, la emanaţiile Vulturului, dar este, de asemenea, foarte uşor pentru *corpul din vis* să fie consumat în întregime de acestea. Vizionarii care s-au uitat la emanaţiile Vulturului fără *corpurile* lor *din vis* au murit, iar cei care s-au uitat cu *corpurile* lor *din vis* au fost arşi de focul lăuntric. Noii vizionari au rezolvat problema *văzînd* în echipe. În timp ce unul dintre vizionari se uita la emanaţii, ceilalţi stăteau gata să pună capăt *vederii*.

– Cum *au văzut* noii vizionari în echipe? m-am interesat.

– Au *visat împreună*, a răspuns el. După cum ştii, este perfect posibil ca un grup de vizionari să activeze aceleaşi emanaţii

nefolosite. În acest caz, de asemenea, nu există etape cunoscute, se întîmplă, pur şi simplu; n-ai o tehnică după care să te ghidezi.

A adăugat că, în *visatul împreună*, ceva din noi preia conducerea şi ne trezim brusc că *vedem* acelaşi lucru cu ceilalţi *visători*. Se întîmplă următorul lucru: condiţia noastră umană ne face să concentrăm în mod automat lumina conştiinţei asupra aceloraşi emanaţii folosite de celelalte fiinţe umane. Ne ajustăm poziţia punctelor noastre de asamblare, pentru a se potrivi cu celelalte din jurul nostru. Facem acest lucru în partea dreaptă, în cadrul percepţiei noastre obişnuite şi o facem şi în partea stîngă, în timp ce *visăm împreună*.

12. NAGUALUL JULIAN

S-a produs un entuziasm ciudat în casă. Toți vizionarii grupului lui don Juan păreau atît de bucuroși, încît se zăpăciseră, lucru pe care nu l-am mai văzut. Se pare că nivelul lor de energie, ridicat în mod obișnuit, crescuse. Am devenit foarte temător. L-am întrebat pe don Juan despre asta. M-a dus în curtea din spate. Preț de o clipă ne-am plimbat în tăcere. A spus că se apropia ora plecării pentru toți. Își grăbea explicația, ca să termine la timp.

– De unde știi că mai aveți puțin pînă la plecare? am întrebat.

– Este o senzație interioară, a spus el. O s-o simți și tu într-o zi. Nagualul Julian mi-a deplasat de nenumărate ori punctul de asamblare, așa cum ți l-am deplasat și eu pe al tău. Pe urmă, mi-a lăsat sarcina de a realinia toate acele emanații, pe care mă ajutase să le aliniez prin acele schimbări. Aceasta este sarcina pe care trebuie s-o îndeplinească fiecare nagual.

În orice caz, realinierea tuturor acelor emanații deschide drumul unei manevre deosebite de luminare a tuturor emanațiilor în interiorul coconului. Aproape am realizat acel lucru. Sînt gata să ajung la maxim. Deoarece sînt nagual, de îndată ce activez toate emanațiile din interiorul coconului meu, vom pleca într-o clipă.

Am simţit că ar trebui să fiu trist şi să plîng, dar ceva în mine se bucura atît de mult că nagualul Juan Martus urma să fie liber, încît am ţopăit şi am strigat de încîntare. Ştiam că mai curînd sau mai tîrziu aveam să ajung într-o altă stare de conştiinţă şi aveam să plîng de tristeţe. Dar, în ziua aceea, eram plin de fericire şi optimism.

I-am spus lui don Juan cum mă simţeam. El a rîs şi m-a bătut pe spate.

Am intrat în camera mare şi ne-am aşezat. Don Juan a ezitat preţ de o clipă. S-a uitat pe fereastră. De pe scaunul meu vedeam curtea. Era devreme, după-amiaza; o zi noroasă. Stătea să plouă. Nori amenintători înaintau dinspre vest. Mie îmi plăceau zilele noroase, dar nu şi lui don Juan. Părea agitat, în timp ce încerca să găsească o poziţie mai confortabilă.

Don Juan şi-a început explicaţia, spunînd că este greu să-ţi aminteşti ce se întîmplă în starea de conştiinţă elevată, datorită infinităţii de poziţii pe care le adoptă punctul de asamblare, după ce este deplasat din poziţia sa iniţială. Pe de altă parte, cînd îţi aminteşti tot ce are loc în starea de conştiinţă normală, punctul de asamblare stă fix în locul său obişnuit.

Mi-a spus că mă înţelege. Mi-a sugerat să accept că este greu să-mi amintesc şi să recunosc că s-ar putea să nu-mi îndeplinesc sarcina şi să nu pot niciodată să realiniez toate emanaţiile pe care el mă ajutase să le aliniez.

– Gîndeşte-te puţin, mi-a spus el, zîmbind. Poate că n-o să-ţi aminteşti niciodată de această conversaţie pe care o purtăm acum şi care, în momentul de faţă, ţi se pare obişnuită, aşa că nu-i dai importanţă.

Acesta este, într-adevăr, misterul conştiinţei. Fiinţele umane sînt pline de acest mister; sînt pline de întunecime, de lucruri inexplicabile. A ne privi în alţi termeni este curată nebunie. Aşa că nu micşora importanţa misterului omului din tine, plîngîndu-ţi

de milă sau încercînd să-l supui rațiunii. Micșorează prostia omului din tine, înțelegînd-o. Dar nu te scuza nici pentru una, nici pentru alta; amîndouă sînt necesare.

Una dintre marile manevre ale *stalkerilor* constă în punerea în contradicție a misterului cu prostia în fiecare din noi.

A explicat că practicile *stalkingului* nu sînt ceva demn de posedat; de fapt, li se pot aduce multe obiecții. Știind acest lucru, noii vizionari și-au dat seama că ar fi contrar interesului oricui să discute sau să practice principiile *stalkingului* în starea normală de conștiință.

I-am scos în evidență această nepotrivire. Spusese că luptătorii nu au cum să acționeze în timp ce se află în starea de conștiință elevată și afirmase, de asemenea, că *stalkingul* înseamnă, pur și simplu, să te comporți cu oamenii într-un anumit fel. Cele două afirmații se contrazic una pe alta.

– Prin faptul că nu înveți pe cineva în starea normală de conștiință, mă refeream că înveți un nagual, a spus el. Scopul *stalkingului* cuprinde două aspecte: primul, să deplasezi punctul de asamblare cît mai constant și sigur posibil și nimic nu poate face acest lucru mai bine decît *stalkingul;* al doilea, să imprimi principiile la un nivel atît de profund, încît să se evite inventarul uman, deoarece este o reacție naturală să refuzi și să judeci ceva care poate fi contrar rațiunii.

I-am spus că mă îndoiam sincer că aș putea judeca sau refuza așa ceva. A rîs și a spus că eu nu puteam fi o excepție, că aș reacționa ca oricare altul de îndată ce aș auzi de faptele unui maestru *stalker,* cum este nagualul Julian.

– Nu exagerez cînd îți spun că nagualul Julian a fost cel mai extraordinar *stalker* din cîți am întîlnit, a zis don Juan. Ai auzit deja de ce este în stare de la ceilalți. Dar nu ți-am spus niciodată ce mi-a făcut mie.

Voiam să-i fie clar că nu auzisem de la nimeni despre nagualul Julian, dar, înainte să dau glas protestului meu, m-a cuprins o nesiguranţă ciudată. Se pare că don Juan şi-a dat seama imediat, deoarece a chicotit încîntat.

– Nu poţi să-ţi aminteşti, pentru că *voinţa* nu-ţi este încă accesibilă, a spus el. Ai nevoie de o viaţă impecabilă şi un mare surplus de energie, după care e posibil ca *voinţa* să elibereze acele amintiri.

O să-ţi povestesc cum s-a comportat nagualul Julian cînd l-am întîlnit prima oară. Dacă-l judeci şi ai obiecţii faţă de comportamentul lui în timp ce te afli în starea de conştiinţă elevată, gîndeşte-te ce revoltat ai putea fi pe el în starea de conştiinţă normală.

Am protestat, spunînd că îmi întinde o cursă. M-a asigurat că, prin povestirea sa, voia doar să ilustreze modul în care acţionează *stalkerii* şi motivele pentru care o fac.

– Nagualul Julian a fost ultimul dintre *stalkerii* de modă veche. A fost un *stalker* nu atît datorită circumstanţelor vieţii sale, ci pentru că aşa îi stătea în fire.

Don Juan a explicat că noii vizionari *au văzut* că există două grupuri principale de fiinţe umane: cei cărora le pasă de alţii şi cei cărora nu le pasă. Între aceste extreme *au văzut* un amestec nesfîrşit a celor două. Nagualul Julian aparţinea categoriei de oameni cărora nu le pasă; don Juan l-a categorisit ca aparţinînd categoriei opuse.

– Dar nu mi-ai spus tu că nagualul Julian era generos, că îşi dădea şi cămaşa de pe el?

– Da, sigur, mi-a răspuns don Juan. Nu numai că era generos, era, de asemenea, deosebit de fermecător. Te cucerea. Era întotdeauna profund şi sincer interesat de toţi din jurul lui. Era bun, deschis şi dădea tot ce avea oricui avea nevoie sau oricui se întîmpla să-l îndrăgească. Era, la rîndul lui iubit de toţi oamenii.

pentru că, în calitate de maestru *stalker*, le transmitea adevăratele sale sentimente: nu dădea doi bani pe nimeni.

Nu am spus nimic, dar don Juan şi-a dat seama că nu credeam, ba chiar eram tulburat de ce spusese. A chicotit şi a clătinat din cap dintr-o parte într-alta.

– Asta este *stalkingul*, a spus el. Vezi, nici n-am început să povestesc despre nagualul Julian şi eşti deja tulburat. A izbucnit în rîs cînd am încercat să-i explic ce simţeam. Nagualului Julian nu-i păsa de nimeni, a continuat el. De asta putea ajuta oamenii. Şi îi ajuta; le dădea şi cămaşa de pe el, pentru că nu dădea doi bani pe ei.

– Vrei să spui, don Juan, că cei care îşi ajută aproapele sînt aceia cărora nu le pasă de ei? l-am întrebat eu complet uluit.

– Aşa spun *stalkerii*, mi-a răspuns el, zîmbind radios. De exemplu, nagualul Julian era un vindecător celebru. A ajutat mii şi mii de oameni, dar nu s-a lăudat niciodată cu asta. A lăsat oamenii să creadă că o femeie vizionară din grupul său era vindecătorul.

Dacă ar fi fost un om căruia îi păsa de ceilalţi, ar fi cerut să fie înţeles. Cei cărora le pasă de alţii, le pasă şi de ei şi cer recunoaştere, acolo unde este cazul.

Don Juan a spus că el, deoarece aparţinea categoriei celor care le pasă de aproapele lor, n-a ajutat niciodată pe nimeni. Generozitatea i s-a părut stînjenitoare. N-a putut nici măcar să conceapă să fie iubit, aşa cum era nagualul Julian, şi s-ar fi simţit prost să-şi dea cămaşa de pe el.

– Îmi pasă atît de mult de aproapele meu, a continuat, încît nu fac nimic pentru el. Nu aş şti ce să fac. Aş avea mereu senzaţia că îmi impun voinţa asupra lui prin darurile mele.

Evident, am preîntîmpinat asemenea sentimente, cum fac luptătorii. Orice luptător poate avea succes la oameni, aşa cum avea nagualul Julian, cu condiţia să-şi deplaseze punctul de

asamblare într-o poziție în care nu contează dacă oamenii îl plac, nu-l plac sau îl ignoră. Dar nu este același lucru.

Don Juan a spus că, atunci cînd și-a dat seama prima oară de principiile *stalkerilor*, așa cum făceam eu atunci, a fost cît se poate de tulburat. Nagualul Elias, care semăna foarte mult cu don Juan, i-a explicat că *stalkerii* ca nagualul Julian sînt lideri înnăscuți. Pot ajuta oamenii să facă orice.

– Nagualul Elias a spus că acești luptători pot ajuta oamenii să se vindece, a continuat don Juan, sau îi pot ajuta să se îmbolnăvească. Îi pot ajuta să găsească fericirea sau tristețea. I-am sugerat nagualului Elias ca, în loc să spună că acești luptători ajută oamenii, să afirme că îi influențează. Dar el a susținut că nu este doar atît, pentru că oamenii se adună în jurul lui. Don Juan a chicotit și m-a privit fix. Se citea o sclipire răutăcioasă în ochii lui. E ciudat felul în care *stalkerii* au stabilit ce *văd* la oameni, nu? m-a întrebat el.

Pe urmă, don Juan a început să-mi povestească despre nagualul Julian. A spus că nagualul Julian și-a petrecut mulți ani în așteptarea unui ucenic nagual. A dat într-o zi peste don Juan, în timp ce se întorcea acasă dintr-o scurtă vizită într-un sat din apropiere. Se gîndea, de fapt, la un ucenic nagual în timp ce mergea pe drum, cînd a auzit o împușcătură răsunătoare și a văzut oamenii împrăștiindu-se în toate direcțiile. A alergat cu ei în tufișurile de pe marginea drumului și a ieșit din ascunzătoare numai cînd a văzut un grup adunat în jurul cuiva rănit care zăcea jos.

Rănitul era, bineînțeles, don Juan, care fusese împușcat de un șef de echipă tiranic. Nagualul Julian *a văzut* imediat că don Juan era un om deosebit, al cărui cocon era împărțit în patru părți, în loc de două; și-a dat seama, de asemenea, că don Juan era grav rănit. A știut că nu avea timp de pierdut. I se împlinise

dorința, dar trebuia să acționeze repede, înainte să-și dea seama cineva ce se întîmpla. I-a ridicat capul și a strigat:

– Mi-au împușcat fiul!

Călătorea cu una dintre femeile vizionare din grupul său, o indiancă solidă care, în mod public, trecea drept scorpia lui de nevastă. Alcătuiau o excelentă echipă de *stalkeri*. I-a spus femeii ce să facă și a început și ea să plîngă și să-și jelească fiul care zăcea leșinat și însîngerat. Nagualul Julian i-a rugat pe cei adunați să nu anunțe autoritățile, ci să-l ajute să-și ducă fiul acasă, în oraș, care era departe. A oferit bani unor tineri vînjoși, să-l ajute să-și transporte fiul muribund.

Oamenii l-au dus pe don Juan acasă la nagualul Julian. Nagualul a fost foarte generos cu ei și i-a plătit bine. Tinerii au fost atît de impresionați de cei doi soți îndurerați, care au plîns tot drumul spre casă, încît au refuzat să primească banii. Dar nagualul Julian a insistat ca ei să ia banii, ca să-i aducă noroc fiului său.

Timp de cîteva zile, don Juan nu a știut ce să creadă despre cei doi oameni cumsecade care îl luaseră la ei acasă. A spus că nagualul Julian i se părea un bătrînel senil. Nu era indian, dar avea o nevastă indiancă tînără, grasă și irascibilă, care era pe cît de solidă, pe atît de cicălitoare. Don Juan a crezut că era, în mod sigur, o vindecătoare, judecînd după felul cum îi îngrijise rana și cantitatea de plante medicinale din camera în care stătea.

Femeia îl domina pe bătrîn și-l punea să aibă grijă zilnic de rana lui don Juan. Îi făcuseră un pat din preșuri groase și bătrînului îi venea greu să îngenuncheze ca să ajungă la el. Don Juan de-abia se abținea să nu izbucnească în rîs, cînd vedea bătrînelul fragil căznindu-se să-și îndoaie genunchii. Don Juan a spus că, în timp ce-i spăla rana, omul bombănea întruna; avea o privire pierdută; îi tremurau mîinile și corpul din cap pînă-n picioare.

Cînd îngenunchea, nu mai putea să se ridice. Își chema soția, strigînd răgușit și furios. Femeia intra în cameră și se luau amîndoi la ceartă. De multe ori ea pleca, lăsîndu-l să se ridice de unul singur.

Don Juan m-a asigurat că nu i-a fost atît de milă de nimeni ca de bietul bătrîn bolnav. Îi venea de multe ori să se ridice să-l ajute, dar nu putea nici el să se miște. O dată, bătrînul a înjurat și a țipat vreo jumătate de oră, în timp ce s-a tîrît ca un melc, înainte să reușească să se ridice, cu mare greutate.

I-a explicat lui don Juan că starea lui se datora faptului că era bătrîn, că avea oase rupte care nu se prinseseră bine și suferea de reumatism. Don Juan a spus că bătrînul a ridicat ochii spre cer și i-a mărturisit că era cel mai nefericit om din lume; venise la vindecătoare să-l ajute și ajunsese să se însoare cu ea și să devină sclavul ei.

– L-am întrebat de ce n-a plecat, a continuat don Juan, la care bătrînul m-a privit cu ochi mari de groază. S-a înecat cu propria-i salivă, apoi a încremenit și a căzut ca un buștean pe podea, lîngă patul meu, încercînd să mă facă să tac.

– Nu știi ce spui; nu știi ce spui. Nimeni nu poate fugi de aici, a repetat bătrînul îngrozit.

– L-am crezut. Eram convins că era mai nefericit și mai distrus decît fusesem eu vreodată. Mă simțeam din ce în ce mai rău în casa aceea, pe zi ce trecea. Mîncarea era delicioasă și femeia era mereu plecată să vindece oameni, așa că rămîneam cu bătrînul. Am vorbit mult despre viața mea. Îmi plăcea să discut cu el. I-am spus că nu aveam bani să-i răsplătesc bunătatea, dar că eram gata să fac orice să-l ajut. El mi-a declarat că nu mai putea fi ajutat și că era gata să moară, dar, dacă vorbisem, într-adevăr, serios, mi-ar fi recunoscător dacă m-aș căsători cu soția lui după ce murea.

În momentul acela am știut că bătrînul era nebun. Atunci mi-am dat seama că trebuia să fug cît mai repede.

Don Juan mi-a spus că, atunci cînd a putut să umble fără ajutor, binefăcătorul său i-a făcut o uluitoare demonstrație a capacității sale de *stalker*. Fără să-l prevină în nici un fel, l-a pus pe don Juan față-n față cu o ființă anorganică. Simțise că don Juan avea de gînd să fugă și profitase de ocazie ca să-l sperie cu un aliat care putea, într-un fel, să arate ca un monstru.

– Cînd am văzut aliatul, a continuat don Juan, era să înnebunesc. Nu-mi venea să-mi cred ochilor, dar monstrul era acolo, în fața mea. Bătrînul stătea lîngă mine, văicărindu-se și implorînd monstrul să-i cruțe viața. Binefăcătorul meu era ca vechii vizionari; putea să-și distribuie teama cîte puțin, iar aliatul reacționa la această tehnică. Eu nu știam asta. Nu vedeam decît o ființă oribilă, înaintînd spre noi, gata să ne sfîșie.

În momentul în care aliatul s-a năpustit asupra noastră, șuierînd ca un șarpe, am leșinat. Cînd mi-am revenit, bătrînul mi-a spus că făcuse o înțelegere cu monstrul.

I-a explicat lui don Juan că acceptase să-i lase în viață pe amîndoi, cu condiția ca don Juan să devină slujitorul lui. La care don Juan a întrebat imediat ce obligații îi reveneau. Bătrînul i-a spus că însemna sclavie, dar i-a subliniat faptul că don Juan fusese cît pe ce să-și piardă viața cu cîteva zile în urmă, cînd fusese împușcat. Dacă el și soția lui nu i-ar fi oprit sîngerarea, ar fi murit în mod sigur, așa că nu era timp să se tîrguiască. Monstrul știa asta. Bătrînul i-a spus lui don Juan să nu mai ezite și să accepte înțelegerea, pentru că, dacă refuza, monstrul, care asculta după ușă, o să dea buzna și o să-i ucidă imediat pe amîndoi.

– Am avut destul curaj să-l întreb pe bătrînul care tremura ca o frunză cum o să ne omoare, a continuat don Juan. A spus că monstrul avea de gînd să le sfărîme toate oasele, începînd cu

picioarele, în timp ce noi am fi strigat în agonie, şi că ar fi durat cel puţin cinci zile pînă să murim.

Am acceptat imediat condiţiile impuse. Bătrînul m-a felicitat cu lacrimi în ochi şi mi-a spus că nu era un tîrg atît de cumplit. Urma să fim mai mult prizonieri decît sclavii omului, dar aveam să mîncăm de două ori pe zi, cel puţin. Şi, întrucît rămăsesem în viaţă, puteam lupta pentru libertate; puteam complota şi urzi planuri ca să scăpăm din iadul acela. Don Juan a zîmbit şi apoi a izbucnit în rîs. Ştiuse dinainte ce părere voi avea despre nagualul Julian. Doar ţi-am spus că vei fi tulburat, a zis el.

– Nu înţeleg, don Juan, zău aşa. Ce rost avea să însceneze asemenea mascaradă?

– Problema este foarte simplă, a spus el, zîmbind. Aceasta este altă metodă de învăţare, una foarte bună. Necesită o extraordinară imaginaţie şi control din partea profesorului. Metoda mea de învăţare este mai apropiată de ceea ce consideri învăţare. Necesită foarte multe cuvinte. Merg pînă la extrem cu vorbitul. Nagualul Julian mergea pînă la extrem cu *stalkingul*.

Don Juan a spus că vizionarii aveau două metode de învăţare. Le cunoştea pe amîndouă.

O prefera pe cea în care trebuia să explici totul şi să-l laşi pe celălalt să cunoască dinainte cursul acţiunii. Era un sistem care genera libertate, alegere şi înţelegere. Pe de altă parte, metoda binefăcătorului său era mult mai coercitivă şi nu lăsa posibilitatea alegerii sau înţelegerii. Marele său avantaj era acela că obliga luptătorii să trăiască direct conceptele vizionarilor, fără nici un fel de elucidare intermediară.

Don Juan a explicat că tot ce i-a făcut binefăcătorul său a fost o capodoperă de strategie. Fiecare dintre cuvintele şi acţiunile nagualului Julian au fost special alese să provoace un

anumit efect. Arta sa consta în faptul că acțiunile și cuvintele se potriveau perfect contextului, așa încît să aibă impactul necesar.

– Aceasta este metoda *stalkerului*, a continuat don Juan. Genereazǎ nu numai înțelegere, ci și o conștientizare totală. De exemplu, mi-a trebuit o viață să înțeleg ce îmi făcuse cînd mă pusese să fac față aliatului, deși mi-am dat seama de toate acestea, fără nici un fel de explicație, în timp ce trăiam acea experiență.

Ți-am spus că Genaro, de exemplu, nu înțelege ce face, dar își dă seama. Asta pentru că punctul său de asamblare a fost deplasat prin metoda *stalkerilor*.

A spus că, dacă punctul de asamblare este deplasat din poziția sa obișnuită prin metoda explicațiilor, ca în cazul meu, se simte întotdeauna nevoia ca cineva să ajute nu numai la dislocarea punctului de asamblare, ci și la oferirea explicațiilor. Dacă punctul de asamblare este deplasat prin metoda *stalkerilor*, ca în propriul său caz, sau în cel al lui Genaro, se simte doar nevoia unui act catalitic inițial care mută punctul din locul său.

Don Juan a afirmat că, atunci cînd nagualul Julian l-a făcut să dea ochii cu monstruosul aliat, punctul său de asamblare s-a deplasat sub impactul fricii. O spaimă atît de intensă ca aceea provocată de confruntare, conjugată cu slăbiciunea condiției sale fizice, era ideală pentru dislocarea punctului de asamblare.

Pentru a elimina efectele negative ale spaimei, impactul său trebuia amortizat, dar nu minimizat. Dacă se explica ce se întîmplă, se minimiza teama. Nagualul Julian dorea să se asigure că putea folosi teama catalitică inițială ori de cîte ori avea nevoie, dar voia, de asemenea, să se asigure că putea amortiza impactul său devastator. Acesta a fost motivul mascaradei sale. Cu cît poveștile sale erau mai complicate și dramatice, cu atît efectul de amortizare era mai mare. Dacă el însuși dădea impresia că

este în aceeaşi oală cu don Juan, teama nu era la fel de intensă ca atunci cînd don Juan ar fi fost singur.

– Datorită înclinaţiei sale pentru efectele emoţionale, a continuat don Juan, binefăcătorul meu a putut să-mi deplaseze punctul de asamblare suficient ca să-mi inspire două calităţi de bază ale luptătorilor: efortul susţinut şi intenţia inflexibilă. Am ştiut că, pentru a fi liber din nou într-o zi, va trebui să muncesc susţinut, împreună cu bătrînul fragil care, după părerea mea, avea nevoie de tot atît ajutor ca şi mine. Am ştiut fără nici o umbră de îndoială că asta voiam să fac, mai mult decît orice pe lume.

Nu am mai ajuns să vorbesc cu don Juan decît peste două zile. Eram la Oaxaca şi ne plimbam în piaţa principală a oraşului, devreme, dimineaţa. Copiii se duceau la şcoală, oamenii, la biserică, cîţiva stăteau pe bănci, iar taximetriştii aşteptau turiştii de la hotelul principal.

– Este de la sine înţeles că cel mai dificil lucru în calea luptătorilor este deplasarea punctului de asamblare, a spus don Juan. Acea mişcare este realizarea scopului luptătorilor. Să mergem mai departe este alt scop.

A repetat că deplasarea punctului de asamblare este totul pentru luptători. Vechii vizionari nu au reuşit să-şi dea seama de acest adevăr. Au crezut că deplasarea punctului era un fel de indiciu care determina poziţia lor pe scara valorii. Nu au conceput că fiecare poziţie determina ceea ce percepeau.

– Metoda *stalkerilor*, a continuat don Juan, în mîinile unui maestru *stalker*, ca nagualul Julian, justifică uluitoarele deplasări ale punctului de asamblare. Acestea sînt schimbări foarte serioase; întărind ucenicul, *stalkerul*-profesor îşi asigură întreaga sa cooperare şi participare. Obţinerea deplinei cooperări şi participări a cuiva este una dintre cele mai importante consecinţe ale metodei *stalkerilor*; iar nagualul Julian să pricepea cel mai bine să le obţină pe amîndouă.

Don Juan a spus că nu putea să descrie frămîntarea prin care a trecut cînd a descoperit încet-încet bogăția și complexitatea personalității și vieții nagualului Julian. Atîta timp cît don Juan a avut de-a face cu un bătrînel fragil, neajutorat, s-a simțit în largul lui. Dar, într-o zi, la puțin timp după ce au încheiat pactul cu ceea ce don Juan considera un om cu aspect monstruos, liniștea sa sufletească s-a spulberat, cînd nagualul Julian i-a făcut altă demonstrație zguduitoare a talentelor sale de *stalking*.

Deși don Juan se însănătoșise între timp, nagualul Julian dormea în aceeași cameră cu el, ca să-l îngrijească. Cînd s-a trezit în ziua aceea, l-a anunțat pe don Juan că acela care îi ținea prizonieri plecase pentru cîteva zile, ceea ce însemna că nu mai trebuia să facă pe bătrînul. I-a mărturisit lui don Juan că făcuse pe bătrînul numai ca să-l păcălească pe omul cu aspect monstruos.

Apoi, fără să-i lase timp să se gîndească, a sărit cu o incredibilă agilitate; s-a aplecat, și-a băgat capul într-un vas cu apă și a stat așa un timp. Cînd s-a îndreptat de spate, avea părul negru ca pana corbului. Cel cărunt dispăruse, iar don Juan se uita la un bărbat pe care nu-l mai văzuse niciodată, un bărbat de vreo treizeci și opt de ani. Acesta și-a încordat mușchii, a inspirat adînc și s-a întins, ca și cînd ar fi stat prea mult timp într-o cușcă strîmtă.

– Cînd am văzut că nagualul Julian era tînăr, am crezut, într-adevăr, că era diavolul, a continuat don Juan. Am închis ochii și am știut că sfîrșitul îmi era aproape. Nagualul Julian a rîs cu lacrimi.

Don Juan a spus că nagualul Julian l-a liniștit apoi, făcîndu-l să treacă de la conștiința din partea dreaptă la cea din partea stîngă și tot așa.

– Tînărul a țopăit sprinten prin casă, a continuat don Juan. Mi-a povestit despre viața lui și mi-a spus glume care m-au făcut

să hohotesc de rîs, dar ceea ce a fost și mai uimitor, a fost modul în care se schimbase soția lui. Era suplă și frumoasă. Am crezut că era cu totul altă femeie. Nu-mi venea să cred ce schimbare completă suferise și ce frumos arăta. Tînărul a spus că, atunci cînd stăpînul lor era plecat, devenea altă femeie.

Don Juan a rîs și a spus că împielițatul lui de binefăcător avea dreptate. Femeia era, de fapt, alt vizionar din grupul nagualului.

Don Juan l-a întrebat pe tînăr de ce se prefăceau că sînt ceea ce nu erau. La care acesta s-a uita înlăcrimat la don Juan și i-a spus că misterele lumii sînt cu adevărat de nebănuit. El și tînăra lui soție fuseseră prinși de forțe inexplicabile și trebuia să se protejeze deghizîndu-se. Motivul pentru care trecea drept un bătrîn fragil era acela că stăpînul lor se uita mereu prin crăpăturile ușilor. L-a implorat pe don Juan să-l ierte că-l păcălise.

Don Juan l-a întrebat cine era omul cu aspect monstruos. Tînărul i-a mărturisit cu un oftat adînc că nici prin cap nu i-ar fi trecut. I-a mărturisit că, deși, în ceea ce-l privea, era un om instruit – un celebru actor al teatrului din Mexico City, nu știa ce explicație să dea. Știa doar că venise să se vindece de tuberculoza de care suferise mulți ani. Era aproape pe moarte, cînd părinții îl aduseseră la vindecătoare. Îl ajutase să se însănătoșească, iar el se îndrăgostise nebunește de tînăra și frumoasa indiancă și se căsătorise cu ea. Avea de gînd s-o ducă în capitală, unde s-ar fi îmbogățit cu talentele ei de vindecătoare.

Înainte să pornească spre Mexico City, ea l-a prevenit că trebuia să se deghizeze, ca să scape de un vrăjitor. I-a explicat că și mama ei fusese vindecătoare, instruită de acest maestru vrăjitor, care îi ceruse drept răsplată fiica pentru tot restul vieții. Tînărul a susținut că a refuzat să-și întrebe soția în ce a constat acea relație. A vrut doar s-o elibereze, așa că s-a deghizat în bătrîn și pe ea în femeie grasă.

Povestea lor nu a avut un final fericit. Cumplitul om i-a prins și i-a făcut prizonieri. Nu îndrăzneau să renunțe la deghizare în fața omului aceluia de coșmar și în prezența lui se purtau ca și cînd s-ar fi urît, deși, în realitate, țineau unul la celălalt și trăiau cu adevărat numai în scurtele perioade cînd omul era plecat.

Tînărul l-a îmbrățișat și i-a spus că încăperea în care dormea don Juan era unicul loc sigur din casă. Așa că l-a rugat să iasă și să stea de pază, în timp ce făcea dragoste cu soția lui.

– Casa s-a zguduit de pasiunea lor, a continuat don Juan, în timp ce stăteam la ușă, simțindu-mă vinovat că ascultam și speriat de moarte să nu se întoarcă monstrul. Chiar atunci l-am auzit venind. Am bătut la ușă și, văzînd că nu primesc nici un răspuns, am intrat. Tînăra dormea, iar bărbatul nu se vedea nicăieri. Nu mai văzusem în viața mea o femeie frumoasă, goală. Eram încă foarte slăbit. Am auzit monstrul mișcîndu-se pe afară. Stînjeneala și spaima mea erau atît de mari, încît am leșinat.

Povestea faptelor nagualului Julian m-a uimit extraordinar. I-am spus lui don Juan că nu am reușit să înțeleg valoarea artei *stalkingului* a nagualului Julian. Don Juan m-a ascultat fără să facă nici un comentariu și m-a lăsat să trăncănesc mai departe.

Cînd ne-am așezat pe o bancă, în cele din urmă, eram foarte obosit. Nu am știut ce să spun, cînd m-a întrebat de ce relatarea metodei de învățare a nagualului Julian mă tulburase atît de tare.

– Nu pot să-mi alung părerea că-i plăcea să facă pozne, am spus eu, în cele din urmă.

– Acest gen de oameni nu realizează nimic cu poznele lor, a răspuns don Juan. Nagualul Julian a înscenat drame magice care necesitau o mișcare a punctului de asamblare.

– Mi se pare un om foarte egoist, am insistat eu.

– Ți se pare așa, pentru că-l judeci, mi-a răspuns el. Ești un moralist. Și eu am trecut prin asta. Dacă ai aceste sentimente cînd

auzi de nagualul Julian, gîndeşte-te cum m-am simţit eu să trăiesc ani de zile în casa aceea. L-am judecat, m-am temut de el, l-am invidiat, în această ordine.

L-am şi iubit, dar invidia mea era mai mare decît iubirea. Îi invidiam comportamentul natural, misterioasa capacitate de a fi tînăr sau bătrîn, după cum dorea; îi invidiam flerul şi, mai ales, puterea de a-i influenţa pe cei din jurul lui. Îmi venea să mă caţăr pe pereţi cînd îl auzeam angajînd oamenii în cea mai interesantă conversaţie. Avea mereu ceva de spus; eu nu aveam niciodată şi mă simţeam pe dinafară, neînţeles.

Dezvăluirile lui don Juan m-au făcut să mă simt prost. Îmi doream să schimbe subiectul, pentru că nu voiam să aud că era la fel ca mine. Eu unul îl consideram inegalabil. Dar era evident că el ştia ce simţeam, pentru că a rîs şi m-a bătut pe spate.

– Povestindu-ţi despre invidia mea, a continuat el, încerc să scot în evidenţă ceva foarte important – poziţia punctului de asamblare dictează cum ne comportăm şi ce simţim.

Marele meu handicap la vremea aceea era că nu înţelegeam acest principiu. Eram prea neprelucrat. Trăiam prin importanţa de sine, la fel ca tine, pentru că acolo era localizat punctul meu de asamblare. Încă nu învăţasem că, pentru a deplasa punctul de asamblare, trebuie să deprinzi noi obiceiuri, să-i *dai un imbold* să se mişte. Cînd s-a mişcat cu adevărat, parcă abia atunci descoperisem că singurul mod de a face faţă luptătorilor fără pereche, ca binefăcătorul meu, era să renunţi la importanţa de sine, ca să-i poţi preţui fără prejudecăţi.

A afirmat că aceste conştientizări sînt de două feluri. Unul din ele constă din mari izbucniri emoţionale şi nimic mai mult. Iar celălalt este produsul unei deplasări a punctului de asamblare, nu se asociază cu o izbucnire emoţională, ci cu acţiune. Conştientizările emoţionale vin după ani de zile, cînd luptătorul

au întărit, prin utilizare, noua poziţie a punctelor lor de asamblare.

– Nagualul Julian ne-a îndrumat neobosit pe toţi spre acel gen de deplasare, a continuat don Juan. A obţinut de la noi toţi o cooperare şi o participare totală în improvizaţiile sale mai mari decît viaţa. De exemplu, mi-a captat complet atenţia cu scena tînărului, a soţiei sale şi a stăpînului lor. Pentru mine, povestea bătrînului care era tînăr mi s-a părut foarte reală. Văzusem omul cu aspect monstruos cu propriii mei ochi, ceea ce însemna că tînărul mă cîştigase pe viaţă de partea lui.

Don Juan a spus că nagualul Julian era un magician, un medium care putea manevra forţa *voinţei* într-o măsură de neînţeles pentru un om obişnuit. Improvizaţiile sale includeau personaje magice, chemate prin forţa *intenţiei*, cum ar fi fiinţele anorganice, care puteau lua o înfăţişare umană grotescă.

– Forţa nagualului Julian era atît de impecabilă, a continuat don Juan, încît putea forţa punctul de asamblare al oricărei persoane să se deplaseze şi să alinieze emanaţiile care îl făceau să perceapă ceea ce dorea nagualul Julian. De exemplu, putea să pară foarte bătrîn sau foarte tînăr pentru vîrsta lui, în funcţie de ceea ce dorea să realizeze. Tot ce puteau spune despre vîrsta nagualului cei care-l cunoşteau era că varia. În cei treizeci şi doi de ani cît l-am cunoscut, era uneori la fel de tînăr ca tine, iar alte ori atît de bătrîn, încît de-abia mai putea să meargă.

Don Juan a spus că, sub îndrumarea binefăcătorului, punctul său de asamblare s-a deplasat imperceptibil, dar profund. De exemplu, şi-a dat seama într-o zi, ca din senin, că avea o teamă care, pe de-o parte, i se părea lipsită de sens, iar pe de alta, era cît se poate de semnificativă.

– Mă temeam că, din prostie, îmi voi pierde şansa de a fi liber şi voi repeta viaţa tatălui meu.

Să nu-ţi imaginezi că tata a dus o viaţă rea. A trăit şi a murit nici mai bine, nici mai rău decît majoritatea oamenilor; problema importantă este că punctul meu de asamblare se deplasase şi mi-am dat seama într-o zi că viaţa şi moartea tatălui meu nu însemnaseră nimic nici pentru el, nici pentru alţii.

Binefăcătorul meu mi-a spus că tata şi mama trăiseră şi muriseră doar ca să mă aibă pe mine şi că proprii lor părinţi făcuseră acelaşi lucru pentru ei. A spus că luptătorii sînt diferiţi prin aceea că îşi schimbă destul de des punctele de asamblare, ca să-şi dea seama de preţul uriaş plătit pentru viaţa lor. Această schimbare le conferă respectul şi admiraţia pe care părinţii lor nu o simţiseră niciodată pentru viaţă, în general, şi pentru faptul că trăiau, în particular.

Nagualul Julian nu numai că-şi îndruma cu succes ucenicii pentru a-şi deplasa punctele de asamblare, a spus don Juan, ci îi plăcea în mod deosebit ce făcea.

– Se distra minunat cu mine, în mod sigur, a continuat don Juan. Cînd, după cîţiva ani, au început să vină ceilalţi vizionari din grupul meu, chiar şi eu aşteptam cu plăcere situaţiile absurde pe care le crea şi dezvolta cu fiecare dintre ei.

Cînd nagualul Julian a părăsit această lume, bucuria s-a dus o dată cu el şi nu s-a mai întors. Şi Genaro ne distrează uneori, dar nimeni nu poate lua locul nagualului Julian. Improvizaţiile sale erau întotdeauna mai interesante decît viaţa. Te asigur că n-am ştiut ce înseamnă distracţia pînă cînd n-am văzut cum reacţiona cînd una dintre acele improvizaţii dădea rezultate nedorite. Don Juan s-a ridicat de pe banca lui preferată. S-a întors spre mine. Ochii îi erau strălucitori, liniştiţi. Dacă eşti vreodată atît de prost, încît să nu-ţi împlineşti scopul, a spus el, trebuie să ai cel puţin destulă energie să-ţi deplasezi punctul de asamblare pentru a veni pe această bancă. Stai jos aici preţ de o clipă, eliberat de gînduri şi dorinţe. Voi încerca să vin să te iau, oriunde

aş fi. Îţi promit că voi încerca. Pe urmă a izbucnit în rîs, ca şi cînd scopul promisiunii sale ar fi fost prea absurd să poată fi crezut. Aceste vorbe ar trebui rostite spre seară, a spus el, rîzînd încă. Niciodată dimineaţa. Dimineaţa te face să te simţi optimist şi asemenea cuvinte îşi pierd înţelesul.

13. IMBOLDUL PĂMÎNTULUI

– Să mergem la Oaxaca, mi-a spus don Juan. Genaro ne așteaptă undeva, pe drum.

Vorbele lui m-au luat prin surprindere. Îl așteptasem toată ziua să-și continue explicația. Am ieșit din casă și am străbătut orașul în liniște, pe șoseaua nepavată. Am mers fără să ne grăbim, un timp. Deodată, don Juan a început să vorbească.

– Ți-am tot povestit despre marile descoperiri făcute de vechii vizionari, a spus el. Așa cum au aflat că viața organică nu este singura formă de viață prezentă pe pămînt, au descoperit că pămîntul însuși este o ființă vie. A așteptat o clipă, înainte să continue. Mi-a zîmbit, ca și cînd m-ar fi invitat să fac un comentariu. Nu am găsit ce să spun. Vechii vizionari *au văzut* că pămîntul are un cocon, a continuat el. *Au văzut* că este prins într-o minge, un cocon luminos care cuprinde emanațiile Vulturului. Pămîntul este o uriașă ființă dotată cu percepții, supusă acelorași forțe ca și noi.

Mi-a explicat că, atunci cînd au descoperit acest lucru, vechii vizionari au devenit brusc interesați de utilizările practice ale acestui fapt. Rezultatul interesului lor a fost acela că toate vrăjitoriile complicate au avut de-a face cu pămîntul. Considerau că pămîntul reprezintă sursa fundamentală a tot ce sîntem.

Don Juan a afirmat din nou că vechii vizionari nu se înşelau în această privinţă, pentru că pămîntul este, într-adevăr, sursa noastră fundamentală.

N-a mai spus nimic altceva pînă ne-am întîlnit cu Genaro, după aproape doi kilometri. Ne aştepta aşezat pe o piatră, lîngă drum.

M-a salutat cu multă căldură. Mi-a spus că ar trebui să ne suim în vîrful unuia dintre munţii cei mici, acoperiţi cu vegetaţie capabilă să reziste în condiţii vitrege.

– O să stăm toţi trei rezemaţi de stîncă, mi-a spus don Juan, şi o să ne uităm cum se reflectă soarele pe munţii dinspre est. Cînd o să coboare după culmile vestice, poate că pămîntul o să te lase *să vezi* alinierea.

Cînd am ajuns în vîrful unui munte, ne-am aşezat, aşa cum spusese don Juan, rezemaţi de o stîncă. Don Juan m-a pus să stau între ei.

L-am întrebat ce avea de gînd. Afirmaţiile lui laconice şi liniştea prelungită erau rău prevestitoare. Eram foarte nerăbdător.

Dar nu mi-a răspuns. A continuat să vorbească, de parcă nu spusesem nimic.

– Vechii vizionari, cînd au descoperit că percepţia înseamnă aliniere, au dat peste ceva monumental, a spus el. Din păcate, aberaţiile i-au împiedicat din nou să-şi dea seama ce realizaseră. A arătat spre culmea muntoasă la est de mica vale unde se afla oraşul. Munţii aceia strălucesc suficient ca să-ţi deplaseze punctul de asamblare, mi-a spus el. Înainte să apună soarele în spatele vîrfurilor vestice, vei avea la dispoziţie cîteva clipe să prinzi toată strălucirea de care ai nevoie. Cheia principală care deschide porţile pămîntului este alcătuită din liniştea interioară, plus orice străluceşte.

– Ce anume ar trebui să fac, don Juan? l-am întrebat.

S-au uitat amîndoi la mine şi mi s-a părut că văd în ochii lor un amestec de curiozitate şi repulsie.

– Întrerupe dialogul interior, mi-a spus don Juan.

Eram cuprins de agitaţie şi îndoială. Nu credeam că voi putea face acest lucru la comandă. După cîteva clipe de frustrare, la început, m-am resemnat şi mi-am propus să mă relaxez.

M-am uitat în jur şi am observat că ne aflam la o înălţime destul de mare, ca să ne putem uita la valea lungă şi îngustă. Mai mult de jumătate din ea era acoperită de umbrele serii. Soarele mai strălucea încă la poalele munţilor estici, de cealaltă parte a văii; razele sale făceau munţii erodaţi să pară portocalii, în timp ce vîrfurile îndepărtate, albăstrui, căpătaseră o tentă purpurie.

– Îţi dai seama că ai mai făcut asta, nu-i aşa? mi-a şoptit don Juan.

I-am spus că nu-mi dădusem seama de nimic.

– Am mai stat aici cu alte ocazii, a insistat el, dar nu contează, pentru că această ocazie este cea care contează. Azi, cu ajutorul lui Genaro, vei găsi cheia care deschide totul. Încă nu vei putea s-o foloseşti, dar vei şti ce este şi unde este. Vizionarii plătesc un preţ scump ca să ştie acest lucru. Tu însuţi ai plătit destul în toţi aceşti ani.

Mi-a explicat că ceea ce numea el cheia tuturor lucrurilor era faptul că pămîntul este o fiinţă dotată cu simţuri şi, prin urmare, poate da luptătorilor un extraordinar imbold; este un impuls care vine din conştiinţa pămîntului însuşi, în momentul în care emanaţiile din interiorul coconilor se aliniază cu emanaţiile corespunzătoare din interiorul coconului pămîntului. Deoarece atît pămîntul, cît şi omul sînt fiinţe dotate cu simţuri, emanaţiile lor coincid sau, mai degrabă, pămîntul deţine toate emanaţiile care sînt prezente în fiinţele dotate cu simţuri, fie organice, fie anorganice. Cînd are loc alinierea, fiinţele dotate cu simţuri o folosesc în mod limitat şi percep lumea lor. Luptătorii pot folosi acea

aliniere fie ca să perceapă, ca toată lumea, fie ca să dea un impuls care le permite să pătrundă în lumi de neimaginat.

– Aştept să-mi pui singura întrebare cu înţeles pe care poţi s-o pui, dar nu mi-o pui niciodată, a continuat el. Te interesează să afli dacă misterul rezidă înăuntrul nostru. Totuşi, te-ai apropiat destul de mult.

Necunoscutul nu se află, de fapt, în interiorul coconului omului, în emanaţiile neatinse de conştiinţă, şi totuşi este acolo, ca să ne exprimăm aşa. Acesta este lucrul pe care nu l-ai înţeles. Cînd ţi-am spus că putem asambla şapte lumi în afară de cea pe care o cunoaştem, ai luat-o drept o problemă internă, pentru că eşti înclinat să crezi că îţi imaginezi doar ceea ce faci cu noi. Prin urmare, nu m-ai întrebat niciodată unde este, de fapt, necunoscutul. Ani de zile ţi-am arătat lucrurile din jurul nostru şi ţi-am spus că necunoscutul este acolo. Nu ai făcut niciodată legătura.

Genaro a început să rîdă. După aceea, a tuşit şi s-a ridicat.

– Încă n-a făcut legătura, i-a spus el lui don Juan.

Am recunoscut că, dacă exista vreo legătură, nu am făcut-o.

Don Juan a afirmat de mai multe ori că porţiunea de emanaţii din interiorul coconului omului este acolo numai pentru conştiinţă şi că această conştiinţă potriveşte acea porţiune de emanaţii cu aceeaşi porţiune din exterior. Se numesc emanaţii libere, pentru că sînt imense. Să afirmi că în afara coconului omului este incognoscibilul, înseamnă să spui că incognoscibilul este în interiorul coconului pămîntului. Totuşi, în coconul pămîntului se află, de asemenea, necunoscutul, iar în coconul omului, necunoscutul constă din emanaţiile neatinse de conştiinţă. Cînd lumina conştiinţei le atinge, ele devin active şi pot fi aliniate cu emanaţiile libere corespunzătoare. De îndată ce se întîmplă acest lucru, necunoscutul este perceput şi devine cunoscut.

– Sînt prea prost, don Juan. Trebuie să-mi explici mai în detaliu, am spus.

– O să-ţi explice Genaro, mi-a răspuns don Juan.

Genaro s-a ridicat şi a adoptat aceeaşi ţinută a puterii ca mai înainte, cînd înconjurase o stîncă enormă într-un lan de porumb, lîngă casa sa, în timp ce don Juan se uitase fascinat. De data aceasta, don Juan mi-a şoptit la ureche că ar trebui să încerc să aud mişcările lui Genaro, mai ales cele ale coapselor sale, care se apropiau de piept ori de cîte ori păşea.

Am urmărit cu ochii mişcările lui Genaro. În cîteva secunde, am simţit că o parte din mine se prinsese în picioarele lui Genaro. Mişcarea coapselor nu mă lăsa să mă desprind. Mă simţeam ca şi cînd aş fi mers cu el. Ba chiar obosisem. După aceea, mi-am dat seama că îl urmăream pe Genaro. De fapt, mergeam cu el, departe de locul unde stătuse.

Nu l-am văzut pe don Juan care mergea înaintea mea, la fel de ciudat. Am mers ore-n şir. Eram atît de obosit, încît m-a apucat o durere groaznică de cap şi m-am îmbolnăvit brusc. Genaro s-a oprit şi a venit lîngă mine. În jurul nostru era o lumină orbitoare care se reflecta pe trăsăturile lui Genaro. Îi luceau ochii.

– Nu te uita la Genaro, mi-a poruncit o voce la ureche. Uită-te în jurul tău!

Am ascultat. Am crezut că eram în iad. Am fost atît de şocat să văd ce vedeam, încît am ţipat îngrozit, dar nu s-a auzit nici un sunet. În jurul meu era cea mai vie imagine a tuturor descrierilor iadului din educaţia mea catolică. Vedeam o lume roşiatică, fierbinte, apăsătoare, întunecată şi cavernoasă, fără cer, fără lumină, populată doar de reflecţiile maligne ale luminilor roşcate care se mişcau în mare viteză în jurul nostru.

Genaro a început din nou să meargă şi ceva m-a tras alături de el. Forţa care mă făcea să-l urmez pe Genaro m-a oprit, ca să mă uit în jurul meu. Conştiinţa mea se lipise de mişcările lui Genaro.

L-am văzut așezîndu-se, ca și cînd ar fi fost epuizat. În clipa în care a atins pămîntul și s-a întins să se odihnească, am simțit că se desprinde ceva înăuntrul meu și am putut din nou să mă uit în jur. Don Juan mă privea întrebător. Stăteam cu fața la el. Eram în același loc ca atunci cînd ne așezasem, pe culmea lată, stîncoasă a unui munte tocit. Genaro gîfîia și eu la fel. Eram plin de transpirație. Mi se umezise părul. Hainele erau ude, de parcă aș fi căzut într-un rîu.

– Dumnezeule, ce se întîmplă! am exclamat îngrijorat.

Exclamația părea atît de prostească, încît don Juan și Genaro au izbucnit în rîs.

– Încercăm să te facem să înțelegi alinierea, a spus Genaro.

Don Juan m-a ajutat cu blîndețe să stau jos și s-a așezat lîngă mine.

– Îți amintești ce s-a întîmplat? m-a întrebat el.

Am spus că-mi aminteam, și a insistat să-i explic exact ce *văzusem*. Cererea lui nu se potrivea cu ce îmi spusese și anume că singura valoare a experiențelor mele era mișcarea punctului meu de asamblare și nu conținutul viziunilor mele.

Mi-a explicat că Genaro încercase să mă ajute cam la fel cum făcuse el, dar că n-am reușit să-mi amintesc nimic. A spus că, de data aceasta, Genaro îndrumase punctul meu de asamblare, așa cum făcuse și altă dată, pentru a realiza o lume cu altă mare bandă de emanații.

S-a lăsat o liniște profundă. Eram amorțit, șocat, dar conștiința mea era mai ascuțită decît oricînd. Am crezut că înțelesesem, în sfîrșit, ce era alinierea. Ceva, înăuntrul meu, pe care-l activasem fără să știu cum, mi-a dat siguranța că înțelesesem un mare adevăr.

– Cred că începi să capeți avînt, mi-a spus don Juan. Să mergem acasă. A fost destul pe ziua de azi.

– Haide, zău, a spus Genaro. E mai puternic decît un taur. Trebuie împins mai mult.

– Nu! a protestat don Juan. Trebuie să-i economisim forțele.

Genaro a insistat să rămînem. S-a uitat la mine și mi-a făcut cu ochiul.

– Uite, mi-a zis el, arătîndu-mi culmea muntoasă estică. Soarele de-abia s-a mișcat deasupra munților și tu te-ai tîrît ore-n șir prin iad. Nu ți se pare copleșitor?

– Nu-l speria fără rost! a protestat don Juan aproape cu vehemență.

Abia atunci *am văzut* manevrele lor. În momentul acela, glasul *vederii* mi-a spus că don Juan și Genaro erau o echipă de *stalkeri* nemaipomeniți, care se jucau cu mine. Don Juan era acela care mă împingea întotdeauna dincolo de limite, dar îl lăsa mereu pe Genaro să facă ce era greu. În ziua aceea, acasă la Genaro, cînd am ajuns într-o stare periculoasă de spaimă isterică, în timp ce Genaro îl întreba pe don Juan dacă ar trebui să fiu împins, și don Juan m-a asigurat că Genaro se distra pe socoteala mea, Genaro își făcea, de fapt, griji pentru mine.

Ceea ce *vedeam* era atît de șocant, încît am început să rîd. Don Juan și Genaro s-au uitat amîndoi la mine surprinși. Apoi don Juan și-a dat seama, se pare, imediat ce se petrecea în mintea mea. I-a spus lui Genaro și au rîs amîndoi ca niște copii.

– Începi să te coci, mi-a spus don Juan. Exact la timp; nu ești nici prea prost, nici prea deștept. Ești la fel ca mine. Dar nu ești la fel ca mine în aberațiile tale. Atunci semeni mai mult cu nagualul Julian, atîta doar că el era sclipitor de inteligent. S-a ridicat și s-a întins. Apoi s-a uitat la mine cu cei mai pătrunzători și feroce ochi pe care-i văzusem vreodată. M-am ridicat și eu. Un nagual nu lasă niciodată pe nimeni să știe cine este, mi-a spus el. Un nagual vine și pleacă fără să lase nici o urmă. Tocmai această libertate este cea care-l face nagual.

I-au strălucit ochii preţ de o clipă, după care s-au acoperit de un nor de bunătate, umanism, blîndeţe şi au redevenit ochii lui don Juan.

De-abia mă mai ţineam pe picioare. Eram cît pe-aci să leşin. Genaro a venit repede lîngă mine şi m-a ajutat să mă aşez. Au stat amîndoi lîngă mine.

– Vei prinde imboldul pămîntului, mi-a spus don Juan la ureche.

– Gîndeşte-te la ochii nagualului, mi-a spus Genaro la cealaltă ureche.

– Impulsul va veni în momentul în care vei vedea strălucirea în vîrful acelui munte, a spus don Juan, arătînd spre cel mai înalt vîrf al culmii estice.

– N-o să mai vezi niciodată ochii nagualului, mi-a şoptit Genaro.

– Lasă-te purtat de imbold, indiferent unde o să te ducă, a spus don Juan.

– Dacă te gîndeşti la ochii nagualului, îţi vei da seama că sînt cele două feţe ale unei monede, a murmurat Genaro.

Am vrut să mă gîndesc la ce spuneau amîndoi, dar gîndurile nu mă ascultau. Mă apăsa ceva. Simţeam că descreşteam. Mi se făcuse greaţă. Am văzut umbrele serii înaintînd rapid pe coastele acelor munţi estici. Aveam senzaţia că alergam după ei.

– Gata, îi dăm drumul, mi-a spus Genaro la ureche.

– Uită-te la vîrful cel mare, uită-te la strălucire, mi-a spus don Juan la cealaltă.

Era, într-adevăr, un punct de strălucire intensă acolo unde îmi arătase don Juan, pe cel mai înalt vîrf de pe culme. Am privit ultima rază de soare reflectîndu-se asupra sa. Am simţit un gol în stomac, de parcă eram într-o maşinuţă, pe zidul morţii.

Mai mult am simţit decît am auzit un bubuit îndepărtat de cutremur, care m-a surprins brusc. Undele seismice erau atît de

sonore şi enorme, încît şi-au pierdut tot înţelesul pentru mine. Eram un microb lipsit de importanţă, care eram întors şi răsucit pe toate părţile.

Mişcarea s-a potolit treptat. S-a mai produs o zguduitură înainte să se oprească. Am încercat să mă uit în jur. Nu aveam nici un punct de referinţă. Parcă aş fi fost plantat, ca un copac. Deasupra mea era un dom alb, strălucitor, de neconceput. Prezenţa lui îmi dădea aripi. Am zburat spre el sau, mai degrabă, am fost expulzat ca un proiectil. Aveam senzaţia că sînt apărat, protejat; cu cît mă apropiam mai mult de dom, cu atît aceste senzaţii erau mai puternice. În cele din urmă, m-au copleşit şi n-am mai ştiut de mine.

Cînd mi-am revenit, mă legănam încet în aer, ca o frunză care cade. Eram epuizat. M-am simţit atras de o forţă de absorbţie. Am trecut printr-o gaură neagră şi apoi am ajuns lîngă don Juan şi Genaro.

A doua zi, m-am dus cu don Juan şi Genaro la Oaxaca. În timp ce don Juan şi cu mine ne plimbam prin piaţa principală, a început deodată să vorbească despre ce făcuseră cu o zi înainte. M-a întrebat dacă înţelesesem la ce se referea cînd afirmase că vechii vizionari dăduseră peste ceva monumental.

I-am spus că da, însă nu puteam explica în cuvinte.

– Şi care crezi că a fost principalul lucru pe care am vrut să-l găseşti pe vîrful acela de munte? m-a întrebat el.

– Alinierea, mi-a şoptit un glas la ureche, exact în timp ce pronunţam cuvântul în sinea mea.

M-am întors din reflex şi am dat peste Genaro care era chiar în spatele meu. Mă urmărea. Viteza mişcării mele l-a uimit. A izbucnit în rîs şi apoi m-a îmbrăţişat.

Ne-am aşezat. Don Juan a zis că nu putea spune decît puţine lucruri despre imboldul pe care-l primisem de la pămînt, că

luptătorii sînt întotdeauna singuri în asemenea cazuri şi îşi dau seama de ce se întîmplă mult mai tîrziu, după ani de trudă.

I-am spus lui don Juan că îmi venea greu să înţeleg, pentru că el şi Genaro făceau toată treaba. Eram un subiect pasiv care nu putea decît să reacţioneze la manevrele lor. Nu puteam, pentru nimic în lume, să iniţiez o acţiune, pentru că nu ştiam ce ar trebui să fac, nici cum s-o iniţiez.

– Tocmai asta este problema, a spus don Juan. Nici nu trebuie să ştii încă. Vei fi lăsat de unul singur, să reorganizezi pe cont propriu tot ce îţi facem acum. Aceasta este sarcina pe care trebuie s-o îndeplinească fiecare nagual.

Nagualul Julian a făcut acelaşi lucru cu mine, mult mai brutal decît noi. Ştia ce făcea; era un nagual inteligent, capabil să reorganizeze în cîţiva ani tot ce-l învăţase nagualul Elias. A realizat într-un timp foarte scurt ceva care nouă ne-ar lua o viaţă. Diferenţa a fost că nagualul Julian nu avea nevoie decît de o simplă insinuare. Din momentul acela, conştiinţa lui prelua totul şi deschidea singura uşă care exista.

– Ce vrei să spui prin singura uşă care exista, don Juan?

– Vreau să spun că, atunci cînd punctul de asamblare al omului se deplasează dincolo de o limită crucială, rezultatele sînt întotdeauna aceleaşi pentru oricine. Tehnicile care-l fac să se deplaseze pot fi cît se poate de diverse, dar rezultatele sînt întotdeauna aceleaşi, ceea ce înseamnă că punctul de asamblare creează alte lumi, ajutat de imboldul pămîntului.

– Imboldul pămîntului este acelaşi pentru toţi, don Juan?

– Bineînţeles. Dificultatea pentru omul obişnuit este dialogul interior. Doar cînd se obţine o stare de linişte totală, putem folosi imboldul. Vei fi mai sigur de adevăr în ziua în care vei încerca să foloseşti singur imboldul.

– Nu te sfătuiesc să încerci, mi-a spus Genaro, cu sinceritate. Durează ani de zile să devii un luptător impecabil. Pentru a

rezista impactului provocat de imboldul pămîntului, trebuie să fii mai bine pregătit decît eşti acum.

– Viteza imboldului va dizolva tot, a spus don Juan. Sub impactul său, ne reducem la zero. Viteza şi sensul existenţei individuale nu se potrivesc. Ieri, pe munte, Genaro şi cu mine te-am susţinut şi am fost ancorele tale; altfel, nu te-ai mai fi întors. Ai fi ca unii oameni care au folosit special imboldul, au pătruns în necunoscut şi mai rătăcesc încă într-o imensitate de neînţeles.

Voiam să-mi explice mai în detaliu, dar a refuzat şi a schimbat brusc subiectul.

– Este un lucru pe care nu l-ai înţeles încă, în legătură cu faptul că pămîntul este o fiinţă dotată cu simţuri, a spus el. Iar Genaro, acest îngrozitor Genaro, vrea să te forţeze pînă înţelegi.

Au rîs amîndoi. Genaro m-a împins în glumă şi mi-a făcut cu ochiul, în timp ce a spus:

– Sînt îngrozitor.

– Genaro îşi urmăreşte scopul fără milă, a continuat don Juan. Puţin îi pasă de spaimele tale şi te împinge de la spate fără milă. Dacă n-aş fi fost eu...

Era întruchiparea gentlemanului în vîrstă, cumsecade şi gînditor. Şi-a plecat privirile şi a oftat. Cei doi au izbucnit în rîs.

După ce s-au liniştit, don Juan a spus că Genaro voia să-mi arate ce nu înţelesesem încă. Şi anume că suprema conştiinţă a pămîntului este cea care ne permite să trecem în altă mare bandă de emanaţii.

– Noi, fiinţele vii, sîntem receptorii, a spus el. Percepem pentru că emanaţiile din interiorul coconului omului se aliniază cu unele emanaţii din exterior. Prin urmare, alinierea este coridorul secret, iar imboldul pămîntului, cheia.

Genaro vrea să urmăreşti momentul alinierii. Fii atent la el!

Genaro s-a ridicat ca un actor, a făcut o plecăciune şi apoi ne-a arătat că nu ascundea nimic în mîneci sau în pantaloni. Şi-a

scos pantofii şi i-a scuturat, să ne arate că nici acolo nu era nimic.

Don Juan rîdea copios. Genaro şi-a mişcat mîinile în sus şi-n jos. Mişcarea mi-a atras imediat atenţia. Am simţit că noi trei ne-am ridicat şi am plecat din piaţă, ei doi venind după mine.

În timp ce mergeam, mi-am pierdut vederea periferică. Nu mai distingeam casele sau străzile. Nu mai vedeam nici munţi, nici vegetaţie. În momentul acela, mi-am dat seama că-i pierdusem pe don Juan şi Genaro; *am văzut*, în schimb, două grămăjoare luminoase mişcîndu-se lîngă mine.

Pe moment am intrat în panică, dar mi-am revenit imediat. Aveam senzaţia obişnuită, dar binecunoscută, că eram şi nu eram eu însumi. Dar îmi dădeam seama de tot din jurul meu, datorită unei caracteristici ciudate şi, în acelaşi timp, cît se poate de familiară. Mi-a revenit imediat vederea. *Vedeam* prin toţi porii fiinţei mele; eu, cel care eram în starea mea de conştiinţă normală, pe care o putem denumi corp, puteam percepe tot, ca un ochi uriaş. Ceea ce am detectat mai întîi, după ce *am văzut* cele două puncte de lumină, a fost o lume stridentă, violet-purpurie, alcătuită din ceva care semăna cu nişte panouri şi cuverturi colorate. Peste tot erau panouri plate, alcătuite din cercuri concentrice neregulate.

Am simţit o mare presiune şi apoi am auzit un glas la ureche. *Vedeam*. Glasul mi-a spus că presiunea se datora mişcării. Mă mişcam împreună cu don Juan şi Genaro. Am simţit o uşoară smucitură, ca şi cînd aş fi rupt o barieră de hîrtie, şi m-am trezit într-o lume iluminată. Lumina radia de peste tot, fără să fie însă orbitoare. Parcă soarele s-ar fi pregătit să apară după norii albi, diafani. Mă uitam în jos, la sursa luminii. Era o privelişte frumoasă. Nu se vedea pămîntul, doar norii albi, pufoşi şi lumina. Mergeam pe nori.

Apoi, ceva m-a prins din nou. Mergeam în acelaşi ritm cu cele două sfere de lumină care mă încadrau. Au început treptat

să-şi piardă strălucirea, apoi au devenit opace şi, în cele din urmă, au apărut don Juan şi Genaro. Mergeam pe o stradă pustie, departe de piaţa principală. Pe urmă, ne-am întors.

– Genaro te-a ajutat doar să-ţi aliniezi emanaţiile cu cele exterioare, care aparţin altei benzi, mi-a spus don Juan. Alinierea trebuie să fie un act paşnic, discret. Nu trebuie să se facă mare caz de ea.

A spus că sobrietatea necesară pentru a lăsa punctul de asamblare să creeze alte lumi este ceva care nu poate fi improvizat. Sobrietatea trebuie să se maturizeze şi să devină o forţă în sine înainte ca luptătorii să poate sparge bariera percepţiei, fără să fie pedepsiţi.

Ne apropiam de piaţa principală. Genaro nu scosese nici un cuvînt. Înaintase în linişte, ca şi cînd ar fi fost absorbit de gînduri. Înainte să ajungem în piaţă, don Juan a spus că Genaro voia să-mi arate încă ceva: şi anume că poziţia punctului de asamblare este totul şi că lumea care ne face să percepem este atît de reală, încît nu lasă loc decît realităţii.

– Genaro îşi va lăsa punctul de asamblare să creeze altă lume, doar ca să vezi cum face, mi-a spus don Juan. Pe urmă, îţi vei da seama că, în timp ce o percepe, forţa percepţiei sale nu va lăsa loc pentru nimic altceva.

Genaro a luat-o înaintea noastră şi don Juan mi-a ordonat să-mi rotesc ochii în sens invers acelor de ceasornic în timp ce mă uitam la Genaro, ca să nu fiu tras o dată cu el. L-am ascultat. Genaro se afla la un metru jumătate, doi de mine. Deodată, forma lui a devenit difuză şi s-a evaporat într-o clipă.

M-am gîndit la filmele ştiinţifico-fantastice pe care le văzusem şi m-am întrebat dacă ne dăm seama de posibilităţile noastre.

– În momentul de faţă, Genaro este separat de noi prin forţa percepţiei, a spus don Juan încet. Cînd punctul de asamblare asamblează o lume, lumea aceea este totală. Aceasta este mi-

nunea descoperită de vechii vizionari, fără să-şi dea seama: conştiinţa pămîntului ne poate da un imbold, pentru a alinia celelalte benzi de emanaţii, şi forţa acestei alinieri face lumea să dispară.

De fiecare dată cînd vechii vizionari făceau o nouă aliniere, credeau că se scufundaseră în adîncuri sau se urcaseră la ceruri. Nu au ştiut niciodată că lumea dispare cînd o nouă aliniere totală ne face să percepem altă lume totală.

14. FORȚA DE ROSTOGOLIRE

Don Juan tocmai se pregătea să-mi explice măiestria conștiinței, cînd s-a răzgîndit și s-a ridicat. Stăteam în camera cea mare, în liniște.

– Vreau să încerci *să vezi* emanațiile Vulturului, a spus el. Pentru asta trebuie mai întîi să-ți deplasezi punctul de asamblare pînă *vezi* coconul omului.

Am ieșit din casă și ne-am dus în centrul orașului. Ne-am așezat pe o bancă goală, roasă, în fața bisericii. Era devreme după-amiaza; o zi însorită, răcorită de adierea vîntului, cu mulți oameni care mișunau în jur.

A repetat, ca și cînd ar fi încercat să-mi întipărească în memorie, că alinierea este o forță unică, pentru că fie ajută la deplasarea punctului de asamblare, fie îl păstrează în poziția sa obișnuită. Aspectul alinierii care păstrează punctul staționar, a spus el, este *voința;* iar aspectul care-l face să se deplaseze este *intenția*. A afirmat că unul dintre cele mai mari mistere este felul în care *voința*, forța impersonală a alinierii, se transformă în *intenție*, forța personalizată care este în slujba fiecărui individ.

– Cea mai ciudată parte a acestui mister este că schimbarea este foarte ușor de realizat, a continuat el. În schimb, nu este la fel de ușor să ne convingem că e posibil. Aici este centura

noastră de siguranţă. Trebuie să fim convinşi. Şi nici unul din noi nu vrea să fie.

Mi-a spus atunci că eram în cea mai marcată stare de conştiinţă şi că era posibil să *intenţionez ca* punctul meu de asamblare să se deplaseze mai adînc în partea mea stîngă, într-o *poziţie de visat*. A spus că luptătorii nu ar trebui să încerce niciodată *să vadă*, dacă nu sînt ajutaţi de *visat*. Am argumentat că nu era punctul meu forte să adorm în public. Dar m-a lămurit imediat, explicîndu-mi că trebuie să dormi, ca să-ţi poţi deplasa punctul de asamblare din poziţia obişnuită şi ca să-l ţii în noul său loc; prin exerciţiu, vizionarii învaţă să adoarmă şi să se comporte ca şi cînd nu li s-ar întîmpla nimic.

După o clipă de pauză a adăugat că pentru *a vedea* coconul omului, trebuie să te uiţi la oameni din spate, în timp ce merg. Este inutil să-i priveşti din faţă, pentru că partea frontală a coconului în formă de ou al omului are un scut protector, pe care vizionarii îl numesc placă frontală. Aceasta este aproape de netrecut, ea ne protejează toată viaţa de atacul unei anumite forţe, izvorîte chiar din emanaţii.

M-a prevenit, de asemenea, să nu fiu surprins dacă am corpul ţeapăn, ca şi cînd ar fi îngheţat; a spus că o să mă simt aidoma cuiva care stă în mijlocul unei camere, uitîndu-se pe stradă de la fereastră. O să mi se pară că oamenii trec extrem de repede pe lîngă fereastra mea *văzătoare*. Mi-a spus apoi să-mi relaxez muşchii, să-mi închid dialogul interior şi să-mi las punctul de asamblare să se deplaseze sub vraja liniştii interioare. M-a îndemnat să mă lovesc uşor, dar ferm, în partea dreaptă, între şold şi piept.

Am făcut acest lucru de trei ori şi am adormit buştean. Era un somn foarte ciudat. Deşi dormeam, eram perfect conştient de tot ce se petrecea. Îl auzeam pe don Juan vorbindu-mi şi-i înţe-

legeam toate afirmaţiile, ca şi cînd aş fi fost treaz, deşi nu puteam deloc să mă mişc.

Don Juan mi-a spus că un om va trece pe lîngă fereastra mea *văzătoare* şi că ar trebui să încerc *să-l văd*. Am încercat, fără succes, să-mi mişc capul şi apoi a apărut o formă strălucitoare, asemănătoare unui ou. Era splendidă. Am rămas uimit, şi, pînă să-mi revin, a dispărut. S-a îndepărtat, plutind în sus şi-n jos.

Totul se petrecuse atît de brusc şi de rapid, încît m-am simţit frustrat. Aveam senzaţia că mă trezesc, Don Juan mi-a vorbit din nou şi m-a îndemnat să mă relaxez. A spus că nu aveam nici dreptul, nici timpul să fiu nerăbdător. Deodată, a apărut o altă fiinţă luminoasă şi s-a îndepărtat. Părea să fie alcătuită dintr-o stofă păroasă albă, fluorescentă.

Don Juan mi-a şoptit la ureche că, dacă doream, ochii mei erau capabili să încetinească mişcările asupra cărora se concentrau. Apoi m-a prevenit că venea alt om. Mi-am dat seama, în momentul acela, că erau două voci. Cea pe care tocmai o auzisem era aceeaşi care mă admonestase să am răbdare. Îi aparţinea lui don Juan. Cealaltă, care-mi spusese să-mi folosesc ochii pentru a încetini mişcarea, era glasul *vederii*.

În după-amiaza aceea *am văzut* zece fiinţe luminoase în mişcare încetinită. Glasul *vederii* m-a îndrumat să observ la ele tot ce-mi spusese don Juan despre lumina conştiinţei. Era o bandă verticală, cu o strălucire mai puternică, gălbuie, pe partea dreaptă a acelor creaturi luminoase, în formă de ou, care avea vreo zece la sută din volumul total al coconului. Vocea mi-a spus că aceea era banda de conştiinţă a omului. Vocea a indicat un punct pe mîna omului, un punct extrem de strălucitor.; era sus pe formele prelungi, aproape în vîrful lor, pe suprafaţa coconului; vocea a spus că era punctul de asamblare.

Cînd *am văzut* fiecare creatură luminoasă din profil, din punctul de vedere al corpului, forma ovoidală semăna cu un

hopa-mitică înclinat pe-o parte sau cu un vas rotund, rezemat pe-o latură, cu capacul pus. Partea care semăna cu un capac era placa frontală; şi era cam o cincime din grosimea coconului.

Aş fi continuat *să văd* acele creaturi, dar don Juan a spus că acum ar trebui să mă uit la oameni din faţă şi să nu-mi plec privirea pînă nu spărgeam bariera şi *vedeam* emanaţiile.

L-am ascultat. Aproape instantaneu *am văzut* fibre strălucitoare de lumină. Era o privelişte uluitoare care m-a dezechilibrat. Am căzut pe poteca de ciment. De acolo, *am văzut* fibrele captivante de lumină multiplicîndu-se. S-au deschis şi au ieşit din ele alte mii de fire. Dar firele, oricît de captivante erau, nu mi-au tulburat vederea. Zeci de oameni intrau în biserică. Eu nu-i mai *vedeam*. Cîţiva bărbaţi şi femei se strînseseră în jurul băncii. Voiam să-mi concentrez privirea asupra lor, dar am observat, în schimb, cum una dintre acele fibre de lumină s-a umflat brusc. S-a transformat într-o minge de foc, care avea diametrul de vreo doi metri şi un sfert. S-a rostogolit spre mine. Înainte să-mi clintesc măcar un muşchi, mingea m-a lovit. A fost o senzaţie clară, ca şi cînd mi-ar fi tras cineva un pumn în stomac, nu prea tare. După o clipă m-a lovit altă minge de foc, de data aceasta mai tare, după care don Juan mi-a tras o palmă. Am tresărit involuntar şi n-am mai văzut nici fibrele de lumină, nici baloanele care mă loviseră.

Don Juan a spus că îndurasem cu succes prima mea întîlnire de scurtă durată cu emanaţiile Vulturului, dar că aceste cîteva lovituri îmi deschiseseră în mod periculos breşa. A adăugat că mingile care mă loviseră se numeau forţa de rostogolire sau răsturnătorul.

Ne-am întors la el acasă, deşi nu-mi amintesc cum sau cînd. Mi-am petrecut ore în şir într-o stare de amorţire. Don Juan şi ceilalţi vizionari din grupul său mi-au dat să beau multă apă.

M-au băgat, de asemenea, într-o cadă cu apă rece ca gheața, pentru scurte perioade de timp.

– Fibrele pe care le-*am văzut* erau emanațiile Vulturului? l-am întrebat pe don Juan.

– Da, dar nu le-*ai văzut* cu adevărat, a răspuns el. De îndată ce ai început *să vezi*, răsturnătorul te-a oprit. Dacă ai mai fi zăbovit încă o clipă, te-ar fi spulberat.

– Ce este, de fapt, răsturnătorul? am întrebat.

– Este o forță provenită din emanațiile Vulturului, a spus el. O forță neîncetată care ne lovește în fiecare clipă a vieții noastre. Este letală cînd este *văzută*, dar, altfel, nu o sesizăm în viața de zi cu zi, pentru că avem scuturi protectoare. Avem interese absorbante care ne pun în joc întreaga conștiință. Sîntem în permanență îngrijorați de posesiunile noastre. Dar aceste scuturi nu resping răsturnătorul; ne împiedică, pur și simplu, *să*-l *vedem* direct, protejîndu-ne în acest fel de eventuale răniri, provocate de spaima de *a* ne *vedea* loviți de mingile de foc. Scuturile sînt un mare ajutor, dar și un impediment pentru noi. Ne liniștesc și, în același timp, ne păcălesc. Ne dau o falsă senzație de siguranță.

M-a prevenit că va veni un moment în viața mea cînd voi rămîne fără scuturi, la mila răsturnătorului. A spus că aceasta este o etapă obligatorie în viața unui luptător, cunoscută ca pierderea formei umane.

I-am cerut să-mi explice o dată pentru totdeauna ce este forma umană și ce înseamnă s-o pierzi.

Mi-a răspuns că vizionarii descriu forma umană ca pe o forță obligatorie de aliniere a emanațiilor aprinse de lumina conștiinței în punctul exact în care este fixat în mod obișnuit punctul de asamblare al omului. Este forța care ne face oameni. Astfel, pentru a fi om, trebuie să fii forțat să te alături forței alinierii și, în consecință, să te alături punctului exact de unde provine.

Datorită activităţilor lor, la un moment dat punctul de asamblare al luptătorilor se deplasează spre stînga. Este o mişcare permanentă care are drept rezultat o neobişnuită senzaţie de îndepărtare fizică sau emoţională, de control sau chiar de abandon. Această variaţie a punctului de asamblare antrenează o nouă aliniere a emanaţiilor. Este începutul unei serii de mari variaţii. Vizionarii au numit, foarte sugestiv, această variaţie iniţială pierderea formei umane, pentru că marchează o inexorabilă mişcare a punctului de asamblare departe de locul său iniţial, avînd drept rezultat o pierdere ireversibilă a afiliaţiei noastre la forţa care ne face oameni.

Mi-a cerut apoi să descriu toate detaliile pe care mi le aminteam despre mingile de foc. I-am spus că le *văzusem* atît de puţin, încît nu eram sigur că le-aş putea descrie în detaliu.

A subliniat faptul că *a vedea* este un eufemism pentru deplasarea punctului de asamblare şi că, dacă mi l-aş deplasa pe al meu cu o fracţiune mai mult spre stînga, aş obţine o imagine clară a mingilor de foc, imagine pe care aş putea atunci s-o interpretez, pentru că mi le-aş aminti exact.

Am încercat să obţin o imagine clară, dar n-am reuşit, aşa că am descris ce mi-am amintit.

M-a ascultat atent şi apoi m-a îndemnat să-mi amintesc dacă erau mingi sau cercuri de foc. I-am spus că nu-mi amintesc.

Mi-a explicat că acele mingi de foc au o importanţă crucială pentru fiinţele umane, deoarece sînt expresia unei forţe care aparţine tuturor detaliilor vieţii şi morţii, lucru pe care noii vizionari îl numesc forţa de rostogolire.

I-am cerut să lămurească ce înţelegea prin toate detaliile vieţii şi morţii.

– Forţa de rostogolire este mijlocul prin care Vulturul împarte viaţă şi conştiinţă spre păstrare, a zis el. Dar ea este, de asemenea, forţa care, să spunem, strînge chiria. Face ca toate

ființele vii să moară. Ceea ce *ai văzut* azi era numit de vechii vizionari răsturnătorul.

A spus că vizionarii îl descriu ca pe o linie eternă de inele irizate sau mingi de foc care se rostogolesc neîncetat spre ființele umane. Ființele organice luminoase înfruntă forța de rostogolire pînă în ziua în care se lasă copleșite și se prăbușesc. Vechii vizionari au fost uimiți *să vadă* cum răsturnătorul le rostogolește apoi în ciocul Vulturului, pentru a fi devorate. Acesta este motivul pentru care i-au spus răsturnătorul.

– Ai spus că este o imagine uimitoare. Tu *ai văzut*-o rostogolind ființe umane? l-am întrebat.

– Bineînțeles că *am văzut*-o, mi-a răspuns el și, după o pauză, a adăugat: Noi doi *am văzut*-o de curînd, în Mexico City.

Afirmația lui era atît de exagerată, încît m-am văzut obligat să-i spun că, de data aceasta, se înșela. A rîs și mi-a reamintit că atunci, în timp ce stăteam amîndoi pe o bancă în parcul Alameda din Mexico City, am fost martori la moartea unui om. A spus că am înregistrat evenimentul atît în memoria vieții de zi cu zi, cît și în emanațiile din partea stîngă.

În timp ce-mi vorbea don Juan, aveam senzația că ceva se limpezea treptat înăuntrul meu și puteam vedea clar întreaga scenă din parc. Omul era întins pe iarbă, cu trei polițiști în jurul lui, care împrăștiau mulțimea de gură-cască. Îmi amintesc clar că don Juan m-a lovit pe spate, ca să mă facă să-mi schimb nivelurile de conștiință. Pe urmă, *am văzut*. *Vederea* mea era imperfectă. Nu am putut să înlătur imaginea lumii de zi cu zi. În final, am obținut un amestec de filamente în culori superbe, suprapuse pe clădiri și trafic. Filamentele erau, de fapt, linii de lumină colorată care veneau de sus. Aveau o viață proprie; erau strălucitoare și pline de energie.

Cînd m-am uitat la muribund, *am văzut* fenomenul la care se referea don Juan; ceva care semăna cu niște cercuri de foc sau

cu nişte buruieni irizate care se rostogoleau oriunde îmi concentram privirea. Cercurile se rostogolea spre oameni, spre don Juan, spre mine. Le-am simţit în stomac şi mi s-a făcut rău.

Don Juan mi-a spus să-mi concentrez privirile asupra muribundului. L-*am văzut* la un moment dat încolăcindu-se la fel cum se încolăceşte o ploşniţă cînd este atinsă. Cercurile incandescente l-au împins, ca şi cînd l-ar fi dat la o parte, de pe poteca lor maiestuoasă, inalterabilă.

Nu mi-a plăcut senzaţia. Cercurile de foc nu mă speriaseră; nu erau înspăimîntătoare sau sinistre. Nu mă simţeam morbid sau sumbru. Cercurile îmi făcuseră mai mult greaţă. Le simţisem în stomac. Greaţa asta o simţeam zilnic.

Faptul că mi le-am amintit mi-a trezit din nou sentimentul neplăcut pe care-l trăisem atunci. Cînd mi s-a făcut rău, don Juan a rîs pînă n-a mai putut.

– Eşti aşa de exagerat, a spus el. Forţa de rostogolire nu este atît de rea. De fapt, este încîntătoare. Noii vizionari au recomandat să ne deschidem acestei forţe. Vechii vizionari s-au deschis şi ei, dar din motive şi scopuri dictate mai ales de importanţa de sine şi obsesie.

Pe de altă parte, noii vizionari s-au împrietenit cu această forţă. Au devenit familiari, manevrînd-o fără să apeleze la importanţa de sine. Rezultatul este uluitor prin consecinţele sale.

A afirmat că deplasarea punctului de asamblare este exact ce este necesar pentru a te deschide forţei de rostogolire. A adăugat că, dacă forţa este *văzută* în mod voit, pericolul este minim. Dar o situaţie extrem de periculoasă este dată de o deplasare involuntară a punctului de asamblare, datorită oboselii fizice, epuizării emoţionale, bolii sau, pur şi simplu, unei emoţii minore sau crize fizice, cum ar fi spaima sau beţia.

– Cînd punctul de asamblare se deplasează involuntar, forţa de rostogolire sparge coconul, a continuat el. Am discutat de

multe ori despre golul pe care-l are omul sub buric. Nu este, de fapt, sub buric, ci în cocon, la nivelul buricului. Golul este mai mult o scobitură, un defect în coconul neted. Acolo ne lovește răsturnătorul neîncetat și acolo se fisurează coconul.

A explicat mai departe că, dacă se produce o deplasare minoră a punctului de asamblare, fisura este foarte mică, coconul se repară singur și oamenii simt ceea ce a simțit oricine la un moment dat: pete de culoare și forme contorsionate, care rămîn chiar dacă ochii sînt închiși.

Dacă deplasarea este considerabilă, fisura este, de asemenea, întinsă și durează pînă se repară coconul, ca în cazul luptătorilor care folosesc special plantele energizante pentru a antrena acea schimbare sau oamenii care iau droguri și obțin neintenționat același lucru. În aceste cazuri, oamenii sînt amorțiți, reci; le vine greu să vorbească sau chiar să gîndească; parcă ar fi înghețați pe dinăuntru.

Don Juan a spus că, în cazurile în care punctul de asamblare se deplasează radical, datorită efectelor unui traumatism sau boli letale, forța de rostogolire produce o fisură pe toată lungimea coconului; coconul se prăbușește și se încolăcește, iar omul moare.

– Poate o deplasare voluntară să producă un gol de asemenea natură? am întrebat.

– Uneori, mi-a răspuns el. Sîntem fragili. Cînd răsturnătorul ne lovește fără încetare, moartea survine prin acel gol. Moartea este forța de rostogolire. Cînd găsește un punct slab în golul unei ființe luminoase, o fisurează imediat și o face să se prăbușească.

– Fiecare ființă are un gol?

– Bineînțeles, mi-a răspuns el. Dacă nu ar avea, n-ar muri. Dar golurile sînt diferite ca mărime și configurație. Golul omenesc este o depresiune în formă de vas, de mărimea unui pumn, o configurație foarte fragilă și vulnerabilă. Golurile celorlalte

ființe organice sînt foarte asemănătoare cu cele ale omului; unele sînt mai puternice decît ale noastre, iar altele, mai slabe. Golul ființelor anorganice este complet diferit. Seamănă mai mult cu un fir lung, luminos; în consecință, ființele anorganice sînt mult mai rezistente decît noi.

Este ceva uluitor în privința duratei mari de viață a acestor creaturi, și vechii vizionari s-au lăsat antrenați de această atracție deosebită.

A afirmat că aceeași forță poate produce două efecte diametral opuse. Vechii vizionari au fost încorsetați de forța de rostogolire, iar noii vizionari sînt răsplătiți pentru strădaniile lor cu darul libertății. Familiarizîndu-se cu forța de rostogolire prin măiestria *intenției*, noii vizionari, la un moment dat, își deschid propriii coconi, iar forța îi inundă, în loc să-i rostogolească aidoma unei ploșnițe încolăcite. Rezultatul final este dezintegrarea lor totală și instantanee.

I-am pus o mulțime de întrebări despre supraviețuirea conștiinței după ce ființa luminoasă este mistuită de focul lăuntric. Nu mi-a răspuns la ele. Doar a chicotit, a ridicat din umeri și a continuat să afirme că obsesia vechilor vizionari legată de răsturnător i-a făcut să nu vadă cealaltă parte a acelei forțe. Noii vizionari, constanți în negarea tradiției, au mers în cealaltă extremă. La început au fost complet împotriva concentrării *vederii* lor asupra răsturnătorului; au argumentat că trebuia să înțeleagă forța emanațiilor exterioare, ca dătătoare de viață și imbold al conștiinței.

– Și-au dat seama că este mult mai ușor să distrugi ceva decît să construiești și să menții. Să rostogolești viața este nimic în comparație cu arta de a o dărui și hrăni. Bineînțeles, noii vizionari s-au înșelat în această privință, dar și-au corectat greșeala la momentul potrivit.

– Cum s-au înșelat, don Juan?

– Este o greşeală să izolezi ceva de *vedere*. La început, noii vizionari au făcut exact invers faţă de predecesorii lor. S-au concentrat cu aceeaşi atenţie asupra celeilalte laturi a răsturnătorului. Ceea ce li s-a întîmplat a fost la fel de cumplit, dacă nu chiar mai rău decît ce au păţit vechii vizionari. Au murit prosteşte, la fel ca oamenii obişnuiţi. Nu erau înzestraţi cu misterul sau răutatea vechilor vizionari şi nici nu-i pasiona căutarea libertăţii, ca pe vizionarii de azi.

Acei primi noi vizionari au servit pe toată lumea. Deoarece îşi concentrau *vederea* asupra laturii dătătoare de viaţă a emanaţiilor, ei erau plini de iubire şi bunătate. Dar asta nu i-a împiedicat să fie răsturnaţi. Erau la fel de vulnerabili ca vechii vizionari, care erau plini de morbiditate.

A spus că noii vizionari moderni nu admiteau să te împotmoleşti după o viaţă disciplinată, plină de trudă, la fel ca oamenii care nu avuseseră nici un scop în existenţa lor.

Don Juan a spus că aceşti noi vizionari şi-au dat seama, după ce şi-au reluat tradiţia, că vechii vizionari nu cunoscuseră în profunzime forţa de rostogolire; la un moment dat, vechii vizionari ajunseseră la concluzia că erau, de fapt, două aspecte diferite ale aceleiaşi forţe. Aspectul de răsturnare este legat exclusiv de distrugere şi moarte. Pe de altă parte, aspectul circular este cel care menţine viaţa şi conştiinţa, realizarea şi scopul. Ei au decis, oricum, să aibă de-a face exclusiv cu aspectul de răsturnare.

– Uitîndu-se în grup, noii vizionari au reuşit *să vadă* separarea dintre aspectul de răsturnare şi cel circular, a explicat el. *Au văzut* că ambele forţe sînt cuplate, dar nu sînt aceleaşi. Forţa circulară vine imediat după forţa de răsturnare; sînt atît de apropiate una de cealaltă, încît par aceleaşi.

Se numeşte forţă circulară pentru că vine în inele, în bucle filiforme irizate – ceva foarte delicat, într-adevăr. Şi, la fel ca forţa de rostogolire, loveşte neîncetat toate fiinţele vii, dar în alt

scop, bineînțeles. Le lovește ca să le dea putere, orientare, conștiință; ca să le dea viață.

Noii vizionari au descoperit că echilibrul celor două forțe în fiecare ființă vie este foarte delicat, a continuat el. Dacă, la un moment dat, un om simte că forța de răsturnare lovește mai tare decît cea circulară, înseamnă că s-a tulburat echilibrul; de aici înainte, forța de răsturnare lovește din ce în ce mai tare, pînă cînd fisurează golul ființei și o face să moară.

A adăugat că din ceea ce numisem eu mingi de foc iese o buclă irizată, exact de aceeași mărime cu ființele vii, indiferent că sînt oameni, copaci, microbi sau aliați.

– Sînt cercuri de mărime diferită? m-am interesat.

– Nu o lua literal, a protestat el. Practic, nu există cercuri, ci o forță circulară care conferă vizionarilor care o *visează* senzația unor inele. Și nici nu există mărimi diferite. Este o singură forță indivizibilă care se potrivește tuturor ființelor vii, organice și anorganice.

– De ce vechii vizionari s-au concentrat asupra aspectului de rostogolire? am întrebat.

– Pentru că au crezut că viața lor depindea de faptul de a-l *vedea*, mi-a răspuns el. Erau siguri că *vederea* lor le va furniza răspunsuri la întrebări vechi de secole. Și-au imaginat că, dacă dezvăluie secretele forței de rostogolire, vor fi invulnerabili și nemuritori. Din păcate, într-un fel sau altul, au dezvăluit, într-adevăr, secretele, și totuși nu au fost nici invulnerabili, nici nemuritori.

Noii vizionari au schimbat totul, dîndu-și seama că nu ai cum să aspiri la nemurire atîta timp cît omul are un cocon.

Don Juan mi-a explicat că vechii vizionari nu și-au dat seama, se pare, că coconul uman este un receptor și nu poate rezista la nesfîrșit atacului forței de rostogolire. În ciuda tuturor

cunoştinţelor acumulate, pînă la urmă ei nu s-au dovedit mai buni, fiind poate chiar mai răi decît omul obişnuit.

– În ce măsură puteau fi mai răi decît omul obişnuit? m-am interesat.

– Uriaşa lor cunoaştere i-a obligat să creadă că opţiunile pe care le făceau erau infailibile, a spus el. Aşa că au decis să trăiască cu orice preţ. Don Juan m-a privit şi a zîmbit. Prin pauza sa teatrală îmi spunea ceva ce nu puteam desluşi. Au ales să trăiască, a repetat el. La fel cum au ales să devină copaci, pentru a asambla lumi cu acele mari benzi, aproape de neatins.

– Ce vrei să spui cu asta, don Juan?

– Vreau să spun că au folosit forţa de rostogolire pentru a-şi deplasa punctele de asamblare în *poziţii de visat* de neimaginat, în loc să o lase să-i rostogolească în ciocul Vulturului, pentru a fi devoraţi.

15. CEI CARE SFIDEAZĂ MOARTEA

Am ajuns acasă la Genaro pe la 2:00 după-amiază. Am discutat cu don Juan, apoi acesta m-a făcut să mă transpun în starea de conştiinţă elevată.

– Iată-ne din nou pe toţi trei, la fel cum eram în ziua în care ne-am dus la stînca aceea plată, a spus don Juan. La noapte, vom face încă un drum acolo.

Acum ştii destule ca să tragi concluzii serioase în legătură cu locul acela şi efectele sale asupra conştiinţei.

– Ce este cu locul acela, don Juan?

– La noapte, vei afla lucruri şocante, adunate de vechii vizionari, despre forţa de rostogolire; şi *vei vedea* ce am vrut să spun cînd ţi-am explicat că vechii vizionari au vrut să trăiască cu orice preţ. Don Juan s-a întors spre Genaro, care era cît pe ce să adoarmă, şi l-a înghiontit. Nu-i aşa, Genaro, că vechii vizionari erau oameni îngrozitori? l-a întrebat don Juan.

– Bineînţeles, a răspuns Genaro vioi, apoi s-a lăsat din nou pradă oboselii.

A început să moţăie vizibil. Într-o clipă şi-a sprijinit capul în piept şi a început să sforăie.

Îmi venea să rîd în gura mare, dar apoi am observat că Genaro se uita fix la mine, de parcă ar fi dormit cu ochii deschişi.

– Erau oameni atît de îngrozitori, încît sfidau pînă şi moartea, a adăugat Genaro printre sforăituri.

– Nu eşti curios să afli cum au sfidat moartea aceşti oameni îngrozitori? m-a întrebat don Juan.

Parcă mă îndemna să le cer să-mi dea un exemplu în legătură cu aceşti oameni oribili. S-a oprit şi s-a uitat la mine, cu ceea ce mi s-a părut a fi o sclipire de nerăbdare în priviri.

– Aştepţi să-ţi cer un exemplu, nu-i aşa? am spus.

– Este un moment măreţ, a zis el, bătîndu-mă pe spate şi rîzînd. Binefăcătorul meu m-a ţinut în mare încordare în clipa aceasta. I-am cerut să-mi dea un exemplu şi mi l-a dat; acum o să-ţi dau şi eu unul, indiferent dacă-mi ceri sau nu.

– Ce ai de gînd să faci? l-am întrebat eu atît de înspăimîntat, încît simţeam un nod în stomac şi-mi tremura vocea.

A durat ceva pînă cînd don Juan s-a potolit din rîs. De fiecare dată cînd începea să vorbească, izbucnea într-un hohot de rîs.

– După cum ţi-a spus Genaro, vechii vizionari erau oameni îngrozitori, a spus el, frecîndu-se la ochi. Era un lucru pe care au încercat să-l evite cu orice preţ: nu voiau să moară. Poţi spune că nici omul obişnuit nu vrea să moară, dar avantajul pe care l-au avut vechii vizionari faţă de omul obişnuit a fost acela că dispuneau de suficientă concentrare şi disciplină pentru a *intenţiona* să izgonească moartea. Şi chiar au izgonit-o.

S-a oprit şi s-a uitat la mine, ridicînd din sprîncene. Spunea că nu-l mai urmăresc, pentru că nu puneam întrebări, ca de obicei. Am spus că pentru mine era clar că voia să-l întreb dacă vechii vizionari reuşiseră *să intenţioneze* izgonirea morţii, dar el însuşi îmi spusese deja că cunoştinţele pe care aceştia le aveau despre răsturnător nu-i scutiseră de moarte.

– Au reuşit *să intenţioneze* izgonirea morţii, a spus el, pronunţînd cuvintele cu o grijă exagerată. Dar tot au fost nevoiţi să moară.

– Cum *au intenţionat* izgonirea morţii? am întrebat.

– Şi-au studiat aliaţii, a spus el, şi, *văzînd* că erau fiinţe cu o rezistenţă mult mai mare la forţa de rostogolire, vizionarii s-au structurat după modelul aliaţilor lor.

Vechii vizionari şi-au dat seama – mi-a explicat don Juan – că numai fiinţele organice au un gol care seamănă cu un vas. Mărimea, forma şi fragilitatea acestuia îl fac o configuraţie ideală pentru a accelera fisurarea şi prăbuşirea carcasei luminoase sub atacurile forţei de răsturnare. Pe de altă parte, aliaţii, care au golul în formă de linie, prezintă forţei de rostogolire o suprafaţa atît de mica, încît sînt, practic, nemuritori. Coconii lor pot rezista la infinit atacurilor răsturnătorului, pentru că golurile sub formă de fir de păr nu sînt o configuraţie ideală pentru fisurare.

– Vechii vizionari au creat cea mai bizară tehnică pentru închiderea ochilor, a continuat don Juan. Au avut dreptate, în esenţă, cînd au presupus că un gol în formă de fir de păr este mult mai durabil decît unul sub formă de vas.

– Se mai practică acele tehnici? m-am interesat.

– Nu, nu se mai practică, mi-a spus el. Dar mai există vizionari care le-au practicat.

Din motive inexplicabile, această afirmaţie m-a făcut să mă cutremur de groază. Mi s-a accelerat brusc respiraţia.

– Mai trăiesc şi azi, nu-i aşa, Genaro? am întrebat.

– Absolut, a murmurat Genaro, ca şi cînd ar fi dormit adînc.

L-am întrebat pe don Juan dacă ştie de ce eram atît de înspăimîntat. Mi-a amintit o ocazie anterioară, chiar în acea cameră, cînd mă întrebaseră dacă observasem creaturile ciudate care intraseră în momentul în care Genaro a deschis uşa.

– În ziua aceea, punctul tău de asamblare s-a deplasat foarte adînc pe partea stîngă și a asamblat o lume înspăimîntătoare, a continuat el. Dar ți-am spus deja asta; ceea ce nu-ți amintești este că te-ai dus direct într-o lume foarte îndepărtată și te-ai speriat îngrozitor. Don Juan s-a întors spre Genaro, care sforăia în pace, cu picioarele întinse în fața lui. Nu-i așa că nu mai putea de frică, Genaro? l-a întrebat el.

– Ba da, a murmurat Genaro, spre hazul lui don Juan.

– Să știi că nu te învinuim că te-ai speriat, a continuat don Juan. Și noi sîntem revoltați de unele fapte ale vechilor vizionari. Sînt sigur că ți-ai dat seama pînă acum că ceea ce nu-ți poți aminti despre noaptea aceea este că *ai văzut* vechii vizionari care mai trăiesc încă.

Am vrut să protestez, spunînd că nu-mi dădusem seama de nimic, dar nu am putut da glas gîndurilor mele. A trebuit să-mi dreg glasul la nesfîrșit, înainte să pot articula un cuvînt. Genaro se ridicase și mă bătea ușor pe spate și pe gît, ca și cînd m-aș fi înecat.

– Ai o broască în gît, a spus el. I-am mulțumit cu un glas gîtuit. Nu, cred că ai un pui, a adăugat el și s-a așezat să doarmă.

Don Juan a spus că noii vizionari se revoltaseră împotriva tuturor acelor practici bizare ale vechilor vizionari și le declaraseră nu numai inutile, ci și o adevărată injurie la adresa noastră. Merseseră pînă într-acolo încît interziseră ca acele tehnici să se predea noilor luptători; de generații nu se mai pomenise deloc de asemenea practici.

Abia la începutul secolului al optsprezecelea, nagualul Sebastian, un membru al descendenței directe de naguali ai lui don Juan, redescoperise existența acelor tehnici.

– Cum le-a redescoperit?

– Era un extraordinar *stalker* și, datorită desăvîrșirii sale, a avut șansa să învețe minuni, mi-a răspuns don Juan.

A spus că, într-o zi, în timp ce nagualul Sebastian se pregătea să-și înceapă ziua – era paracliser la catedrala din orașul unde locuia – a întîlnit un indian de vîrstă medie care stătea nesigur în ușa bisericii.

Nagualul Sebastian s-a dus la el și l-a întrebat dacă avea nevoie de ajutor.

– Am nevoie de puțină energie, ca să-mi închid golul, a spus omul cu glas tare. Poți să-mi dai din energia ta?

Don Juan a spus că, din cîte se povestește, nagualul Sebastian a rămas uluit. Nu știa la ce se referea omul. S-a oferit să-l ducă pe indian la preotul parohiei. Omul și-a pierdut răbdarea și l-a acuzat furios pe nagualul Sebastian că vrea să-l inducă în eroare.

– Am nevoie de energia ta, pentru că ești nagual, a spus el. Să mergem în liniște.

Nagualul Sebastian s-a supus forței magnetice a străinului și a plecat cu el, ascultător, spre munți. A lipsit multe zile. Cînd s-a întors, nu numai că avea altă părere despre vechii vizionari, dar avea și cunoștințe detaliate despre tehnicile lor. Străinul era un străvechi toltec. Unul dintre ultimii supraviețuitori.

– Nagualul Sebastian a descoperit minuni despre vechii vizionari, a continuat don Juan. El a fost cel care a știut primul ce grotești și aberanți erau, de fapt. Pentru el, acele cunoștințe erau doar o erezie.

Într-o noapte, binefăcătorul meu și nagualul Elias mi-au dat o mostră a acelor aberații. Mi-au arătat-o mie și lui Genaro, așa că ni se pare normal să-ți prezentăm aceeași mostră.

Voiam să vorbesc, ca să trag de timp; trebuia să mă calmez, să mă gîndesc. Dar înainte să pot spune ceva, don Juan și Genaro m-au tîrît, pur și simplu, afară din casă. S-au îndreptat spre aceleași dealuri erodate pe care le vizitasem altă dată.

Ne-am oprit la poalele unui deal mare, sterp. Don Juan a arătat spre munții îndepărtați, către sud, și a spus că, între locul unde stătea și o crăpătură naturală în munte, care semăna cu o gură deschisă, erau cel puțin șapte locuri în care străvechii vizionari își concentraseră întreaga forță a conștiinței lor.

Don Juan a spus că acei vizionari nu fuseseră doar îndrăzneți, ci avuseseră și succes. A adăugat că binefăcătorul lui le arătase, lui și lui Genaro, un loc în care vechii vizionari, mînați de iubirea lor pentru viață, se îngropaseră de vii și izgoniseră efectiv, prin *intenție*, forța de rostogolire.

– Nu există nimic care să-ți atragă privirea în acele locuri, a continuat el. Vechii vizionari au fost foarte atenți să nu lase urme. Este doar un peisaj. Trebuie *să vezi*, ca să știi unde se află locurile acelea.

A spus că nu voia să se ducă în locuri îndepărtate, dar o să mă ia pînă undeva, aproape. Am insistat, știind ce urmăream. A spus că urma *să vedem* vizionari îngropați și de aceea trebuia să stăm, pînă se întuneca, la adăpostul unor tufișuri verzi. Mi le-a arătat; erau la vreun kilometru depărtare, pe o cărare abruptă.

Am ajuns la tufișuri și ne-am așezat cît de confortabil am putut. Pe urmă, a început să-mi explice pe un ton scăzut că, pentru a obține energie de la pămînt, vechii vizionari se îngropau anumite perioade de timp, în funcție de ceea ce doreau să realizeze. Cu cît sarcina lor era mai dificilă, cu atît perioada în care stăteau îngropați era mai lungă.

Don Juan s-a ridicat și, cu un gest melodramatic mi-a arătat un loc, la cîțiva metri de unde stăteam.

– Vechii vizionari sînt îngropați acolo, a spus el. S-au îngropat acum vreo două mii de ani, să scape de moarte, nu în ideea de a fugi de ea, ci în ideea de a o sfida. Don Juan l-a rugat pe Genaro să-mi arate locul exact în care erau îngropați vechii vizionari. M-am întors să mă uit la Genaro și mi-am dat seama că

stătea lîngă mine şi adormise din nou. Dar, spre uimirea mea, a sărit, a lătrat ca un cîine şi a alergat în patru labe spre locul unde arăta don Juan. O dată ajuns acolo, l-a înconjurat în fugă, mimînd perfect mişcările unui cîine. Mi s-a părut caraghios ce făcea. Don Juan aproape că se tăvălea de rîs. Genaro ţi-a arătat ceva extraordinar, a spus don Juan, după ce Genaro se întorsese unde eram şi adormise la loc. Ţi-a arătat ceva în legătură cu punctul de asamblare şi *visat*. Acum *visează*, dar se poate comporta ca şi cînd ar fi complet treaz şi ar auzi tot ce spui. Din acea poziţie poate face mai mult decît dacă ar fi treaz.

A tăcut preţ de o clipă, ca şi cînd s-ar fi gîndit ce să mai spună. Genaro sforăia ritmic.

Don Juan a remarcat cît de uşor îi venea să găsească defecte în faptele vechilor vizionari, deşi, ca să fiu cinstit, nu încetase niciodată să spună cît de minunate erau realizările lor. A spus că ei înţelegeau perfect pămîntul. Nu numai că au descoperit şi s-au folosit de imboldul pămîntului, dar au constatat, de asemenea, că, dacă rămîneau îngropaţi, punctele lor de asamblare aliniau emanaţii care erau inaccesibile în mod obişnuit şi că o asemenea aliniere angaja ciudata şi inexplicabila capacitate a pămîntului de a devia neîncetatele lovituri ale forţei de rostogolire. În consecinţă, ei au creat cele mai uluitoare şi complexe tehnici pentru a se îngropa perioade de timp extrem de îndelungate, fără nici un fel de consecinţe negative. În lupta lor împotriva morţii, au învăţat cum să prelungească acele perioade, aşa încît să cuprindă milenii.

Era o zi noroasă şi s-a înnoptat repede. Într-o clipă, totul s-a cufundat în beznă. Don Juan s-a ridicat şi ne-a dus, pe mine şi pe somnambulul de Genaro, la o stîncă enormă, ovală şi plată, care îmi atrăsese atenţia din clipa în care ajunsesem acolo. Semăna cu stînca pe care o vizitasem mai înainte, dar era mai

mare. M-am gîndit că stînca, aşa enormă cum era, fusese pusă special acolo.

– Acesta este alt loc, a spus don Juan. Această stîncă uriaşă a fost aşezată aici pentru a atrage oamenii. În curînd vei şti de ce.

Am simţit că mă cutremur. Credeam că o să leşin. Ştiam că exageram şi aş fi vrut să spun ceva, dar don Juan continua să vorbească în şoaptă. A spus că Genaro, de cînd *visa*, avea destul control asupra punctului său de asamblare pentru a-l deplasa pînă ajungea la emanaţiile specifice, care aveau să trezească tot ce se afla în jurul stîncii. Mi-a recomandat să încerc să-mi deplasez punctul de asamblare şi să-l urmez pe cel al lui Genaro. A spus că aş putea s-o fac, mai întîi propunîndu-mi intenţionat să-l deplasez şi, în al doilea rînd, lăsînd contextul situaţiei să dicteze unde să-l duc.

După o clipă de gîndire mi-a şoptit la ureche să nu mă îngrijorez în privinţa procedurilor, pentru că majoritatea lucrurilor neobişnuite care li se întîmplă vizionarilor, se întîmplă, pur şi simplu, numai cu intervenţia *intenţiei*.

A tăcut o clipă şi apoi a adăugat că pericolul, în cazul meu, consta în aceea că vizionarii îngropaţi vor încerca inevitabil să mă sperie îngrozitor. M-a sfătuit să-mi păstrez calmul şi să nu mă las pradă fricii, ci să urmez mişcările lui Genaro.

Am luptat cu disperare să nu mi se facă rău. Don Juan m-a bătut pe spate şi a spus că îmi place să fac pe observatorul inocent. M-a asigurat că nu refuzam în mod conştient să-mi mut punctul de asamblare, dar că fiecare fiinţă umană o face în mod automat.

– Ceva o să te sperie îngrozitor, a murmurat el. Nu te da bătut, pentru că, dacă o faci, vei muri, şi bătrînii vulturi de aici se vor înfrupta din energia ta.

– Să plecăm de aici, l-am rugat. Nu mă interesează să mi se dea un exemplu despre cît de groteşti puteau fi vechii vizionari.

– Este prea tîrziu, a spus Genaro complet treaz acum, alături de mine. Chiar dacă am încerca să plecăm, cei doi vizionari și aliații lor te vor secera pe loc. Au făcut deja un cerc în jurul nostru. În momentul de față, sînt nu mai puțin de șaisprezece conștiințe ațintite asupra noastră.

– Cine sînt? am murmurat eu la urechea lui Genaro.

– Cei patru vizionari și curtea lor, mi-a răspuns el. Ne-au sesizat prezența de cînd am venit.

Îmi venea s-o iau la fugă, dar don Juan m-a ținut de braț și a arătat spre cer. Am observat că se produsese o remarcabilă schimbare în privința vizibilității. În locul întunericului predominant, se instalase un amurg plăcut. Am stabilit repede punctele cardinale. Cerul era mult mai luminos spre est.

Am simțit o presiune ciudată în jurul capului. Îmi țiuiau urechile. Mi-era frig și cald în același timp. Eram mai speriat decît fusesem vreodată, dar cel mai mult mă deranja că mă simțeam un laș. Mi-era greață și aveam o senzație cumplită.

Don Juan mi-a murmurat la ureche. Mi-a spus că trebuia să fiu în alertă, pentru că atacul vechilor vizionari urma să fie simțit de toți trei, din clipă în clipă.

– Poți să te agăți de mine, dacă vrei, a murmurat repede Genaro, ca și cînd l-ar fi împuns ceva.

Am ezitat o clipă. Nu voiam ca don Juan să creadă că îmi era atît de frică, încît trebuia să mă țin de Genaro.

– Iată-i că vin, a murmurat Genaro.

Pentru mine lumea s-a întors brusc cu susul în jos, cînd ceva m-a apucat de glezna stîngă. Am simțit în tot corpul răceala morții. Mi-am dat seama că am călcat pe un arc de fier, poate o capcană de urs. Doar atît mi-a trecut prin gînd înainte să scot un urlet îngrozitor, la fel de intens ca spaima mea.

Don Juan şi Genaro au rîs în gura mare. Erau la nici un metru de mine, dar eram atît de îngrozit, încît nici nu i-am observat.

– Cîntă! Cîntă cît te ţine gura! l-am auzit pe don Juan spunîndu-mi în şoaptă.

Am încercat să-mi eliberez piciorul. În momentul acela, am simţit o înţepătură, ca şi cînd pielea mi-ar fi fost înţepată de ace. Don Juan a insistat la nesfîrşit să cînt. El şi Genaro au început să cînte un cîntec popular. Genaro pronunţa cuvintele în timp ce se uita la mine, de la nici doi centimetri depărtare. Au cîntat atît de fals, de răguşit, cît îi ţinea gura, încît am izbucnit în rîs.

– Cîntă, dacă nu, vei pieri, mi-a spus don Juan.

– Haideţi să facem un trio, a propus Genaro. Vom cînta un bolero.

M-am alăturat trioului lor fals. Am cîntat un timp, cît ne ţinea gura, ca nişte beţivi. Am simţit că strînsoarea de fier din jurul gleznei începea treptat să slăbească. Nu îndrăzneam să mă uit la gleznă. La un moment dat, am făcut-o şi mi-am dat seama atunci că nu căzusem în nici o cursă. Mă muşca un cap întunecat!

Am reuşit să nu leşin printr-un suprem efort de voinţă. Am simţit că mi se face rău şi am încercat să mă aplec, dar cineva cu o forţă supraumană m-a apucat blînd de coate şi de ceafă şi nu m-a lăsat să mă mişc. Am vomitat pe haine.

Greaţa mea era atît de cumplită, încît am început să mă las pradă leşinului. Don Juan m-a stropit cu apă pe faţă, dintr-o ploscă pe care o purta întotdeauna cînd mergea pe munte. Apa mi-a intrat sub guler. Răceala m-a făcut să-mi recapăt echilibrul fizic, dar nu a afectat forţa care mă ţinea de coate şi gît.

– Cred că mergi prea departe cu spaima ta, mi-a spus don Juan cu o voce tare şi atît de calm, încît mi-a impus imediat

să-mi revin. Să cîntăm din nou, a adăugat el. Să cîntăm un cîntec cu miez, nu mai vreau bolerouri.

I-am mulțumit în gînd pentru sobrietatea și atitudinea lui. Am fost atît de impresionat cînd i-am auzit cîntînd „Valentina“, încît am început să plîng.

Din cauza pasiunii mele, spun
că mă urmărește ghinionul.
Nu contează
că s-ar putea să fie însuși diavolul.
Știu cum să mor.

Valentina, Valentina.
Mă arunc în calea ta.
Dacă e să mor mîine,
de ce să nu fie azi?

Întreaga mea ființă s-a clătinat sub impactul acelei juxtapuneri de neconceput a valorilor. Niciodată un cîntec nu mai însemnase atît de mult pentru mine. Cînd i-am auzit pronunțînd acele cuvinte, pe care le consider, în general, de un sentimentalism ieftin, mi s-a părut că înțeleg valorile fundamentale ale luptătorului. Don Juan mi-a insuflat că luptătorii trăiesc în umbra morții și, astfel, știind că moartea este cu ei, au curajul să înfrunte orice. Don Juan spusese că cel mai rău lucru care ni se putea întîmpla era să murim și, deoarece aceasta era soarta noastră imuabilă, sîntem liberi; cei care au pierdut tot nu mai au de ce să se teamă.

M-am dus la don Juan și Genaro și i-am îmbrățișat, ca să-mi exprim recunoștința și admirația pe care le nutream.

Pe urmă, mi-am dat seama că nu mă mai reținea nimic. Don Juan m-a luat de braț, fără să spună nici un cuvînt, și m-a dus să stau jos pe stînca plată.

– Spectacolul de-abia acum începe, a spus Genaro pe un ton jovial, în timp ce încerca să-şi găsească o poziţie confortabilă. De-abia ţi-ai plătit biletul de intrare. Se vede pe pieptul tău. S-a uitat la mine şi au început amîndoi să rîdă. Nu sta prea aproape de mine, a continuat Genaro. Nu-mi plac cei care vomită. Dar nici nu te îndepărta prea mult. Vechii vizionari nu au terminat cu isprăvile lor.

M-am apropiat de ei cît de mult îmi permitea politeţea. Preţ de o clipă, am fost îngrijorat de starea mea, apoi toate temerile mele mi s-au părut absurde, pentru că am observat că veneau nişte oameni spre noi. Nu-i distingeam clar, dar vedeam o masă de figuri umane înaintînd spre noi în semiîntuneric. Nu aveau lanterne sau torţe, deşi ar fi avut nevoie la ora aceea. Într-un fel, detaliul acesta m-a îngrijorat. Nu voiam să mă concentrez asupra lui şi am început în mod deliberat să gîndesc raţional. Mi-am spus că am atras probabil atenţia cu cîntecele noastre şi acum veneau să vadă ce este. Don Juan m-a bătut pe umăr. A făcut semn cu bărbia spre bărbaţii din faţă.

– Aceia patru sînt vechii vizionari, a spus el. Ceilalţi sînt aliaţii lor.

Înainte să-mi dau seama că erau doar ţărani, am auzit un şuierat chiar în spatele meu. M-am întors repede, alarmat. Mişcarea mea a fost atît de bruscă, încît sfatul lui don Juan a venit prea tîrziu.

– Nu te întoarce! mi-a strigat el.

Vorbele lui făceau parte din fundal; nu însemnau nimic pentru mine. Cînd m-am întors, am văzut că cei trei bărbaţi diformi, groteşti se urcaseră pe stînca din spatele meu; se tîrau spre mine, cu gurile deschise, într-o grimasă de coşmar, cu braţele întinse să mă prindă.

Voiam să țip cît mă ținea gura, dar am scos doar un scîncet agonizant, ca și cînd mi-ar fi obstrucționat cineva traheea. M-am rostogolit imediat pe pămînt, departe de ei.

Cînd m-am ridicat, don Juan a sărit lîngă mine, în aceeași clipă în care o mulțime de oameni, condusă de cei pe care mi-i indicase don Juan, s-au năpustit asupra mea ca niște vulturi. De fapt, scoteau sunete asemănătoare liliecilor sau șoarecilor. Am urlat îngrozit. De data aceasta, am reușit să urlu.

Don Juan, agil ca un atlet în plină formă, m-a tras din strînsoarea lor, pe stîncă. Mi-a spus pe un ton sever să nu mă întorc să mă uit, indiferent cît de speriat eram. Mi-a explicat că aliații nu puteau să împingă, dar puteau să mă sperie și să mă facă să cad. Iar acolo, puteau imobiliza pe oricine. Dacă aș cădea pe pămînt, lîngă locul unde erau îngropați vizionarii, aș fi la mila lor. M-ar sfîșia, în timp ce aliații lor m-ar ține. A adăugat că nu-mi spusese toate acestea dinainte, pentru că sperase că voi fi obligat *să văd* și să înțeleg singur. Hotărîrea lui fusese cît pe ce să mă coste viața.

Senzația că oamenii aceia grotești se aflau în spatele meu era aproape de nesuportat. Don Juan mi-a poruncit să-mi păstrez calmul și să-mi concentrez atenția asupra celor patru din fruntea grupului de zece sau doisprezece oameni. În momentul în care mi-am concentrat privirile asupra lor, au avansat toți pe marginea stîncii plate. S-au oprit acolo și au început să șuiere ca niște șerpi. S-au plimbat înainte și înapoi. Mișcarea lor părea sincronizată. Era atît de ordonată, încît părea mecanică. Parcă ar fi urmat o structură repetitivă, menită să mă hipnotizeze.

– Nu te uita le ei, dragul meu, mi-a spus Genaro, ca și cînd ar fi vorbit unui copil.

Rîsul care a urmat a fost la fel de isteric ca spaima mea. Am rîs atît de tare, încît a avut ecou pe dealuri.

Oamenii s-au oprit imediat. Păreau uluiţi. Le-am distins capetele mişcîndu-se, ca şi cînd ar fi discutat între ei. Apoi, unul a sărit pe stîncă.

– Atenţie! Acela este un vizionar! a exclamat Genaro.

– Ce ne facem? am strigat eu.

– Am putea începe din nou să cîntăm, mi-a răspuns calm don Juan.

Atunci, frica mea a atins culmea. Am început să sar în sus şi în jos şi să rag ca un animal. Omul a sărit pe pămînt.

– Nu-i mai băga în seamă pe clovnii ăia, mi-a spus don Juan. Hai să discutăm ca de obicei.

A spus că veniserăm acolo ca să mă instruiască, dar mă purtasem lamentabil. Trebuia să mă reorganizez. Primul lucru era să-mi dau seama că punctul meu de asamblare se deplasase şi acum umbrea lumina emanaţiilor. A-mi duce sentimentele din starea mea obişnuită de conştiinţă în lumea pe care o asamblasem reprezenta într-adevăr un travesti, pentru că teama predomină doar emanaţiile vieţii de zi cu zi.

I-am spus că, dacă punctul meu de asamblare se deplasase aşa cum spunea, aveam noutăţi pentru el. Teama mea era infinit mai mare şi mai devastatoare decît orice trăisem vreodată în viaţa mea de zi cu zi.

– Te înşeli, a spus el. Prima ta atenţie este confuză şi nu vrea să cedeze controlul, atîta tot. Am senzaţia că ai putea să mergi pînă la acele creaturi şi să le înfrunţi, fără ca ele să-ţi facă ceva.

Am insistat că nu puteam încerca un asemenea lucru.

El a rîs şi mi-a declarat că, mai devreme sau mai tîrziu, trebuia să mă vindec de nebunia mea şi că era mai puţin absurd să iau iniţiativa şi să-i înfrunt pe cei patru vizionari decît să accept că-i vedeam. După părerea lui, era o nebunie să te înfrunte nişte oameni care se îngropaseră de două mii de ani şi erau încă în viaţă, fără să te gîndeşti că aceasta era culmea absurdităţii.

Auzeam clar tot ce spunea, dar nu-i dădeam atenție. Eram îngrozit de oamenii din jurul stîncii. Păreau gata să sară pe noi, pe mine, de fapt. Erau concentrați asupra mea. A început să-mi tremure brațul drept, de parcă aș fi avut cîrcei. După aceea, mi-am dat seama că lumina cerului se schimbase. Mai înainte nu observasem că se iviseră zorile. Cel mai ciudat era că-mi venea să mă ridic și să alerg la grupul acela de oameni.

În momentul acela aveam două senzații complet diferite în legătură cu același eveniment. Cea minoră era de groază nețărmurită. Cea majoră, de totală indiferență. Puțin îmi păsa.

Cînd am ajuns la grupul acela, mi-am dat seama că don Juan avusese dreptate; nu prea erau oameni. Doar patru dintre ei semănau cu oameni, deși nici ei nu erau; erau creaturi ciudate, cu ochi galbeni, uriași. Ceilalți erau doar forme susținute de cei patru cu înfățișare umană.

Am simțit o tristețe cumplită față de acele creaturi cu ochi galbeni. Am încercat să-i ating, dar nu i-am găsit. Îi măturase vîntul.

I-am căutat pe don Juan și Genaro. Nu erau acolo. Se făcuse din nou beznă. I-am strigat la nesfîrșit. Timp de cîteva minute, am orbecăit prin întuneric. Don Juan a venit alături de mine și m-a speriat. Pe Genaro nu l-am văzut.

– Să mergem acasă, a spus el. Ne așteaptă un drum lung.

Don Juan a remarcat cît de bine mă comportasem acolo unde se aflau îngropați vizionarii, mai ales în ultima parte a întîlnirii noastre cu ei. A spus că o deplasare a punctului de asamblare este marcată de o schimbare a luminii. Ziua se întunecă, iar noaptea se luminează. A adăugat că realizasem două deplasări, ajutat doar de teama animalică. Singurul lucru pe care mi l-a reproșat a fost că m-am lăsat pradă fricii, mai ales după ce îmi dădusem seama că luptătorii nu se temeau de nimic.

– De unde ai știut că mi-am dat seama? l-am întrebat.

– Pentru că erai liber. Cînd dispare frica, toate legăturile care ne încorsetează se dizolvă, a spus el. Ai fost prins de picior de un aliat, pentru că l-a atras groaza ta animalică.

I-am spus ce rău îmi părea că nu reuşisem să mă stăpînesc.

– Nu-ţi face griji pentru asta, a rîs el. Doar ştii că se întîmplă. În viaţa luptătorilor nu înseamnă nimic, pentru că asemenea lucruri sînt considerate deplasări ale punctului de asamblare.

Genaro şi cu mine am vrut să te facem să-ţi deplasezi punctul de asamblare foarte profund. De data aceasta, Genaro se afla acolo ca să-i ademenească pe vechii vizionari. A făcut-o deja o dată şi te-ai dus atît de departe în partea stîngă, încît va dura ceva să-ţi aminteşti. Teama ta din seara aceasta a fost la fel de intensă ca prima oară cînd vizionarii şi aliaţii lor te-au urmat chiar pînă în această cameră, dar prima ta atenţie nu te-a lăsat să-ţi dai seama de ea.

– Explică-mi ce s-a întîmplat în locul unde se aflau vizionarii, l-am rugat.

– Aliaţii au venit *să* te *vadă*, mi-a răspuns el. Deoarece au energie foarte scăzută, au întotdeauna nevoie de ajutorul oamenilor. Cei patru vizionari au adunat doisprezece aliaţi.

Satele din Mexic, precum şi anumite oraşe, sînt periculoase. Ceea ce ţi s-a întîmplat ţie se poate întîmpla oricărui bărbat sau femeie. Dacă dau peste mormîntul acela, este posibil *să*-i *vadă* pe vizionari şi aliaţii lor, dacă îşi lasă teama să le deplaseze punctele de asamblare; dar un sigur lucru este sigur, pot muri de frică.

– Chiar crezi sincer că acei vizionari tolteci trăiesc? l-am întrebat.

A rîs şi a clătinat din cap uimit.

– Este timpul să-ţi deplasezi puţin punctul de asamblare, a spus el. Nu pot vorbi cu tine cînd te comporţi ca un idiot.

M-a lovit cu palma în trei puncte: pe șoldul drept, în mijlocul spatelui, sub umeri, și în partea superioară a mușchiului pectoral drept.

Au început imediat să-mi țiuie urechile. Mi s-a prelins un firicel de sînge din nara dreaptă și s-a eliberat ceva înăuntrul meu. Era ca și cînd un flux de energie ar fi fost blocat și a început deodată să se miște din nou.

– Ce urmăreau vizionarii aceia și aliații lor? am întrebat.

– Nimic, mi-a răspuns el. Noi eram cei care îi urmăream. Vizionarii, bineînțeles, remarcaseră deja cîmpul tău de energie de prima oară cînd i-*ai văzut*. Așa că, atunci cînd te-ai întors, erau pregătiți să se înfrupte din tine.

– Susții că sînt vii, don Juan, am zis. Vrei să spui că sînt vii ca aliații lor, nu?

– Exact, a spus el. Nu pot fi la fel de vii ca noi doi. Ar fi absurd.

A continuat să-mi explice că teama de moarte a vechilor vizionari i-a făcut să caute cele mai bizare posibilități. Cei care au optat pentru modelul aliaților s-au gîndit, fără îndoială, la un refugiu. Și l-au găsit, într-o poziție fixă, într-una dintre cele șapte benzi ale conștiinței anorganice. Vizionarii au considerat că se aflau relativ în siguranță acolo. La urma urmei, erau separați de lumea de zi cu zi printr-o barieră aproape insurmontabilă, bariera percepției fixată de punctul de asamblare.

– Cînd cei patru vizionari *au văzut* că-ți poți deplasa punctul de asamblare, s-au repezit ca niște lilieci scăpați din iad, a zis el, rîzînd.

– Vrei să spui că am asamblat una dintre cele șapte lumi? l-am întrebat.

– Nu, nu ai asamblat-o. Dar ai făcut-o înainte, cînd te-au urmărit vizionarii și aliații lor. Ziua în care te-ai dus pînă în lu-

mea lor. Problema este că-ţi place să te porţi prosteşte, aşa că nu-ţi aminteşti nimic.

Sînt sigur că prezenţa nagualului este cea care face oamenii să se poarte prosteşte, a continuat el. Cînd nagualul Julian era în preajma mea, eram mai prost decît acum. Sînt convins că, atunci cînd n-o să mai fiu aici, vei putea să-ţi aminteşti totul.

Don Juan mi-a explicat că, deoarece a trebuit să mi-i arate pe cei care sfidează moartea, el şi Genaro îi ademeniseră la marginea lumii noastre. Ceea ce am făcut eu la început a fost o deplasare laterală profundă, care mi-a permis să-i *văd* ca oameni, dar, în cele din urmă, am făcut corect deplasarea care mi-a permis să-i *văd* pe cei care sfidează moartea şi pe aliaţii lor aşa cum sînt.

A doua zi de dimineaţă, foarte devreme, acasă la Silvio Manuel, don Juan m-a chemat în camera mare, să discutăm despre evenimentele din noaptea trecută. M-am simţit epuizat şi am vrut să mă odihnesc, să dorm, dar don Juan era presat de timp şi şi-a început imediat explicaţia. A spus că vechii vizionari găsiseră un mod de a utiliza forţa de rostogolire şi de a fi propulsaţi de ea. În loc să cedeze răsturnătorului, s-au lăsat purtaţi de el şi i-au permis să le deplaseze punctele de asamblare la limitele posibilităţilor umane.

Don Juan şi-a exprimat o admiraţie fără rezervă faţă de asemenea realizare. A recunoscut că imboldul dat de răsturnător punctului de asamblare era incomparabil.

L-am întrebat care este diferenţa dintre imboldul pămîntului şi cel al răsturnătorului. Mi-a explicat că imboldul pămîntului este forţa de aliniere doar a emanaţiilor chihlimbarii. Este un imbold care înalţă conştiinţa pe culmi de neimaginat. Pentru noii vizionari, este o explozie de conştiinţă nelimitată, pe care o numesc libertate totală.

A afirmat că, pe de altă parte, imboldul răsturnătorului este forța morții. Sub impactul răsturnătorului, punctul de asamblare se deplasează spre noi poziții, imprevizibile. Astfel, vechii vizionari au fost întotdeauna singuri în călătoriile lor, deși se angajaseră în comun la împlinirea scopului lor. Compania altor vizionari în călătoriile lor era întîmplătoare și însemna de obicei luptă pentru supremație.

I-am mărturisit lui don Juan că preocupările vechilor vizionari, oricare or fi fost, erau mai rău decît niște povești morbide de groază pentru mine. Spusele mele l-au făcut să rîdă copios. Dădea impresia că se distrează.

– Trebuie să recunoști, oricît de dezgustat ai fi, că diavolii aceia erau foarte îndrăzneți, a continuat el. Nici mie nu mi-au plăcut niciodată, după cum știi, dar nu pot să nu-i admir. Dragostea lor de viață mă depășește.

– Cum poate fi asta dragoste de viață? Este ceva grețos, am spus.

– Ce altceva ar putea împinge un om pînă la acele limite, dacă nu dragostea de viață? m-a întrebat el. Au iubit viața atît de mult, încît nu au vrut să renunțe la ea. În felul acesta *am văzut*-o. Binefăcătorul meu *a văzut* altceva. A crezut că se temeau să moară, ceea ce nu este același lucru cu faptul că iubeau viața. Aș spune că se temeau să moară pentru că iubeau viața și *văzuseră* minuni, nu pentru că erau monștri mici și lacomi. Nu. Erau absurzi, pentru că nu-i provocase nimeni niciodată, și erau răsfățați ca niște copii, dar îndrăzneala lor era impecabilă, la fel ca și curajul.

Te-ai aventura în necunoscut din lăcomie? Nici vorbă. Lacomia funcționează numai în lumea obișnuită. Ca să te aventurezi în înfricoșătoarea singurătate, trebuie să fii mînat de ceva mai măreț decît lăcomia. Iubire! Trebuie să iubești viața, secre-

tele, misterele. Trebuie să fii curios şi curajos. Aşa că nu-mi spune că eşti revoltat. Mi se pare stînjenitor!

Lui don Juan îi sclipeau ochii. De-abia se abţinea din rîs. Mă punea la locul meu, dar asta îl amuza.

Don Juan m-a lăsat aproape o oră singur în cameră. Am vrut să-mi pun în ordine gîndurile şi sentimentele. Dar nu puteam s-o fac. Ştiam, fără nici o îndoială, că punctul meu de asamblare se afla într-o poziţie în care raţiunea nu este dominantă, deşi eram mînat de preocupări raţionale. Don Juan spusese că, din punct de vedere tehnic, de îndată ce punctele de asamblare se deplasează, dormim. M-am întrebat, de exemplu, ce se întîmpla dacă dormeam adînc din punctul de vedere al unui privitor, aşa cum mi se păruse Genaro mie.

L-am întrebat acest lucru pe don Juan, de îndată ce s-a întors.

– Dormi adînc, fără să fie nevoie să te întinzi, mi-a răspuns el. Dacă te-ar vedea acum oamenii aflaţi într-o stare normală de conştiinţă, le-ai părea puţin ameţit, chiar beat.

Mi-a explicat că, în timpul somnului normal, deplasarea punctului de asamblare se produce de-a lungul oricărei margini a benzii omului. Asemenea deplasări se asociază întotdeauna cu somnul. Schimbările induse prin exerciţiu se produc de-a lungul secţiunii mediane a benzii omului şi nu sînt asociate cu somnul, deşi un *visător* doarme.

– Acesta este punctul în care vechii şi noii vizionari şi-au separat concepţiile, a continuat el. Vechii vizionari doreau o copie a corpului lor, dar cu mai multă forţă fizică, pentru a-şi face punctele de asamblare să alunece de-a lungul laturii drepte a benzii omului. Cu cît se deplasau mai adînc de-a lungul marginii drepte, cu atît mai bizar devenea *corpul din vis*. Tu însuţi

ai fost martor noaptea trecută la rezultatul monstruos al unei deplasări adînci de-a lungul marginii drepte.

A spus că noii vizionari erau complet diferiţi, fiindcă menţineau punctele lor de asamblare de-a lungul secţiunii lor mediane a benzii omului. Dacă deplasarea nu este profundă, ca în cazul celei într-o stare de conştiinţă elevată, *visătorul* aproape că seamănă cu un om obişnuit, cu deosebirea că este mai vulnerabil la emoţii, cum ar fi teama şi îndoiala. La un anumit grad de profunzime, *visătorul* care se deplasează de-a lungul secţiunii mediane devine o pată de lumină. O pată de lumină este *corpul din vis* al noilor vizionari.

A spus, de asemenea, că un *corp din vis* impersonal duce mai mult la înţelegere şi examinare, care reprezintă baza tuturor acţiunilor noilor vizionari. *Corpul din vis* intens umanizat al vechilor vizionari i-a determinat să caute răspunsuri care erau personale, umanizate.

Don Juan a părut deodată că-şi caută cuvintele.

– Mai există încă unul care sfidează moartea, a spus el, atît de diferit de cei patru pe care i-*ai văzut*, încît nu se deosebeşte de omul obişnuit de pe stradă. Şi-a realizat scopul prin faptul că este capabil să-şi deschidă şi închidă golul oricînd doreşte. A început să-şi mişte degetele nervos. Acesta este străvechiul vizionar găsit de nagualul Sebastian în 1723, a continuat el. Considerăm ziua aceea drept un al doilea început. Acel om care a sfidat moartea şi care a trăit sute de ani a schimbat viaţa tuturor nagualilor pe care i-a întîlnit, unora mai profund decît altora. Şi i-a cunoscut pe toţi nagualii noştri, din acea zi, în 1723.

Don Juan m-a privit fix. M-am simţit stînjenit în mod ciudat. Am crezut că atitudinea mea era rezultatul unei dileme. Aveam mari îndoieli în privinţa conţinutului poveştii şi, în ace-

lași timp, simțeam că tot ce spune este adevărat. Mi-am exprimat această nesiguranță față de el.

– Problema neîncrederii raționale nu te preocupă numai pe tine, a spus don Juan. Binefăcătorul meu a fost și el chinuit de aceeași întrebare. Bineînțeles, mai tîrziu și-a amintit totul. Dar i-a luat mult timp s-o facă. Cînd l-am întîlnit, își amintise deja totul, așa că nu am fost niciodată martorul îndoielilor lui. Doar am auzit despre ele.

Ciudat este că oamenilor care nu l-au văzut niciodată le vine mai ușor să accepte că este unul dintre vizionarii originali. Binefăcătorul meu a spus că nedumerirea lui izvorăște din faptul că șocul întîlnirii unei asemenea creaturi a adunat un număr de emanații și durează pînă cînd se separă.

Don Juan a continuat să explice că, pe măsură ce punctul meu de asamblare continuă să se deplaseze, va veni o clipă cînd va da peste combinația corespunzătoare de emanații; în acel moment, dovada existenței acelui om va deveni mai mult decît evidentă pentru mine.

M-am simțit obligat să vorbesc din nou despre ambivalența mea.

– Deviem de la subiectul nostru, a spus el. Poate ți se pare că încerc să te conving de existența acelui om; am vrut, de fapt, să discutăm despre faptul că acel vechi vizionar știe cum să manevreze forța de rostogolire. Nu este important dacă crezi sau nu că există. Într-o zi, vei ști sigur că a reușit să-și închidă golul. Folosește energia împrumutată de la nagualul fiecărei generații doar în acest scop.

– Cum a reușit să-l închidă? am întrebat.

– N-ai cum să știi asta, a răspuns el. Am vorbit cu alți doi naguali care au văzut omul față-n față: nagualul Julian și nagualul Elias. Nici unul din ei nu știa cum. Omul nu a dezvăluit nici-

odată cum închide acea deschidere, care presupun că începe să se mărească, după un timp. Nagualul Sebastian a spus că, atunci cînd l-a văzut prima oară pe vechiul vizionar, omul era foarte slăbit, aproape pe moarte. Dar binefăcătorul meu l-a găsit țopăind vioi, ca un tînăr.

Don Juan a spus că nagualul Sebastian l-a poreclit pe acest om fără nume „chiriașul", pentru că au încheiat o înțelegere prin care omului i se dădea energie, adică adăpost, ca să spunem așa, și plătea chirie sub formă de favoruri și împărtășirea cunoștințelor.

– A avut vreodată cineva de suferit în acest schimb? m-am interesat.

– Nici unul dintre nagualii care au făcut schimb de energie cu el nu au avut de suferit, a răspuns el. Omul s-a angajat să ia doar o mică parte din energia de prisos de la nagual, oferind, în schimb, daruri și abilități extraordinare. De exemplu, nagualul Julian a căpătat ținuta puterii, cu care putea activa sau amorți emanațiile din interiorul coconului său, pentru a arăta tînăr sau bătrîn la comandă.

Don Juan a explicat că, în general, cei care sfidează moartea au mers pînă într-acolo, încît au amorțit toate emanațiile din interiorul coconilor lor, cu excepția celor care se potriveau cu emanațiile aliaților. Astfel, au putut imita aliații într-un anumit fel.

Fiecare dintre cei care sfidează moartea, întîlniți la stîncă, fuseseră capabili să-și deplaseze punctul de asamblare într-un anume loc pe coconul lor, pentru a scoate în evidență emanațiile comune cu cele ale aliaților și pentru a interacționa cu ele. Dar nu au putut să revină în poziția obișnuită și să interacționeze cu oamenii. Pe de altă parte, chiriașul poate să-și deplaseze punctul de asamblare pentru a asambla lumea de zi cu zi, ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic.

Don Juan a afirmat, de asemenea, că binefăcătorul lui era convins – iar el era perfect de acord cu acesta – că în timpul împrumutului de energie, vechiul vrăjitor deplasează punctul de asamblare al nagualului, pentru a scoate în evidență emanațiile aliatului în coconul nagualului. Apoi folosește marele aflux de energie produs de acele emanații care se aliniază brusc, după ce au stat foarte inactive.

A spus că energia închisă înăuntrul nostru, în emanațiile inactive, are o forță uriașă și o gamă incalculabilă de percepții. Putem evalua doar vag posibilitatea acelei forțe uriașe, dacă considerăm că energia implicată în percepție și care acționează în viața de zi cu zi este produsul alinierii a nici zece la sută din emanațiile aflate în coconul omului.

– În momentul morții, toată energia se eliberează deodată, a continuat el. Atunci, ființele vii sînt inundate de cea mai de neconceput forță. Nu este forța de rostogolire, cea care le-a fisurat deschiderile, pentru că forța aceea nu intră niciodată în cocon; îl face doar să se prăbușească. Sînt inundate de forța tuturor emanațiilor care se aliniază brusc, după ce au stat inactive o viață. Nu poți scăpa de acea forță uriașă decît prin deschidere.

A adăugat că vechiul vrăjitor a găsit o cale de a capta acea energie. Aliniind un număr limitat de emanații inactive și de un anumit spectru în coconul nagualului, vechiul vizionar captează un imbold limitat, dar uriaș.

– Cum crezi că-și ia energia în propriul corp? am întrebat.

– Fisurînd golul nagualului, a răspuns el. Deplasează punctul de asamblare al nagualului pînă cînd golul se deschide puțin. Cînd energia emanațiilor proaspăt aliniate se eliberează prin acea deschidere, el o preia în propriul său gol.

– De ce face vechiul vizionar acest lucru?

– Cred că este prins într-un cerc din care nu poate ieşi, mi-a răspuns el. Am ajuns la o înţelegere cu el. Face tot ce poate s-o respecte, şi noi la fel. Nu putem să-l judecăm, dar trebuie să ştim că drumul ales de el nu duce la libertate. Ştie acest lucru şi ştie, de asemenea, că nu-l poate schimba. Este prins într-o situaţie fără ieşire. Singurul lucru pe care poate să-l facă este să-şi prelungească existenţa sa asemănătoare celei a unui aliat cît mai mult posibil.

16. TIPARUL UMAN

Imediat după prînz, don Juan şi cu mine am reluat discuţiile. A început fără nici un fel de preambul. M-a anunţat că ajunsese la finalul explicaţiilor sale. A spus că discutase cu mine în detaliu toate adevărurile despre conştiinţa descoperită de vechii vizionari. A subliniat că acum ştiam ordinea în care le aranjaseră vechii vizionari. A afirmat că în ultimele şedinţe ale explicaţiilor sale îmi făcuse o relatare detaliată a celor două forţe care ajută punctele noastre de asamblare să se deplaseze: imboldul pămîntului şi forţa de rostogolire. Îmi explicase, de asemenea, cele trei tehnici create de noii vizionari – *stalkingul*, *intenţia* şi *visatul* – şi efectele lor asupra deplasării punctului de asamblare.

– Acum, ultimul lucru pe care-l mai ai de făcut înainte de încheierea măiestriei conştiinţei, a continuat el, este să spargi singur bariera percepţiei. Trebuie să-ţi deplasezi punctul de asamblare neajutat de nimeni şi să aliniezi altă bandă de emanaţii.

Dacă nu faci acest lucru, tot ce ai învăţat şi ai făcut cu mine va fi vorbărie goală.

Mi-a explicat că, atunci cînd punctul de asamblare se deplasează din poziţia sa obişnuită şi ajunge la o anumită profunzime, el sparge o barieră care împiedică momentan capacitatea sa de a alinia emanaţii, iar noi îl experimentăm ca pe un moment de

opacitate perceptuală. Vechii vizionari au numit acel moment zidul de ceață, pentru că apare ceața ori de cîte ori nu se realizează alinierea emanațiilor.

A spus că sînt trei moduri de a aborda acest moment. Ar putea fi luat abstract, ca o barieră de percepție; ar putea fi resimțit ca un act de străpungere a unui ecran de hîrtie, cu întregul corp; sau ar putea fi *văzut* ca un zid de ceață.

Pe parcursul uceniciei mele cu don Juan, mă îndrumase de nenumărate ori *să văd* bariera percepției. La început, mi-a plăcut ideea unui zid de ceață. Don Juan m-a prevenit că vechii vizionari preferaseră și ei *să* o *vadă* în felul acesta. Spusese că era ușor *să* o *vezi* ca pe un zid de ceață, dar exista, de asemenea, marele pericol să transformi ceva de neînțeles în ceva sumbru, rău prevestitor; așa se explică recomandarea sa de a lăsa așa cum sînt lucrurile de neînțeles, în loc să le incluzi in inventarul primei atenții.

După o senzație de ușurare de scurtă durată, la *vederea* zidului de ceață, a trebuit să-l aprob pe don Juan că era mai bine să păstrez perioada de tranziție ca o abstracție de neînțeles, dar, între timp, îmi era imposibil să destram fixarea conștiinței mele. De fiecare dată cînd eram pus în poziția de a distruge bariera percepției, *vedeam* zidul de ceață.

O dată, în trecut, mă plînsesem lui don Juan și Genaro că deși voiam *să* o *văd* ca altceva, nu puteam s-o schimb. Don Juan a spus că era de înțeles, pentru că eram morbid și sumbru, iar noi doi eram foarte diferiți în această privință. El era un om practic, optimist și nu prețuia inventarul uman. Eu, pe de altă parte, nu eram dispus să-mi arunc inventarul pe fereastră și, drept urmare, eram greoi, sinistru și lipsit de spirit practic. Am fost șocat și întristat de reproșurile lui și m-am posomorît. Don Juan și Genaro au rîs cu lacrimi.

Genaro a adăugat că, pe lîngă aceste lucruri, eram răzbunător și predispus la îngrășare. Au rîs cu atîta poftă, încît am fost tentat să le urmez exemplul.

Don Juan mi-a spus apoi că exercițiile asamblării altor lumi au permis punctului de asamblare să cîștige experiență în tehnica deplasării. Mă întrebasem întotdeauna cum să obțin imboldul inițial pentru a disloca punctul meu de asamblare din poziția sa obișnuită. Cînd îl întrebasem despre asta în trecut, precizase că, deoarece alinierea este forța implicată în tot, *intenția* este cea care face să se deplaseze forța de asamblare.

L-am întrebat din nou.

– Acum poți să-ți răspunzi singur la întrebare, mi-a răspuns el. Măiestria conștiinței este cea care-i dă imbold punctului de asamblare. La urma urmei, noi ființele umane nu prea putem face mare lucru; în esență, sîntem un punct de asamblare fixat într-o anumită poziție. Inamicul și, în același timp, prietenul nostru este dialogul interior sau inventarul nostru. Fii un luptător; închide-ți dialogul interior: fă-ți inventarul și apoi aruncă-l. Noii vizionari au realizat inventare minuțioase și apoi au rîs de ele. Fără inventar, punctul de asamblare se eliberează.

Don Juan mi-a reamintit că discutase mult despre unul dintre cele mai serioase aspecte ale inventarului nostru: ideea de Dumnezeu. Acel aspect, a spus el, era un adeziv puternic care lega punctul de asamblare de poziția sa inițială. Dacă era să asamblez altă lume adevărată cu alte mari benzi de emanații, trebuia neapărat să iau măsuri pentru a tăia toate legăturile cu punctul meu de asamblare.

– Măsura constă în *a vedea* tiparul omului, a spus el. Trebuie să faci asta azi, de unul singur.

– Ce este tiparul uman? am întrebat.

– Te-am ajutat de multe ori *să*-l *vezi*. Știi despre ce vorbesc.

M-am abținut să spun că nu știam despre ce vorbea. Dacă a afirmat că *văzusem* tiparul omului, probabil că așa făcusem, deși nu aveam nici cea mai vagă idee ce era.

Știa la ce mă gîndeam. Mi-a zîmbit cu subînțeles și a clătinat încet din cap, dintr-o parte într-alta.

– Tiparul uman este un uriaș ciorchine de emanații în marea bandă a vieții organice, a spus el. Se numește tiparul uman pentru că ciorchinele apare numai înăuntrul coconului.

Tiparul omului este acea porțiune din emanațiile Vulturului pe care vizionarii pot *s*-o *vadă* direct, fără să se pună în pericol. A urmat o lungă pauză înainte să vorbească din nou. Spargerea barierei percepției este ultima sarcină a măiestriei conștiinței, a spus el. Pentru a-ți deplasa punctul de asamblare în acea poziție trebuie să aduni suficientă energie. Poate chiar să întreprinzi o călătorie de refacere. Amintește-ți ce ai făcut!

Am încercat, fără succes, să-mi amintesc ce era tiparul uman. Am simțit o frustrare de nesuportat care, în curînd, s-a transformat în adevărată furie. Eram furios pe mine însumi, pe don Juan, pe toți.

Don Juan nu a fost impresionat de furia mea. A spus calm că mînia era o reacție normală la ei, la ezitarea punctului de asamblare de a se deplasa la comandă.

– Va trece mult timp pînă cînd să poți aplica principiul potrivit căruia comanda ta este comanda Vulturului, a afirmat el. Aceasta este esența măiestriei *intenției*. Între timp, comandă-ți acum să nu te mai agiți nici măcar în cele mai cumplite momente de îndoială. Va dura pînă cînd acea comandă va fi auzită și respectată, ca și cînd ar fi comanda Vulturului.

A spus, de asemenea, că era o zonă incomensurabilă de conștiință între poziția obișnuită a punctului de asamblare și poziția în care nu există nici un fel de îndoieli, care este aproape locul unde își face apariția bariera percepției. În acea zonă incomen-

surabilă, luptătorii cad ușor pradă oricărei fapte rele. M-a prevenit să fiu atent și să nu-mi pierd încrederea, pentru că voi fi cuprins, în mod inevitabil, la un moment dat de senzații copleșitoare de înfrîngere.

– Noii vizionari au recomandat un act foarte simplu cînd survine nerăbdarea, disperarea, furia sau tristețea, a continuat el. Au recomandat ca luptătorii să-și miște ochii. Nu contează direcția; eu prefer în direcția acelor de ceasornic.

Mișcarea ochilor face punctul de asamblare să se deplaseze momentan. Mișcarea conferă o senzație de ușurare. Aceasta este o adevărată măiestrie a *intenției*.

M-am plîns că nu avea destul timp să-mi spună mai multe despre *intenție*.

– O să-ți amintești într-o zi, m-a asigurat el. Amintirile vor decurge una din alta. Un cuvînt cheie și cade totul, ca atunci cînd deschizi ușa unui dulap plin pînă la refuz.

După aceea, a reluat discuția despre tiparul uman. A spus că, pentru *a*-l *vedea* de unul singur, fără ajutorul nimănui, e un pas important, pentru că noi toți avem anumite idei la care trebuie să renunțăm înainte să ne eliberăm. Vizionarul care călătorește în necunoscut, ca *să vadă* necunoscutul, trebuie să fie într-o stare de sănătate impecabilă.

Mi-a făcut cu ochiul și mi-a spus că a fi într-o stare impecabilă înseamnă să te eliberezi de prezumții și temeri raționale. A adăugat că atît prezumțiile, cît și temerile mele raționale mă împiedică în acel moment să-mi realiniez emanațiile care m-ar face să-mi amintesc că *am văzut* tiparul uman. M-a îndemnat să mă relaxez și să-mi mișc ochii, pentru a face punctul de asamblare să se deplaseze. A repetat la nesfîrșit că e cu adevărat important să-mi amintesc că *am văzut* tiparul înainte *să*-l *văd* din nou. Și, deoarece era presat de timp, trebuia să renunț la obișnuita mea încetineală.

Mi-am mişcat ochii, aşa cum mi-a sugerat. Am uitat aproape instantaneu de senzaţia de disconfort şi apoi mi-am amintit ca prin farmec că *văzusem* tiparul uman. Se întîmplase cu ani în urmă, cu o ocazie memorabilă pentru mine, pentru că, din punctul de vedere al educaţiei mele catolice, don Juan comisese cel mai mare sacrilegiu pe care-l auzisem vreodată prin declaraţiile sale.

Totul începuse ca o conversaţie obişnuită, în timp ce străbăteam dealurile deşertului sonoran. Îmi explica implicaţiile acţiunilor întreprinse de el asupra mea. Ne-am oprit să ne odihnim şi ne-am aşezat pe nişte bolovani mari. A continuat să-mi explice tehnica sa de învăţare şi acest fapt m-a încurajat să încerc pentru a suta oară să-i povestesc ce părere am. Era evident că nu-l interesa. M-a făcut să-mi schimb nivelurile de conştiinţă şi mi-a spus că, dacă *aş vedea* tiparul uman, aş putea înţelege tot ce făcea şi, astfel, ne-am scuti amîndoi de nişte ani de trudă.

Mi-a dat o explicaţie detaliată a tiparului uman. Nu a vorbit în termenii emanaţiilor Vulturului, ci în cei ai unei structuri de energie care serveşte la plasarea calităţilor umanităţii pe o masă amorfă de materie biologică. Cel puţin, aşa am înţeles, mai ales după ce mi-a descris mai departe tiparul uman folosind o analogie mecanică. A spus că era ca o matriţă uriaşă care formează la nesfîrşit fiinţele umane, ca şi cînd ar veni pe bandă. A mimat procesul împreunîndu-şi palmele cu mare forţă, ca şi cînd matriţa ar fi modelat o fiinţă umană de fiecare dată cînd se uneau cele două jumătăţi ale sale.

A spus, de asemenea, că fiecare specie are propriul său tipar şi fiecare individ al fiecărei specii modelat de acest proces prezintă caracteristici proprii speciei sale.

A început apoi o elucidare extrem de tulburătoare despre tiparul uman. A spus că vechii vizionari, la fel ca misticii lumii noastre, aveau o trăsătură comună – puteau *să vadă* tiparul uman,

dar nu să-l şi înţeleagă. În decursul secolelor, misticii ne-au furnizat relatări mişcătoare ale experienţelor lor, dar aceste relatări, oricît de frumoase ar fi, sînt ciuntite de greşeala de a considera tiparul uman un creator omniscient şi omnipotent; la fel este şi interpretarea vechilor vizionari, care au considerat tiparul uman un spirit prietenos, protector al omului.

A spus că noii vizionari sînt singurii care au sobrietatea de *a vedea* şi înţelege tiparul uman. Ei au ajuns să-şi dea seama că tiparul uman nu este creator, ci reprezintă structura fiecărei însuşiri umane la care ne putem gîndi şi, în unele cazuri, pe care nici n-o putem concepe. Tiparul este Dumnezeul nostru, pentru că sîntem ceea ce am fost modelaţi să fim, nu pentru că ne-a creat din nimic şi ne-a făcut după chipul şi asemănarea sa. Don Juan a spus că, după părerea lui, căderea în genunchi în prezenţa tiparului uman seamănă a aroganţă şi egocentrism uman.

Cînd am auzit declaraţia lui don Juan, m-a cuprins îngrijorarea. Deşi nu m-am considerat niciodată un catolic practicant, am fost şocat de implicaţiile sale, care sunau a blasfemie curată. Îl ascultasem politicos, însă aş fi dorit să facă o pauză şi să înceteze cu sacrilegiile sale, pentru a schimba subiectul. Dar îi dădea înainte, fără milă. În cele din urmă, l-am întrerupt şi i-am declarat că eu cred în existenţa lui Dumnezeu.

Mi-a răspuns că această convingere a mea se baza pe credinţă şi, prin urmare, era o convingere de rangul doi, lipsită de valoare; credinţa mea în existenţa lui Dumnezeu se baza, ca în cazul tuturor, pe auzite şi nu pe actul de *a vedea*, a afirmat el.

M-a asigurat că, deşi puteam *să văd*, puteam să mă înşel, la fel cum făcuseră misticii. Oricine *vede* tiparul uman, presupune în mod automat că este Dumnezeu.

A numit experienţa mistică o *vedere* întîmplătoare, lipsită de semnificaţie, pentru că este rezultatul unei mişcări întîmplătoare a punctului de asamblare. A presupus că noii vizionari sînt,

într-adevăr, singurii care pot emite o judecată corectă în această privință, pentru că au eliminat *vederile* întîmplătoare și sînt capabili *să vadă* tiparul uman oricît de des doresc.

În consecință, *au văzut* că ceea ce numim Dumnezeu este un prototip static al umanității, lipsit de putere. Pentru că tiparul uman nu poate, în nici o circumstanță, să ne ajute, intervenind în favoarea noastră, să ne pedepsească faptele rele sau să ne răsplătească în vreun fel. Noi sîntem, pur și simplu, produsul matriței sale; sîntem amprenta. Tiparul uman este exact ce-i arată numele, un model, o formă, un șablon care grupează un anumit mănunchi de elemente fibroase pe care-l numim om.

Vorbele sale m-au tulburat foarte mult. Dar nu părea să-i pese de frămîntarea mea. A continuat să mă împungă cu ceea ce numea el crima de neiertat a vizionarilor întîmplători, care ne face să ne concentrăm energia noastră de neînlocuit asupra unui lucru care nu are nici un fel de putere. Cu cît vorbeam mai mult, cu atît eram mai tulburat. Cînd m-am enervat atît de tare, încît era cît pe ce să strig la el, m-a făcut să mă mut într-o stare mai profundă de conștiință elevată. M-a lovit în partea dreaptă, între șold și cutia toracică. Lovitura m-a proiectat într-o lumină radiantă, într-o sursă diafană de beatitudine pașnică și delicioasă. Lumina aceea era un rai, o oază în bezna din jurul meu.

Din punctul meu subiectiv de vedere, *am văzut* lumina aceea o perioadă incomensurabilă de timp. Splendoarea ei nu se putea transpune în cuvinte, și, cu toate acestea, nu-mi dădeam seama ce o făcea atît de frumoasă. Pe urmă mi-a venit ideea că frumusețea ei izvora din armonie, dintr-o senzație de pace și odihnă, de a fi sosit și de a fi, în sfîrșit, în siguranță. Ce minunată senzație de plenitudine! Am știut, fără nici o urmă de îndoială, că eram față-n față cu Dumnezeu, sursa tuturor lucrurilor. Și am știut că Dumnezeu mă iubește. Dumnezeu era iubire și iertare. Lumina mă scălda și mă simțeam curat, izbăvit. Ima-

ginea acelei lumini splendide m-a făcut să mă simt nevrednic, păcătos.

Deodată, am auzit glasul lui don Juan la ureche. A spus că trebuia să mă duc dincolo de tipar, pentru că tiparul era doar o etapă, o haltă care aducea pace şi seninătate temporară celor care călătoresc în necunoscut, dar era o haltă sterilă, statică. Era, în acelaşi timp, o imagine plată, reflectată în oglindă şi însăşi oglinda. Acea imagine era imaginea omului.

Nu eram de acord cu ce spunea don Juan; m-am revoltat împotriva blasfemiilor sale. Voiam să-l reped, dar nu puteam să înfrîng forţa *vederii* mele. Eram prins în ea. Don Juan părea să ştie exact cum mă simţeam şi ce voiam să-i spun.

– Nu poţi amuţi nagualul, mi-a spus el la ureche. Nagualul este cel care-ţi permite *să vezi*. Este tehnica nagualului, puterea nagualului. Nagualul este ghidul.

În momentul acela, mi-am dat seama de ceva în legătură cu vocea care-mi şoptea. Nu era a lui don Juan, deşi semăna. Şi glasul avea dreptate. Instigatorul acelei *vederi* era nagualul Juan Matus. Tehnica şi puterea lui mă făceau *să-l văd* pe Dumnezeu. A spus că nu era Dumnezeu, ci tiparul omului; ştiam că are dreptate. Dar nu puteam recunoaşte, nu din încăpăţînare, ci din loialitate şi dragoste faţă de divinitatea din faţa mea.

În timp ce priveam fix lumina cu toată pasiunea de care eram capabil, lumina a părut să se condenseze şi *am văzut* un bărbat. Un bărbat strălucitor care degaja farmec, iubire, înţelegere, sinceritate, adevăr, un bărbat care însuma tot ce este bun.

Emoţia intensă pe care am simţit-o cînd l-*am văzut* pe acel om depăşea tot ce simţisem vreodată în viaţa mea. Am căzut în genunchi. Am vrut să-l venerez pe Dumnezeu întruchipat, dar a intervenit don Juan şi m-a lovit în partea stîngă superioară a pieptului, aproape de claviculă, şi nu l-am mai văzut pe Dumnezeu.

Am rămas cu o agitaţie, un amestec de remuşcare, bucurie, siguranţă şi îndoială. Don Juan a rîs de mine. M-a făcut pios, nepăsător şi mi-a spus că aş fi bun de preot; acum aş putea chiar să trec drept un lider spiritual care a avut ocazia *să*-l *vadă* pe Dumnezeu. M-a îndemnat, în glumă, să mă apuc să ţin predici şi să descriu tuturor ce *văzusem*.

Foarte detaşat, dar interesat, a făcut o declaraţie care era parţial întrebare, parţial afirmaţie.

– Şi bărbatul? a spus el. Nu poţi uita că Dumnezeu este bărbat.

M-am simţit copleşit de imensitatea unui lucru nedefinit cînd am început să intru într-o stare de mare claritate.

– Foarte comod, nu? a adăugat don Juan, zîmbind. Dumnezeu este bărbat. Ce uşurare!

După ce i-am povestit ce-mi amintisem, l-am întrebat despre un lucru care mi se păruse deodată teribil de ciudat. Pentru *a vedea* tiparul uman, suferisem evident o deplasare a punctului meu de asamblare. Amintirea acelor senzaţii era atît de vie atunci, încît mă făcea să mă simt inutil. Acum, simţeam tot ce făcusem şi simţisem în acel moment. L-am întrebat cum era posibil să fi uitat complet, cînd înţelesesem atît de clar. Parcă nu ar fi contat nimic din ce mi se întîmplase, pentru că trebuia mereu să încep de la început, indiferent cît de mult avansasem în trecut.

– Este numai o impresie emoţională, a spus el. O înţelegere greşită. Tot ce ai făcut cu ani în urmă s-a întipărit în emanaţiile nefolosite. De exemplu, în ziua în care te-am făcut *să vezi* tiparul uman, am presupus şi eu în mod greşit. Am crezut că, dacă l-*ai vedea*, l-ai putea înţelege. A fost o estimare greşită din partea mea.

Don Juan mi-a explicat că s-a considerat întotdeauna un om care înţelege greu. Nu a avut niciodată ocazia să-şi testeze

această părere, pentru că nu a avut un punct de referință. Cînd am apărut eu și a devenit profesor, ceea ce era ceva total nou pentru el, și-a dat seama că nu poți grăbi înțelegerea și că este de ajuns să disloci punctul de asamblare. El crezuse că era de ajuns. În curînd, și-a dat seama că, deoarece punctul de asamblare se deplasează în mod normal în timpul viselor, uneori în poziții extraordinar de îndepărtate, ori de cîte ori suportăm o deplasare indusă, știm imediat cum s-o compensăm. Ne reechilibrăm constant și activitatea merge mai departe, ca și cînd nu ni s-ar fi întîmplat nimic.

A remarcat că valoarea concluziilor noilor vizionari nu devine evidentă pînă cînd nu încearcă cineva să deplaseze punctul de asamblare al altcuiva. Noii vizionari au spus că ceea ce contează în această privință este efortul de a întări stabilitatea punctului de asamblare în noua sa poziție. Au considerat acest lucru drept unica procedură de învățare care merită să fie luată în discuție. Și au știut că este un proces îndelungat care trebuie realizat puțin cîte puțin, în ritmul melcului.

Don Juan a spus apoi că folosise plante energizante la începutul uceniciei mele, conform recomandării noilor vizionari. Aceștia au știut din experiență și *văzînd* că plantele energizante deplasează mult punctul de asamblare față de poziția sa obișnuită. Efectul plantelor energizante asupra punctului de asamblare este, în principiu, foarte asemănător cu cel al viselor; visele îl fac să se deplaseze; dar plantele energizante îl fac să se deplaseze pe o scară mai mare, mai cuprinzătoare. După aceea, profesorul folosește efectele dezorientante ale unei asemenea deplasări, pentru a întări noțiunea că percepția lumii nu este niciodată finală.

Mi-am amintit atunci că *văzusem* tiparul uman de încă cinci ori, în decursul anilor. Și de fiecare dată fusesem din ce în ce mai puțin entuziasmat. Cu toate acestea, nu am putut niciodată să

trec peste faptul că l-*am văzut* întotdeauna pe Dumnezeu ca pe un bărbat. În cele din urmă, a încetat să mai fie Dumnezeu pentru mine și a devenit tiparul uman, nu datorită spuselor lui don Juan, ci faptului că poziția unui Dumnezeu bărbat a devenit imposibil de susținut. Atunci am putut înțelege afirmațiile lui don Juan. Nu fuseseră, în nici un caz, o blasfemie sau un sacrilegiu; nu le făcuse în contextul lumii de zi cu zi. A avut dreptate să spună că noii vizionari aveau un atu prin aceea că puteau *să vadă* tiparul uman oricît de des doreau. Dar pentru mine conta că erau destul de sobri să examineze ce *vedeau*.

L-am întrebat de ce *vedeam* întotdeauna tiparul uman ca pe un bărbat. Mi-a spus că explicația era legată de punctul meu de asamblare care nu era atunci destul de stabil ca să rămînă complet fixat în noua sa poziție și să se deplaseze lateral în banda omului. A fost același caz cu acela al barierei percepției *văzute* ca un zid de ceață.

Ceea ce a făcut punctul de asamblare să se deplaseze lateral a fost o dorință aproape inevitabilă sau necesitatea de a reda neînțelesul în termenii cei mai familiari nouă: o barieră este un zid, iar tiparul uman nu poate fi altceva decît un om. S-a gîndit că, dacă aș fi femeie, aș vedea tiparul ca pe o femeie.

Atunci, don Juan s-a ridicat și a spus că era timpul să facem o plimbare în oraș, ca *să văd* tiparul uman printre oameni. Am mers în liniște în piață, dar, înainte să ajungem acolo, m-a cuprins o energie de nestăvilit și am luat-o la fugă pînă la marginea orașului. Am ajuns la un pod și chiar acolo, ca și cînd m-ar fi așteptat, *am văzut* tiparul uman sub forma unei lumini splendide, calde, de culoarea chihlimbarului.

Am căzut în genunchi, nu atît din pietate, ci ca o reacție fizică a uimirii. Imaginea tiparului uman era mai uluitoare decît oricînd. Am simțit, fără nici un fel de aroganță, că trecusem printr-o enormă schimbare, în comparație cu prima oară cînd îl

văzusem. Cu toate acestea, toate lucrurile pe care le *văzusem* și învățasem mă făcuseră să apreciez mai profund miracolul pe care l-am avut în fața ochilor.

Tiparul uman s-a suprapus mai întîi pe pod, după care mi-am concentrat din nou privirea și *am văzut* că s-a extins în sus și-n jos, la infinit. Podul nu era decît un simplu înveliș, o mică schiță suprapusă peste eternitate. La fel erau oamenii minusculi care se mișcau în jurul meu, privindu-mă cu o curiozitate nerușinată. Dar nu puteau să mă atingă, deși, în momentul acela, eram cît se poate de vulnerabil. Tiparul uman nu putea să mă protejeze sau să mă cruțe, dar, cu toate acestea, îl iubeam cu o pasiune nelimitată.

Atunci, am crezut că am înțeles un lucru pe care don Juan mi-l spusese în mod repetat: și anume, faptul că adevărata afecțiune nu poate fi o investiție. Aș fi rămas bucuros slujitorul tiparului uman, nu pentru ceea ce îmi putea da, pentru că nu-mi putea da nimic, ci, pur și simplu, pentru afecțiunea pe care o simțeam.

Am avut senzația că mă trage ceva și, înainte să dispar, i-am strigat o promisiune tiparului uman, dar am fost măturat de o mare forță înainte să termin ce aveam de spus. Am îngenuncheat deodată pe pod, în timp ce niște țărani se uitau la mine și rîdeau.

Don Juan a venit lîngă mine, m-a ajutat să mă ridic și m-a dus înapoi, acasă.

– Sînt două modalități de *a vedea* tiparul uman, a început să-mi spună don Juan de îndată ce ne-am așezat. Îl poți *vedea* ca pe un om sau ca pe o lumină. Depinde de deplasarea punctului de asamblare. Dacă deplasarea este laterală, tiparul este o ființă umană; dacă se face pe mediana benzii omului, este o lumină. Singurul lucru valoros pe care l-ai făcut azi este că punctul tău de asamblare s-a deplasat pe mediană.

A spus că poziţia în care *vezi* tiparul uman este foarte apropiată de cea în care apar *corpul din vis* şi bariera percepţiei. Acesta a fost motivul pentru care noii vizionari au recomandat ca tiparul uman să fie *văzut* şi înţeles.

– Eşti sigur că înţelegi cu adevărat ce este tiparul uman? a întrebat el, zîmbind.

– Te asigur, don Juan, că-mi dau seama perfect ce este tiparul uman, am răspuns.

– Te-am auzit strigînd inepţii tiparului uman, cînd am ajuns la pod, mi-a spus el cu un zîmbet maliţios.

I-am explicat că mă simţisem ca un nevrednic slujitor care venera un stăpîn lipsit de valoare, şi totuşi, afecţiunea care mă mîna mă făcea să promit iubire veşnică.

I s-a părut caraghios şi a rîs pînă n-a mai putut.

– Promisiunea unui slujitor fără valoare, făcută unui stăpîn fără valoare, este lipsită de valoare, a declarat el şi s-a zguduit din nou de rîs.

Nu aveam chef să-mi apăr punctul de vedere. Îmi oferearn gratis afecţiunea faţă de tiparul uman, fără să mă gîndesc la recompensă. Pentru mine nu conta că promisiunea era lipsită de valoare.

17. CĂLĂTORIA *CORPULUI DIN VIS*

Don Juan mi-a spus că noi doi urma să mergem cu maşina la Oaxaca pentru ultima oară. Mi-a precizat că nu vom mai fi niciodată împreună acolo. Poate că se va întoarce acolo cu sufletul, dar niciodată în întregime.

La Oaxaca, don Juan şi-a petrecut ore în şir uitîndu-se la lucruri lumeşti triviale, la zidurile decolorate, la munţii care se profilau în zare, la crăpăturile din ciment, la feţele oamenilor. După aceea, ne-am dus în piaţă şi ne-am aşezat pe banca lui preferată, care era liberă ca întotdeauna cînd voia el.

În timpul lungii noastre plimbări prin oraş, m-am străduit să mă transpun într-o stare de tristeţe, dar nu am reuşit, pur şi simplu. Plecarea sa avea ceva festiv. A explicat-o drept forţa neînfrînată a libertăţii totale.

– Libertatea este ca o boală contagioasă, a spus el. Se transmite; purtătorul ei este un nagual impecabil. S-ar putea ca oamenii să nu aprecieze acest lucru şi asta pentru că nu vor să fie liberi. Libertatea este înspăimîntătoare, nu uita asta, dar nu pentru noi. M-am pregătit aproape toată viaţa pentru această clipă şi la fel vei face şi tu.

A repetat la nesfîrşit că, în faza în care mă aflam, în acţiunile mele nu trebuia să intervină nici o prezumţie raţională. A spus

că acest *corp din vis* şi bariera percepţiei sînt poziţiile punctului de asamblare şi că acea cunoaştere este la fel de vitală pentru vizionari ca scrisul şi cititul pentru omul modern. Ambele sînt realizări obţinute după ani de practică.

– Este foarte important să-ţi aminteşti chiar acum momentul în care punctul tău de asamblare a ajuns în acea poziţie şi a creat *corpul din vis*, a insistat el.

Apoi a zîmbit şi a remarcat că timpul este extrem de scurt; a spus că amintirea principalei călătorii a *corpului din vis* pune punctul meu de asamblare într-o poziţie care ar putea străpunge bariera percepţiei, pentru a asambla o altă lume.

– *Corpul din vis* este cunoscut sub nume diferite, a afirmat el după o lungă pauză. Numele care-mi place cel mai mult este celălalt. Termenul şi starea de spirit aparţin vechilor vizionari. Nu prea îmi pasă de starea lor, dar trebuie să recunosc că-mi place termenul. Celălalt. Este misterios şi interzis. Îmi dă senzaţia de întuneric, de umbre, la fel cum le dădea şi vechilor vizionari. Aceştia au spus că celălalt vine întotdeauna învăluit în vînt.

În decursul anilor, don Juan şi alţi membri ai grupului său au încercat să mă facă să-mi dau seama că putem fi în două locuri în acelaşi timp, că putem experimenta un fel de dualism perceptual.

În timp ce vorbea, am început să-mi amintesc ceva uitat de atîta vreme, încît, la început, mi s-a părut că doar auzisem de acest lucru. Apoi, pas cu pas, mi-am dat seama că trăisem eu însumi acea experienţă.

Fusesem în două locuri în acelaşi timp. S-a întîmplat o dată noaptea, pe munte, în nordul Mexicului. Adunasem plante toată ziua cu don Juan. Peste noapte ne-am oprit şi aproape adormisem de oboseală cînd, deodată, am simţit o rafală de vînt şi don Genaro a ţîşnit din beznă chiar în faţa mea şi m-a speriat de moarte.

La început, am fost suspicios. Am crezut că don Genaro se ascunsese toată ziua în tufişuri, aşteptînd lăsarea întunericului, înainte să-şi facă înfricoşătoarea apariţie. Cînd m-am uitat la el cum ţopăia, am observat ceva cu adevărat ciudat la el, în noaptea aceea. Ceva palpabil, real, deşi nu reuşeam să-l definesc.

A glumit cu mine, s-a agitat în jurul meu şi a făcut lucruri care sfidau raţiunea. Don Juan a rîs ca un idiot, spre uimirea mea. Cînd a considerat că era momentul potrivit, m-a făcut să mă transpun într-o stare de conştiinţă elevată şi, preţ de o clipă, i-*am văzut* pe don Juan şi Genaro ca pe două sfere de lumină. Genaro nu era acel om în carne şi oase pe care-l ştiam în starea mea normală de conştiinţă, ci era doar *corpul* său *din vis*. Mi-am dat seama de acest lucru, pentru că l-*am văzut* ca pe o minge de foc deasupra pămîntului. Nu era ţintuit locului, ca don Juan. Era ca şi cînd Genaro, fasciculul de lumină, ar fi fost gata să decoleze, fiind deja în aer, la cîţiva metri de pămînt, pregătit s-o ia din loc.

Alt lucru pe care-l făcusem în noaptea aceea, care mi-a apărut clar, pe măsură ce-mi aminteam evenimentul, a fost că am ştiut imediat că trebuia să-mi mişc ochii, ca să-mi fac punctul de asamblare să se deplaseze. Am putut, prin intermediul *intenţiei* mele, să-mi aliniez emanaţiile care m-au făcut *să*-l *văd* pe Genaro ca pe o sferă de lumină sau am putut să-mi aliniez emanaţiile care m-au făcut *să*-l *văd* doar ca pe o fiinţă ciudată, necunoscută.

Cînd l-*am văzut* pe Genaro ca pe o persoană ciudată, ochii lui aveau o strălucire răuvoitoare, ca ochii unui animal în beznă. Cu toate acestea, erau ochii lui. Nu i-*am văzut* ca pe nişte puncte luminoase de culoarea chihlimbarului.

În noaptea aceea, don Juan a spus că Genaro mă va ajuta să-mi deplasez punctul de asamblare foarte profund, că trebuia să-l imit şi să urmăresc tot ce făcea. Genaro şi-a scos fundul în afară

și apoi și-a împins pelvisul înainte cu mare forță. A repetat gestul la nesfîrșit, mișcîndu-se în jur, ca și cînd ar fi dansat.

Don Juan m-a strîns de braț, îndemnîndu-mă să-l imit, și m-am supus. Am țopăit amîndoi, executînd mișcarea grotescă. După un timp, am avut senzația că trupul meu executa mișcarea de unul singur, fără contribuția mea. Separarea dintre trupul meu și eu cel adevărat a devenit mai pronunțată, apoi, la un moment dat, m-am trezit uitîndu-mă la o scenă absurdă în care doi oameni făceau gesturi obscene unul la celălalt.

Am privit fascinat și mi-am dat seama că eram unul din cei doi oameni. Din clipa în care mi-am dat seama de acest lucru, am simțit ceva care mă trăgea și m-am trezit din nou împingîndu-mi pelvisul înainte și înapoi, în același timp cu Genaro. Am observat aproape imediat că lîngă don Juan stătea un alt bărbat care ne privea. În jurul lui sufla vîntul. Îi vedeam părul răvășit. Era în pielea goală și părea stînjenit. Vîntul se aduna în jurul lui, ca și cînd l-ar fi protejat sau, poate, dimpotrivă, ca și cînd ar fi încercat să-l spulbere.

Mi-am dat greu seama că eu eram celălalt bărbat. Iar cînd am înțeles acest lucru, am trăit șocul vieții mele. O forță fizică imponderabilă m-a smuls de parcă aș fi fost alcătuit din fibre, și mă uitam din nou cu gura căscată la un bărbat care eram eu, țopăind cu Genaro. În același timp, mă uitam din nou cu gura căscată la un bărbat în pielea goală, care eram eu, în timp ce făceam gesturi obscene cu Genaro. Șocul a fost atît de puternic, încît am întrerupt ritmul mișcărilor și am căzut.

Cînd mi-am revenit, don Juan mă ajuta să mă ridic. Genaro și celălalt, cel în pielea goală, dispăruseră.

Îmi amintisem, de asemenea, că don Juan refuzase să discute despre acest eveniment. Nu l-a explicat. A spus doar că Genaro era expert în crearea dublurii sale sau a celuilalt și că

avusesem îndelungi interacţiuni cu dublura lui Genaro în stările de conştiinţă normală, fără măcar să-mi dau seama.

– În noaptea aceea, aşa cum a făcut de sute de ori, Genaro ţi-a deplasat punctul de asamblare foarte adînc pe partea stîngă, mi-a explicat don Juan după ce i-am povestit tot ce mi-am amintit. Puterea lui a fost atît de mare, încît ţi-a tîrît punctul de asamblare în poziţia în care apare *corpul din vis*. *Ţi-ai văzut corpul din vis* privindu-te. Prin dansul lui s-a realizat acest truc.

L-am rugat să-mi explice cum mişcarea obscenă a lui Genaro produsese un asemenea efect drastic.

– Eşti un pudic, mi-a spus el. Genaro s-a folosit de stînjeneala ta de moment, trezită de faptul că executai un gest obscen. Întrucît era în *corpul* lui *din vis*, avea puterea *să vadă* emanaţiile Vulturului; acea situaţie avantajoasă îi permitea fără probleme să-ţi deplaseze punctul de asamblare.

A afirmat că, indiferent ce mă ajutase Genaro să fac în noaptea aceea, nu era important, că îmi deplasase punctul de asamblare şi-l făcuse de nenumărate ori să producă un *corp din vis*, dar că acele evenimente nu erau ceea ce dorea el să-mi amintesc.

– Vreau să-ţi realiniezi emanaţiile corespunzătoare şi să-ţi aminteşti momentul în care te-ai trezit într-adevăr într-o *poziţie de visat*, a spus el.

Mi s-a părut că o ciudată sursă de energie explodează în corpul meu şi am ştiut ce anume dorea să-mi amintesc. Cu toate acestea, nu am putut să-mi concentrez memoria asupra întregului eveniment. Mi-am amintit doar un fragment.

Mi-am amintit că, într-o dimineaţă, don Juan, Genaro şi cu mine stătusem pe aceeaşi bancă, în timp ce mă aflam într-o stare normală de conştiinţă. Don Genaro spusese deodată că îşi va face corpul să părăsească banca, fără să se ridice. Declaraţia lui nu avea nici o legătură cu contextul discuţiei noastre. Eram obişnuit cu vorbele şi acţiunile ordonate, didactice ale lui don

Juan. Aşa că m-am întors spre el, aşteptînd să mă lămurească, dar a rămas impasibil. Se uita drept înainte, ca şi cînd don Genaro şi cu mine nu am fi fost acolo.

Don Genaro m-a înghiontit ca să-mi atragă atenţia şi apoi am fost martorul unei viziuni cumplit de tulburătoare. L-*am văzut*, practic, pe Genaro de cealaltă parte a pieţei. Îmi făcea semn să merg la el. Dar l-am văzut, de asemenea, stînd lîngă mine, cu privirile aţintite înainte, la fel ca don Juan.

Am vrut să spun ceva, să-mi exprim uimirea, dar am constatat că amuţisem, încorsetat de o forţă din jurul meu care nu mă lăsa să vorbesc. M-am uitat din nou la Genaro care se afla vizavi. Era tot acolo şi-mi făcea semn cu capul să mă duc la el.

Tulburarea mea emoţională s-a accelerat cu fiecare clipă. Mi se deranja stomacul şi, în cele din urmă, am avut o viziune tunel, un tunel care ducea direct la Genaro, de cealaltă parte a pieţei. Apoi o mare curiozitate, sau o mare teamă, care părea să fie acelaşi lucru în clipa aceea, m-a tras la locul unde era el. M-a făcut să mă întorc şi a arătat spre cei trei oameni care stăteau pe bancă într-o poziţie statică, de parcă s-ar fi oprit timpul în loc.

Am simţit ceva foarte neplăcut, ca un fel de mîncărime internă, ca şi cînd mi-ar fi luat foc organele interne, apoi m-am întors pe bancă, dar Genaro nu mai era. Mi-a făcut cu mîna, în semn de rămas-bun, şi a dispărut printre oamenii care se duceau la piaţă.

Don Juan a devenit foarte agitat. Continua să mă privească. După aceea s-a ridicat şi s-a învîrtit în jurul meu, apoi s-a aşezat la loc. Nu putea să mă privească impasibil în timp ce-mi vorbea.

Mi-am dat seama de ce se comporta aşa. Intrasem într-o stare de conştiinţă elevată, fără să fiu ajutat de don Juan. Genaro reuşise să-mi facă punctul de asamblare să se deplaseze singur.

Am rîs fără să vreau cînd mi-am văzut carneţelul pe care don Juan l-a pus solemn în buzunarul lui. A spus că va folosi starea

mea de conştiinţă elevată pentru a-mi arăta că misterul omului şi cel al lumii nu cunosc limite.

Mi-am canalizat întreaga concentrare asupra cuvintelor lui. Cu toate acestea, don Juan a spus un lucru pe care nu l-am înţeles. L-am rugat să repete ce spusese. A început să vorbească foarte încet. Am crezut că îşi coborîse glasul, ca să nu fie auzit de ceilalţi oameni. Am ascultat cu atenţie, dar n-am înţeles nici un cuvînt din ce spunea; fie vorbea în altă limbă, fie debita aiureli. Ciudăţenia era că ceva îmi captase atenţia, fie ritmul glasului său, fie faptul că mă forţasem să înţeleg. Aveam senzaţia că mintea mea era altfel decît de obicei, deşi nu-mi dădeam seama care era diferenţa. M-am gîndit mult, încercînd să pricep ce se petrecea.

Don Juan mi-a vorbit încet, la ureche. Mi-a spus că, deoarece intrasem în starea de conştiinţă elevată fără nici un ajutor din partea lui, punctul meu de asamblare slăbise, aşa că puteam să-l las să se deplaseze în partea stîngă relaxîndu-mă sau moţăind pe banca aceea. M-a asigurat că nu aveam de ce să mă tem, pentru că veghea asupra mea. M-a îndemnat să mă relaxez, să-mi las punctul de asamblare să se mişte.

Am simţit imediat o greutate, ca atunci cînd dormi adînc. La un moment dat, mi-am dat seama că visam. Am văzut o casă pe care o mai văzusem. Mă apropiam de ea, ca şi cînd aş fi mers pe stradă. Mai erau şi alte case, dar nu le puteam acorda nici o atenţie. Ceva îmi captase conştiinţa asupra acelei case pe care o vedeam. Era o casă mare, modernă, cu pajişte.

Cînd m-am apropiat de ea, mi s-a părut că o cunosc, de parcă aş mai fi visat-o. Am mers pe o cărare de pietriş pînă la uşă; era deschisă şi am intrat înăuntru. Era un hol întunecat şi un salon mare în dreapta, mobilat cu o canapea grena şi fotolii asortate într-un colţ. Era clar ca aveam viziuni tunel. Vedeam numai ce era în faţa ochilor mei.

O tînără stătea lîngă canapea, ca și cînd tocmai s-ar fi ridicat cînd am intrat. Era suplă, înaltă, îmbrăcată elegant într-un taior verde. Avea în jur de douăzeci și opt de ani, păr castaniu închis, ochi căprui, arzători, care păreau să zîmbească, și un nas fin, ascuțit. Pielea îi era deschisă la culoare, dar se bronzase superb. Mi s-a părut răpitor de frumoasă. Parcă era americancă. Mi-a făcut semn cu capul, mi-a zîmbit și a întins mîinile cu palmele în jos, ca și cînd m-ar fi ajutat să mă ridic.

I-am împreunat mîinile cu o mișcare stîngace. M-am speriat și am încercat să mă dau înapoi, dar mă ținea ferm și blînd în același timp. Mi-a vorbit în spaniolă, cu un accent de-abia simțit. M-a implorat să mă relaxez, să-mi concentrez atenția asupra feței ei și să-i urmăresc mișcările gurii. Am vrut s-o întreb cine era, dar nu am putut să rostesc nici un cuvînt.

Pe urmă am auzit glasul lui don Juan la urechea mea. Mi-a spus: „Ah, aici ești!", ca și cînd tocmai mă găsise. Dar am auzit și glasul tinerei femei. Mi-a spus: „Vino să stai cu mine." M-am supus și am început cea mai incredibilă schimbare de puncte de vedere. Eram cînd cu don Juan, cînd cu tînăra femeie.

Don Juan m-a întrebat dacă o găseam atrăgătoare, capabilă să aline un om. Nu puteam să vorbesc, dar am reușit, într-un fel, să-i transmit că o plăceam foarte mult. M-am gîndit, fără nici un motiv anume, că era culmea bunătății, că don Juan nu se putea lipsi de ea în ceea ce-mi făcea.

Don Juan mi-a vorbit din nou la ureche și mi-a spus că ar trebui să mă trezesc în casa ei, dacă o plăceam atît de mult, că sentimentele de căldură și afecțiune pe care le nutream față de ea ar trebui să mă ghideze. Nu-mi mai găseam astîmpărul. Mă cuprinsese o agitație copleșitoare. Aveam senzația că o să mă dezintegrez. Nu-mi păsa ce se întîmplă cu mine. M-am aruncat de bunăvoie într-un întuneric de nedescris, apoi m-am trezit în casa tinerei femei. Stăteam cu ea pe canapea.

După o clipă de pură panică animalică, mi-am dat seama că, într-un fel, nu eram întreg. Îmi lipsea ceva, dar situaţia nu mi se părea ameninţătoare. Mi-a trecut prin minte că *visez* şi că o să mă trezesc pe banca din Oaxaca, cu don Juan, unde mă aflam, de fapt, unde era locul meu.

Tînăra femeie m-a ajutat să mă ridic şi m-a dus la o baie unde era o cadă mare, plină cu apă. Atunci mi-am dat seama că eram gol puşcă. M-a băgat în cadă, cu blîndeţe, şi mi-a ţinut capul în timp ce aproape că pluteam.

După un timp, m-a ajutat să ies din cadă. Mă simţeam slăbit. M-am întins pe canapeaua din salon şi ea s-a apropiat de mine. Îi auzeam bătăile inimii şi-i simţeam presiunea sîngelui în vene. Ochii ei radiau, dar nu răspîndeau nici lumină, nici căldură, ci ceva intermediar. Am ştiut că *vedeam* forţa vieţii proiectîndu-se în afara corpului ei, prin ochi. Întregul ei corp era ca un cuptor viu; strălucea.

Am simţit un tremur ciudat care mi-a agitat întreaga fiinţă. Era ca şi cînd mi s-ar fi dezgolit nervii şi cineva i-ar fi zgîndărit. Senzaţia era dureroasă. Pe urmă, fie am leşinat, fie am adormit.

Cînd m-am trezit, cineva îmi punea prosoape muiate în apă rece pe faţă şi la gît. Am văzut-o pe tînăra femeie stînd la capul meu, pe patul în care zăceam. Pusese o găleată cu apă pe noptieră. Don Juan stătea la picioarele patului, cu hainele mele pe braţ.

Atunci m-am trezit şi m-am ridicat. Mă acoperiseră cu o pătură.

– Ce mai face călătorul nostru? a întrebat don Juan, zîmbind. Acum ţi-ai revenit?

Este tot ce mi-am mai amintit. I-am povestit episodul lui don Juan şi, în timp ce vorbeam, mi-am amintit alt fragment. Mi-am adus aminte că don Juan mă tachinase că o să mă găsească gol în patul femeii. M-au enervat rău remarcile lui. M-am îmbrăcat şi am ieşit din casă furios.

Don Juan m-a ajuns pe pajişte. Mi-a spus pe un ton foarte serios că redevenisem acelaşi om oribil şi prost ca de obicei şi mă simţisem stînjenit, dovedindu-i prin asta că importanţa de sine era nemărginită în ceea ce mă privea. Dar a adăugat pe un ton împăciuitor că asta nu era important în momentul de faţă; conta faptul că-mi deplasasem punctul de asamblare foarte profund pe partea stîngă şi, în consecinţă, străbătusem o distanţă enormă.

A vorbit de minuni şi mistere, dar n-am putut să-l ascult, pentru că eram prins într-un foc încrucişat, între teamă şi importanţa de sine. De fapt, clocoteam de furie. Eram sigur că don Juan mă hipnotizase în parc şi mă dusese în casa acelei femei, unde îmi făcuseră amîndoi lucruri cumplite.

Furia mea a fost întreruptă. Ceva acolo, pe stradă, era atît de oribil, atît de şocant, încît furia mea s-a oprit instantaneu. Înainte să-mi ordonez gîndurile, don Juan m-a lovit pe spate şi n-a mai rămas nimic din tot ce se întîmplase. M-am trezit în binecuvîntata mea banalitate de zi cu zi, ascultîndu-l fericit pe don Juan şi făcîndu-mi griji dacă mă place sau nu.

În timp ce-i povesteam despre noul fragment de care îmi amintisem, mi-am dat seama că o metodă de a-mi controla agitaţia emoţională era să mă transpun în starea de conştiinţă normală.

– Singurul lucru care-i alină pe cei care călătoresc în necunoscut este uitarea, a spus el. Ce uşurare să fii într-o lume obişnuită!

În ziua aceea ai realizat ceva extraordinar. Mie îmi revenea datoria să nu te las să te concentrezi deloc asupra acestui fapt. Imediat ce ai început să intri într-adevăr în panică, te-am făcut să te transpui în starea de conştiinţă normală; ţi-am deplasat punctul de asamblare dincolo de poziţia în care nu mai există îndoieli. Există două asemenea poziţii pentru luptători. Într-una

din ele nu mai ai îndoieli, pentru că știi tot. În cealaltă, care este conștiința normală, nu mai ai îndoieli pentru că nu știi tot.

Atunci era prea devreme să știi ce se întîmplase cu adevărat. Dar cred că acum este momentul potrivit. Uitîndu-te pe stradă, vei afla unde a fost *poziția* ta *de visat*. În ziua aceea, ai străbătut o distanță enormă.

Don Juan m-a privit cu un amestec de bucurie și tristețe. Mă străduiam să-mi stăpînesc agitația ciudată care mă cuprinsese. Am simțit că ceva teribil de important pentru mine se pierduse în memoria mea sau, după cum se exprimase don Juan, în niște emanații nefolosite care fuseseră aliniate cîndva.

Strădania mea de a-mi păstra calmul s-a dovedit o greșeală. Mi s-au înmuiat brusc genunchii și m-au cuprins spasme nervoase prin secțiunea mediană. Am mormăit ceva, nefiind în stare să pun o întrebare. A trebuit să înghit în sec și să inspir adînc, ca să mă liniștesc.

– Cînd ne-am așezat prima oară aici, să discutăm, am spus că nici un fel de prezumții raționale nu trebuie să intervină în acțiunile unui vizionar, a continuat el pe un ton serios. Am știut că, pentru a repara ce ai făcut, trebuie să te dispensezi de raționalitate, dar ar trebui să faci acest lucrul la nivelul de conștiință la care te afli acum.

Trebuia să înțeleg – mi-a explicat el – că raționalitatea este o condiție a alinierii, rezultatul poziției punctului de asamblare. A subliniat că trebuia să înțeleg acest lucru cînd eram într-o stare de vulnerabilitate generală, ca în acel moment. Era inutil să-l înțeleg cînd punctul meu de asamblare ajunsese în poziția în care nu mai existau îndoieli, pentru că înțelegerea de asemenea natură este obișnuită în acea poziție. Era la fel de inutil s-o înțelegi într-o stare de conștiință normală; în acea stare, asemenea înțelegere este o izbucnire emoțională valabilă doar atîta timp cît ține respectiva emoție.

– Am spus că ai străbătut o mare distanță în ziua aceea, a spus el calm. Și am spus acest lucru pentru că știu că a fost așa. Eram acolo, îți amintești? Transpiram din abundență, pentru că eram nervos și agitat. Ai călătorit pentru că te-ai trezit într-o *poziție de visat* îndepărtată, a continuat el. Cînd Genaro te-a tras vizavi de piață, chiar de pe banca aceasta, a deschis drum punctului tău de asamblare să se deplaseze din starea de conștiință normală pînă în poziția în care apare *corpul din vis*. *Corpul* tău *din vis* a zburat practic o mare distanță, cît ai clipi din ochi. Dar nu asta este important. Misterul constă în *poziția de visat*. Dacă este destul de puternică să te tragă, poți merge pînă la capătul acestei lumi și dincolo de el, așa cum au făcut vechii vizionari. Au dispărut din lumea aceasta, pentru că s-au trezit într-o *poziție de visat* aflată dincolo de limitele cunoscutului. *Poziția* ta *de visat* din ziua aceea a fost pe lumea aceasta, dar departe de orașul Oaxaca.

– Cum are loc asemenea călătorie? m-am interesat.

– Nu poți ști cum se petrece, a spus el. Emoții puternice sau o atenție intransigentă, sau un mare interes pot servi drept ghid; apoi punctul de asamblare se fixează puternic în *poziția de visat*, un timp suficient de îndelungat ca să tragă acolo toate emanațiile din interiorul coconului.

Don Juan a spus că mă făcuse *să văd* de nenumărate ori de cînd eram împreună, fie în starea normală de conștiință, fie în cea de conștiință elevată; *văzusem* o mulțime de lucruri pe care acum începeam să le înțeleg mai coerent. Această coerență nu era logică sau rațională, dar clarifica, în orice caz, oricît de ciudat ar fi făcut-o, tot ce mi se făcea și tot ce *văzusem* în acei ani cu el. A spus că acum aveam nevoie de o singură clarificare: să înțeleg coerent, dar irațional, că tot ce am învățat să percepem este inexorabil legat de poziția în care se află punctul de asam-

blare. Dacă punctul de asamblare este deplasat din acea poziție, lumea va înceta să mai fie ceea ce este pentru noi.

Don Juan a afirmat că deplasarea punctului de asamblare dincolo de linia mediană a coconului omului face întreaga lume pe care o cunoaștem să dispară într-o clipă, ca și cînd ar fi fost ștearsă – pentru că stabilitatea, substanțialitatea care aparțin, se pare, lumii noastre perceptibile constau doar în forța alinierii. Anumite emanații se aliniază în mod obișnuit, datorită fixării punctului de asamblare într-un anumit punct; doar în asta constă lumea noastră.

– Trăinicia lumii nu este mirajul, a continuat el. Mirajul constă în fixarea punctului de asamblare într-un anumit loc. Cînd vizionarii își deplasează punctele de asamblare, nu se confruntă cu o iluzie, ci cu altă lume; acea nouă lume este la fel de reală ca aceea pe care o privim acum, dar noua fixare a punctului de asamblare, care produce acea nouă lume, este un miraj în aceeași măsură ca vechea localizare.

Ia-te pe tine drept exemplu; acum te afli într-o stare de conștiință elevată. Indiferent ce ești capabil să faci într-o asemenea stare nu este o iluzie; este la fel de reală ca lumea căreia îi vei face față mîine, în viața cotidiană, și totuși, mîine, lumea pe care o vezi acum nu va mai exista. Există numai cînd punctul tău de asamblare se deplasează în acel punct în care te afli acum.

A adăugat că sarcina pe care o au de îndeplinit luptătorii, după ce termină instruirea, este una de integrare. Pe parcursul instruirii, luptătorii, mai ales nagualii, sînt făcuți să se deplaseze în toate punctele posibile. A spus că, în cazul meu, mă deplasasem în nenumărate poziții pe care va trebui să le integrez într-o zi într-un întreg coerent.

– De exemplu, dacă ți-ai deplasa punctul de asamblare într-o anumită poziție, ți-ai aminti cine este acea femeie, a continuat

el, cu un zîmbet ciudat. Punctul tău de asamblare a fost în locul acela de sute de ori. Ţi-ar fi foarte uşor să-l integrezi.

Ca şi cînd mi s-ar fi adîncit aducerea aminte o dată cu sugestia lui, am început să am amintiri vagi, tot felul de trăiri. Se părea că eram atras de o senzaţie de neţărmurită afecţiune; o dulceaţă plăcută umplea aerul, ca şi cînd ar fi venit cineva în spatele meu şi ar fi revărsat mireasma aceea asupra mea. Ba chiar m-am întors. Atunci mi-am amintit. Era Carol, femeia nagual! Fusesem cu ea doar cu o zi înainte. Cum am putut s-o uit?

Am trăit un moment de nedescris în care cred că mi-au trecut prin minte toate senzaţiile din repertoriul meu psihologic. Era posibil, m-am întrebat eu, să mă fi trezit în casa ei din Tucson, Arizona, la trei mii de kilometri depărtare? Oare fiecare dintre clipele de conştiinţă elevată sînt atît de izolate, încît nu ţi le poţi aminti?

Don Juan a venit lîngă mine şi mi-a pus braţul pe umăr. A spus că ştia exact ce simţeam. Binefăcătorul lui îl făcuse să treacă printr-o experienţă similară. Şi la fel cum încerca el să facă acum cu mine, încercase şi binefăcătorul lui cu el: îl alinase prin cuvinte. Apreciase încercarea binefăcătorului său, dar apoi se îndoise, la fel cum se îndoia şi acum că puteai alina pe cineva care-şi dă seama de călătoria *corpului din vis*.

Acum, nu mai exista nici o îndoială în mintea mea. Ceva dinăuntrul meu străbătuse distanţa dintre oraşele Oaxaca, Mexic, şi Tucson, Arizona. Am simţit o uşurare ciudată, ca şi cînd aş fi fost izbăvit, în sfîrşit, de vină.

În anii petrecuţi cu don Juan, avusesem discontinuităţi de memorie. Faptul că fusesem cu el la Tucson în ziua aceea era una dintre ele. Ştiu că n-am putut să-mi amintesc cum ajunsesem la Tucson. Dar nu am dat importanţă acestui fapt. Am crezut că fenomenul se datora activităţilor mele cu don Juan. Avea întotdeauna grijă să nu-mi trezească suspiciuni raţionale în starea de

conştiinţă normală, dar, dacă suspiciunile erau inevitabile, le explica sugerînd că natura activităţilor noastre genera grave inadvertenţe de memorie.

I-am spus lui don Juan că, deoarece amîndoi ajunseserăm în acelaşi loc în ziua aceea, m-am întrebat dacă era posibil ca doi sau mai mulţi oameni să se trezească în aceeaşi *poziţie de visat.*

– Bineînţeles, a spus el. Este singurul mod în care vechii vrăjitori tolteci s-au avîntat în necunoscut. L-au urmat unul pe celălalt. Nu poţi şti cum îl urmează unul pe celălalt. Aşa se întîmplă, pur şi simplu, datorită *corpului din vis.* Acţiunea este generată de prezenţa altui *visător.* În ziua aceea m-ai tras cu tine. Iar eu te-am urmat, pentru că am vrut să fiu cu tine.

Voiam să-i pun atîtea întrebări, dar mi se păreau toate de prisos.

– Cum este posibil să nu-mi amintesc de femeia nagual? am murmurat eu şi m-a cuprins un dor cumplit.

Încercam să nu mai fiu trist, dar tristeţea m-a săgetat brusc, ca o durere.

– Tot nu-ţi aminteşti de ea, a spus el. Doar cînd se va deplasa punctul de asamblare, vei putea să-ţi aminteşti de ea. Este ca o fantomă pentru tine şi tu eşti la fel pentru ea. Ai văzut-o o dată, cînd erai în starea de conştiinţă normală, dar ea nu te-a văzut niciodată în această stare.

Pentru ea nu eşti decît un personaj, la fel cum este şi ea pentru tine. Cu diferenţa că tu poţi să te trezeşti într-o zi şi să integrezi totul. Poate vei avea destul timp să faci asta, dar ea nu va avea. Timpul ei în această lume este scurt.

Am vrut să protestez împotriva unei asemenea nedreptăţi. Am pregătit în gîndul meu mai multe obiecţii, dar nu le-am dat glas niciodată. Don Juan jubila. Îi străluceau ochii vesel şi maliţios. Am avut senzaţia ca aştepta să vorbesc, pentru că ştia ce o să spun. Dar senzaţia aceea m-a oprit sau n-am spus nimic, pentru că punctul meu de asamblare se deplasase din nou singur.

Atunci am ştiut că femeia nagual nu putea fi compătimită că nu avea destul timp de stat pe acest pămînt şi nici eu nu mă puteam bucura că aveam.

Don Juan mă citea ca pe o carte. M-a îndemnat să-mi termin procesul de înţelegere şi să dau glas motivului pentru care nu-mi părea rău sau pentru care nu mă bucuram. Am simţit preţ de o clipă că ştiam de ce, dar apoi am pierdut firul.

– Este la fel de palpitant să ai sau să nu ai timp, a spus el. Este acelaşi lucru.

– Să fii trist nu este acelaşi lucru cu să-ţi pară rău, am spus. Iar eu mă simt cumplit de trist.

– Cui îi pasă de tristeţe, a spus el. Gîndeşte-te numai la mistere; doar misterul contează. Sîntem fiinţe vii. Trebuie să murim şi să renunţăm la conştiinţa noastră. Dar, dacă am putea schimba măcar un pic acest fapt, ce mistere ne-ar aştepta! Ce mistere!

18. SPARGEREA BARIEREI PERCEPŢIEI

Tîrziu, după-amiaza, tot la Oaxaca, don Juan şi cu mine ne-am plimbat prin piaţă. Cînd ne-am apropiat de banca lui preferată, oamenii care stăteau acolo s-au ridicat şi au plecat. Ne-am grăbit să ne aşezăm.

– Am ajuns la sfîrşitul explicaţiei mele despre conştiinţă, a afirmat el. Iar azi vei asambla singur altă lume şi vei lăsa deoparte pentru totdeauna toate îndoielile.

Nu trebuie să existe nici o greşeală în legătură cu ce vei face. Azi, profitînd de avantajul conştiinţei elevate, îţi vei face punctul de asamblare să se deplaseze şi vei alinia într-o clipă emanaţiile altei lumi.

Peste cîteva zile, cînd Genaro şi cu mine ne vom întîlni cu tine pe un vîrf de munte, vei face acelaşi lucru, de data aceasta din poziţia dezavantajoasă a conştiinţei normale. Va trebui să aliniezi pe loc emanaţiile altei lumi; dacă nu, vei muri ca un om obişnuit care cade într-o prăpastie.

Făcea aluzie la faptul că mă va pune să execut ultima dintre tehnicile sale pentru partea dreaptă: salt în prăpastie de pe vîrful unui munte.

Don Juan a afirmat că luptătorii îşi încheiau instruirea cînd erau în stare să spargă bariera percepţiei fără ajutor, pornind de

la o stare de conştiinţă normală. Nagualul conducea luptătorii pînă la acel prag, dar succesul depindea de fiecare individ în parte. Nagualul îi testa doar, îndemnîndu-i să se apere singuri.

– Singura forţă care poate anula temporar alinierea este chiar alinierea, a continuat el. Va trebui să anulezi alinierea care te face să percepi lumea de zi cu zi. *Intenţionînd* o nouă poziţie pentru punctul tău de asamblare şi *intenţionînd* s-o păstrezi fixă destul timp, vei asambla altă lume şi vei scăpa de aceasta.

Vechii vizionari sfidează încă moartea, chiar şi în ziua de azi, procedînd exact aşa. Prin forţa *intenţiei* fac ca punctele lor de asamblare să rămînă fixe pe poziţiile care le plasează în oricare dintre cele şapte lumi.

– Ce se va întîmpla dacă aş reuşi să aliniez altă lume? m-am interesat.

– Te vei duce acolo, mi-a răspuns el, aşa cum s-a dus Genaro într-o seară, chiar în locul unde îţi arăta misterul alinierii.

– Unde voi fi, don Juan?

– În altă lume, bineînţeles, unde în altă parte?

– Dar ce se întîmplă cu oamenii din jurul meu, cu clădirile, cu munţii şi toate celelalte?

– Vei fi separat de toate, chiar de bariera pe care ai spart-o: bariera percepţiei. Şi la fel ca vizionarii care s-au îngropat pentru a sfida moartea, nu vei mai fi pe lumea aceasta.

Cînd i-am auzit afirmaţiile, s-a dat o mare bătălie în sufletul meu. O parte din mine îmi spunea că poziţia lui don Juan era imposibil de păstrat, în timp ce altă parte ştia fără nici o umbră de îndoială că avea dreptate.

L-am întrebat ce s-ar întîmpla dacă mi-aş deplasa punctul de asamblare cînd sînt pe stradă, în plin trafic, la Los Angeles.

– Los Angeles-ul va dispărea, mi-a răspuns el serios. Dar tu vei rămîne.

Acesta este misterul pe care am încercat să ți-l explic. L-ai experimentat, nu l-ai înțeles încă, dar o să-l înțelegi azi.

A spus că încă nu puteam folosi imboldul pămîntului pentru a mă transpune în altă bandă de emanații, dar, deoarece simțeam nevoia imperioasă să mă deplasez, această nevoie avea să-mi servească drept rampă de lansare.

Don Juan s-a uitat la cer. Și-a întins brațele deasupra capului, ca și cînd ar fi înțepenit, și și-a împins conștiința fizică afară din corp. Mi-a ordonat să-mi închid dialogul interior și să intru în starea de liniște interioară. Pe urmă s-a ridicat, a plecat din piață și mi-a făcut semn să-l urmez. A luat-o pe o stradă laterală pustie. Am recunoscut-o. Era aceeași stradă pe care Genaro îmi demonstrase alinierea. În clipa în care mi-am amintit acest lucru, m-am trezit mergînd cu don Juan într-un loc care fusese pînă atunci foarte familiar pentru mine: o cîmpie pustie, cu dune galbene de ceea ce părea a fi sulf.

Atunci mi-am amintit că don Juan mă făcuse să percep lumea aceea de sute de ori. Mi-am amintit, de asemenea, că dincolo de peisajul pustiu al dunelor, se găsea o altă lume care strălucea într-o lumină albă superbă, uniformă, pură.

Cînd don Juan și cu mine am intrat în acest timp, am simțit că lumina care venea de peste tot nu te învigora, dar te alina atît de mult, încît îmi dădea senzația că era sacră.

Cînd m-a scăldat acea lumină sacră, un gînd rațional a explodat în liniștea mea interioară. Mi s-a părut posibil ca misticii și sfinții să fi întreprins această călătorie a punctului de asamblare. L-au văzut pe Dumnezeu în tiparul uman. Au văzut iadul în dunele de sulf. Și apoi au văzut gloria raiului în lumina diafană.

Gîndul meu rațional a ars aproape instantaneu sub agresiunea lucrurilor pe care le percepeam. Conștiința îmi era asaltată

de o multitudine de forme, figuri de bărbați, femei și copii de toate vîrstele, și apariții de neînțeles care străluceau într-o lumină albă, orbitoare.

L-am văzut pe don Juan mergînd alături de mine, uitîndu-se fix la mine, nu la acele apariții, dar apoi l-*am văzut* ca o minge de luminozitate sărind în sus și-n jos, la cîțiva pași de mine. Mingea a făcut o mișcare bruscă, înfricoșătoare, s-a apropiat de mine și i-*am văzut* interiorul.

Don Juan își lăsase conștiința să strălucească pentru mine. Acea strălucire a luminat brusc patru sau cinci filamente filiforme în stînga lui și a rămas unde se afla. Întreaga mea putere de concentrare era concentrată acolo; ceva mă trăgea încet, ca printr-un tub, și *am văzut* aliații – trei figuri întunecate, lunguiețe, rigide, agitate de tremur, ca frunzele în bătaia vîntului. Erau pe un fundal roz fosforescent. Din clipa în care mi-am concentrat privirile asupra lor, au venit unde eram, nu mergînd, plutind sau zburînd, ci trăgîndu-se singure de-a lungul unor fibre albe care ieșeau din mine. Albeața nu era o lumină sau o strălucire, ci niște linii care păreau trase cu creta. S-au dezintegrat repede, deși nu destul de repede. Aliații au tăbărît pe mine înainte ca liniile să dispară.

M-au înghesuit. M-am supărat și aliații s-au dat imediat la o parte, ca și cînd i-aș fi certat. Mi-a părut rău pentru ei și acest sentiment i-a adus imediat înapoi. Au venit din nou să se frece de mine. Atunci *am văzut* un lucru pe care-l *văzusem* în oglinda de la pîrîu. Aliații nu aveau strălucire interioară, nu aveau mobilitate interioară. Erau lipsiți de viață. Cu toate acestea, era evident că trăiau. Erau forme ciudate, grotești care semănau cu niște saci de dormit cu fermoarul tras. Linia subțire din porțiunea mediană a formelor lor alungite îi făcea să pară cusuți.

Nu aveau un aspect plăcut. Senzaţia că îmi erau complet străini mă făcea să mă simt stînjenit, agitat. *Am văzut* că cei trei aliaţi se mişcau de parcă ar fi sărit în sus şi-n jos; înăuntrul lor era o strălucire palidă. Strălucirea a crescut în intensitate pînă cînd, la cel puţin unul dintre ei, a devenit destul de puternică.

Din clipa în care *am văzut*-o, m-am cufundat în beznă. Nu era întuneric ca noaptea. Mai curînd tot ce se afla în jurul meu era negru ca smoala. M-am uitat în sus, la cer, şi nu am găsit nici o urmă de lumină. Cerul era, de asemenea, negru, acoperit literalmente cu linii şi cercuri neregulate, în diverse grade de întunecime. Cerul semăna cu o bucată neagră de lemn, la care textura se vedea în relief.

M-am uitat în jos, la pămînt. Era pufos. Părea alcătuit din fulgi de alge marine gelatinoase; nu erau întunecaţi, dar nici strălucitori. Era ceva intermediar, cum nu mai văzusem în viaţa mea: alge negre.

Am auzit apoi glasul *vederii*. Mi-a spus că punctul meu de asamblare crease o lume completă, cu alte mari benzi de emanaţii: o lume neagră.

Voiam să absorb fiecare cuvînt pe care-l auzeam; pentru a face asta, trebuia să-mi divid concentrarea. Glasul s-a oprit; privirea mi s-a focalizat din nou. Stăteam cu don Juan la cîteva străzi de piaţă.

Am simţit imediat că nu aveam timp să mă odihnesc, că era inutil să mă las şocat. Mi-am adunat toate puterile şi l-am întrebat pe don Juan dacă făcusem ce se aşteptase.

– Ai făcut exact ce trebuia, m-a asigurat el. Hai să ne întoarcem în piaţă şi să-i dăm ocolul pentru ultima oară pe lumea aceasta.

Am refuzat să mă gîndesc la plecarea lui don Juan, aşa că i-am pus întrebări despre lumea neagră. Îmi aminteam vag că o mai *văzusem*.

– Este lumea cel mai ușor de asamblat, mi-a spus el. Dintre toate experiențele tale, doar lumea neagră merită luată în considerare. Este singura aliniere adevărată a altei mari benzi pe care ai făcut-o vreodată. Restul a fost o deplasare laterală de-a lungul benzii umane, dar tot în cadrul aceleiași mari benzi. Zidul de ceață, cîmpia cu dune galbene, lumea aparițiilor – sînt toate alinieri laterale pe care le fac punctele noastre de asamblare cînd se apropie de o poziție crucială.

Mi-a explicat, în timp ce ne întorceam în piață, că una din calitățile ciudate ale lumii negre este aceea că nu are aceleași emanații care reprezintă timpul în lumea noastră. Sînt emanații diferite care produc un rezultat diferit. Vizionarii care călătoresc în lumea neagră simt că sînt în ea de cînd se știu, dar, în lumea noastră, constați că n-a trecut decît o clipă.

– Lumea neagră este o lume îngrozitoare, pentru că îmbătrînește corpul, a spus el pe un ton autoritar.

L-am rugat să mă lămurească. A încetinit pasul și m-a privit. Mi-a reamintit că Genaro, în maniera lui directă, încercase o dată să-mi sublinieze acest fapt, cînd mi-a spus că am stat o eternitate în iad, în timp ce, în lumea pe care o cunoaștem, nu a trecut nici un minut.

Don Juan a spus că, în tinerețea lui, fusese obsedat de lumea neagră. Se întrebase, de față cu binefăcătorul lui, ce i s-ar întîmpla dacă s-ar duce acolo și ar sta un timp. Dar, deoarece binefăcătorul lui nu era omul explicațiilor, l-a trimis, pur și simplu, pe don Juan în lumea neagră, să afle singur răspunsul.

– Puterea nagualului Julian a fost atît de extraordinară, a continuat don Juan, încît mi-a trebuit zile întregi să mă întorc din acea lume neagră.

– Vrei să spui că ți-a trebuit zile întregi să-ți întorci punctul de asamblare în poziția sa normală, nu-i așa?

– Da, asta vreau să spun, a recunoscut el.

Mi-a explicat că în cele cîteva zile cît s-a pierdut în lumea neagră a îmbătrînit cu cel puțin zece ani, dacă nu chiar mai mult. Emanațiile din coconul său au simțit încordarea anilor de luptă solitară.

Silvio Manuel a fost un caz complet diferit. Nagualul Julian l-a aruncat și pe el în necunoscut, dar Silvio Manuel a asamblat altă lume, cu alt set de benzi, o lume de asemenea fără emanațiile temporale, dar care avea un efect opus asupra vizionarilor. A dispărut timp de șapte ani, dar a simțit că a lipsit doar o clipă.

– Să asamblezi alte lumi nu ține de exercițiu, ci de *intenție*, a continuat el. Și nu constă doar într-un exercițiu de a ieși din acele lumi, ca și cînd ai fi tras de o bandă elastică. Un vizionar trebuie să fie îndrăzneț. De îndată ce spargi bariera percepției, nu este necesar să te întorci în același loc din lume. Înțelegi ce vreau să spun?

Treptat, am priceput ce spunea. Mi-a venit să rîd de o asemenea idee absurdă, dar, înainte ca ideea să se transforme în siguranță, don Juan mi-a vorbit și mi-a zburat din minte ce era cît pe ce să-mi amintesc.

A spus că, pentru luptători, pericolul asamblării altor lumi constă în aceea că celelalte lumi sînt la fel de posesive ca a noastră. Forța de aliniere face ca de îndată ce punctul de asamblare se desprinde de poziția sa normală, el se fixează în alte poziții, prin intermediul altor alinieri. Iar pe luptători îi paște riscul să se împotmolească într-o unicitate de neconceput.

Partea mea rațională, cercetătoare, mi-a spus că-l *văzusem* în lumea neagră ca pe o minge luminoasă. Prin urmare, era posibil să fii în acea lume cu oameni.

– Doar dacă oamenii te urmează, deplasîndu-și punctele lor de asamblare cînd ți-l deplasezi tu pe al tău, mi-a răspuns el. Eu mi l-am deplasat pe al meu ca să fiu cu tine; altfel, ai fi fost singur cu aliații. Ne-am oprit din mers și don Juan a spus că era timpul să plec. Vreau să eviți toate deplasările laterale, a spus el

şi să te duci direct în următoarea lume totală. Peste cîteva zile, va trebui să faci singur acelaşi lucru. Nu vei avea timp să zăboveşti. Va trebui s-o faci, ca să scapi cu viaţă.

A afirmat că spargerea barierei percepţiei este culmea activităţii unui vizionar. Din clipa în care acea barieră este spartă, omul şi soarta lui capătă un alt înţeles pentru luptători. Datorită importanţei transcendentale a spargerii acelei bariere, noii vizionari folosesc respectivul act al spargerii ca pe un test final. Testul constă în a sări din vîrful unui munte într-o prăpastie, în starea de conştiinţă normală. Dacă luptătorul care sare în prăpastie nu şterge lumea cotidiană şi nu asamblează alta înainte să ajungă jos, moare.

– Trebuie să faci această lume să dispară, a continuat el, dar vei rămîne, într-un fel, tu însuţi. Acesta este ultimul bastion al conştiinţei, cel pe care se bazează noii vizionari. Ei ştiu că, după ce îi arde conştiinţa, rămîn într-un fel ei înşişi. A zîmbit şi mi-a arătat o stradă pe care o vedeam din locul în care stăteam – strada unde Genaro îmi arătase misterele alinierii. Strada aceea, ca oricare alta, duce spre eternitate, a spus el. Nu trebuie decît s-o urmezi în cea mai mare linişte. E timpul. Hai, du-te acum, du-te!

S-a întors şi s-a despărţit de mine. Genaro îl aştepta la colţ. Mi-a făcut cu mîna şi apoi a gesticulat, îndemnîndu-mă să continuu. Don Juan a mers mai departe, fără să se întoarcă. Genaro i s-a alăturat. Am început să-i urmez, dar am ştiut că nu trebuia. Aşa că am luat-o în direcţia opusă. Strada era întunecată, pustie, posomorîtă. Nu m-am lăsat pradă sentimentelor de nereuşită sau nepotrivire. Am mers în starea de linişte interioară. Punctul meu de asamblare se mişca în mare viteză. I-*am văzut* pe cei trei aliaţi. Linia lor mediană dădea impresia că zîmbeau piezis. Am avut senzaţia că sînt neserios. Atunci, o forţă asemănătoare unei rafale de vînt a spulberat lumea.

EPILOG

Peste cîteva zile, întreg grupul nagualilor şi toţi ucenicii s-au adunat în vîrful muntelui de care-mi povestise don Juan.

Don Juan a spus că fiecare ucenic îşi luase deja la revedere de la toată lumea şi că noi toţi eram într-o stare de conştiinţă care excludea sentimentalismul. Pentru noi, a spus el, exista doar acţiune. Eram luptători, într-o stare de război total.

Toţi, cu excepţia lui don Juan, Genaro, Pablito, Nestor şi cu mine, s-au îndepărtat puţin de vîrful muntelui, ca să ne lase, pe Pablito, pe Nestor şi pe mine să ne transpunem în starea de conştiinţă normală.

Înainte să facem acest lucru, don Juan ne-a luat de braţ şi am înconjurat împreună vîrful muntelui.

– Într-o clipă veţi *intenţiona* mişcarea punctelor voastre de asamblare, a spus el. Şi n-o să vă ajute nimeni. Acum sînteţi singuri. Trebuie să vă amintiţi că *intenţia* începe cu o comandă.

Vechii vizionari spuneau că, dacă luptătorii vor să aibă un dialog interior, ar trebui să aibă unul aşa cum se cuvine. Pentru vechii vizionari, acest lucru însemna un dialog despre vrăjitorie şi accentuarea autoreflecţiei lor. Pentru noii vizionari, nu înseamnă dialog, ci manevrarea detaşată a *intenţiei* prin intermediul unor comenzi serioase.

A repetat la nesfîrşit că manevrarea *intenţiei* începe cu o comandă dată ţie însuţi; comanda este apoi repetată pînă devine comanda Vulturului, după care punctele de asamblare se deplasează corespunzător în clipa în care luptătorii ating starea de linişte interioară.

Faptul că o asemenea manevră este posibilă, a spus el, este ceva deosebit de important pentru vizionarii vechi şi noi deopotrivă, dar din motive diametral opuse. Cunoaşterea acestui fapt le-a permis vechilor vizionari să-şi deplaseze punctul de asamblare în *poziţii de visare* inimaginabile în necunoscutul incomensurabil; pentru noii vizionari aceasta înseamnă refuzul de a fi hrană, înseamnă scăparea de Vultur prin mişcarea punctelor lor de asamblare într-o *poziţie de visat* specială, numită libertate totală.

El a explicat că vechii vizionari au descoperit că este posibil să mişte punctul de asamblare pînă la limita cunoscutului şi să-l lase fixat acolo, într-o stare de primă conştiinţă elevată. Din acea poziţie, ei *au văzut* posibilitatea de a-şi deplasa încet şi permanent punctele de asamblare în alte poziţii, dincolo de acea limită – o realizare uimitoare, îndrăzneaţă, dar lipsită de sobrietate, pentru că nu şi-au retras niciodată mişcarea punctelor lor de asamblare sau poate nu au vrut s-o facă.

Don Juan a spus că aventurieri care au de ales între a muri în lumea obişnuită sau în lumi necunoscute, le vor prefera inevitabil pe acestea, iar noii vizionari, dîndu-şi seama că predecesorii lor aleseseră doar să-şi schimbe locul morţii, au ajuns să înţeleagă ce inutil era totul. Era inutil să lupţi pentru a-ţi domina aproapele, să asamblezi alte lumi şi, mai ales, să preţuieşti importanţa de sine.

Una dintre cele mai inspirate decizii luate de noii vizionari, a afirmat el, a fost aceea că nu au permis niciodată ca punctele lor de asamblare să se deplaseze permanent în orice altă poziţie decît conştiinţa elevată. De pe acea poziţie au rezolvat practic

dilema inutilității și au descoperit că soluția nu constă doar în a alege o altă lume în care să mori, ci în a opta pentru conștiința și libertatea totală.

Don Juan a spus că, alegînd libertatea totală, noii vizionari au continuat, fără să-și dea seama, tradiția predecesorilor lor și au devenit chintesența celor care sfidează moartea.

Ne-a explicat că noii vizionari au descoperit că, dacă punctul de asamblare este făcut să se deplaseze constant pe tărîmul necunoscutului, pentru a se întoarce apoi într-o poziție la limita cunoscutului, atunci, cînd este eliberat brusc, se deplasează ca fulgerul de-a lungul întregului cocon uman, aliniind imediat toate emanațiile din interiorul coconului.

– Noii vizionari sînt înflăcărați de forța alinierii, a continuat don Juan, de forța *voinței*, pe care au transformat-o în forța *intenției* printr-o viață impecabilă. *Intenția* constă în alinierea tuturor emanațiilor conștiinței de culoarea chihlimbarului, așa că este corect să se afirme că libertatea totală înseamnă conștiință totală.

– Asta veți face voi toți, don Juan? l-am întrebat.

– Da, în mod sigur, dacă avem suficientă energie, mi-a răspuns el. Libertatea este darul făcut de Vultur omului. Din păcate, foarte puțini oameni înțeleg că nu avem nevoie decît de suficientă energie, pentru a accepta asemenea dar grandios.

Dacă nu avem nevoie decît de atît, atunci trebuie să devenim neapărat niște harpagoni ai energiei.

După aceea, don Juan ne-a făcut să ne transpunem într-o stare de conștiință normală. Pe înserate, Pablito, Nestor și cu mine am sărit în prăpastie. Don Juan și grupul nagualilor au fost mistuiți de focul lăuntric. Au intrat în starea de conștiință totală, pentru că au avut suficientă energie să accepte răscolitorul dar al libertății.

Pablito, Nestor și cu mine nu am murit în prăpastia aceea – și nici ceilalți ucenici care au sărit mai devreme – pentru că nu

am ajuns niciodată jos. Noi toţi, sub impactul unui asemenea act cumplit, de neînţeles, ne-am deplasat punctele de asamblare şi am asamblat alte lumi.

Acum ştim că am fost lăsaţi să ne amintim de conştiinţa elevată şi să regăsim totalitatea eurilor noastre. Ştim, de asemenea, că, cu cît ne amintim mai mult, cu atît bucuria şi mirarea noastră sînt mai intense, dar şi îndoielile şi zbaterea sînt mai mari.

Pînă acum, este ca şi cînd am fi fost lăsaţi doar să fim ademeniţi de cele mai cutezătoare întrebări despre natura şi soarta omului, pînă cînd vom avea suficientă energie, nu numai ca să verificăm tot ce ne-a învăţat don Juan, dar şi ca să acceptăm noi înşine darul Vulturului.